

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ  
อำเภอเมืองยะลา  
ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐  
(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา  
จังหวัดยะลา

## คำนำ

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้กำหนดกรอบนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการดำเนินโครงการปรับปรุงระบบแผนและพัฒนาเกษตรกรโดยให้จัดทำแนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ เพื่อจุดมุ่งหมายในการพัฒนางานกรมส่งเสริมการเกษตร และด้านพัฒนาสถาบันเกษตรกร ตลอดจนการวางแผนในการส่งเสริมการเกษตรให้ตรงกับปัญหาและความต้องการของเกษตรกรอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม เนื้อหาในการจัดทำเอกสารในครั้งนี้ เป็นเพียงแนวทางและข้อมูลต่างๆ ทั้งทางด้านชีวภาพ สังคม และเศรษฐกิจ ตลอดจนสภาพปัญหาและยุทธศาสตร์ในการพัฒนา ซึ่งได้ปรับปรุงแก้ไขจากแนวทางพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอเดิม เพื่อให้ข้อมูลดังกล่าวเป็นปัจจุบันยิ่งขึ้น และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เหมาะสมกับสถานการณ์สภาพความเป็นจริงในแต่ละพื้นที่เป้าหมาย

การจัดทำเอกสารฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลาทุกท่าน ตลอดจนท่านเกษตรอำเภอเมืองในการแก้ไขหรือปรับปรุงเนื้อหาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา

สิงหาคม ๒๕๖๘

## สารบัญ

	หน้า
<b>บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป</b>	
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๒ ลักษณะภูมิประเทศ	๓
๓ สภาพภูมิอากาศ	๑๖
๔ เส้นทางคมนาคม	๑๘
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๙
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๒๐
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๒๙
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๓๑
๙ องค์กรและสถาบันต่างๆ	๓๒
<b>บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ</b>	
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์	
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๕๓
๑.๒ ศักยภาพพื้นที่ / ทรัพยากรการเกษตร	๖๗
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/ สินค้า GI	๗๑
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	
๑) ยางพารา	๗๒
๒) ข้าว	๘๖
๓) ปาล์มน้ำมัน	๑๐๔
๔) มะพร้าว	๑๑๘
๕) ทูเรียน	๑๓๑
๖) ประมง	๑๔๗
๗) ปศุสัตว์	๑๕๓
๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา และแนวทางแก้ไข	๑๖๐
๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๑๖๒
<b>บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ</b>	
๑ แนวทางการพัฒนา	
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๑๖๔
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๑๖๕
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๑๖๕
๑.๔ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์	๑๖๕
๒ สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๑๖๖
<b>ภาคผนวก</b>	
๑. โครงการ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยสั่งตัดในนาข้าวเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต	๑๗๑
๒. โครงการ ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองในนาข้าวเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต	๑๗๒

๓. โครงการ ส่งเสริมใช้พันธุ์ข้าวที่ดี มีความเหมาะสมกับพื้นที่เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต ๑๗๓
- ๔.โครงการ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยสั่งตัดในสวนทุเรียนเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต ๑๗๔
- ๕.โครงการ ส่งเสริมการผลิตทุเรียนตามระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและ เหมาะสม ๑๗๕  
(Good Agriculture Practices, GAP)
- ๖.โครงการ ส่งเสริมการสร้างแบรนด์สินค้าเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าทุเรียนและผลิตภัณฑ์ ๑๗๖
- ๗.โครงการ ส่งเสริมการใช้วิธี IPM ในการป้องกัน กำจัดโรค ศัตรูพืชในทุเรียน ๑๗๗
- ๘.โครงการ ส่งเสริมการผสมปุ๋ยใช้เองในสวนยางพาราเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต ๑๗๘
- ๙.โครงการ ส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสานในสวนยางพาราเพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับเกษตรกร ๑๗๙
๑๐. โครงการ พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑๘๐  
เพื่อให้ความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้
- ๑๑.โครงการ ส่งเสริมการปลูกผักยกแคร่เพื่อสร้างรายได้เสริมให้แก่เกษตรกร ๑๘๑
- ๑๒.โครงการ ส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยเพื่อให้ความปลอดภัยทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค ๑๘๓
๑๓. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลาในบ่อดิน ๑๘๔
๑๔. โครงการพัฒนาและเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารการประมง ๑๘๕
๑๕. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงเป็ดเนื้อ ๑๘๖
๑๖. โครงการสนับสนุนกลุ่มอาชีพผู้เลี้ยงโคเนื้อ ๑๘๗
- ๑๗.โครงการ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart farmer/ Young smart farmer ๑๘๘
๑๘. โครงการ พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนให้เป็น Smart group ๑๙๐
๑๙. โครงการ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยพืชสดเพื่อปรับปรุงคุณภาพดิน ๑๙๑
๒๐. โครงการ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยหมักเพื่อปรับปรุงคุณภาพดิน ๑๙๒
๒๑. โครงการ ส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่ (Zoning) ๑๙๓
๒๒. โครงการ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรเพื่อให้น้ำใช้อย่างเพียงพอตลอดปี ๑๙๔
๒๓. โครงการ ส่งเสริมการแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าว ๑๙๕
๒๔. โครงการ เพิ่มมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ๑๙๖
๒๕. โครงการ ส่งเสริมการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าและฉลากของสินค้าทางการเกษตร ๑๙๗  
เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

## สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
๑. แผนแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอเมืองยะลา	๑
๒. แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอเมืองยะลา	๓
๓. แผนที่แสดงความลาดชันของพื้นที่อำเภอเมืองยะลา	๔
๔. แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอเมืองยะลา	๑๓
๕. กราฟแสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอเมืองยะลา	๑๕
๖. กราฟแสดงปริมาณน้ำฝนปี พ.ศ. ๒๕๖๗	๑๖
๗. กราฟแสดงอุณหภูมิในรอบปี พ.ศ. ๒๕๖๗	๑๗
๘. แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอเมืองยะลา	๑๘
๙. แผนที่แสดงแหล่งน้ำธรรมชาติ อำเภอเมืองยะลา	๑๙
๑๐. แผนที่แสดงที่ตั้งโครงการชลประทานในเขต อำเภอเมืองยะลา	๒๐
๑๑. กราฟแสดงรายได้ในภาคการเกษตรของเกษตรกรอำเภอเมืองยะลา	๒๒
๑๒. กราฟแสดงสินเชื่อและภาระหนี้ของเกษตรกรอำเภอเมืองยะลา	๒๒
๑๓. กราฟแสดงเปรียบเทียบรายได้-หนี้สินในภาคการเกษตรของเกษตรกรอำเภอเมืองยะลา	๒๓
๑๔. กราฟแสดงจำนวนประชากร คราวเรือน และครัวเรือนเกษตรกรอำเภอเมืองยะลา	๒๕
๑๕. แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอเมืองยะลา	๓๐
๑๖. กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอเมืองยะลา	๓๐
๑๗. กราฟแสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอเมืองยะลา	๓๒
๑๘. กราฟแสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอเมืองยะลา	๕๓
๑๙. กราฟแสดงลักษณะการประกอบอาชีพการเกษตร อำเภอเมืองยะลา	๕๔
๒๐. กราฟแสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอเมืองยะลา	๕๕
๒๑. กราฟแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเมืองยะลา	๕๕
๒๒. กราฟแสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอเมืองยะลา	๖๗
๒๓. แผนที่แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน อำเภอเมืองยะลา	๖๗
๒๔. กราฟแสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอเมืองยะลา	๖๘
๒๕. แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอเมืองยะลา	๖๙
๒๖. แผนที่แสดงพื้นที่ชลประทาน อำเภอเมืองยะลา	๖๙
๒๗. แผนที่แสดงแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน อำเภอเมืองยะลา	๗๐
๒๘. แผนที่แสดงแหล่งน้ำผิวดินจากกรมพัฒนาที่ดิน อำเภอเมืองยะลา	๗๐
๒๙. แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ)สำหรับปลูกยางพารา อำเภอเมืองยะลา	๗๒
๓๐. กราฟแสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา อ.เมืองยะลา	๗๒
๓๑. แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเมืองยะลา	๗๔
๓๒. แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา	๗๕
๓๓. กราฟแสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา	๗๖
๓๔. กราฟแสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอเมืองยะลา	๗๗
๓๕. แสดงปฏิทินการเพาะปลูก/ดูแลรักษายางพารา อำเภอเมืองยะลา	๘๒

๓๖. แสดงวิธีการตลาดยางพารา อำเภอเมืองยะลา	๘๓
๓๗. แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ)สำหรับปลูกข้าว อำเภอเมืองยะลา	๘๖
๓๘. แผนภูมิแสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อ.เมืองยะลา	๘๖
๓๙. แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอเมืองยะลา	๘๘
๔๐. แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา	๘๙
๔๑. กราฟแสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา	๙๐
๔๒. กราฟแสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอเมืองยะลา	๙๑
๔๓. แสดงปฏิทินการเพาะปลูก/ดูแลรักษาข้าว อำเภอเมืองยะลา	๙๙
๔๔. แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอเมืองยะลา	๑๐๐
๔๕. แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ)สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อ.เมืองยะลา	๑๐๓
๔๖. กราฟแสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อ.เมืองยะลา	๑๐๓
๔๗. แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเมืองยะลา	๑๐๕
๔๘. แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา	๑๐๖
๔๙. กราฟแสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา	๑๐๗
๕๐. กราฟแสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอเมืองยะลา	๑๐๘
๕๑. แสดงปฏิทินการเพาะปลูก/ดูแลรักษาปาล์มน้ำมัน อำเภอเมืองยะลา	๑๑๔
๕๒. แสดงวิธีการตลาดปาล์มน้ำมัน อำเภอเมืองยะลา	๑๑๕
๕๓. แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ)สำหรับปลูกมะพร้าว อำเภอเมืองยะลา	๑๑๗
๕๔. กราฟแสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกมะพร้าว อ.เมืองยะลา	๑๑๗
๕๕. แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเมืองยะลา	๑๑๙
๕๖. แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา	๑๒๐
๕๗. กราฟแสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา	๑๒๑
๕๘. กราฟแสดงปริมาณการปลูกมะพร้าว อำเภอเมืองยะลา	๑๒๒
๕๙. แสดงวิธีการตลาดมะพร้าว อำเภอเมืองยะลา	๑๒๗
๖๐. แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน อำเภอเมืองยะลา	๑๓๐
๖๑. กราฟแสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกทุเรียน อ.เมืองยะลา	๑๓๐
๖๒. แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียน อำเภอเมืองยะลา	๑๓๒
๖๓. แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียนตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา	๑๓๓
๖๔. กราฟแสดงพื้นที่ปลูกทุเรียนตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา	๑๓๔
๖๕. กราฟแสดงปริมาณการปลูกทุเรียน อำเภอเมืองยะลา	๑๓๕
๖๖. แสดงปฏิทินการเพาะปลูก/ดูแลรักษาทุเรียน อำเภอเมืองยะลา	๑๔๒
๖๗. แสดงวิธีการตลาดทุเรียน อำเภอเมืองยะลา	๑๔๓
๖๘. แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด อ.เมืองยะลา	๑๔๖
๖๙. แผนที่แสดงพื้นที่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด อ.เมืองยะลา	๑๔๗
๗๐. แผนที่แสดงฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ขึ้นทะเบียนกับกรมประมง อ.เมืองยะลา	๑๔๘
๗๑. แสดงวิธีการตลาดสินค้าประมง อำเภอเมืองยะลา	๑๔๙
๗๒. แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับเลี้ยงแพะ อ.เมืองยะลา	๑๕๒

๗๓. แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับเลี้ยงโคเนื้อ อ.เมืองยะลา	๑๕๓
๗๔. แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับเลี้ยงไก่เนื้อ อ.เมืองยะลา	๑๕๕
๗๕. แสดงวิธีการตลาดสินค้าปศุสัตว์ อำเภอเมืองยะลา	๑๕๖

## สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๑. แสดงสรุปเขตการปกครอง อำเภอเมืองยะลา	๒
๒. แสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอเมืองยะลา	๓
๓. แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดิน อำเภอเมืองยะลา	๑๔
๔. แสดงข้อมูลข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ปี พ.ศ.๒๕๖๗	๑๖
๕. แสดงข้อมูลอุณหภูมิจังหวัดอำเภอเมืองยะลา ปี พ.ศ.๒๕๖๗	๑๗
๖. แสดงข้อมูลพืชเศรษฐกิจ อำเภอเมืองยะลา ปี พ.ศ. ๒๕๖๖๗	๒๐
๗. แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์ อำเภอเมืองยะลา	๒๑
๘. แสดงข้อมูลด้านประมง อำเภอเมืองยะลา	๒๑
๙. แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา ณ ราคาคงที่ปี พ.ศ. ๒๕๖๕	๒๓
๑๐. แสดงจำนวนประชากร และจำนวนครัวเรือน อำเภอเมืองยะลา	๒๔
๑๑. แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเมืองยะลา	๒๙
๑๒. แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอเมืองยะลา	๓๑
๑๓. แสดงรายชื่อกลุ่มผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	๓๓
๑๔. แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๔๒
๑๕. แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอเมืองยะลา	๔๓
๑๖. แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อำเภอเมืองยะลา	๔๗
๑๗. แสดงข้อมูลกลุ่มยุวเกษตรกร อำเภอเมืองยะลา	๔๘
๑๘. แสดงข้อมูลกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร อำเภอเมืองยะลา	๔๙
๑๙. แสดงข้อมูลกลุ่มสหกรณ์ อำเภอเมืองยะลา	๕๑
๒๐. แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอเมืองยะลา	๕๓
๒๑. แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอเมืองยะลา	๕๔
๒๒. แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอเมืองยะลา	๕๔
๒๓. แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเมืองยะลา	๕๕
๒๔. แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร อำเภอเมืองยะลา	๕๖
๒๕. แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อ.เมืองยะลา	๕๖
๒๖. แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร อำเภอเมืองยะลา	๕๗
๒๗. แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน อำเภอเมืองยะลา	๕๘
๒๘. แสดงศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อ.เมืองยะลา	๖๐
๒๙. แสดงแผนการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ อำเภอเมืองยะลา	๖๕
๓๐. แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอเมืองยะลา	๖๖
๓๑. แสดงทรัพยากรดิน อำเภอเมืองยะลา	๖๖
๓๒. แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพสำหรับปลูกยางพารา) อำเภอเมืองยะลา	๗๑
๓๓. แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอเมืองยะลา	๗๓
๓๔. แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา	๗๔
๓๕. แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอเมืองยะลา	๗๖
๓๖. แสดงสูตรปุ๋ยที่มีความเหมาะสมกับเนื้อดินและอายุของต้นยางพารา	๗๙
๓๗. แสดงต้นทุนการผลิตยางพาราปี ๒๕๖๗ อำเภอเมืองยะลา	๘๒

๓๘. แสดง Smart farmer ต้นแบบในด้านการผลิตยางพารา อำเภอเมืองยะลา	๘๔
๓๙. แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพสำหรับปลูกข้าว) อำเภอเมืองยะลา	๘๕
๔๐. แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอเมืองยะลา	๘๗
๔๑. แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับขั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา	๘๘
๔๒. แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอเมืองยะลา	๙๐
๔๓. แสดงการป้องกันกำจัดโรคพืชต่าง ในข้าว	๙๘
๔๔. แสดงต้นทุนการผลิตข้าว อำเภอเมืองยะลา	๙๙
๔๕. แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน) อำเภอเมืองยะลา	๑๐๒
๔๖. แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอเมืองยะลา	๑๐๔
๔๗. แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับขั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา	๑๐๕
๔๘. แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอเมืองยะลา	๑๐๗
๔๙. ปริมาณปุ๋ยเคมีสำหรับปาล์มน้ำมัน อายุปลูก ๑-๓ ปี	๑๑๑
๕๐. ปริมาณปุ๋ยเคมีสำหรับปาล์มน้ำมัน อายุปลูก ๔ ปี ขึ้นไป	๑๑๒
๕๑. แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพสำหรับปลูกมะพร้าว) อำเภอเมืองยะลา	๑๑๖
๕๒. แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว อำเภอเมืองยะลา	๑๑๘
๕๓. แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าวตามระดับขั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา	๑๑๙
๕๔. แสดงปริมาณการปลูกมะพร้าว อำเภอเมืองยะลา	๑๒๑
๕๕. แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพสำหรับปลูกทุเรียน) อำเภอเมืองยะลา	๑๒๙
๕๖. แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียน อำเภอเมืองยะลา	๑๓๑
๕๗. แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียนตามระดับขั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา	๑๓๒
๕๘. แสดงปริมาณการปลูกทุเรียน อำเภอเมืองยะลา	๑๓๔
๕๙. แสดงต้นทุนการผลิตทุเรียน อำเภอเมืองยะลา	๑๔๒
๖๐. แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด) อ.เมืองยะลา	๑๔๕
๖๑. แสดงพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด อำเภอเมืองยะลา	๑๔๖
๖๒. แสดงจำนวนฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ อำเภอเมืองยะลา	๑๔๗
๖๓. แสดงข้อมูลการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด อำเภอเมืองยะลา	๑๔๙
๖๔. แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพสำหรับการเลี้ยงแพะ) อำเภอเมืองยะลา	๑๕๑
๖๕. แสดงพื้นที่ความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพสำหรับการเลี้ยงโคเนื้อ) อำเภอเมืองยะลา	๑๕๒
๖๖. แสดงพื้นที่ความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพสำหรับการเลี้ยงไก่) อำเภอเมืองยะลา	๑๕๔
๖๗. แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์ อำเภอเมืองยะลา	๑๕๖
๖๘. แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางแก้ไข	๑๕๘
๖๙. แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๑๖๐
๗๐. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ	๑๖๔

## บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

### ๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

#### ๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

เมืองยะลา เป็นอำเภอที่ตั้งอยู่ทางตอนบนของจังหวัดยะลา มีเนื้อที่ประมาณ ๒๕๘ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๖๑,๒๕๐ ไร่

#### ๑.๒ อาณาเขตติดต่อ

อำเภอเมืองยะลา มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอแม่ลาน และอำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอรามัน อำเภอกงปิ่นัง และอำเภอยะหา จังหวัดยะลา
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา และอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอยะหา จังหวัดยะลา และอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา



#### ๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น ๑๔ ตำบล ๘๐ หมู่บ้าน ๔๐ ชุมชน ได้แก่

๑. ตำบลลำพะยา	มี	๗	หมู่บ้าน
๒. ตำบลลำใหม่	มี	๗	หมู่บ้าน
๓. ตำบลพร่อน	มี	๖	หมู่บ้าน
๔. ตำบลลิตล	มี	๕	หมู่บ้าน
๕. ตำบลยะลา	มี	๓	หมู่บ้าน
๖. ตำบลเปาะเส้ง	มี	๔	หมู่บ้าน

๗. ตำบลหน้าถ้ำ	มี	๔	หมู่บ้าน
๘. ตำบลท่าสาป	มี	๖	หมู่บ้าน
๙. ตำบลบันนังสาเรง	มี	๖	หมู่บ้าน
๑๐. ตำบลบุตี	มี	๘	หมู่บ้าน
๑๑. ตำบลสะเตงนอก	มี	๑๓	หมู่บ้าน
๑๒. ตำบลยูโป	มี	๖	หมู่บ้าน
๑๓. ตำบลตาเซะ	มี	๕	หมู่บ้าน
๑๔. ตำบลสะเตง	มี	๔๐	ชุมชน (เขตเทศบาลนครยะลา)

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็นเทศบาลนคร ๑ แห่ง เทศบาลเมือง

๑ แห่ง เทศบาลตำบล ๔ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๙ แห่ง ดังนี้

๑. เทศบาลนครยะลา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสะเตงทั้งตำบล
๒. เทศบาลเมืองสะเตงนอก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสะเตงนอกทั้งตำบล
๓. เทศบาลตำบลลำใหม่ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลลำใหม่
๔. เทศบาลตำบลบุตี ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบุตีทั้งตำบล
๕. เทศบาลตำบลยูโป ครอบคลุมพื้นที่ตำบลยูโปทั้งตำบล
๖. เทศบาลตำบลท่าสาป ครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าสาปทั้งตำบล
๗. องค์การบริหารส่วนตำบลลิดล ครอบคลุมพื้นที่ตำบลลิดลทั้งตำบล
๘. องค์การบริหารส่วนตำบลยะลา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลยะลาทั้งตำบล
๙. องค์การบริหารส่วนตำบลลำใหม่ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลลำใหม่ (นอกเขตเทศบาลตำบลลำใหม่)
๑๐. องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าถ้ำ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหน้าถ้ำทั้งตำบล
๑๑. องค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลลำพะยาทั้งตำบล
๑๒. องค์การบริหารส่วนตำบลเปาะเส้ง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเปาะเส้งทั้งตำบล
๑๓. องค์การบริหารส่วนตำบลพร่อน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลพร่อนทั้งตำบล
๑๔. องค์การบริหารส่วนตำบลบันนังสาเรง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบันนังสาเรงทั้งตำบล
๑๕. องค์การบริหารส่วนตำบลตาเซะ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลตาเซะทั้งตำบล

ตารางที่ ๑ แสดงสรุปเขตการปกครอง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

ตำบล	พื้นที่ ตร.กม.	อบต.	ทม./ตำบล/นคร	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน
ลำพะยา	๔๔	๑	-	๗	๑,๔๙๙
ลำใหม่	๑๙.๙๔	๑	๑ (ตำบล)	๗	๑,๗๐๓
พร่อน	๑๙.๙๐	๑	-	๖	๑,๒๙๒
ลิดล	๒๐.๐๒	๑	-	๕	๑,๕๙๔
ยะลา	๑๑.๖๖	๑	-	๓	๘๐๔
เปาะเส้ง	๑๐.๗๐	๑	-	๔	๑,๒๓๐
หน้าถ้ำ	๙.๑๘	๑	-	๔	๙๑๙
ท่าสาป	๑๓.๔๘	-	๑ (ตำบล)	๖	๑,๖๘๖
บันนังสาเรง	๒๓.๘๐	๑	-	๖	๑,๖๒๑
บุตี	๔๘.๙๒	-	๑ (ตำบล)	๘	๒,๙๑๕

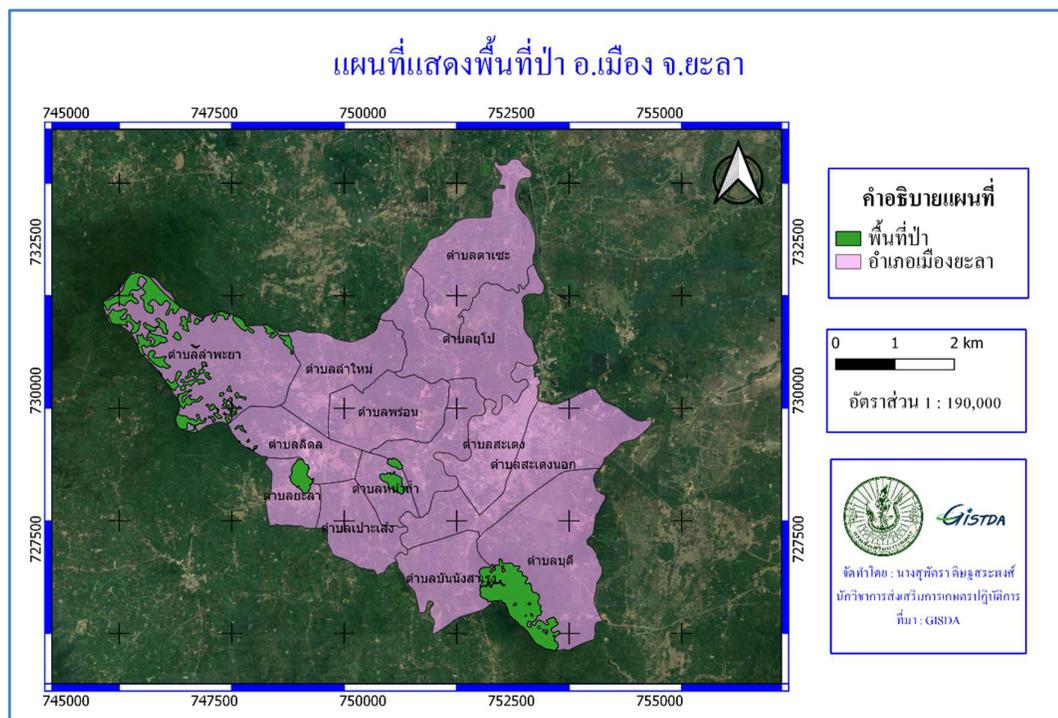
สะเตงนอก	๓๔.๗๘	-	๑ (เมือง)	๑๓	๑๔,๗๓๔
ยูโป	๓๓.๗๗	-	๑ (ตำบล)	๖	๑,๗๗๔
ตาเซะ	๒๙.๓๗	๑	-	๕	๑,๖๖๕
สะเตง	๑๙.๔	-	๑ (นคร)	๔๐ ชุมชน	๑๕,๑๕๔
<b>รวม</b>	<b>๓๓๘.๙๒</b>	<b>๙</b>	<b>๖</b>	<b>๘๐ หมู่บ้าน</b>	<b>๔๘,๕๙๐</b>

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗)

**๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)**

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มและที่ราบเชิงเขา มีภูเขาเตี้ย ๆ สลับซับซ้อน บริเวณตอนเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม บริเวณตอนใต้เป็นป่าเขาเนินสูง มีต้นไม้ปกคลุม และมีภูเขาที่สำคัญ คือ ภูเขาสันกาลาศรี ภูเขาบือยอ



ภาพที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอเมืองยะลา  
 (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ตารางที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอเมืองยะลา

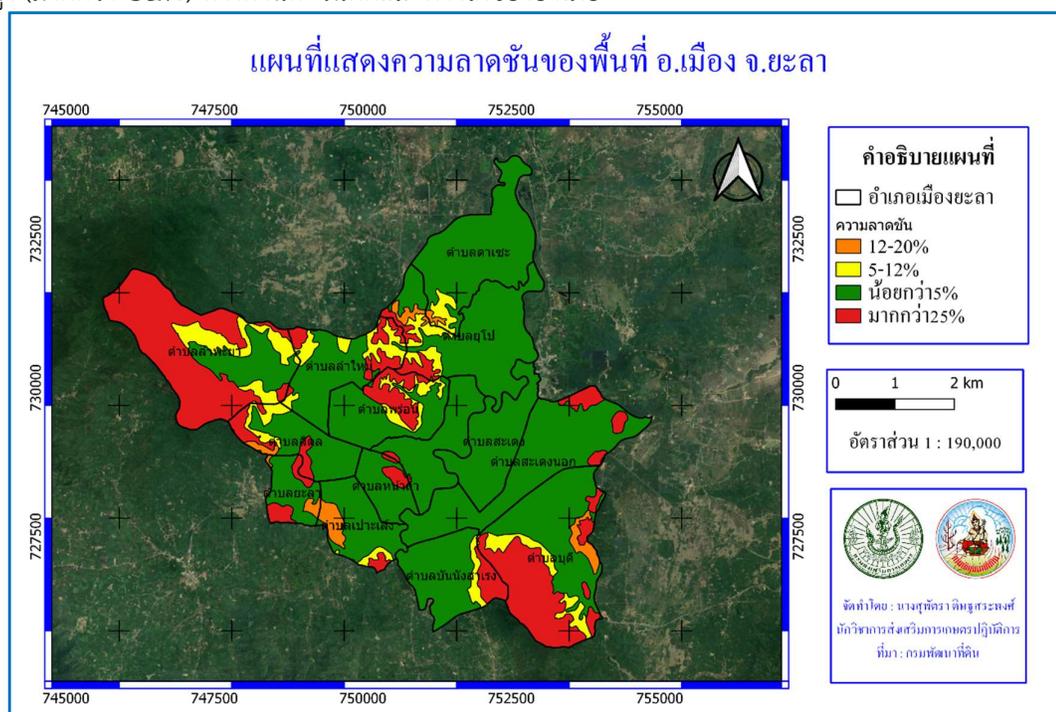
ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ป่า (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
ลำพะยา	๒๗,๕๐๐	๑๗,๑๙๐.๕	๖๒.๕๑
ลำใหม่	๑๒,๔๖๒.๕	-	-
พร่อน	๑๒,๔๓๗.๕	-	-
ลีดล	๑๒,๕๑๒.๕	๑,๒๘๕.๒๑	๑๐.๒๗
ยะลา	๗,๒๘๗.๕	๕๗๒.๕๘	๗.๘๖

เปาะเส้ง	๖,๖๘๗.๕	-	-
หน้าถ้ำ	๕,๗๓๗.๕	๖๔๔.๒๓	๑๑.๒๓
ท่าสาป	๘,๔๒๕	-	-
บันนังสวาง	๑๔,๘๗๕	๑,๗๙๔.๒๒	๑๒.๐๖
บุตี	๓๐,๕๗๕	๖,๙๒๗.๕๕	๒๒.๖๖
สะเตงนอก	๒๑,๗๓๗.๕	-	-
ยูโป	๒๑,๑๐๖.๒๕	-	-
ตาเซะ	๑๘,๓๕๖.๒๕	-	-
สะเตง	๑๒,๑๒๕	-	-
รวม	๒๑๑,๘๒๕	๒๘,๔๑๔.๒๙	๑๓.๔๑

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

พื้นที่ของอำเภอเมืองยะลาส่วนใหญ่เป็นที่ราบ คือมีความลาดชันน้อยกว่า ๕% แต่จะมีพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง (มากกว่า ๒๕%) ทางด้านตะวันตกและทางใต้ของอำเภอ



ภาพที่ ๓ แสดงความลาดชันของพื้นที่อำเภอเมืองยะลา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

อำเภอเมืองยะลา มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๑๑ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ๑). กลุ่มชุดดินที่ ๑๗
- ชุดดิน : สายบุรี

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนหยาบที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ มีชั้นแน่นที่ภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน : เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพัง แล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบ พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ ส่วนใหญ่มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินทราย ดินล่างเป็นชั้นดินแน่นทึบ มีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินเหนียว สีน้ำตาลอ่อนและสีเทา มีจุดประสีเหลืองหรือสีน้ำตาลแดง บางแห่งอาจมีศิลาแลงอ่อนปะปนอยู่ด้วย มีปฏิกริยาเป็นกรดจัดมากถึงด่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์ : มักปล่อยเป็นที่รกร้างว่างเปล่าหรือเป็นป่าละเมาะเล็กๆ บางพื้นที่ใช้ทำนา แต่มักให้ผลผลิตต่ำ

ปัญหา : เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายที่มีชั้นดานภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำนาน และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช :

#### ๑. ปลูกข้าว

ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว ทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

#### ๒. ปลูกพืชผักหรือไม้ผล

ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตรหรือถึงชั้นดานแข็ง มีคันดินอันแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

#### ๒) กลุ่มชุดดินที่ ๒๖

ชุดดิน : อ่าวลึก

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมากสีดำที่มีรอยแตกกระแหว่งกว้างและลึก ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง

สมบัติของดิน : เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ หรือเกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือเกิดจากการสลายตัวแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัตถุต้นกำเนิดดินที่มาจากหินต้นกำเนิด พวกหินบะซอลต์ หรือหินแอนดีไซต์ พบบริเวณพื้นที่ดอน ที่อยู่ใกล้กับเขาหินปูน หรือหินภูเขาไฟ มีสภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงดี เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัด หน้าดินแตกกระแหว่งเป็นร่องลึกในฤดูแล้ง และมีรอยอุกโกลนในดิน สีดินเป็นสีดำ สีเทาเข้ม หรือสีน้ำตาล อาจพบจุดประสีน้ำตาลหรือสีแดงปนน้ำตาลปริมาณเล็กน้อยในดินชั้นบน ส่วนชั้นดินล่างอาจพบชั้นปูนมาร์ล ปฏิกริยาของดินส่วนใหญ่จะเป็นกลางถึงเป็นด่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์ : ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ถั่วต่างๆ ฝ้าย และไม้ผลบางชนิด

ปัญหา : เนื้อดินเหนียวจัด การไถพรวนต้องทำในช่วงที่ดินมีความชื้นพอเหมาะ มิฉะนั้นจะทำให้ดินแน่นทึบ ในช่วงฤดูแล้ง ดินมีการหดตัวทำให้ดินแตกระแหงเป็นร่องลึก ส่วนในฤดูฝนจะมีน้ำแช่ขังง่าย ทำให้พืชชะงักการเจริญเติบโต

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช :

๑. ปลูกข้าว ไม่เหมาะสม
๒. ปลูกพืชผักหรือไม้ผล

ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๓. ปลูกพืชไร่ หรือพืชผัก

ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานพืชปุ๋ยสด ถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ ถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

- ๓) กลุ่มชุดดินที่ ๓๒

ชุดดิน : รือเสาะ

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนละเอียดถึงลึกถึงมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน : เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออก เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบที่มาจากพวกหินอัคนี หรือหินตะกอน พบบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นเนินเขา เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนละเอียดที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด

การใช้ประโยชน์ : ใช้ปลูกยางพารา มะพร้าว ไม้ผล และพืชไร่บางชนิด บางแห่งยังคงสภาพป่าธรรมชาติ ป่าละเมาะและไม้พุ่ม

ปัญหา : เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายและดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับชะล้างพังทลายของหน้าดิน

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช :

๑. ปลูกข้าว ไม่เหมาะสม
๒. ปลูกพืชผักหรือไม้ผล

ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ขึ้นบันได คันดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกหรือทำฐานเฉาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๓. ปลูกพืชไร่ หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-

๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

#### ๔) กลุ่มชุดดินที่ ๓๔

ชุดดิน : ความกาหลง

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนละเอียดถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง

สมบัติของดิน : เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ตอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนละเอียดที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย หรือดินร่วน ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนเหนียว ดินมีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง และอาจพบจุดประสีต่างๆ ในชั้นดินล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ดินชั้นบนส่วนใหญ่จะมีปฏิกริยาเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง ส่วนดินล่างจะมีปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์ : ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น อ้อย ข้าวโพด ถั่วสับปะรด และไม้ผลบางชนิด

ปัญหา : การมีเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ซึ่งทำให้ดินอุ้มน้ำได้น้อย พืชอาจขาดแคลนน้ำได้ในช่วงฝนทิ้งเป็นระยะเวลานานๆ สำหรับบริเวณที่มีความลาดชันสูง อาจมีปัญหาเรื่องการชะล้างพังทลายเกิดขึ้น

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช :

๑. ปลูกข้าว ไม่เหมาะสม

๒. ปลูกพืชผักหรือไม้ผล

ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕

กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ทำขั้นบันได คันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๓. ปลูกพืชไร่ หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่หรือปอเทือง๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

#### ๕) กลุ่มชุดดินที่ ๔๕

ชุดดิน : ชุมพร

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินต้นถึงชั้นหินพื้น ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง มีการระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน : เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนัก ของวัสดุเนื้อละเอียดที่มาจากทั้งหินตะกอน หรือหินอัคนี พบบริเวณพื้นที่ตอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินต้น มีการระบายน้ำดี เนื้อดิน

เป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วนที่มีเศษหินปะปนมาก มักพบชั้นหินพื้นตื้นกว่า ๕๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ดินมี ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง

การใช้ประโยชน์ : เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าละเมาะ บางแห่งใช้ทำไร่เลื่อนลอย หรือปลูกป่าทดแทน

ปัญหา : เป็นดินตื้น มีเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดินเป็นปริมาณมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินอย่างรุนแรง บางพื้นที่มีเศษหินหรือหินพื้นผิวที่ไหลบริเวณหน้าดิน

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช :

๑. ปลูกข้าว ไม่เหมาะสม
๒. ปลูกพืชผักหรือไม้ผล

ชุดหลุมปลูกถึงชั้นหินพื้นหรือชุดหลุมขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่มีเศษหินหรือก้อนหินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ควรมีไม้ค้ำยันและเอาหน้าดินบริเวณใกล้เคียงมาผสมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกพูนโคนอยู่เป็นประจำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๓. ปลูกพืชไร่ หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนา จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียน ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓ - ๔ ตัน/ไร่ หรือไกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไกลบรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

- ๖) กลุ่มชุดดินที่ ๕

ชุดดิน : ละงู

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง

สมบัติของดิน : เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบในบริเวณที่ราบตะกอนน้ำพา มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว เนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวหรือดินเหนียว สีเทาแก่ ดินล่างเป็นดินเหนียวสีน้ำตาลอ่อน หรือสีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงตลอดชั้นดิน มักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีส ปะปนอยู่ และในชั้นดินล่างลึกๆ อาจพบก้อนปูน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย แต่ถ้าดินมีก้อนปูนปะปน จะมีปฏิกริยาเป็นกลางหรือด่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์ : ใช้ทำนา ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก และยาสูบในช่วงฤดูแล้ง ข้าวที่ปลูกโดยมากให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

ปัญหา : บางพื้นที่ขาดแคลนน้ำ มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช :

๑. ปลูกข้าว

ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไกลบตอซัง ปล่อยให้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไกลบพืชปุ๋ยสด (หวานไสนอ์ฟริกัันหรือไสนอินเดี ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน

พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ชาวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

### ๒. ปลูกพืชผักหรือไม้ผล

ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

### ๓. ปลูกพืชไร่ หรือพืชผัก ไม่เหมาะสม

#### ๗) กลุ่มชุดดินที่ ๕๐

ชุดดิน : พะโต๊ะ

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนลึกปานกลางถึงเศษหิน ก้อนหินหรือชั้นหินพื้น ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน : เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออก เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมในระยะทางไม่ไกลนัก ของวัสดุเนื้อหยาบที่มาจากพวกหินตะกอน หรือจากวัตถุดิบกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบบริเวณพื้นที่ดอน มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี เนื้อดินช่วง ๕๐ ซม. ตอนบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนเหนียวปนทราย ในระดับความลึก ประมาณ ๕๐-๑๐๐ ซม. จะพบชั้นดินปนเศษหินหรือลูกรังปริมาณมาก สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด

การใช้ประโยชน์ : ส่วนใหญ่ใช้ปลูกยางพารา ไม้ผล สับปะรด ถั่ว และแตงโม

ปัญหา : เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ อาจขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งชว่นาน ในบริเวณที่มีความลาดชันสูง จะมีปัญหาเรื่องการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช :

#### ๑. ปลูกข้าว ไม่เหมาะสม

#### ๒. ปลูกพืชผักหรือไม้ผล

ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ขึ้นบันได คันดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกหรือทำฐานเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

#### ๓. ปลูกพืชไร่ หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

#### ๘) กลุ่มชุดดินที่ ๕๑

ชุดดิน : ยี่งอ

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินต้นถึงชั้นหินพื้น ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงค่อนข้างดีมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน : เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออก เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมในระยะทางไม่ไกลนัก ของวัสดุเนื้อค่อนข้างหยาบหรือค่อนข้างละเอียด ที่มาจากพวกหินตะกอนหรือหินแปร พบบริเวณพื้นที่ตอนที่เป็นเนินเขาหรือบริเวณที่ลาดเชิงเขา เป็นดินต้นหรือต้นมาก มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนเศษหิน เศษหินส่วนใหญ่เป็นพวกเศษหินทราย ควอร์ตไซต์ หรือหินดินดาน และพบชั้นหินพื้น ภายใต้อายุ ๕๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด

การใช้ประโยชน์ : เป็นป่าดิบชื้น บางแห่งใช้ปลูกยางพารา หรือปล่อยทิ้งเป็นป่าละเมาะ

ปัญหา : เป็นดินต้น มีเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดินเป็นปริมาณมาก และมีชั้นหินพื้นอยู่ต้นบางพื้นที่ มีเศษหินและหินพื้นโผล่กระจายอยู่บริเวณหน้าดินดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณที่มีความลาดชันสูง จะเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้ง่าย

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช :

๑. ปลูกข้าว ไม่เหมาะสม

๒. ปลูกพืชผักหรือไม้ผล

ชุดหลุมปลูกถึงชั้นหินพื้นหรือขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. และปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่เศษหินหรือก้อนหินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๕๐ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ทำแนวรั้วหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๓. ปลูกพืชไร่ หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓ - ๔ ตัน/ไร่ หรือ ไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวน และปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๙) กลุ่มชุดดินที่ ๕๓

ชุดดิน : ปาดังเบซาร์

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น ลูกวังหรือเศษหิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน : เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออก เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมในระยะทางไม่ไกลนัก ของวัสดุเนื้อละเอียดที่มาจากพวกหินตะกอน หรือหินแปร พบบริเวณพื้นที่ตอน ที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเป็นเนินเขา เป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนดินเหนียวทับอยู่บนดินเหนียว ส่วนดินล่างในระดับความลึกระหว่าง ๕๐-๑๐๐ ซม.เป็นดินเหนียวปนลูกวังหรือดินปนเศษหินผุ สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อน สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด

การใช้ประโยชน์ : ใช้ปลูกยางพารา ไม้ผล กาแฟ และพืชไร่บางชนิด

ปัญหา : ดินลึกลับปานกลางถึงชั้นลูกรัง ก้อนกรวด เศษหินหรือชั้นหินพื้นในช่วงความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง จะเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้ง่าย

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช :

๑. ปลูกข้าว ไม่เหมาะสม
๒. ปลูกพืชผักหรือไม้ผล

ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ การสร้างคันดิน การทำขั้นบันได ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๓. ปลูกพืชไร่ หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

- ๑๐) กลุ่มชุดดินที่ ๖

ชุดดิน : บางนารา

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน : เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบในบริเวณที่ราบตะกอนน้ำพา มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกลับที่มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวหรือดินเหนียว สีเทาแก่ ดินล่างเป็นดินเหนียวสีน้ำตาลอ่อน หรือสีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงตลอดชั้นดิน บางแห่งมีศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กแมงกานีสปะปนอยู่ด้วย ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด

การใช้ประโยชน์ : ใช้ทำนา ในช่วงฤดูแล้ง บริเวณที่มีแหล่งน้ำใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือยาสูบ

ปัญหา : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช :

๑. ปลูกข้าว

ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

## ๒. ปลุกพืชผักหรือไม้ผล

ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก ในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือ ๐.๕-๑.๐ กิโลกรัม/หลุม เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

## ๓. ปลุกพืชไร่ หรือพืชผัก ไม่เหมาะสม

### ๑๑) กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

ชุดดิน : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน

ลักษณะเด่น : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษา สำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร

สมบัติของดิน : กลุ่มดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาซึ่งมีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ ลักษณะและสมบัติของดินที่พบไม่แน่นอน มีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหินหรือหินโผล่กระจายทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่างๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าดงดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอยโดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน จนบางแห่งเหลือแต่หินโผล่

การใช้ประโยชน์ : กลุ่มดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ ควรสงวนไว้เป็นป่าตามธรรมชาติเพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร

ปัญหา : มีความลาดชันสูงมาก ในพื้นที่ทำการเกษตรจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียน้ำดินอย่างรุนแรง ขาดแคลนน้ำและบางพื้นที่อาจพบชั้นหินพื้นหรือเศษหินกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช :

๑. ปลูกข้าว ไม่เหมาะสม
๒. ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ไม่เหมาะสม
๓. ปลูกพืชไร่ หรือพืชผัก ไม่เหมาะสม

นอกจากนี้ยังมีดินที่ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชด้วย คือ

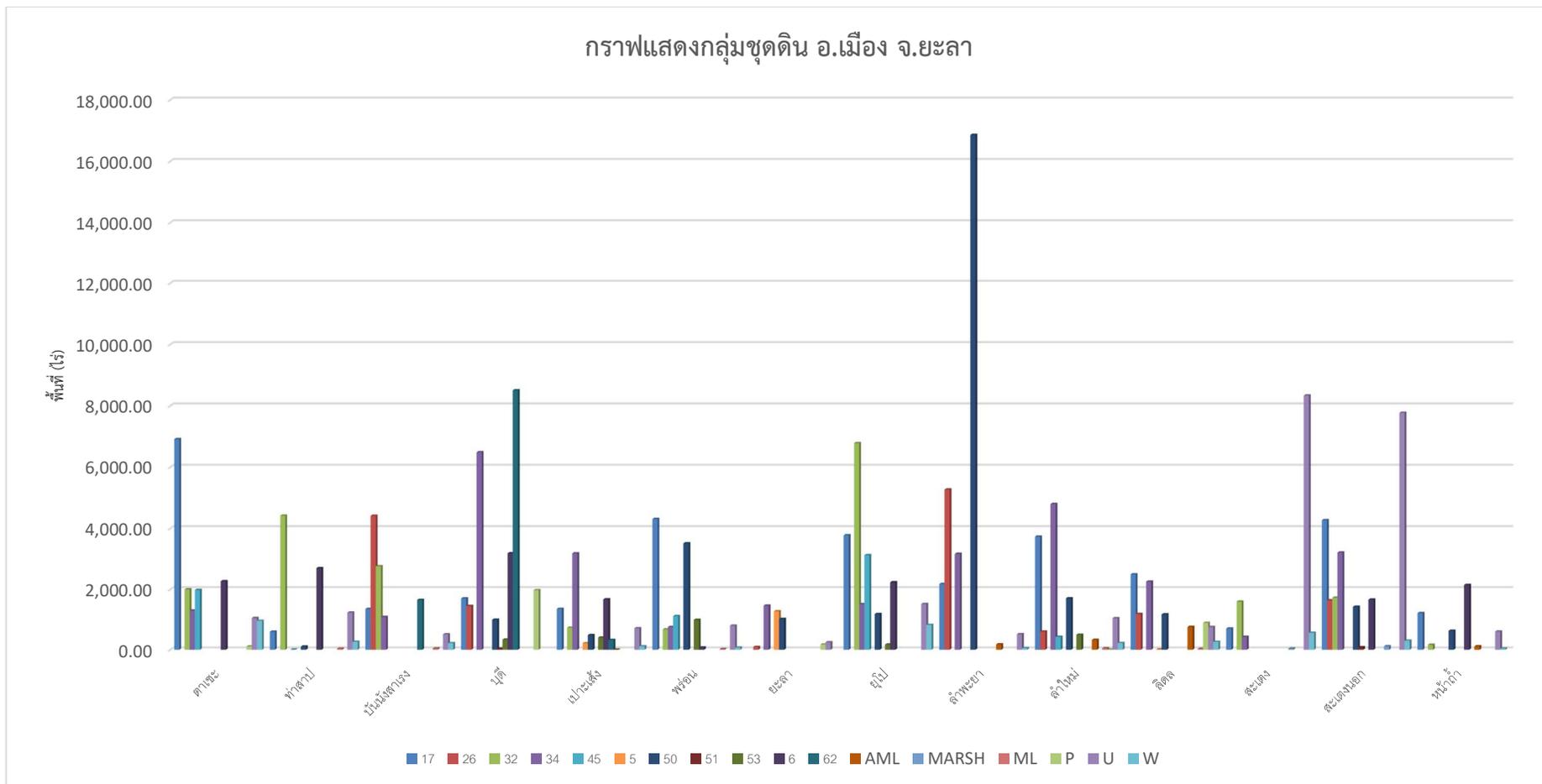
๑. AML ที่ดินเหมืองร้าง
๒. MARSH ที่ลุ่มชื้นแฉะ
๓. ML ที่ดินดัดแปลง พื้นที่ถม
๔. P บ่อขุด บ่อลูกรัง
๕. U พื้นที่ชุ่มชื้น
๖. W แหล่งน้ำ



ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอเมืองยะลา

กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ตำบล (ไร่)														ผลรวมทั้งหมด
	ตาเซะ	ท่าสาป	บันนังสาเรง	บุตี	เปาะเส็ง	พร่อน	ยะลา	ยูโป	ลำพะยา	ลำใหม่	ลิตล	สะเตง	สะเตงนอก	หน้าถ้ำ	
๑๗	๖,๙๑๐.๘๘	๕๙๖.๖๔	๑,๓๕๒.๗๖	๑,๗๐๐.๒๖	๑,๓๕๔.๕๙	๔,๓๐๘.๗๒		๓,๗๗๖.๒๔	๒,๑๗๘.๙๗	๓,๗๓๓.๐๖	๒,๔๙๗.๑๕	๗๐๒.๑๗	๔,๒๗๑.๐๘	๑,๒๑๕.๘๖	๓๔,๕๙๘.๔๐
๒๖			๔,๔๑๑.๔๑	๑,๔๔๘.๐๘			๙๐.๙๕		๕,๒๖๘.๖๘	๖๐๑.๔๔	๑,๑๘๖.๕๓		๑,๖๓๕.๗๙		๑๔,๖๔๒.๙๐
๓๒	๑,๙๙๙.๙๗	๔,๔๑๖.๒๓	๒,๗๖๖.๘๑		๗๒๙.๑๐	๖๗๔.๓๘		๖,๗๘๐.๘๑				๑,๕๙๖.๑๘	๑,๗๒๒.๖๘	๑๖๔.๔๘	๒๐,๘๕๐.๖๐
๓๔	๑,๒๙๘.๒๙		๑,๐๘๔.๖๑	๖,๔๘๔.๓๔	๓,๑๘๗.๔๙	๗๕๔.๓๗	๑,๔๕๙.๗๖	๑,๕๑๐.๘๖	๓,๑๗๑.๙๔	๔,๗๙๖.๙๖	๒,๒๕๘.๙๒	๔๒๗.๑๓	๓,๒๑๓.๔๙		๒๙,๖๔๘.๑๕
๔๕	๑,๙๘๑.๓๑	๖.๗๔					๑,๑๑๓.๓๖		๓,๑๓๐.๓๘		๔๒๕.๐๘				๖,๖๕๖.๙๐
๕					๒๑๖.๔๐		๑,๒๗๓.๔๗				๑๕.๔๔				๑,๕๐๕.๓๒
๕๐		๑๐๔.๑๓		๙๙๔.๙๖	๔๘๓.๕๒	๓,๕๑๕.๗๐	๑,๐๑๗.๘๔	๑,๑๘๓.๙๑	๑๖,๘๕๘.๑๐	๑,๗๐๔.๑๙	๑,๑๗๒.๙๔		๑,๑๒๒.๗๓	๖๒๗.๔๕	๒๙,๐๘๕.๕๗
๕๑				๓๓.๓๔									๘๑.๕๖		๑๑๔.๙๐
๕๓				๓๓๔.๙๓	๔๐๓.๒๕	๙๙๐.๓๔		๑๗๑.๒๙		๔๙๕.๐๘					๒,๓๙๔.๙๑
๖	๒,๒๖๙.๘๔	๒,๗๐๓.๙๔		๓,๑๙๒.๓๒	๑,๖๖๘.๖๓	๗๐.๘๘		๒,๒๓๕.๗๑					๑,๖๖๐.๐๖	๒,๑๔๗.๐๑	๑๕,๙๔๘.๔๐
๖๒			๑,๖๕๐.๗๔	๘,๕๐๕.๗๕	๓๒๔.๔๕										๑๐,๔๘๐.๙๐
AML					๐.๕๙				๑๗๕.๕๙	๓๒๕.๒๐	๗๕๔.๔๙			๑๑๔.๖๘	๑,๓๗๐.๕๘
MARSH												๓๗.๖๐	๑๑๖.๗๕		๑๕๔.๓๕
ML		๓๕.๔๑	๔๔.๔๗				๒๐.๕๑			๔๗.๙๘	๓๓.๕๑				๑๘๑.๙๑
P	๑๑๐.๐๓			๑,๙๗๒.๗๔			๑๗๔.๓๙			๓.๙๒	๘๘๘.๑๓				๑,๑๗๗.๔๙
U	๑,๐๕๐.๗๑	๑,๒๓๑.๘๙	๕๑๒.๑๐		๗๐๙.๑๖	๘๐๐.๓๑	๒๔๘.๔๙	๑,๕๑๕.๙๔	๕๑๕.๕๑	๑,๐๔๕.๔๒	๗๕๐.๔๘	๘,๓๓๔.๗๕	๗,๗๗๐.๖๓	๖๐๒.๙๖	๒๗,๐๖๑.๑๐
W	๙๕๘.๔๓	๒๖๒.๖๗	๒๑๙.๒๓		๑๑๕.๓๓	๗๔.๐๙		๘๒๔.๘๐	๕๒.๒๖	๒๒๒.๘๒	๒๖๐.๓๓	๕๖๐.๖๕	๓๐๐.๐๕	๓๙.๖๘	๓,๘๙๐.๖๘
ผลรวม	๑๖,๕๗๙.๔๖	๙,๒๕๗.๖๕	๑๒,๐๔๒.๑๓	๒๔,๖๖๖.๗๒	๙,๑๙๒.๕๑	๑๒,๓๒๒.๖๖	๔,๒๖๔.๙๐	๒๑,๑๒๙.๙๔	๒๘,๒๒๑.๐๕	๑๓,๔๐๑.๑๕	๙,๘๑๗.๙๒	๑๑,๖๕๘.๔๘	๒๒,๑๙๔.๘๒	๔,๙๑๒.๑๒	๑๙๙,๗๖๓.๐๖

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)



ภาพที่ ๕ กราฟแสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอเมือง จังหวัดยะลา  
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

### ๓ สภาพภูมิอากาศ

#### ๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

อำเภอเมืองยะลาตั้งอยู่ในเขตรมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้มีสภาพอากาศแบบร้อนชื้น อากาศชุ่มชื้นและอบอู่ในตอนกลางวันและอากาศเย็นสบายในตอนกลางคืน

#### ๓.๒ ฤดูกาล

อำเภอเมืองยะลา มีอากาศแบบร้อนชื้น ประกอบไปด้วยฤดูกาล ๒ ฤดู คือ ฤดูฝนและฤดูร้อน

#### ๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

น้ำฝนเฉลี่ย ๒,๒๘๑.๖ มิลลิเมตร ต่อปีมีฝนตกเฉลี่ย ๑๔๐ วันต่อปี เดือนตุลาคม-พฤศจิกายน มีฝนตกชุกที่สุด



ภาพที่ ๖ กราฟแสดงปริมาณน้ำฝนปี พ.ศ. ๒๕๖๗

(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี พ.ศ. ๒๕๖๗

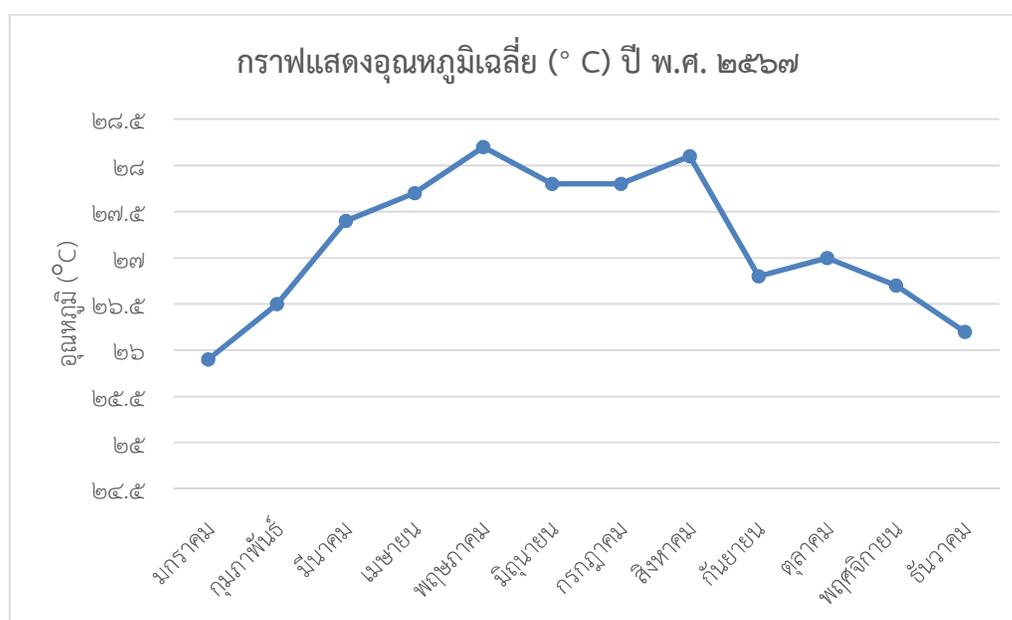
เดือน	ปริมาณฝน (ม.ม.)	จำนวนวันฝนตก
มกราคม	๑๓๐.๑	๑๖
กุมภาพันธ์	๕๕.๘	๔
มีนาคม	๔๐.๘	๕
เมษายน	๒๗๐.๐	๑๒
พฤษภาคม	๕๗.๕	๑๒
มิถุนายน	๑๐๐.๖	๘
กรกฎาคม	๘๗.๑	๑๑
สิงหาคม	๘๘.๒	๙
กันยายน	๒๘๐.๘	๑๘
ตุลาคม	๒๙๓.๔	๒๒

พฤศจิกายน	๓๐๒.๒	๑๘
ธันวาคม	๖๕๒.๑	๒๔
รวม	๒,๓๗๘.๖	๑๕๙

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๗

#### ๓.๔ อุณหภูมิ

อำเภอเมืองยะลาเป็นอำเภอที่ไม่ติดทะเลแต่อยู่ใกล้ทะเล ทำให้ฤดูร้อนอากาศไม่ร้อนมากนัก ส่วนฤดูหนาวอากาศก็ไม่ถึงกับหนาวจัด โดยอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ ๒๗.๙ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยตลอดปีประมาณ ๓๒.๙ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยตลอดปีประมาณ ๒๒.๙ องศาเซลเซียส เดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวที่สุดคือ เดือนเมษายน



ภาพที่ ๗ กราฟแสดงค่าอุณหภูมิในรอบปี พ.ศ. ๒๕๖๗

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลอุณหภูมิอำเภอเมืองยะลา ปี พ.ศ. ๒๕๖๗

เดือน	อุณหภูมิสูงสุด (° C)	อุณหภูมิต่ำสุด (° C)	อุณหภูมิเฉลี่ย (° C)
มกราคม	๓๐.๗	๒๒.๙	๒๕.๙
กุมภาพันธ์	๓๒.๙	๒๑.๗	๒๖.๕
มีนาคม	๓๔.๑	๒๒.๙	๒๗.๔
เมษายน	๓๔.๕	๒๓.๓	๒๗.๗
พฤษภาคม	๓๔.๑	๒๔.๒	๒๘.๒
มิถุนายน	๓๓.๘	๒๓.๙	๒๗.๘
กรกฎาคม	๓๔.๔	๒๓.๘	๒๗.๘
สิงหาคม	๓๔.๗	๒๓.๕	๒๘.๑
กันยายน	๓๓.๒	๒๓.๕	๒๖.๘

ตุลาคม	๓๒.๖	๒๓.๖	๒๗.๐
พฤศจิกายน	๓๒.๐	๒๓.๕	๒๖.๗
ธันวาคม	๓๐.๙	๒๓.๕	๒๖.๒

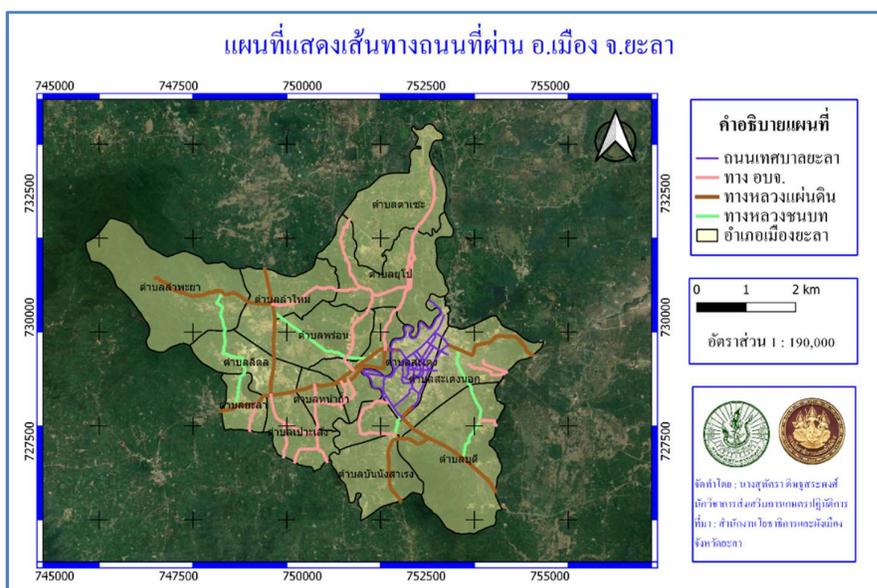
ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๗

#### ๔ เส้นทางคมนาคม

อำเภอเมืองยะลา มีเส้นทางคมนาคมทางบกเป็นหลัก มีทั้งรถไฟและรถยนต์ มีถนนสายสำคัญดังนี้  
ทางหลวงหมายเลข ๔๐๙ (สายนาเกตุ-ท่าสาป) เป็นทางหลวงแผ่นดินแนวเหนือ-ใต้ที่เชื่อมต่อระหว่าง  
จังหวัดปัตตานีกับจังหวัดยะลาสายหนึ่ง มีระยะทางตลอดทั้งสาย ๓๔.๗๕๙ กิโลเมตร ผ่านตำบลลำใหม่ ตำบลลิถล  
จากนั้นถึงสามแยก โดยเลี้ยวไปทางทิศตะวันออก ผ่านตำบลหน้าถ้ำ และตำบลท่าสาป มีทางหลวงแผ่นดิน  
หมายเลข ๔๑๘ มาบรรจบ และสิ้นสุดการดูแลของกรมทางหลวงที่สะพานข้ามแม่น้ำปัตตานี แต่เส้นทางจะต่อไป  
ยังเทศบาลนครยะลา โดยใช้ชื่อถนนที่ผ่านตัวเมืองว่า "ถนนเทศบาล ๑" แล้วสิ้นสุดที่วงเวียนกลางเมืองยะลา  
ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ตรงข้ามกับศาลากลางจังหวัดยะลา

ทางหลวงหมายเลข ๔๑๐ (สายปัตตานี-เบตง) เป็นทางหลวงแผ่นดินแนวเหนือ-ใต้ที่เชื่อมต่อระหว่าง  
จังหวัดปัตตานีกับจังหวัดยะลา มีเส้นทางเลียบบนแม่น้ำปัตตานี มีระยะทางตลอดทั้งสาย ๑๖๓.๗๗๖ กิโลเมตร เข้าสู่  
อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา โดยเข้าเขตเทศบาลนครยะลา ซึ่งถนนในช่วงผ่านเทศบาลมีชื่อถนนว่า ถนนสิโร  
รส และ ถนนสุขยางค์

ทางหลวงหมายเลข ๔๑๘ สายงาแม่-ท่าสาป มีระยะทางรวมทั้งสิ้น ๒๙.๔๔๘ กิโลเมตร ทางหลวงแผ่นดิน  
หมายเลข ๔๑๘ แตกต่างจากทางหลวงสายอื่นในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ เป็นทางหลวงมาตรฐาน ๔  
ช่องจราจรแห่งแรกในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไม่มีจุดตัดตลอดเส้นทาง แต่จะใช้วิธีการทางยกระดับที่มีการ  
ก่อสร้างสะพานข้ามถนนประมาณ ๒๐ จุด ทำให้ทางหลวงเส้นนี้ไม่มีสี่แยกไฟแดง ผู้ใช้เส้นทางนี้สามารถทำได้  
เร็วขึ้น นอกจากนี้สามารถย่นระยะทางจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๙ ได้ถึง ๑๓ กิโลเมตร ซึ่งมีเพียงแค่ ๒  
ช่องจราจรสวนทาง ใช้เวลาเดินทาง ๔๕ นาที แต่หากใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑๘ จะใช้เวลาเพียงแค่ ๒๕  
นาทีเท่านั้น



ภาพที่ ๘ แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอเมืองยะลา  
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, ๒๕๖๗)

## ๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอเมืองยะลา เป็นพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญๆหลายแห่ง ดังนี้

### ๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ

มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำปัตตานี เขื่อนเปาะนามา ทำนบบาโจตูปูบึงบาโงะเยาะบอ บึงกือเตาะบือซี บึงบูโตะกลางา และบึงลูโป๊ะบาเต็ง



ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงแหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอเมืองยะลา  
 (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ.๒๕๖๗)

### ๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน)

อำเภอเมืองยะลามีโครงการชลประทานหลายโครงการ แบ่งเป็น ๖ ประเภทคือ โครงการชลประทานขนาดเล็ก โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า โครงการชลประทานขนาดใหญ่ โครงการขุดลอก และโครงการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร



ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงที่ตั้งโครงการชลประทานอำเภอเมืองยะลา  
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภอเมืองยะลา มีอาชีพหลักคือทำการเกษตร มีพื้นที่การเกษตร ๑๑๖,๒๐๖ ไร่ (ร้อยละ ๕๔.๘๖ ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่ในพื้นที่นอกเขตชลประทานทั้งหมด (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๓) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๖ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอเมืองยะลา ปี พ.ศ. ๒๕๖๗

ตำบล	พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด (ไร่)	เนื้อที่ทางการเกษตร (ไร่)						รวม
		ข้าว	ยางพารา	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก	พืชไร่	
พร่อน	๑๑,๑๐๘	๒,๓๕๕.๐๐	๔,๖๑๕.๐๐	๓๑๘.๐๐	๒๐๒.๐๐	๔๑.๐๐	๖.๐๐	๗,๕๓๗.๐๐
เปาะเส้ง	๔,๖๗๓	๔๖๑.๐๐	๒,๖๘๖.๐๐	๔๙๙.๐๐	๓๓๙.๐๐	๓๓.๐๐	๑๕.๐๐	๔,๐๓๓.๐๐
บันนังสาเรง	๑๑,๓๐๕	๔๐๐.๐๐	๔,๒๙๒.๐๐	๘๑๖.๐๐	๕๔๒.๐๐	๔๓๗.๐๐	๑๓๔.๐๐	๖,๖๒๑.๐๐
ยูโป	๘,๘๐๗	๗๗.๐๐	๕,๓๕๕.๐๐	๕๙๕.๐๐	๓๑๕.๐๐	๕๐๔.๐๐	๗๕.๐๐	๖,๙๒๑.๐๐
สะเตงนอก	๑๑,๔๔๙	๒๓๕.๐๐	๗,๐๖๐.๐๐	๑๕๘.๐๐	๗๕๔.๐๐	๑๓๙.๐๐	๐.๐๐	๘,๓๕๖.๐๐
ลิตล	๖,๘๒๙	๑,๗๔๐.๐๐	๓,๙๙๔.๐๐	๔๘๔.๐๐	๑๘๗.๐๐	๘๖.๐๐	๒๑.๐๐	๖,๕๑๒.๐๐
บุตี	๑๒,๘๔๖	๑,๐๔๒.๐๐	๔,๐๔๓.๐๐	๑๖๓.๐๐	๒๑๗.๐๐	๑๐๑.๐๐	๒๓.๐๐	๕,๕๘๙.๐๐
หน้าถ้ำ	๓,๘๓๒	๖๐.๐๐	๘๘๐.๐๐	๓๗๕.๐๐	๓๖.๐๐	๓๑.๐๐	๕.๐๐	๑,๓๘๗.๐๐
ตาเซะ	๑๒,๘๐๙	๑๒๓.๐๐	๖,๐๕๐.๐๐	๖๖๖.๐๐	๒๐๘.๐๐	๑๖๔.๐๐	๑๓๐.๐๐	๗,๓๕๑.๐๐

ทำสาป	๕,๔๖๒	๐.๐๐	๒,๐๑๖.๐๐	๕๗๘.๐๐	๓๖๑.๐๐	๒๔๒.๐๐	๒๗.๐๐	๓,๒๒๔.๐๐
ลำพะยา	๑๐,๐๑๓	๑๑๓.๐๐	๓,๕๐๓.๐๐	๑,๒๔๔.๐๐	๑,๔๘๘.๐๐	๑๔๓.๐๐	๗.๐๐	๖,๔๙๘.๐๐
ยะลา	๕,๖๔๔	๘๘๙.๐๐	๓,๙๔๕.๐๐	๕๓.๐๐	๕๓.๐๐	๓๓.๐๐	๐.๐๐	๔,๙๗๓.๐๐
ลำใหม่	๑๑,๗๒๙	๒,๗๗๘.๐๐	๖,๕๑๙.๐๐	๕๕๒.๐๐	๕๕๔.๐๐	๑๐๖.๐๐	๓๒.๐๐	๑๐,๕๔๑.๐๐
พื้นที่รวม	๑๑๖,๕๐๖	๑๐,๒๗๓.๐๐	๕๔,๙๕๘.๐๐	๖,๕๐๑.๐๐	๕,๒๕๖.๐๐	๒,๐๖๐.๐๐	๔๗๕.๐๐	๗๙,๕๒๓.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๗ ข้อมูลด้านปศุสัตว์อำเภอเมืองยะลา

ตำบล	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
พร่อน	๒๓	๘๖	-	-	-	-	-	๓๓	-
เปาะเส้ง	๓๒	๙๒	-	-	-	-	-	๒๖	-
บันนังสาเรง	๘๐	๑,๒๐๐	-	-	-	-	-	๕๐๐	-
ยูโป	๑๕๗	๑๐๕	-	-	-	๗๕๐	-	๒๗๐	-
สะเตงนอก	๙๐	๑๑๐	-	-	-	-	-	๓๑๐	-
ลิตล	๑๙	๕๐	-	-	-	-	๑๐๐	๓๐	-
บุดี	๘๐	๑๖๐	-	๒๐	-	-	-	๔๐	-
หน้าถ้ำ	๑๕	๕๖	-	-	-	-	-	๑๓	-
ตาเซะ	๙๒	๑๖๗	-	-	-	-	-	๓๒๐	-
ทำสาป	๔๗	๔๐	-	-	-	-	-	๕๐๐	-
ลำพะยา	๒๐	๖๐	-	-	-	-	-	-	-
ยะลา	๑๐	๓๕	-	-	-	-	-	๓๒	-
ลำใหม่	๒๗	๕๐	-	-	-	๒๐,๐๐๐	-	-	-
รวมทั้งหมด	๖๙๒	๒,๒๑๑	-	๒๐	-	๒๐,๗๕๐	๑๐๐	๒,๐๗๔	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗

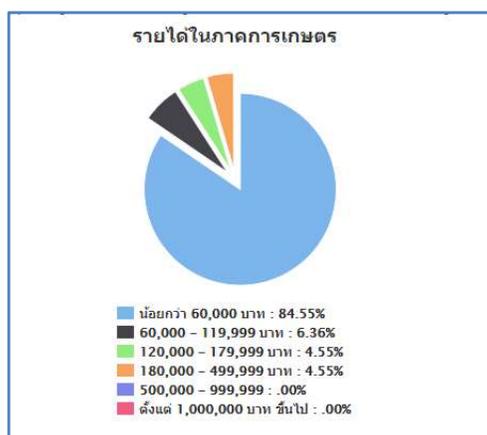
ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านประมง อำเภอเมืองยะลา

ตำบล	เกษตรกรรวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด (ไร่)	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำอื่นๆ
พร่อน	๗๓	-	-	-	๑๑.๓๖	-	-
เปาะเส้ง	๓๙	-	-	-	๔.๓๖	-	-
บันนังสาเรง	๔๑	-	-	-	๖.๙๖	-	-
ยูโป	๘๕	-	-	-	๑๕.๒๕	-	-
สะเตงนอก	๒๘	-	-	-	๗.๒๘	-	-
ลิตล	๑๓	-	-	-	๒.๑๓	-	-

บุดี	๖๑	-	-	-	๑๒.๐๖	-	-
หน้าถ้ำ	๙	-	-	-	๒.๔๓	-	-
ตาเซะ	๑๒๙	-	-	-	๒๔.๔๒	-	-
ท่าสาป	๕๐	-	-	-	๗.๑๑	-	-
ลำพะยา	๖	-	-	-	๖.๒๗	-	-
ยะลา	๑๓	-	-	-	๓.๓๗	-	-
ลำใหม่	๗๕	-	-	-	๑๑.๖๖	-	-
รวมทั้งหมด	๖๒๒	-	-	-	๑๑๔.๖๓	-	-

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗

๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร



ภาพที่ ๑๑ กราฟแสดงรายได้ในภาคการเกษตรของเกษตรกรอำเภอเมืองยะลา

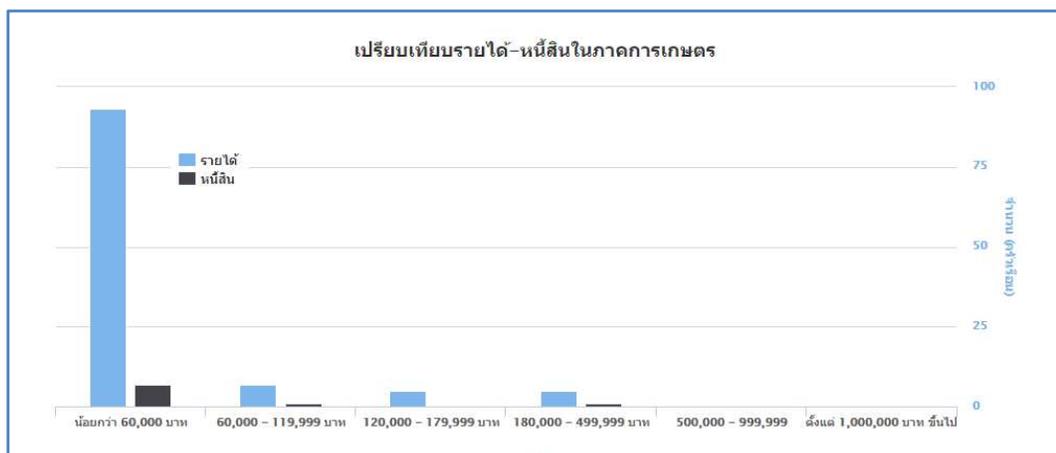
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗)

๓) สินเชื่อและภาระหนี้ของเกษตรกร



ภาพที่ ๑๒ กราฟแสดงสินเชื่อและภาระหนี้ของเกษตรกรอำเภอเมืองยะลา

(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗)



ภาพที่ ๑๓ กราฟแสดงเปรียบเทียบรายได้-หนี้สินในภาคการเกษตรของเกษตรกร อ.เมือง  
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗)

#### ๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา/ ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี ๒๕๖๕ มีมูลค่าเท่ากับ ๔๗,๐๕๙ ล้านบาท ลดลงจาก ๕๑,๓๖๕ ล้านบาทในปีที่ผ่านมาเท่ากับ ๔,๓๐๖ ล้านบาท ลำดับ ๕๗ ของประเทศ และลำดับที่ ๑๐ ของภาคใต้

รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร (GPP Per Capital) ๗๗,๘๘๓ บาท/คน/ปี ลำดับ ๕๑ ของประเทศ และลำดับที่ ๑๑ ของภาคใต้

ตารางที่ ๙ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ยะลา ณ ราคาประจำปี พ.ศ.๒๕๖๕ (ณ ราคาประจำปี)

สาขา	มูลค่า (ล้านบาท)	ร้อยละของ GPP
<b>ภาคเกษตร</b>	๑๓,๒๖๗	๒๘.๑๙
สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๑๓,๒๖๗	๒๘.๑๙
<b>ภาคอุตสาหกรรม</b>	๓๓,๗๙๒	๗๑.๘๑
สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๒๘๔	๐.๖๐
การผลิต	๔,๔๔๔	๙.๔๔
ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	๙๓๖	๑.๙๙
การจัดหาน้ำ การจัดการและการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	๕๗	๐.๑๒
การก่อสร้าง	๒,๗๓๘	๕.๘๒
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ และจักรยานยนต์	๕,๒๗๔	๑๑.๒๑
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า	๑,๒๔๗	๒.๖๕
ที่พักและบริการด้านอาหาร	๖๗๕	๑.๔๓
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๗๑๗	๑.๕๒

กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	๒,๘๙๗	๖.๑๖
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	๑,๗๗๐	๓.๗๖
กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	๓๖	๐.๐๘
กิจกรรมการบริหารและการสนับสนุน	๔๙๑	๑.๐๔
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ	๔,๒๖๐	๙.๐๕
การศึกษา	๕,๓๙๖	๑๑.๔๗
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	๒,๐๙๐	๔.๔๔
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	๙๖	๐.๒๐
กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	๓๘๒	๐.๘๑
<b>ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา (GPP)</b>	<b>๔๗,๐๕๙</b>	<b>๑๐๐.๐๐</b>
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๙๗,๘๘๓	
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๔๘๑,๐๐๐	

(ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

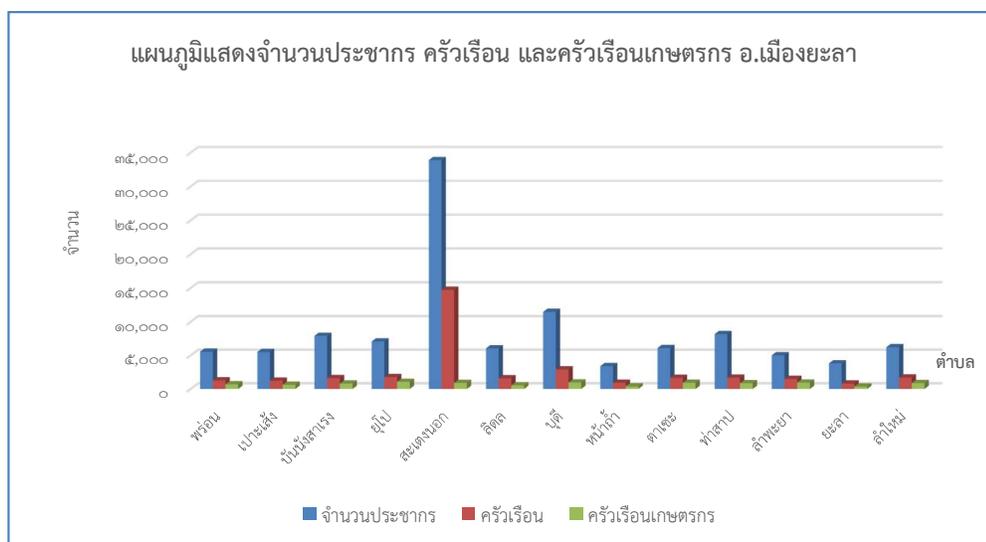
### ๖.๓ จำนวนครัวเรือน

อำเภอเมืองยะลา มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๑๖๙,๐๐๓ คน จำแนกเป็น ชายจำนวน ๘๒,๐๗๐ คน หญิงจำนวน ๘๖,๙๓๓ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอจะนับถือศาสนาอิสลาม

ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนประชากร และจำนวนครัวเรือน อำเภอยะลา

ที่	ชื่อตำบล	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนเกษตรกร	ประชากรทั้งหมด (คน)		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	พร่อน	๑,๒๙๒	๗๐๖	๒,๗๖๓	๒,๗๙๗	๕,๕๖๐
๒	เปาะเส็ง	๑,๒๓๐	๖๒๗	๒,๗๘๗	๒,๗๓๐	๕,๕๑๗
๓	บันนังสาเรง	๑,๖๒๑	๘๐๗	๓,๙๔๔	๓,๙๗๐	๗,๙๑๔
๔	ยูโป	๑,๗๗๔	๑,๐๗๐	๓,๓๘๙	๓,๖๘๔	๗,๐๗๓
๕	สะเตงนอก	๑๔,๗๓๔	๙๐๓	๑๖,๔๐๗	๑๗,๕๐๗	๓๓,๙๑๔
๖	ลีดล	๑,๕๙๔	๕๓๖	๒,๙๘๔	๓,๐๗๒	๖,๐๕๖
๗	บูดี	๒,๙๑๕	๙๗๓	๕,๖๔๖	๕,๘๓๓	๑๑,๔๗๙
๘	หน้าถ้ำ	๙๑๙	๓๙๗	๑,๗๑๖	๑,๖๙๑	๓,๔๐๗
๙	ตาเซะ	๑,๖๖๕	๙๑๙	๓,๐๑๓	๓,๐๘๑	๖,๐๙๔
๑๐	ท่าสาป	๑,๖๘๖	๘๖๓	๔,๐๖๒	๔,๑๐๘	๘,๑๗๐
๑๑	ลำพะยา	๑,๔๙๙	๙๕๐	๒,๔๒๙	๒,๖๐๐	๕,๐๒๙
๑๒	ยะลา	๘๐๔	๓๖๖	๑,๘๖๒	๑,๙๕๘	๓,๘๒๐
๑๓	ลำใหม่	๑,๗๐๓	๘๗๘	๓,๐๕๕	๓,๑๖๔	๖,๒๑๙
<b>รวม</b>		<b>๓๓,๔๓๖</b>	<b>๙,๙๙๕</b>	<b>๕๔,๐๕๗</b>	<b>๕๖,๑๙๕</b>	<b>๑๑๐,๒๕๒</b>

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗)



ภาพที่ ๑๔ กราฟแสดงจำนวนประชากร ครั้วเรือน และครั้วเรือนเกษตรกรอำเภอเมืองยะลา  
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗)

#### ๖.๔ การศึกษา

อำเภอเมืองยะลามีสถานศึกษาหรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๖๔ แห่ง แยกออกเป็น

๑) โรงเรียนระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา จำนวน ๑๐ แห่ง ได้แก่

ลำดับ	โรงเรียน	ตำบล
๑	โรงเรียนบ้านตาเซะ	ตาเซะ
๒	โรงเรียนบ้านท่าสาป	ท่าสาป
๓	โรงเรียนคุรุชนพัฒนา	เปาะเส้ง
๔	โรงเรียนรังสีอนุสรณ์	สะเตง
๕	โรงเรียนพัฒนาวิทยา	สะเตง
๖	โรงเรียนธรรมวิทยามูลนิธิ	สะเตง
๗	โรงเรียนสตรียะลา	สะเตง
๘	โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง	สะเตง
๙	โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง ๒	ยูโป
๑๐	โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์	บูดี

๒) ระดับอนุบาล - ประถมศึกษาในเขตพื้นที่จำนวน ๔๖ แห่ง ได้แก่

ลำดับ	โรงเรียน	ตำบล
๑	โรงเรียนบ้านเบญญา	ตาเซะ
๒	โรงเรียนศรีพัฒนาราม	ตาเซะ
๓	โรงเรียนวังธาราธิปวิทยา	ตาเซะ
๔	โรงเรียนบ้านลิมุด	ท่าสาป
๕	โรงเรียนบ้านสาออก	ท่าสาป
๖	โรงเรียนบ้านบันนังบูโย	บันนังสาเรง

๗	โรงเรียนบ้านกะตู่ปะ	บันนังสาเรง
๘	โรงเรียนประชาอุทิศ	บันนังสาเรง
๙	โรงเรียนบ้านพงยือโร	บันนังสาเรง
๑๐	โรงเรียนบ้านรั้วตะวันตก	บูดี
๑๑	โรงเรียนบ้านจือนือแร	บูดี
๑๒	โรงเรียนบ้านบูดี	บูดี
๑๓	โรงเรียนบ้านบุเกะคละ (บุญชอบ สาครินทร์)	บูดี
๑๔	โรงเรียนสลากกินแบ่งสงเคราะห์ ๑๓๔	เปาะเส้ง
๑๕	โรงเรียนบ้านไทรงาม	เปาะเส้ง
๑๖	โรงเรียนบ้านพร่อน	พร่อน
๑๗	โรงเรียนบ้านตาสา	พร่อน
๑๘	โรงเรียนบ้านจาหนัน	พร่อน
๑๙	โรงเรียนบ้านปาโจ	ยะลา
๒๐	โรงเรียนบ้านยะลา	ยะลา
๒๑	โรงเรียนบ้านยูโป (รุ่งวิทยา)	ยูโป
๒๒	โรงเรียนวัดชมพูนุสสิต	ยูโป
๒๓	โรงเรียนบ้านทุ่งเหรียญ	ยูโป
๒๔	โรงเรียนบ้านบาโด	ยูโป
๒๕	โรงเรียนวัดลำพะยา	ลำพะยา
๒๖	โรงเรียนบ้านตันหยก	ลำพะยา
๒๗	โรงเรียนบ้านเหนือ (วัดลำพะยา ๒)	ลำพะยา
๒๘	โรงเรียนวัดลำใหม่	ลำใหม่
๒๙	โรงเรียนบ้านตลาดลำใหม่	ลำใหม่
๓๐	โรงเรียนบ้านทุ่งคา	ลำใหม่
๓๑	โรงเรียนบ้านป่าพ้อ	ลำใหม่
๓๒	โรงเรียนบ้านปอเมาะ	ลำใหม่
๓๓	โรงเรียนบ้านบาตัน (พลอยด์รอสอนุสรณ์)	ลิตล
๓๔	โรงเรียนบ้านตาโละ	ลิตล
๓๕	โรงเรียนบ้านบุรินทร์ (บุญชอบ สาครินทร์)	ลิตล
๓๖	โรงเรียนอนุบาลยะลา	สะเตง
๓๗	โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์	สะเตง
๓๘	โรงเรียนมานะศึกษา	สะเตง
๓๙	โรงเรียนเพ็ญศิริ	สะเตง
๔๐	โรงเรียนอนุบาลประณีต	สะเตง
๔๑	โรงเรียนบ้านเบอเส้ง	สะเตงนอก
๔๒	โรงเรียนบ้านธารน้ำผึ้ง	สะเตงนอก
๔๓	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๒๔ (บาโงบายาแด)	สะเตงนอก
๔๔	โรงเรียนบ้านนิบงพัฒนา	สะเตงนอก
๔๕	โรงเรียนบ้านบันนังลู่วา	หน้าถ้ำ

๔๖	โรงเรียนวัดหน้าถ้ำ (พุทธไสยานุสรณ์)	หน้าถ้ำ
----	-------------------------------------	---------

๓) วิทยาลัย ๘ แห่ง ได้แก่

ลำดับ	วิทยาลัย	ตำบล
๑	วิทยาลัยเทคนิคยะลา	สะเตง
๒	วิทยาลัยชุมชนยะลา	สะเตง
๓	วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร	สะเตง
๔	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี	สะเตง
๕	วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา	สะเตง
๖	วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา	สะเตง
๗	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	สะเตง
๘	โรงเรียนพระดาบสชายแดนภาคใต้	สะเตง

#### ๖.๕ การสาธารณสุข

##### ๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

- โรงพยาบาลศูนย์ยะลา
- ศูนย์สุขภาพชุมชนเมืองเวชกรรม
- ศูนย์บริการสาธารณสุข ๔ เทศบาลนครยะลา
- ศูนย์บริการสาธารณสุข ๑ เทศบาลนคร
- ศูนย์บริการสาธารณสุข ๓ เทศบาลนครยะลา
- ศูนย์สุขภาพชุมชนตลาดเก่า
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๑๒
- สถานพยาบาลเรือนจำกลางยะลา
- ศูนย์สุขภาพชุมชนบ้านสะเตง
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านตาเซะ ต. ตาเซะ
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านวังกระ ต. ตาเซะ
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านลำใหม่ ต. ลำใหม่
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านลิตล ต. ลิตล
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านบุตี ต. บุตี
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบุตี
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหน้าถ้ำ ต. หน้าถ้ำ
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านท่าสาป ต. ท่าสาป
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านยะลา ต. ยะลา
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลยุโป
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านทุ่งยามู ต. ยุโป
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านบันนังบูโย ต. บันนังสาเรง
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสะเตงนอก ต. สะเตง
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านทำเนียบ ต. ลำพะยา

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านเนียง ต. เปาะเส้ง
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านตาสา ต. พร่อน
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนิบงบารู ต. สะเตงนอก
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านบาโจงบาแด ต. สะเตงนอก

#### ๑.๒. สถานพยาบาลของเอกชน ประกอบด้วย

๑.๒.๑ สถานพยาบาลของเอกชน จำนวน ๕๔ แห่ง (โรงพยาบาล ๑ แห่ง, คลินิกแพทย์ ๕๓ แห่ง)

๑.๒.๒ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน ๕๕ แห่ง

๑.๒.๓ ร้านขายยาแผนโบราณ จำนวน ๕ แห่ง

๑.๒.๔ คลินิกทันตกรรม จำนวน ๑๘ แห่ง

๑.๒.๕ สถานผดุงครรภ์ จำนวน ๑ แห่ง

#### ๑.๓. จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

๑.๓.๑ แพทย์ จำนวน ๖๖ คน

๑.๓.๒ ทันตแพทย์ จำนวน ๑๕ คน

๑.๓.๓ เภสัชกร จำนวน ๓๒ คน

๑.๓.๔ พยาบาล จำนวน ๗๑๑ คน

๑.๓.๕ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๑๘๐ คน

๑.๓.๖ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน ๑,๐๑๖ คน

#### ๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

##### ๑) การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ประมาณ ๗๖ % ศาสนาพุทธประมาณ ๒๓ % คริสต์ ประมาณ ๐.๗๕ % และอื่น ๆ ประมาณ ๐.๒๕ %

##### ๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

###### ๒.๑.) กลุ่มไทยอิสลาม

- การถือศีลอด โดยประชาชนจะงดการบริโภคอาหาร หรือดื่มน้ำผ่านลำคอในเวลากลางวัน จะบริโภคอาหารหรือดื่มน้ำในเวลาหลังจากพระอาทิตย์ตกและหยุดการบริโภคก่อนพระอาทิตย์ขึ้น โดยจะถือศีลอดเป็นเวลา ๑ เดือนในเดือนรอมฎอน

- การเข้าสุนัต เมื่อเด็กชายชาวมุสลิมอายุประมาณ ๘-๑๕ ปี ผู้ปกครองจะจัดพิธีเข้าสุนัต หรือพิธีคอตัน ในตามหลักศาสนาอิสลาม การเข้าสุนัต คือ การขลิบปลายอวัยวะเพศออกเพื่อให้สะดวกในการทำมาศะอาด

- การปฏิบัติเมื่อเด็กแรกเกิด เมื่อแรกคลอดหลังอาบน้ำทำความสะอาดเด็กแล้ว บิดาหรือผู้มีความรู้ทางศาสนาจะทำพิธีอะซาน พุดกรอกที่หูข้างขวาและกอมัต พุดกรอกที่หูข้างซ้ายของเด็กเป็นภาษาอาหรับ

- พิธีโกนผมไฟ ตั้งชื่อ และพิธีเชือดสัตว์

- การปฏิบัติตนของมารดาและการเลี้ยงดูเด็ก

- การให้เด็กเล่าเรียนพระคัมภีร์อัลกุรอาน

- ประเพณีเกี่ยวกับการแต่งงาน

- ประเพณีกินเหนียว

- ประเพณีเกี่ยวกับงานศพ ซึ่งชาวไทยอิสลามที่ถึงแก่กรรมเจ้าภาพจะทำพิธีละหมาดและฝังภายใน ๒๔ ชั่วโมง

- การละหมาด มุสลิมจะต้องละหมาดเป็นการมนัสการต่อพระผู้เป็นเจ้าวันละ ๕ เวลา คือ เช้าก่อนพระอาทิตย์ขึ้น ป้าย เย็น หลัง พระอาทิตย์ตกและกลางคืน

- วันสำคัญทางศาสนาอิสลาม เช่น วันตรุษหรืออารีรายอ วันอีดีลฟิตรี วันอีดีลอัฎฮา วันขึ้นศักราชใหม่ วันเมาลิด วันอาซุรอ วันเม็ยะราจ วันนีสฟูชะอ์บาน ฯลฯ

- ประเพณีเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่ม ชาวไทยมุสลิมจะไม่รับประทานและแต่ต้องเนื้อสุกรไม่รับประทานเนื้อสัตว์บางชนิดที่ไม่ได้เชือดตามหลักศาสนา ไม่ดื่มสุราเมรัยและสิ่งเสพติดต่าง ๆ

#### ๒.๒) กลุ่มไทยพุทธ

- ประเพณีสงกรานต์ ในระหว่างวันที่ ๑๓-๑๕ เมษายน ของทุกปี โดยมีการรดน้ำหัวให้พรแก่ผู้ที่เคารพนับถือและสาดรดน้ำซึ่งกันและกัน

- ประเพณีวันลอยกระทง ในวันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒

- ประเพณีวันสารทเดือนสิบ เพื่อทำบุญให้แก่ญาติมิตร บุพการีที่เสียชีวิตไปแล้วโดยจะทำในแรม ๑ ค่ำเดือน ๑๐

- วันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา จะมีการทำบุญทางศาสนาที่วัดใกล้บ้าน

### ๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

อำเภอเมืองยะลามีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น จำนวน ๘๑,๖๙๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๙๒ รองลงมาเป็นพื้นที่ชุมชนและสิ่งก่อสร้าง จำนวน ๒๙,๘๔๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๙๕ และพื้นที่ป่า จำนวน ๒๘,๘๑๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๔๓

ตารางที่ ๑๑ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๒๘,๘๑๗	๑๔.๔๓
ไม้ยืนต้น	๘๑,๖๙๕	๔๐.๙๒
ไม้ผล	๑๙,๘๖๘	๙.๙๔
พื้นที่นา	๒๒,๓๒๒	๑๑.๑๘
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๖๔	๐.๐๕
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๓	๐.๐๐
พื้นที่ลุ่ม	๑,๓๕๓	๐.๖๗
พื้นที่น้ำ	๔,๒๑๔	๒.๑๑
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒๙,๘๔๕	๑๔.๙๕
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๑,๔๐๐	๕.๗๑

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน , พ.ศ. ๒๕๖๗



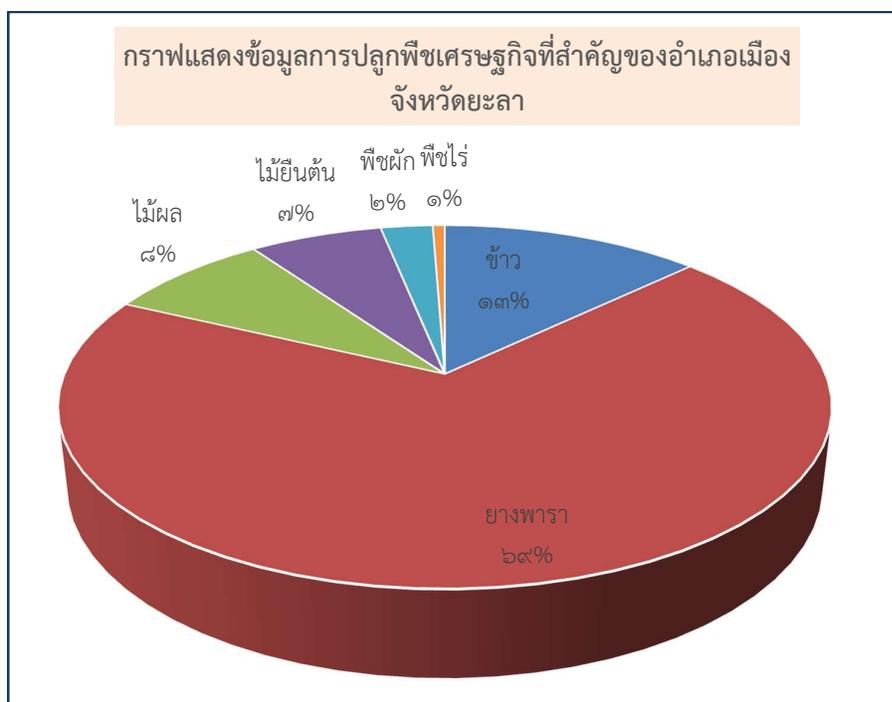
## ๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภอเมืองยะลามีพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ๓ ลำดับแรก ได้แก่ ยางพารา มีพื้นที่ปลูกมาก จำนวน ๕๔,๙๕๘ ไร่ รองลงมาคือข้าว มีพื้นที่ปลูก ๑๐,๒๗๓ ไร่ และไม้ผล มีพื้นที่ปลูก ๖,๕๐๑ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอเมืองยะลา

ตำบล	พื้นที่ทำ การเกษตร ทั้งหมด (ไร่)	เนื้อที่ทางการเกษตร (ไร่)						รวม
		ข้าว	ยางพารา	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก	พืชไร่	
พร่อน	๑๑,๑๐๘	๒,๓๕๕.๐๐	๔,๖๑๕.๐๐	๓๑๘.๐๐	๒๐๒.๐๐	๔๑.๐๐	๖.๐๐	๗,๕๓๗.๐๐
เปาะเส้ง	๔,๖๗๓	๔๖๑.๐๐	๒,๖๘๖.๐๐	๔๙๙.๐๐	๓๓๙.๐๐	๓๓.๐๐	๑๕.๐๐	๔,๐๓๓.๐๐
บันนังสาด	๑๑,๓๐๕	๔๐๐.๐๐	๔,๒๙๒.๐๐	๘๖๖.๐๐	๕๕๒.๐๐	๔๓๗.๐๐	๑๓๔.๐๐	๖,๖๒๑.๐๐
ยูโป	๘,๘๐๗	๗๗.๐๐	๕,๓๕๕.๐๐	๕๙๕.๐๐	๓๑๕.๐๐	๕๐๔.๐๐	๗๕.๐๐	๖,๙๒๑.๐๐
สะเตงนอก	๑๑,๔๔๙	๒๓๕.๐๐	๗,๐๖๐.๐๐	๑๕๘.๐๐	๗๕๔.๐๐	๑๓๙.๐๐	๐.๐๐	๘,๓๕๖.๐๐
ลิดล	๖,๘๒๙	๑,๗๔๐.๐๐	๓,๙๙๔.๐๐	๔๘๔.๐๐	๑๘๗.๐๐	๘๖.๐๐	๒๑.๐๐	๖,๕๑๒.๐๐
บุคี	๑๒,๘๔๖	๑,๐๔๒.๐๐	๔,๐๔๓.๐๐	๑๖๓.๐๐	๒๑๗.๐๐	๑๐๑.๐๐	๒๓.๐๐	๕,๕๘๙.๐๐
หน้าถ้ำ	๓,๘๓๒	๖๐.๐๐	๘๘๐.๐๐	๓๗๕.๐๐	๓๖.๐๐	๓๑.๐๐	๕.๐๐	๑,๓๘๗.๐๐
ตาเซะ	๑๒,๘๐๙	๑๒๓.๐๐	๖,๐๕๐.๐๐	๖๖๖.๐๐	๒๐๘.๐๐	๑๖๔.๐๐	๑๓๐.๐๐	๗,๓๕๑.๐๐
ท่าสาป	๕,๔๖๒	๐.๐๐	๒,๐๑๖.๐๐	๕๗๘.๐๐	๓๖๑.๐๐	๒๔๒.๐๐	๒๗.๐๐	๓,๒๒๔.๐๐
ลำพะยา	๑๐,๐๑๓	๑๑๓.๐๐	๓,๕๐๓.๐๐	๑,๒๔๔.๐๐	๑,๔๘๘.๐๐	๑๔๓.๐๐	๗.๐๐	๖,๔๙๘.๐๐
ยะลา	๕,๖๔๔	๘๘๙.๐๐	๓,๙๙๕.๐๐	๕๓.๐๐	๕๓.๐๐	๓๓.๐๐	๐.๐๐	๔,๙๗๓.๐๐
ลำใหม่	๑๑,๗๒๙	๒,๗๗๘.๐๐	๖,๕๑๙.๐๐	๕๕๒.๐๐	๕๕๔.๐๐	๑๐๖.๐๐	๓๒.๐๐	๑๐,๕๔๑.๐๐
<b>พื้นที่รวม</b>	<b>๑๑๖,๕๐๖</b>	<b>๑๐,๒๗๓.๐๐</b>	<b>๕๔,๙๕๘.๐๐</b>	<b>๖,๕๐๑.๐๐</b>	<b>๕,๒๕๖.๐๐</b>	<b>๒,๐๖๐.๐๐</b>	<b>๔๗๕.๐๐</b>	<b>๗๙,๕๒๓.๐๐</b>

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๑๗ กราฟแสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗

#### ๙. องค์กรและสถาบันต่างๆ

อำเภอเมืองยะลามีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๓ แสดงรายชื่อกลุ่มผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑	กลุ่มเบียร์น้ด บ้านลูกา	สาวาดีเจ๊ะ เหง้าะ	ขนมเบียร์	๒๘/๒	๕	ลำใหม่
๒	กลุ่มวานีตาว่างเก่า	เจะฮาซือนะ มีนาติง	ข้าวเกรียบฟักทอง	๗/๒	๑	ยะลา
๓	กลุ่มพื้นฟูนาร้างบ้านคลองทวายใน	พัก สิ้นสุ้งวง	ข้าวหอมประทุม สังข์หยด ไรซ์เบอร์รี่ ข้าวกล้อง	๙๑	๕	ยุโรป
๔	กลุ่มผ้าคลุมผมแฮนด์เมดสตรีทำวัง	หายาดี เจ๊ะยูซอ	ผ้าคลุมผม	๓๓/๔	๔	พร่อน
๕	กล้วยหินกรอบแก้วเบอเล้ง	อารีย์ ดีสะเอะ	กล้วยหินกรอบ	๑๔๑	ถ. สุขยางค์	สะเตง
๖	กลุ่มสมุนไพรกรมล	กรมล จันทรังาม	น้ำมันเหลืองสมุนไพร ยาตมสมุนไพร	๔๐/๓	๔	ยุโรป
๗	Nunny Mulberry	สุนันท์ บัวเนียม	น้ำมัลเบอร์รี่	๖๐/๑๑	ฝั่งเมือง ๑	สะเตง
๘	กลุ่มรักรัษสมุนไพรตำบลยุโรป	ชวน จันทนา	แชมพู สบู่ จากเปลือกมังคุด		๑	ยุโรป
๙	วิสาหกิจชุมชนบ้านชาสมุนไพร	สุชาติ สดบตี	ยาตม พิมเสนน้ำ น้ำมันเหลือง น้ำมันหม่อง ชาเห็ดหลินจือ	๖๔/๒	๑	หน้าถ้ำ
๑๐	อ๊อด อาร์ต	อ๊อด ศรีสมัย	ภาพวาดสีน้ำมันบนผ้าใบ	๔๖/๓	ฝั่งเมือง ๔	สะเตง
๑๑	กลุ่มเยาวชนแบงค์เครื่องหนัง	เจษฎาพร จักรกาญจน์	ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง เช่น กระเป๋า พวงกุญแจ เข็มขัด	๘/๑๑๔	ฝั่งเมือง ๔	สะเตง
๑๒	หมีเบตงตราไก่เบตง	ศุภชีพ แซ่ตัน	หมีเบตง	๗/๑๖	เวฬุวัน	สะเตง
๑๓	กลุ่มเห็ดเหื่อไม้เทศบาลนครยะลา	วิวัฒน์ ทรัพย์ไพฑูรย์	น้ำเห็ด ๓ อย่าง เซรัมวันเห็ด เซรัมแอโตนิก	๕๗๒	ภูมาชีพ	สะเตง
๑๔	น้ำพริกสูตรแม่ผิว	อริ ศักดิมาต	น้ำพริกสูตรต่างๆ	๑	วิฑูรอุทิศ ๑๒	สะเตง
๑๕	ผัดไทบางกอก	เชมจิรา ข้าซ่าย	ผัดไท หอยทอด ก๋วยจั๊บน้ำร้อน	๑๑๔๗	สีโรรส	สะเตง
๑๖	หจก.มายโฮมฟูดแอนด์เซอร์วิส	นุริศตติย์ สาและ	เครื่องแกงสำเร็จรูป	๔๕/๕	๓	ท่าสาป
๑๗	บ้านอานาย	โรฮานี กุลศิริรัตนา	ขนมเบียร์ ขนมไข่ ขนมปัง	๑๑๙/๓	สีโรรส	สะเตง
๑๘	กลุ่มขนมสัมมาชีพบ้านตาสา	รสมิ เจะมุซอ	โรตีสีกรอบ ข้าวเหนียวแก้ว กะหรี่ปั๊ปปิ้ง		๓	พร่อน
๑๙	เฉาก๊วยเบตงปั่นใจ	กนกพร อาศรัยผล	เฉาก๊วย	๑๔๖/๑๐	๔	ตาเซะ
				๐		
๒๐	กลุ่มเฟอร์นิเจอร์	แซะสะรี สาแม	ตุ๊กตา ตุ๊กตีสื่อผ้า โต๊ะ	๒๖/๒	๕	ลิตล

๒๑	กลุ่มขนมสอดไส้	สาริพะ ทา	ขนมสอดไส้	๑๔/๑	๕	ลิตล
๒๒	น้ำผึ้งป่าเขาโต๊ะสาเฮะห์	อัสซา ด็อง๊ะ	น้ำผึ้งป่า	๓๔/๔	๕	ลิตล
๒๓	กลุ่มขนมบ้านท่าสาป	มะนาเซ การ์แซ	ขนมบุหงาปูตะ	๑๒๕/๒	๑	ท่าสาป
๒๔	กลุ่มผ้าปาเต๊ะ	มะซาการี ตือราแม	กระเป๋าสตางค์ผ้าปาเต๊ะ	๗๔/๔	๑	ท่าสาป
๒๕	กลุ่มนมแพะ	อาโละ มะหลี่	นมแพะสด	๗๘	๑	ท่าสาป
๒๖	กลุ่มไก่ทอดขมิ้นโบราณ	รอสีอลาห์ โตะเป๊ะ	ไก่ทอดขมิ้น	๑๒๕/๑	๑	ท่าสาป
๒๗	กลุ่มกะลาบ้านท่าสาป	ตือราเซะ อาบูจะแน	กล่องทึซซู กระเป๋าสตางค์ ถัง	๑๒๙	๑	ท่าสาป
๒๘	กลุ่มแปรรูปขนมทองพับทองม้วนบ้านพรุลำพะยา	นิตยา จันทร์ขาว	ขนมทองพับ ทองม้วน	๒๙	๓	ลำพะยา
๒๙	กลุ่มแปรรูปข้าวบ้านพรุลำพะยา	อัญญา แก้วเจริญ	ข้าว	ศพก.	๒	ลำพะยา
๓๐	กลุ่มสัมมาชีพชุมชนบ้านพรุ	ธีรนุช แก้วเจริญ	ขนมดอกจอก ถั่วทอด	ศพก.	๒	ลำพะยา
๓๑	เบเกอรี่พอเพียง	อัญญลักษณ์ จันทร์เล็ก	เค้กกล้วยหอม บราวนี่ เค้กมะพร้าวอ่อน ชิฟฟอน	๓๖	๓	ลำพะยา
๓๒	กลุ่มปายไม้และของชำร่วย	ชวลิต ทองโรย	ปายไม้	๒/๔	๕	ลำพะยา
๓๓	ข้าวเหนียวแก้ว	น้อยวลี คงศรีประพันธ์	ข้าวเหนียวแก้ว	๕๖/๑	๑	ลำพะยา
๓๔	กลุ่มมะพร้าวแก้วบ้านสี่คอง	ละออง ช้วนกุล	มะพร้าวแก้ว	๘๕/๕	๗	ลำใหม่
๓๕	กลุ่มแม่บ้านไปโอดีเซล	ชุตติพร จารุกักดี	น้ำปลาหวาน	๘๕/๗	๑	ลำใหม่
๓๖	กลุ่มไข่เค็มบ้านสี่คอง	นิตยา บุญส่ง	ไข่เค็ม	๘๕/๖	๗	ลำใหม่
๓๗	ศูนย์เรียนรู้และขยายพันธุ์พืช (กลุ่มเยาวชนพอเพียง บ้านลูกกา)	มาหะมะ มุนะ		๒๓/๑	๕	ลำใหม่
๓๘	กลุ่มรวมมิตร	พวงผกา พลศักดิ์	ถั่วทอด ลูกเต๋ยทอด โดนัทจีว	๑๙๗/๓	๑	ลำใหม่
๓๙	กลุ่มแม่บ้านบาตัน	สะปีเยาะ ดาละ	เค้กกล้วยหอม ขนมปุยฝ้าย โมจิ เปี้ยะ	๔๑/๔	๔	ลิตล
๔๐	กลุ่มสตรีบ้านบาตันใน	ยาริยะ ตือราแม	สะตอดอง ไข่เบีตสด ไข่เค็ม	๑๙/๑	๕	ลิตล
๔๑	กลุ่มไข่เค็มสมุนไพรรักษาทำสาป	มยุรี สิงห์ตัด	ไข่เค็ม	๗๙/๑	๑	ท่าสาป
๔๒	U กะลา Handmade	มะรอปี อูมา	กล่องทึซซู กระเป๋่า ถัง	๓๓	๒	ท่าสาป
๔๓	กลุ่มเลี้ยงแพะบ้านปายอ	ปารีเซาะฮ์ อาแด	นมแพะสด	๒๗	๒	ท่าสาป
๔๔	น้ำจิ้มมินนะ	ทรายนั้บ สามอ	น้ำจิ้ม	๑๖๓/๒	๑	ท่าสาป

๔๕	กลุ่มศิลปะโลหะเทียม	ชาณณรงค์ แดงสุวรรณ	ผลิตภัณฑ์โลหะเทียม	๒	๒	ลิตล
๔๖	A-Reen kids (เอรีนคิดส์)	อารีณี ต่อแลมา	เสื้อผ้าเด็ก	๑๗/๑๒	๘	บูดี
	อาบูซัลมาน	มุฮัมมัดฟันลี วาแม	ลูกหยีทรงเครื่อง	๘๐/๑๔		สะเตงนอก
๔๗	ครัวยะรัง	คอลีฟะห์ ดีสะอะ	ข้าวหมก หอมเจียว น้ำจิ้มไก่	๑๑๓๕	ลีโรรส	สะเตง
๔๘	ลูกหยีทรงเครื่องสำเร็จรูป	มุฮัมมัดฟันลี วาแม	ลูกหยีทรงเครื่อง	๘๐/๑๔		สะเตงนอก
๔๙	กลุ่มทำไข่เค็มบ้านบ่อเจ็ดลูก	อาดีละห์ บาโจ	ไข่เค็ม	๕		ยูโป
๕๐	กลุ่มวิทยาลัยสารพัดช่างยะลา	ปรียาภร ไชยชาณยุทธ์	สบู่เหลวจากเปลือกมังคุด	๔/๒	เวฟวัน	สะเตง
๕๑	อัยมีเบเกอร์รี่	ยัสมีน ประดู่	ขนมเบเกอร์รี่	๓๔๙/๑		สะเตง
๕๕๒	T&M Raming	แวรุธยานี แมงแก	กล้วยเดี่ยวเนื้อตุ่น	๑๑๕	๕	สะเตงนอก
๕๓	น้ำมันนวดสมุนไพรบ้านยูโป	น่วม จันทนา	น้ำมันนวดสมุนไพร	๑๐๐	๑	ยูโป
๕๔	กลุ่มแม่บ้านเกษตร	มะดารี แวกะจี	มะพร้าวคั่ว	๕๐/๒	๔	ลิตล
๕๕	กลุ่มสตรีบ้านปือเราะ	มารีแย ยะแดแมะ	ขนมบุหงาปุดะ กะหรีปี่	๔๓	๕	ทำสาป
๕๖	โรตี ชามี่ร์	หามิตะ กอเคร์	โรตี	๓๕	๗	บูดี
๕๗	กลุ่มคนรักกว่ายะลา	อาแซ ต่อแลมา	กรอบรูปว่าว	๓๕/๑๓	๗	บูดี
๕๘	อานิส ปอเป็ยะปลา	อาซีซะ อุกะอะ	ปอเป็ยะปลา	๑๓/๔	๕	บูดี
๕๙	วิสาหกิจชุมชนมีดเลาะตาสับประรด	เจ๊ะมารีย่า หมัดเหล็หม	สับประรดกวน ข้าวย่ำ มีดเลาะตาสับประรด	๗/๑๑	๑๓	สะเตงนอก
๖๐	กลุ่มสัมมาชีพเพาะเห็ดและแปรรูปเห็ดบ้านพรุ	นงนุช ชาณุกาญจน์	แหนมเห็ดนางฟ้า	๑๐/๑	๓	ลำพะยา
๖๑	เจ้าริยมผัดไทยกุ้งสดบ้านเนียง	มาเรียม มะเก๊ะ	ผัดไทกุ้งสด	๔๒/๒	๔	เปาะเส้ง
๖๒	กลุ่มจักรสานตะกร้าพลาสติก	มาลีออนะ สาแมโน	ตะกร้าพลาสติก	๒๘	๑	เปาะเส้ง
๖๓	กลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านทองลั่น	ลูทิวพร สังข์ทอง	กล้วยหั่นนมสด ขนมบ้าบิ่น	๔๗/๒	๖	ลำพะยา
๖๔	กลุ่มน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น	สนธิ รัตนซ้อน	เครื่องทอ เก็บผลไม้ ไม้ไผ่ขนาดฝ่าเท้า น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น	๖๙/๑	๑	ตาเซะ
๖๕	คลังสตอร์กล้วยหินยะลา	สายันต์ แซ่ก๊ก	กล้วยหินบรรจุสุญญากาศ	๓๗	สุขยางค์	สะเตง
๖๖	ไหม-ฝ้ายบาติก	สุภาวัญญ์ แสงสุวรรณโณ	ผ้าบาติก	๘๙/๔	ซีวินอุทิศ	สะเตง
๖๗	Nibong go นิบงโก	มัสนะ ชูโซะ	ผลิตภัณฑ์ผ้าพันท์	๘๗/๔	ลีโรรส	สะเตง

๖๘	ขนมหวานบ้านบิลบัส	ซัลวาตี วาจิ	ขนมอาเก้ายะ	๔๗๕	ผังเมือง ๔	สะเตง
๖๙	อัลซาฮารา Al-zahara	สารีปา มาแฉ	ชุดมุสลิม	๓๑	สีโรรส	สะเตง
๗๐	บ้านขนมป่าหมวย	ถนอมศรี ศิริกนกภัทร์	ขนมไม้กรอบ ขนมเปียะ ขนมปังกรอบ	๑๖	ผังเมือง ๔	สะเตง
๗๑	สาธิตาโปรดักส์	สาธิตา ถวัลย์ชาติ	ใยบัวขัดผิว ไม้แปรงขัดเท้า	๑๖	ผังเมือง ๔	สะเตง
๗๒	เฮ็งเพชรพลอย	อิสมาแอ หะยีสะมะ	แหวนเพชรพลอย	๑๐๓/๑	สีโรรส	สะเตง
๗๓	กลุ่มเครื่องแกงตำมือทุ่งยอ	อริสรา สายสิงห์	เครื่องแกง	๑๐๙/๑	๕	ตาเซะ
๗๔	Sarinar Aroma	ลีน่า สมันตรัฐ	ครีมบรรเทาอาการปวด น้ำมันหอมระเหย	๑๓๖	เปรมจิตดี-สุรพันธ์	สะเตง
๗๕	บจก. ยะลาฟูดส์	วิรัชฐิตา พัฒนศักดิ์กุล	ไส้กรอกหมูรสคั่วกลิ้ง คากิพะไล์ กุนเชียงหมู	๑๐๕	พิมลชัย	สะเตง
๗๖	เย็บปักถักร้อยบ้านยุโรป	อาภรณ์ อินทรสกุล	ผลิตภัณฑ์เย็บปักถักร้อย	๔๓/๑	๑	ยุโรป
๗๗	อามีน เครื่องเทศ	แวซัลนูตติน หวันดอเลาะ	เครื่องเทศต่างๆ	๗๐/๗	เลิศปัญญา	สะเตง
๗๘	กลุ่มไข่เค็มสมุนไพรใบเตยยุโรป	วรุณรัตน์ บุญมาศ	ไข่เค็มสมุนไพร	๑๓๐/๓	๑	ยุโรป
๗๙	โดนัทจิว ยุโรป	เจ๊ะมัสนา โตะมะ	โดนัทจิว		๓	ยุโรป
๘๐	กลุ่มเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่	หาเรศ สุหลง	เฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่	๓๓	๕	พร้อน
๘๑	กลุ่มน้ำพริกसान้อย	พาริตะ มะบากอ	น้ำพริกต่างๆ	๑๕	๒	พร้อน
๘๒	กลุ่มจักรสานบ้านนายพราน	รอมล๊ะ มะแซ	กระเป่า ตะกร้า	๒๒	๑	พร้อน
๘๓	กลุ่มทำขนม Home made บ้านปอเยาะ	นูรียา ดอเลาะ	โรตีสกรอบ น้ำจิ้มลูกชิ้น	๓๕	๔	ลำใหม่
๘๔	กลุ่มแปรรูปไข่เค็มลำพะยา	ธีรนุช แก้วเจริญ	ไข่เค็ม	๑๐/๑	๓	ลำพะยา
๘๕	ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว	จินตนา เจ๊ะพงค์	โคมไฟ	๓๑/๘	๓	ลำพะยา
๘๖	กลุ่มขนมโดนัท	ดลพร เพ็ชรภักดี	โดนัท	๘๔/๒	๕	ยุโรป
๘๗	กลุ่มสตรีแปรรูปบ้านคลองทรายใน	อารีย์ แสงวงดี	ปลาต้ม หมูต้ม	๗๑/๑	๕	ยุโรป
๘๘	นางสาววิดาช ราโอ	วิดาช ราโอ	โรตีสจาปาตี นมแพะ	๘๑/๘๙		สะเตงนอก
๘๙	กลุ่มทำปลาต้ม	รอเซะ ชาเร็ง	ปลาต้ม	๑๑๐/๒	๒	ยุโรป
๙๐	กลุ่มทำไข่เค็มบ้านทุ่งยามู	เจือ ศรีรักษ์	ไข่เค็ม	๗๐	๔	ยุโรป
๙๑	ร้านอาลีฟ	อาหามะ เจ๊ะมิง	เสื้อผ้ามุสลิม	๑/๕	แบเมาะพัฒนา	สะเตงนอก
๙๒	กลุ่มสตรีชุมชนบ้านลำใหม่	นัจมี บูแล	ขนมทองม้วน ทองพับ	๑๘/๑	๑	ลำใหม่

๙๓	กลุ่มแพ้นมลาอายุ	มาเรียม อาบูบาเกะ	เสื้อผ้ามุสลิม ผ้าคลุมผม	๒๕/๑	มาลาญบางกอก	สะเตงนอก
๙๔	กลุ่มผ้ามัดย้อมสีมายา	เนาวรัตน์ น้อยพงษ์	หมวก พวงกุญแจ ผ้าพันคอ ผ้าเช็ดหน้า เสื้อ ผ้าคลุมไหล่		๑	หน้าถ้ำ
๙๕	กลุ่มผลิตภัณฑ์แปรรูปสัตว์น้ำ	มาลัย ศรีรักษา	ปลาต้ม	๗๗	๗	ลำใหม่
๙๖	กลุ่มแปรรูปไข่เค็มดินมายาหน้าถ้ำ	เนาวรัตน์ น้อยพงษ์	ไข่เค็ม		๑	หน้าถ้ำ
๙๗	กลุ่มน้ำพริกบูดูอบแห้ง	อาแว เจ๊ะมะ	น้ำพริกบูดู	๕๔/๕		สะเตงนอก
๙๘	กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า	รอปือห์ ดอเลาะ	กระเป๋าคอ หมอน ก่องทิงซู	๕๗	๓	ท่าสาป
๙๙	ลูกซุบนายพัศ	ภัสสรดา วรวัศกุล	ขนมลูกซุบ	๘๖/๓๑	ชมดาว	สะเตงนอก
๑๐๐	กลุ่มขนมโบราณบ้านลิมุด	พาซีย๊ะ มะแซ	ขนมหัวเราะ กล้วยเส้นสมุนไพรมะพร้าว	๖๗/๑	๓	ท่าสาป
๑๐๑	นางสาวยารีเยาะ ลอเต็ง	สุ่มยยะห์ สาม๊ะ	โรตีสกรอบ กะหรี่ปั๊ป	๑๔๑	๔	ลิตล
๑๐๒	กลุ่มผลิตภัณฑ์ส้มแขกบ้านท่าสาป	พาริตะ มะตีเยาะ	น้ำส้มแขก น้ำพริกส้มแขก	๗๙/๑	๑	ท่าสาป
๑๐๓	เครื่องแกงตำมือลำพะยา	จงกลณี ขาวสุด	เครื่องแกง	๘/๒	๒	ลำพะยา
๑๐๔	กลุ่มกำปั่นเบเกอร์รี่	นาปีเสาะ ยูโซ๊ะ	โดนัท		๖	ท่าสาป
๑๐๕	อาแบขันท่าสาป (ไก่ทอดขมิ้นรสเค็ด)	รอกิมะ แวกือจิ	ไก่ทอดขมิ้น	๓๔/๑	๒	ท่าสาป
๑๐๖	นุรุโอะซันใบยะลา	รอกฮายา สามะแอ	ผ้าบาติก ผ้าปาเต๊ะแฟนท์	๘๐/๑	๔	ท่าสาป
๑๐๗	กลุ่มไข่เค็มบ้านคลองทรายใน	จินตนา อึ้งทองคำ	ไข่เค็ม	๗๓	๕	ยูโป
๑๐๘	กลุ่มกะลาท่าสาป	เขาเดาะห์ โต๊ะปี	ผลิตภัณฑ์จากกะลา	๔/๖	๓	ท่าสาป
๑๐๙	สววยไผ่ใหม่	ปิยะลักษณ์ เดิมหมวก	สบู่แดงกว่า โลชั่น เซรั่ม ครีมนวดผม เจลล้างหน้า แชมพู	๓๒	จรงรักษ์ ๓	สะเตง
๑๑๐	มาอิตะฮ์	จิตรา ราชนิยม	โรตีสต่างๆ	๒๓	สิโรรส	สะเตง
๑๑๑	กะหรี่ปั๊ปทรงเครื่อง	ซารีพะห์ ยี่งอ	กะหรี่ปั๊ป	๗๗/๒	๒	ตาเซะ
๑๑๒	ชุดแต่งการอานีพันธ์	กอลและ สาและ	ชุดมุสลิม	๗๐/๓	๑	ตาเซะ
๑๑๓	กะนีโรตีบาภา	รุหะนี เชะบิง	ชالاเปา	๔๒/๑	๒	ลำใหม่
๑๑๔	จรัส สุขสกุล	จรัส สุขสกุล	กระเป๋ากล้าพลาสติก กาแฟสด	๓๒/๙	๙	สะเตงนอก
๑๑๕	กลุ่มสปาบ้านบ้าน	วิไลวรรณ สายวาริ	น้ำมันนวด ลูกประคบ	๕๔	อนุสรณ์มหาราช	สะเตง
๑๑๖	โรตีสกรอบวิชา	พิทักษ์ แผงป่อง	โรตีสกรอบ	๔๒/๒๐	๗	
๑๑๗	กลุ่มสตรีบ้านลิตล	นาตีเก๊ะ ดือราแม	ตะกร้า แจกันจากหนังสือพิมพ์ เข็มกลัด กระเป๋าลูกบิด	๓๗	๑	ลิตล

๑๑๘	กลุ่มอาชีพเทศบาลนครยะลา (โรงเรียนมุสลิม)	สหพรพรช บุตัน	ซาลาเปาสตรเบตง	๕๗	วิฑูรอุทิศ ๑๐	สะเตง
๑๑๙	มัยยัมเค็ก	ต่วยแย ตูแวกู	ขนมเค็กคัสตาร์ด	๘๐	มุสลิมบำรุง	สะเตง
๑๒๐	Nanccy&Deliciaus	สุธิดา เจริญดำรงทรัพย์	ลูกหยีฉาบน้ำตาล	๒๙/๑	โป้อุทิศ	สะเตง
๑๒๑	กลุ่มแม่บ้านตัดชุดสตรีตีไซร์	บุสนี วาเลาะ	ชุดสตรี	๕๗	๔	หน้าถ้ำ
๑๒๒	กลุ่มสตรีบ้านบาลูกา	มาลีอนะ มาแมโน	กระเป่าผ้า	๒๘	๑	หน้าถ้ำ
๑๒๓	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านท่าสาป	ซาวีเยห์ มูซา	ส้มแขกแช่อิ่ม	๗๙/๑	๑	ท่าสาป
๑๒๔	กลุ่มสตรีพัฒนาบ้านกูแบลีเต๊ะ	หะลีมาะ แวกาจิ	ขนมทองม้วน	๙๒	๔	หน้าถ้ำ
๑๒๕	ชุมชนผลิตภัณฑ์ชุมชนหัวสะพานสะเตง	ยูไซยะ มะแซ	แก้อ้ำมันงละหมาด เฟอร์นิเจอร์ถังน้ำมัน	๓๔	ขวัญเมือง	สะเตง
๑๒๖	กลุ่มแปรรูปอาหารทะเล by Yamila	ณัฐกานต์ วงษ์สุวรรณ	ข้าวเกรียบปลาทุ	๓๒	วิฑูรอุทิศ๑๒	สะเตง
๑๒๗	ผลิตภัณฑ์อาหารท้องถิ่น	สาลีนา มะสาเมาะ	ลูกหยีกวน ลูกหยีสามรส	๑๑/๗	๔	บุตี
๑๒๘	กลุ่มสตรีบ้านแบลาตี	สะอาลีพีสะ สาและ	ชุดبانง	๔๗/๕	๓	หน้าถ้ำ
๑๒๙	กลุ่มอาดำบาติก	พาวีชะ อาดำ	เสื้อบาติก	๔๘๖	ผังเมือง๔	สะเตง
๑๓๐	กลุ่มหัตถกรรมงานประดิษฐ์บ้านยูโป	มารยะห์ มาแซ	ผ้าพันคอ	๓๙	๑	ยูโป
๑๓๑	กลุ่มเลจีโออาหารและสุขภาพ	กุนรดินทร์ วงศ์วังษา	ลูกหยีทรงเครื่อง น้ำลูกหยี หยู่รีแพร์	๕๒/๑๒	อนุสรณ์มหาราช	สะเตง
๑๓๒	กลุ่มพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์จังหวัดชายแดนใต้	อนันต์ แจ่มจันทา	สมุดบันทึก	๗/๖		สะเตง
๑๓๓	กลุ่มผู้ผลิตยาสีพื้นสมุนไพร “คุณพ่อ”	ชนะกานต์ รัตนพงศ์	ผงสีพื้น	๑๔๙	ผังเมือง๔	สะเตง
๑๓๔	กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี	มือแย บาดง	ชุดสตรี	๙/๑	๖	ยูโป
๑๓๕	เพชรกลางดง	มล ไหมเหลือง	ครีมหมักผม สบู่ น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น	๒๙/๑	๖	ลำใหม่
๑๓๖	มาลีเตาะ ลาเต๊ะ	มาลีเตาะ ลาเต๊ะ	เสื้อโต้ปชาย	๔๑	อันนุรี ๓	สะเตง
๑๓๗	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรอาชีพศึกษายะลา	ลิปนันท ชัยแก้ว	เครื่องต้มมะม่วงหาวมะนาวโห่ ผงโรยข้าวรสข้าวยา ลองกอง องแช่อิ่ม ผักกูดแผ่นอบกรอบ	๑๐๐	๕	สะเตงนอก
๑๓๘	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านท่าเนียบ	วรรณดี ทายูโก	ส้มแขกแช่อิ่ม กล้วยหินฉาบกรอบแก้ว	๘๓	๔	ลำพะยา
๑๓๙	กลุ่มกลึงไม้และเฟอร์นิเจอร์	ดอรอเซะ ซารี	ลูกกรงกลึงไม้	๑๔	๒	ท่าสาป
๑๔๐	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านคลองทรายใน	มณฑา นวลนาค	ขนมโดนัท	๕	๕	ยูโป
๑๔๑	เจ้าเพ็ญ – โกจ้อง	เพ็ญนุรัต โพธิ์พันธ์	ทุเรียนกวน	๑๑๑	เมืองใหม่ ๑	สะเตง

๑๔๒	กรีซเฟอร์นิเจอร์ ผลิตภัณฑ์ไม้กลึง	พงษ์ศักดิ์ พรหมสัง	โต๊ะ แจกัน	๑๐/๑๗	อินทรีขีด ๒	สะเตง
๑๔๓	กลุ่มแม่บ้านอัลอีฮ์ซาน	อภิรดี กิจนิกร	เครื่องต้มสมุนไพร ชาสมุนไพร น้ำมันนวดสมุนไพร	๒๒	สีโรรส	สะเตง
๑๔๔	มุหัมมัดนูไมรี อาแว	มุหัมมัดนูไมรี อาแว	เสื้อโต้ป	๔๑/๒๗	อันนัวร์ ๓	สะเตง
๑๔๕	รอกีเยาะ บาสอ	รอกีเยาะ บาสอ	ชุดเสื้อผ้าพร้อมผ้าคลุม	๑๑๑/๒	๒	ยุโรป
๑๔๖	กลุ่มสตรีตัดเย็บเสื้อผ้าตำบลสะเตงนอก	วาเนาะ สามแม	กระเป๋าคาด ผ้ามัดด้อมสีธรรมชาติ ชุดสตรี	๙๐	๑๐	สะเตงนอก
๑๔๗	เซโก (Sago)	ชานนท์ หนูเพชร	อาหารโปรตีนจากแมลงด้วง	๔๕/๙	เวฟวัน ๑๔	สะเตง
๑๔๘	โรตีสรีyaloo	นุรดีน มะแซ	โรตีสกรอบ	๓๕/๒	๑	หน้าถ้ำ
๑๔๙	Putra nagara slatan THAI กลุ่มสตรีชายแดน	สะริหะมะ อามินี	น้ำพริกเผา น้ำพริกกุ้งเสียบ น้ำพริกมะขามสด	๕๖	มุสลิมบำรุง	สะเตง
๑๕๐	ห้างหุ้นส่วนจำกัดเจบีโกล เบเกอรี่ ประเทศไทย	อับดุลเลาะ เจ๊ะอุบง	โรตีสกรอบ โรตีสแซ่แข็ง	๓๓	จะปะเกียอุทิส	สะเตง
๑๕๑	ไทยบารอกัด (THAI BARAKAH)	อดุลย์ ตือเลาะ	แหวนหินสี	๑๙๗/๓	๑๓	สะเตงนอก
๑๕๒	ร้านเสื้อโซเฟียร์นา	นุรฟาติละห์ ปือแน	ชุดกาบายะห์ ชุดโต้ปชาย	๕๗/๑๘		
๑๕๓	บ.พี เจ ๓๗ พาราวัตุ จำกัด	อิทธิพัทธ์ ศิริแสร์วัฒนา	เฟอร์นิเจอร์จากไม้ยางพารา	๔๒/๑	๗	บูดี
๑๕๔	บังอร วรรณรักษ์ (ร้านหยกสวย)	วรรณทร วรรณรักษ์	ขนมปั้นสิบไส้ปลา	๓๒๗	ฝั่งมือ ๔	สะเตง
๑๕๕	กลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	สมหมาย พรหมมณี	ผงส้มแขกขงตี๋ม ส้มแขกกวน ทุเรียนทอด ทุเรียนกวน	๔๒/๓	๓	ลำพะยา
๑๕๖	บ. ตอยยิบันฟู้ดส์ จำกัด	สมชาย กุลศิริรัตน	น้ำมันถั่วเหลือง	๑๖๓/๑๕	๑	ท่าสาป
๑๕๗	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทำขนมต้นแบบ (ทองม้วน-ทองพับ)	ธันด์พร รัตนซ้อน	ขนมทองพับ ทองม้วน	๖๗/๒๐	๑	พร่อน
๑๕๘	กลุ่มศรีyaloon้ำมันมะพร้าวบริสุทธิ์สกัดเย็น	สมพิศ ยะลา	น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น	๑๐/๑		
๑๕๙	กลุ่มทองม้วนทองพับเวฟวัน	อำร สุวรรณะ	ขนมทองม้วน ทองพับ	๔๖	เวฟวัน	สะเตง
๑๖๐	กลุ่มน้ำพริกอินทிரอาหารทะเลแปรรูป	อินทรา นาคแดง	น้ำพริกต่างๆ	๓๓	วงเวียน ๓	สะเตง
๑๖๑	กลุ่มสตรีบ้านปอเยาะ	วาทีณี วาแมตี่ซา	ขนมกะหรี่ปั๊ป ทองพับ ทองม้วน เค้กเนยสด	๘๑	๔	ลำใหม่
๑๖๒	กลุ่มมะลิบาติก by top	กันต์สิรินทร์ หมั่นรักษ์	เสื้อผู้หญิง	๑๓๒	ธนวิถี	สะเตง
๑๖๓	กลุ่มศรียะลาบาติก	ปิยะ สุวรรณพุกษ์	ผ้าบาติก	๒๔	สีโรรส	สะเตง
๑๖๔	กลุ่มมะลิหอมสมุนไพร	ลักษณะวดี เจริญวัฒน์ อนันต์	น้ำมันคลายเส้น	๔๕	พังงา	สะเตง

๑๖๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพชุมชนตลาดเกษตร	เบก้ายาน ปาทาน	เค้กนมแพะ โรตีสีกรอบ	๙๗/๔๘๑	สาย ๑๕	สะเตง
๑๖๖	นางจรี จินากุล	จรี จินากุล	เครื่องประดับมุก คริสตัล	๓๑	ภิรมย์รัตน์	สะเตง
๑๖๗	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ทุเรียน (สาย ๑๕ กะปะห์-บังยี)	สารีผิยะ เจะเวมาแจ	ทุเรียนทอดกรอบ	๑๐๑/๑๓	สาย ๑๕	สะเตง
๑๖๘	ลายไทย จิวเวออรี่	สันติ เกียรติพจน์	เครื่องประดับเงิน	๑๙	ประจิม	สะเตง
๑๖๙	กลุ่มเกษตรยั่งยืน	กมลลักษณ์ สายเมือง	กล้วยหินกรอบแก้ว มันนแก้ว	๙/๑๒	เวฬุวัน	สะเตง
๑๗๐	กลุ่มหอยประดิษฐ์และของที่ระลึก	ภิญโญ พูลภิญโญ	ของที่ระลึก	๑๒	เวฬุวัน	สะเตง
๑๗๑	Yala Bird Cage City	อิบรอเฮม ตีอรราม	กรรณกจำลอง	๘๗	จารุพัฒนา	สะเตง
๑๗๒	กลุ่มปักผ้าคลุมหมวมุสลิมสัมพันธ์	ส่วนฮาลาวิยะห์ ยาซิง	ผ้าละหมาด ผ้าคลุมหมม	๑๐๐	มุสลิมสัมพันธ์	สะเตง
๑๗๓	กลุ่มกำแพงแก้ว	เพ็ญประภา แก้วอิน	ดอกไม้ประดิษฐ์	๗/๘	พระไพศาล ประชาชนาก	สะเตง
๑๗๔	ชมรมสายใยรักแห่งครอบครัว	หอมหวล แวกาจิ	ยาหม่อง พิมเสนน้ำ ลูกประคบ	๑	๔	เปาะเล้ง
๑๗๕	กลุ่มสตรีปักจักร	นาปีเสาะ หะวอ	ผ้าคลุมหมม	๑๓๗		เปาะเล้ง
๑๗๖	กลุ่มศรีปุตริ	กามาลิยะห์ ยากัด	ชุดมุสลิม กระเป๋าผ้าปาเต๊ะ	๕๘	พิพิธภักดี	สะเตง
๑๗๗	กลุ่มอาตือนันบาดิก	อาตือนัน กาปา	เสื้อสำเร็จสตรี-บุรุษ ผ้าบาดิก	๒๖	ผังเมือง ๕	สะเตง
๑๗๘	กลุ่มสตรีกะหรีปีป เปาะเล้ง	พาริตะ แวนะไล	กะหรีปีป	๙/๑	๑	เปาะเล้ง
๑๗๙	بابาไอซ์	นูริดา ฮิลล์	กระเป๋าผ้า	๔๐/๙	๒	บันนังสาเรง
๑๘๐	วิสาหกิจกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลเปาะเล้ง	รอเมาะ แลฮา	กล้วยหินกรอบแก้ว	๑๐๖/๗	๒	เปาะเล้ง
๑๘๑	กลุ่มสตรีนูรุลอามาน	มารีเยาะ สะแต	ขนมครองแครง	๒๒	๑	ลำพะยา
๑๘๒	กลุ่มเยาวชนบือแนบาดิก	ปริญญา ยือราน	ผ้าบาดิก	๑๒/๔	๔	บูดี
๑๘๓	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหน้าถ้ำร่วมฤทัย	นงนุช ชมจันทร์	กล้วยเส้นสมุนไพร	๑๓๖/๖	๑	หน้าถ้ำ
๑๘๔	เก๋บาดิก	ดารินทร์ พรหมนิมิตร	ผ้าบาดิก	๗	คุปตาสา	สะเตง
๑๘๕	กลุ่มอาชีพแปรรูปผลไม้เทศบาลนครยะลา	วาสนา หริรักษ์ไพบูลย์	ถั่วกรอบแก้ว ขนมปุยฝ้าย ซาลาเปา	๑๓	คูหาमुख	สะเตง
๑๘๖	ชมรมผู้สูงอายุบ้านยูโป	อรุณี สุพงษ์	น้ำพริกแมงดา น้ำพริกตาแดง แหนมเห็ด	๒๔/๑	๑	ยูโป
๑๘๗	กลุ่มลิมุดเบเกอร์รี่	สาปีเนาะ อาเล็ม	ขนมปังสอดไส้ คุกกี้	๖๗/๑	๓	ท่าสาป

๑๘๘	กลุ่มสมุนไพรบำรุงผิว&สปาไหลสด	พัชรินทร์ รักแก้ว	สเปรย์ปรับอากาศ น้ำมันว่านนางคำ สมุนไพรชนิดสปาไหลสด	๑๐๒	วิฑูรอุทิศ ๑๐	สะเตง
๑๘๙	กลุ่มสตรีทำเครื่องประดับบ้านโต๊ะดูริส บ้านลิมุด	ยียะ มะแซ	หินสี สร้อยคอมุก สร้อยข้อมือ	๗๙/๓	๓	ท่าสาป
๑๙๐	วิสาหกิจชุมชนยะลาไปโอดีเซล	ยศพลพัฒ บุนนาค	Bio Drop ไบโอดีเซล	๘๕/๗	๑	ลำใหม่
๑๙๑	วิสาหกิจชุมชน ชป.เพชรราช	ละมัย จำนงค์	ปลาแก้วกรอบ ปลากระพงแดงทุบ	๗๘/๑๖	ตรีมิตร ๙	สะเตง
๑๙๒	อาหารแปรรูปบะหมี่เบตง ตราไก่คู่ เทศบาลนครยะลา	ณัฐวงศ์ เกษมประชา	บะหมี่เบตง ลูกเดือยอบกรอบ	๗๘/๑๕	ตรีมิตร ๙	สะเตง
๑๙๓	กลุ่มผลิตภัณฑ์อัคริมาซ์	เวคิน วุฒิวงศ์	น้ำมันมะพร้าวบริสุทธิ์	๕๓	สุขยางค์ ๒	สะเตง
๑๙๔	กลุ่มเครื่องหนังสันกาลาคีรี	เฉลิมศักดิ์ จักรกาญจน์	พวงกุญแจ กระเป๋า กระเป๋าหนังภาพนูน	๗๔/๓๖	เทศบาล ๑	สะเตง

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๒๑๓
เครื่องดื่ม	๑๒
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๖๙
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๗๖
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๔๙
รวม	๔๑๙

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๕ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอเมืองยะลา

ลำดับ	รหัสทะเบียน	ชื่อ	ที่ตั้ง	รายชื่อผู้มีอำนาจทำการแทน	
				คนที่ ๑	คนที่ ๒
๑	๕-๙๕-๐๑-๐๑/๑-๐๐๓๗	วิสาหกิจชุมชนหลังคลอง	เลขที่ ๑๕ ซอย ๓ ถนนสิโรธร ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	ฮาดีเมาะห์ มอทิ	รัชณี หะยีสะอิ
๒	๕-๙๕-๐๑-๐๑/๑-๐๐๓๓	วิสาหกิจชุมชนน้ำพริกสูตรแม่ผิว	เลขที่ ๑ ถนนวิฑูรอุทิศ๑๒ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	อริ คักติมาตร	บัญชา ลิมป์บริบูรณ์ ทรัพย์
๓	๕-๙๕-๐๑-๑๘/๑-๐๐๐๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตร	เลขที่ ๑๑๑ ถนนตลาดเมืองใหม่ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	เพ็ญนุรัต โพธิ์โพ้น	-
๔	๕-๙๕-๐๑-๐๑/๑-๐๐๓๔	วิสาหกิจชุมชนสวนพุนศิลป์ศูนย์เรียนรู้เกษตรกรอินทรีย์	เลขที่ ๑๖๔/๑ ถนนเมืองใหม่ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	เชาวฤทธิ์ พุนศิลป์	สุชาติ ศิริประภากร
๕	๕-๙๕-๐๑-๐๑/๑-๐๐๒๘	วิสาหกิจชุมชนหมอนแปรรูปชุมชนหลังกองร้อย	เลขที่ ๖๐/๑ ถนนสุขยางค์ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	สุนันท์ บัวเนียม	พจนานถ น่วมทอง
๖	๕-๙๕-๐๑-๐๑/๑-๐๐๓๘	วิสาหกิจชุมชนตลาดเกษตรยะลา	เลขที่ ตลาดเกษตรจังหวัดยะลา ถนนวงเวียน ๒ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	สุดใจ หนูลาย	ดวงฤดี หมอเล็ก
๗	๕-๙๕-๐๑-๐๑/๑-๐๐๓๒	วิสาหกิจชุมชนโครงการธุรกิจเพื่อสังคมเพื่อเด็กกำพร้า	เลขที่ ๑๑๕/๓๓ ถนนสิโรธร ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	อาอีซะห์ แมะเราะเซ	อิสมาแอ ซาและ
๘	๕-๙๕-๐๑-๐๑/๑-๐๐๓๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มขนมปั้นสิบไส้ปลาคุณตุ้ม	เลขที่ ๔๗/๒ ถ.วงเวียน ๓ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	อรุณ เกตุอ่ำ	หาพิชชอด อีแต
๙	๕-๙๕-๐๑-๐๑/๑-๐๐๓๑	วิสาหกิจชุมชนผลิตและพัฒนาสินค้าเกษตร	เลขที่ ๒๗/๒ ถนนพิศาลอุทิศ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	อรรครวีวุฒิ รุจีจินดาวรรณ	รวัดค์เกล้า รุจีจินดา วรรณ
๑๐	๕-๙๕-๐๑-๐๑/๑-๐๐๐๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพชุมชนตลาดเกษตร	เลขที่ ๙๗/๔๘๑ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	เบก้ายาน ปาทาน	แวมีอเย ซาวานาฝ้าย
๑๑	๕-๙๕-๐๑-๐๑/๑-๐๐๓๖	วิสาหกิจชุมชนท.๕ ผลิตภัณฑ์จากไม้และสมุนไพร	เลขที่ ๕๔ ถนนอนุสรณ์มหาราช ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	วิไลวรรณ สายวารี	อารีย์ เตโชรัตน์
๑๒	๕-๙๕-๐๑-๐๑/๑-๐๐๒๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องหนังสันกาลาศิริ	เลขที่ ๗๔/๓๖ ถนนเทศบาล๑ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	เฉลิมศักดิ์ จักรกาญจน์	มัสนะ ซูโซะ
๑๓	๕-๙๕-๐๑-๐๑/๑-๐๐๑๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ทุเรียน ( สาย๑๕ กะปิยะ-บังยี )	เลขที่ ๑๐๑/๑๓ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	สารีเฆะ เจะแวมมาแฉ	มยุรา ปิยวัฒน์
๑๔	๕-๙๕-๐๑-๐๑/๑-๐๐๒๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรยั่งยืนอำเภอเมืองยะลา	เลขที่ ๙/๑๒ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	กมลลักษณ์ สายเมือง	ศุภลักษณ์ เพ็ชรแก้ว
๑๕	๕-๙๕-๐๑-๐๒/๑-๐๐๑๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรปลูกข้าวพื้นเมืองปลอดสารพิษ	เลขที่ ๑๘/๑ หมู่ ๑ ตำบลบุตี อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	โรสนี ดอกละ	อามีลา เลาะหะมะ

๑๖	๕-๙๕-๐๑-๐๒/๑-๐๐๒๒	วิสาหกิจชุมชนสูบน้ำฝักรวมโรงตราฝักรวม	เลขที่ ๖๒/๗ หมู่ ๗ ตำบลบุตี อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	ลาตีพีะ ปือราเอ็ง	ฮายาตี ดูแลมีะ
๑๗	๕-๙๕-๐๑-๐๒/๑-๐๐๒๔	วิสาหกิจชุมชนชั้นโรงปุ๋ย	เลขที่ หมู่ ๗ ตำบลบุตี อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	คอเซ็ง โต๊ะแฉ	เกษมสันต์ โต๊ะแฉ
๑๘	๕-๙๕-๐๑-๐๒/๑-๐๐๒๓	วิสาหกิจชุมชนบายอพยงยาวิ	เลขที่ หมู่ ๗ ตำบลบุตี อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	สระรี กาโต๊ะ	อิบรอฮิม เจ๊ะนิ
๑๙	๕-๙๕-๐๑-๐๒/๑-๐๐๒๕	วิสาหกิจชุมชนอ้อยคั้นน้ำบ้านบือแฉ	เลขที่ ๓๒/๓ หมู่ที่ ๔ ตำบลบุตี อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	รอปีชะ ตาสา	ฮามิ ตาสา
๒๐	๕-๙๕-๐๑-๐๓/๑-๐๐๑๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มยางเกษตรบ้านคลองทรายโน	เลขที่ ๙๙/๑๑ หมู่ ๕ ตำบลยุโป อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	ยินดี ขุนแก้ว	สมใจ นุ่นแก้ว
๒๑	๕-๙๕-๐๑-๐๓/๑-๐๐๑๖	วิสาหกิจชุมชนอ้อย อัญ	เลขที่ ๒๒ หมู่ ๖ ตำบลยุโป อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	คอลีเยาะ มะลี	มะลิสอา ฮารี
๒๒	๕-๙๕-๐๑-๐๔/๑-๐๐๑๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านตาโละ	เลขที่ ๓๒/๒ หมู่ ๕ ตำบลลิติก อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	สุกรี เก๊ะเท็ง	อัดนาน อีแฉ
๒๓	๕-๙๕-๐๑-๐๔/๑-๐๐๑๖	วิสาหกิจชุมชนชั้นโรงยอดเขาโต๊ะสาเฮะห์	เลขที่ ๖๑ หมู่ ๕ ตำบลลิติก อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	ซอลาฮูดิง ปือราเอ็ง	สะแป็ง ตาเฮ
๒๔	๕-๙๕-๐๑-๐๔/๑-๐๐๐๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปการเกษตรบ้านตาโละ	เลขที่ ๘๒/๑ หมู่ ๕ ตำบลลิติก อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	อาลีสะ ดอกอ	ยารียะ ตือราแฉ
๒๕	๕-๙๕-๐๑-๐๔/๑-๐๐๑๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านลูโป๊ะบือแฉ	เลขที่ ๑/๑ หมู่ ๑ ตำบลลิติก อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	นอร์ดิน กะลูแแป	ยะฮายา ดอเถาะ
๒๖	๕-๙๕-๐๑-๐๘/๑-๐๐๒๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกะลาทำสาป	เลขที่ ๔/๖ หมู่ ๓ ตำบลท่าสาป อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	เซาเต๊ะ โต๊ะปี	รอเกียะห์ เจ๊ะโต
๒๗	๕-๙๕-๐๑-๐๘/๑-๐๐๒๕	วิสาหกิจชุมชนรวบรวมผลผลิตทางการเกษตร จ.ยะลา	เลขที่ ๘๓/๑ หมู่ ๔ ตำบลท่าสาป อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	ซาวีเยะห์ ปือราเอ็ง	นุรีซัน ปือราเอ็ง
๒๘	๕-๙๕-๐๑-๐๘/๑-๐๐๒๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มมัธยมเมืองเก่ายะลา	เลขที่ ๖๑/๒ หมู่ ๑ ตำบลท่าสาป อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	ประทุมวดี เพ็ชรเดชะ	ประพิศ สังข์สกุล
๒๙	๕-๙๕-๐๑-๐๙/๑-๐๐๑๘	วิสาหกิจชุมชนศูนย์รวมน้ำยางสยก.จังหวัดยะลา	เลขที่ ๘๕/๑ หมู่ ๗ ตำบลลำใหม่ อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	บุญนิตย์ สองแก้ว	ประสิทธิ์ กุ้ยโกก
๓๐	๕-๙๕-๐๑-๐๙/๑-๐๐๒๓	วิสาหกิจชุมชนสุรากลั่นไอยะลังกะ ลำใหม่	เลขที่ ๘๕/๘ หมู่ที่ ๑ ตำบลลำใหม่ อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	นัทพล บุนนาค	รัชชประภา จังโกลนราช
๓๑	๕-๙๕-๐๑-๐๙/๑-๐๐๒๑	วิสาหกิจชุมชนนุริส ฟาร์มลำใหม่	เลขที่ ๒๗/๒ หมู่ ๕ ตำบลลำใหม่ อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	อิสมาแอล ลาโต๊ะ	สะมะแฉ ยุนุ
๓๒	๕-๙๕-๐๑-๐๙/๑-๐๐๐๔	วิสาหกิจชุมชนยะลาไปโอติเซล	เลขที่ ๘๕/๗ หมู่ ๑ ตำบลลำใหม่ อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	ยศพลพัฒ บุนนาค	ประวิทย์ รงค์ลอย
๓๓	๕-๙๕-๐๑-๑๐/๑-๐๐๑๓	วิสาหกิจชุมชนบ้านชาสมุนไพรร ตำบลหน้าถ้ำ	เลขที่ ๖๔/๒ หมู่ ๑ ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	บงกต แก้วมณี	ยุทธนา สุวรรณโพธิ์
๓๔	๕-๙๕-๐๑-๑๐/๑-๐๐๐๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านบันนังลัว	เลขที่ ๑๗/๕ หมู่ ๒ ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	อาชีเยะห์ เจะแฉ	สะปีนะ สาแฉ

๓๕	๕-๙๕-๐๑-๑๐/๑-๐๐๒๓	วิสาหกิจชุมชนป่าเต็งชันวา	อาคารเอนกประสงค์ ม.๒ ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	สาปิ่นะห์ สะดี	ใบติ๊ะ แมงเงาะ
๓๖	๕-๙๕-๐๑-๑๐/๑-๐๐๑๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้ามัดย้อมสีมายา	เลขที่ ๑๓๖ หมู่ ๑ ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	เนาวรัตน์ น้อยพงษ์	จีรภา เฟ็งพิณ
๓๗	๕-๙๕-๐๑-๑๑/๑-๐๐๑๗	วิสาหกิจชุมชนคนเลี้ยงโคเนื้อพรีเมียมลำพญา	เลขที่ ๒๖/๑ หมู่ ๓ ตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	ชนวีร์ ยอดศรี	กามีละห์ ตาและ
๓๘	๕-๙๕-๐๑-๑๑/๑-๐๐๒๔	วิสาหกิจชุมชนผ้าปักลำยา	อาคารองค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา หมู่ ๔ ตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	จินตนา เจ๊ะพงศ์	อรอนงค์ นนทศรี
๓๙	๕-๙๕-๐๑-๑๑/๑-๐๐๒๓	วิสาหกิจชุมชนลำยาฮีร์บ	ศาลาเอนกประสงค์ หมู่ ๖ ตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	กอบแก้ว หมื่นโกตะ	พัชรี ทรงแก้ว
๔๐	๕-๙๕-๐๑-๑๑/๑-๐๐๑๙	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปตาลโตนด ต.ลำพะยา	เลขที่ ๓๗/๖ หมู่ ๓ ตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	ประสงค์ ลายเจียร	สมนึก คงคำ
๔๑	๕-๙๕-๐๑-๑๑/๑-๐๐๒๙	วิสาหกิจชุมชนลำยาฮันนี่	โรงเรียนลำพะยาประชานุเคราะห์ หมู่ที่ ๔ ตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	ธีระ ยอดขวัญ	ชุตินันท์ นามวงศ์
๔๒	๕-๙๕-๐๑-๑๑/๑-๐๐๒๖	วิสาหกิจชุมชนทุเรียนหนามเขียว ไร้หนอน ลำยา	เลขที่ ๓๙/๓ หมู่ที่ ๒ ตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	เอมอร ยอดศรี	สนธยา ยอดศรี
๔๓	๕-๙๕-๐๑-๑๑/๑-๐๐๒๗	วิสาหกิจชุมชนผู้สูงอายุประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์	องค์การบริหารส่วนตำบลลำพะยา หมู่ที่ ๔ ตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	ประไพ หนูชัย	ปทุมวัน จันทรเล็ก
๔๔	๕-๙๕-๐๑-๑๑/๑-๐๐๒๘	วิสาหกิจชุมชนลำยาคราฟท์	อาคารเอนกประสงค์ หมู่ที่ ๑ ตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	น้อยวดี คงศรีประพันธ์	ปัญจวิทย์ แสงชื่น
๔๕	๕-๙๕-๐๑-๑๑/๑-๐๐๒๕	วิสาหกิจชุมชนลำยาคลิ้น	เลขที่ ๑๐/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	พานิ คงศรีประพันธ์	อนัญญา เพ็ชรล่อง
๔๖	๕-๙๕-๐๑-๑๑/๑-๐๐๒๐	วิสาหกิจชุมชนจักสานบ้านลำพะยา	เลขที่ ๒ หมู่ที่ ๖ ตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	ศิริณี สมสุข	จุฑามาศ พิมเสนศรี
๔๗	๕-๙๕-๐๑-๑๑/๑-๐๐๒๑	วิสาหกิจชุมชนทำขนมและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรชุมชนบ้านพรุ	เลขที่ ๒๙ หมู่ที่ ๓ ตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	นิตยา จันทรขาว	สุธี ตันธง
๔๘	๕-๙๕-๐๑-๑๑/๑-๐๐๒๒	วิสาหกิจชุมชนก้านพร้าวลำยา	อาคารเอนกประสงค์ หมู่ ๔ ตำบลลำพะยา อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	จิตราต์น ยอดแก้ว	ชัยพฤกษ์ พรหมศรี
๔๙	๕-๙๕-๐๑-๑๒/๑-๐๐๑๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงโคพอเพียงเปาะเส้ง	เลขที่ ๒๑ หมู่ ๓ ตำบลเปาะเส้ง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	อัมตัม มะ	บอโรเฮง สาแม
๕๐	๕-๙๕-๐๑-๑๒/๑-๐๐๑๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดตำบลเปาะเส้ง	ที่ทำการกำนัน หมู่ที่ ๒ ตำบลเปาะเส้ง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	มารีเย มามะ	อาซีแกน เจ๊ะเย๊ะ
๕๑	๕-๙๕-๐๑-๑๒/๑-๐๐๑๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพสตรี ม.๑ เปาะเส้ง	เลขที่ ๒๘ หมู่ ๑ ตำบลเปาะเส้ง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	มาลีโอนะ สาแมโน	สกุลตالا ตือระ๊ะ
๕๒	๕-๙๕-๐๑-๑๒/๑-๐๐๐๕	วิสาหกิจชุมชนชมรมสายใยรักแห่งครอบครัว	เลขที่ ๘๔/๒ หมู่ ๔ ตำบลเปาะเส้ง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	หอมทวล แวกาจิ	ยามีลา ยะพา

๕๓	๕-๙๕-๐๑-๑๔/๑-๐๐๒๖	วิสาหกิจชุมชนปลูกผักปลอดภัยบ้านดุงขง	เลขที่ ๘๖/๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลพร่อน อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	นาสเราะห์ เจะแด	เซะเดาะ บากูส
๕๔	๕-๙๕-๐๑-๑๔/๑-๐๐๒๕	วิสาหกิจชุมชนพัฒนาจาทัน	เลขที่ ๗๑ หมู่ ๖ ตำบลพร่อน อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	มะลาชี อาบู	รอโซ มะแซ
๕๕	๕-๙๕-๐๑-๑๔/๑-๐๐๒๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลาสมัสตรีบ้านจาทัน	เลขที่ ๑๖/๕ หมู่ที่ ๖ ตำบลพร่อน อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	พาริตะห์ อุซัง	หัมดียะ ชามะ
๕๖	๕-๙๕-๐๑-๑๔/๑-๐๐๒๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคบ้านพร่อน	เลขที่ ๕๙ หมู่ ๑ ตำบลพร่อน อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	อับรอเฮม ปูเต๊ะ	สุบรี แวกาจี
๕๗	๕-๙๕-๐๑-๑๔/๑-๐๐๑๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำพริกสวาน้อยบ้านดุงขง	เลขที่ ๗๓ หมู่ ๒ ตำบลพร่อน อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	พาริตะ มะบากอ	คอดีเยาะ เจ๊ะเลาะ
๕๘	๕-๙๕-๐๑-๑๔/๑-๐๐๒๐	วิสาหกิจชุมชนดุงขงฟาร์ม	เลขที่ ๗๘/๓ หมู่ ๒ ตำบลพร่อน อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๑๖๐	มุหามะ มะสง	นูดิง มะสง
๕๙	๕-๙๕-๐๑-๑๕/๑-๐๐๑๕	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลไม้ไม้บูเกะบีโล	เลขที่ ๑๐๕/๑ หมู่ ๔ ตำบลบันนังสาเรง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	ดอโรฮะ เซะแง	อุสมาน ดานอสะโต
๖๐	๕-๙๕-๐๑-๑๕/๑-๐๐๑๗	วิสาหกิจชุมชนปลูกพืชสมุนไพรและเลี้ยงสัตว์	เลขที่ ๑๒๐ หมู่ ๖ ตำบลบันนังสาเรง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	รอมือชี แม	แวสุไลมิน แวนะไล
๖๑	๕-๙๕-๐๑-๑๕/๑-๐๐๐๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านตาราแตะ	เลขที่ ๑๐๓ หมู่ ๓ ตำบลบันนังสาเรง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	อาชยะห์ เซะแง	ดอโรฮะ เซะแง
๖๒	๕-๙๕-๐๑-๑๕/๑-๐๐๑๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดตำบลบันนังสาเรง	เลขที่ ๒๒/๒ หมู่ ๔ ตำบลบันนังสาเรง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	ยารอดะ สะแ	มะอุซัง ไชชิง
๖๓	๕-๙๕-๐๑-๑๕/๑-๐๐๑๖	วิสาหกิจชุมชนผลิตทุเรียนคุณภาพแปลงใหญ่บันนังสาเรง	เลขที่ ๔๘/๑ หมู่ ๖ ตำบลบันนังสาเรง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	มะลือดี กูโน	มุหมัด ตือเร๊ะ
๖๔	๕-๙๕-๐๑-๑๕/๑-๐๐๑๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดปอเนาะศึกษาวินัย	เลขที่ ๒๘ หมู่ ๑ ตำบลบันนังสาเรง อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	อับดุลละาะ กะนาปะ	นาริสา ยูโซะ
๖๕	๕-๙๕-๐๑-๑๖/๑-๐๐๑๕	วิสาหกิจชุมชนโครงการผลิตน้ำดื่มมาตรฐานต้นแบบ กองร้อยสะเตงนอก กองพัน อรบ.หลักเมือง ตำบลสะเตง นอก จังหวัดยะลา	เลขที่ ๑๘๔/๒๖ หมู่ ๖ ถนนร่มเกล้า ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	นิตย พรหมมา	ธนิดา สายดวง
๖๖	๕-๙๕-๐๑-๑๖/๑-๐๐๔๗	วิสาหกิจชุมชนม.๙ รวมใจ น้ำผึ้งชันโรง	เลขที่ ๕๔/๕๗ ม.๙ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	วิรัตน์ วงศ์งาม	สุวดี เรืองฤทธิ์
๖๗	๕-๙๕-๐๑-๑๖/๑-๐๐๔๘	วิสาหกิจชุมชนเข้มแข็งโทนีลีโมเดล คอรัลทรีฟาร์ม (Coral Tree Farm)	เลขที่ ๑๗๗/๑๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	สมลย์มาลย์ น้อยปลา	วนิดา วัฒนกุล
๖๘	๕-๙๕-๐๑-๑๖/๑-๐๐๓๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตผู้ยี่ชีวภาพและอินทรีย์เคมี	เลขที่ ๕๙/๕๕ หมู่ ๙ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	นภดล แจ็งทิวี	ประสิทธิ์ แสงทอง
๖๙	๕-๙๕-๐๑-๑๖/๑-๐๐๒๐	วิสาหกิจชุมชนปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ดสะเตงนอก	เลขที่ ๓๐/๘ หมู่ ๓ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	ประสิทธิ์ ทองใส	สมชาย นวลศรี
๗๐	๕-๙๕-๐๑-๑๖/๑-๐๐๔๔	วิสาหกิจชุมชนคาริณีเยย	เลขที่ ๔๙/๑๕๙ หมู่ ๙ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	มาดีฮะห์ จารงค์	อิมดีสาล แวหะยี
๗๑	๕-๙๕-๐๑-๑๖/๑-๐๐๓๘	วิสาหกิจชุมชนอัสตักวาแปรรูปการเกษตร	เลขที่ ๕๗/๔๓ หมู่ ๔ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	อภิชาติ บูชิตานนท์	ชาگیر ลาเต๊ะ

๗๒	๕-๙๕-๐๑-๑๖/๑-๐๐๓๙	วิสาหกิจชุมชนคนรักถิ่นยะลา	เลขที่ ๒๙/๒๕ หมู่ ๑๒ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	วารินทร์ สุคนธาชาติ	กฤติเดช สุขเทพ
๗๓	๕-๙๕-๐๑-๑๖/๑-๐๐๓๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มครอบครัวมีดเลาะตาสับปรด	เลขที่ ๗/๑๑ หมู่ ๗ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	เจมะมารีย่า หมดเหล็ก	ชารีนา มะลี
๗๔	๕-๙๕-๐๑-๑๖/๑-๐๐๔๖	วิสาหกิจชุมชนConcur	เลขที่ ๔๔/๓๓ หมู่ ๑๑ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	ฮุสนีย์ สาแม	อารีพิน สะอู
๗๕	๕-๙๕-๐๑-๑๖/๑-๐๐๔๑	วิสาหกิจชุมชนป.ศิริ	เลขที่ ๑๔๘/๕๙ หมู่ ๖ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	ไมตรี ศิริ	สุธน บัวหลวง
๗๖	๕-๙๕-๐๑-๑๘/๑-๐๐๑๘	วิสาหกิจชุมชนรวบรวมไม้ผลตำบลตาเซะ	เลขที่ ๘/๕ หมู่ ๑ ตำบลตาเซะ อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	โสภณ แสงทอง	มาริน แสงทอง
๗๗	๕-๙๕-๐๑-๑๘/๑-๐๐๒๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มท่องเที่ยวเชิงเกษตร	เลขที่ ๘๙/๑ หมู่ ๓ ตำบลตาเซะ อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	อามีเนาะ ละฮา	เสาวณีย์ ละฮา
๗๘	๕-๙๕-๐๑-๑๘/๑-๐๐๐๖	วิสาหกิจชุมชนทำขนมต้นแบบ(ทองม้วน ทองพับ)	เลขที่ ๖๗/๒๐ หมู่ ๑ ตำบลตาเซะ อำเภอเมืองยะลา ยะลา ๙๕๐๐๐	แหมะ จารรงค์	มาริน แสงทอง

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๖ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อำเภอเมืองยะลา

ชื่อกลุ่ม	ที่ตั้งกลุ่ม			จำนวนสมาชิก (คน)	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปตำบลเปาะเส้ง	๔๖/๑	๔	เปาะเส้ง	๒๐	นางรอเมาะ แลฮา
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปบ้านตาโล๊ะ	๘๒/๑	๕	ลิดล	๑๐	นางยารียะ ตือราแม
กลุ่มแม่บ้านชาตวัน		๑	ลิดล	๑๐	นางซียะห์ ตือราแม
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเบอเส้ง	๑๔๑	-	สะเตง	๑๓	นางอารี ตีสะอะ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคลองทรายใน	๖๘/๑	๕	ยุโรป	๑๘	นางอารี ไชยสงคราม
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านจือนือแระ	๑๑๗	๓	บุดี	๔๔	นางซีซา สนิ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรร.ร. ตชด.เฉลิมพระเกียรติฯ		๕	บุดี	๑๕	นางซูไฮลา สาอะ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านบันนังลัว	๑๗/๕	๒	หน้าถ้ำ	๓๔	นางนีสากร เจะแต

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านท่าสาป	๗๘/๑	๑	ท่าสาป	๓๔	นางสาววิยะห์ มูชา
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านปอเยาะ	๙๓/๒	๔	ลำใหม่	๒๒	นส.นุรียา ดอเลาะ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรท่าขนมต้นแบบ (ทองม้วน-ทองพับ)		๑	ตาเซะ	๑๒	นางธันต์พร รัตนซ้อน
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสตรีนุรุลอามาน		๑	พร่อน	๒๐	นางมารีเยะ สะแต

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๗ แสดงข้อมูลกลุ่มยุวเกษตรกร อำเภอเมืองยะลา

ชื่อกลุ่ม	ที่ตั้งกลุ่ม			จำนวนสมาชิก(คน)	ชื่อประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนอุดมศาสตร์วิทยา		๒	บุดี	๔๐	นายรุสลัน ไชชิง
กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนตชด.เฉลิมพระเกียรติฯ		๕	บุดี	๕๐	เด็กชายหมัดโซฟี สาและ
กลุ่มยุวเกษตรกรบ้านไบก์สันติสุข		๕	บุดี	๑๕	นายฮาเซ็ง เจ๊ะเลาะ
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนเทศบาล ๒ (ธนวิถี)		-	สะเตง	๒๕	ด.ญ.ซูไวบะห์ แวอาเนาะ
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์		-	สะเตง	๔๔	ด.ช.อาณัติ อาจรรักษา
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนเทศบาล ๒ (บ้านมลายูบางกอก)		๒	สะเตงนอก	๕๗	นายภาณุพงศ์แช่เจ้า
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านธารน้ำผึ้ง		๑๓	สะเตงนอก	๑๐	ด.ญ.อัสมา อะแต
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนศานติธรรม		๒	สะเตงนอก	๒๘	ด.ญ.อวาตีฟ เจ๊ะมะสาแล
โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๒๔		๕	สะเตงนอก		
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านนิบงพัฒนา		๔	สะเตงนอก	๑๕	ด.ญ.ณิฟายรุส ดาราแม
โรงเรียนอิสลามศาสน์ดาร์สสาลาม		๓	ตาเซะ	๓๐	นางสาวบัสมะห์ เบ็ญอาลี

กลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนลำพะยาประชานุเคราะห์		๔	ลำพะยา	๒๐	น.ส.สุวิชรา ทองปาน
กลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ้านพงฮือไร		๑	บันนังสาเรง	๑๐	นางสาวอามีรา กอแน
กลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ้านบันนังบูโย		๒	บันนังสาเรง	๑๕	นายอับดุลเลาะ เจะแม
โรงเรียนบ้านตาสา		๓	พร่อน		
โรงเรียนบ้านพร่อน		๔	พร่อน		
โรงเรียนบ้านบาตัน		๔	ลิตล		
โรงเรียนบ้านบุรินทร์		๒	ลิตล		
โรงเรียนคลองทรายโน		๕	ยูโป		
โรงเรียนบ้านทุ่งเหรียญ		๒	ยูโป		
โรงเรียนบ้านยูโป (รุ่งวิทยา)		๑	ยูโป		
โรงเรียนสามแยกบ้านเนียง		๓	เปาะเส็ง		
โรงเรียนวัดลำใหม่		๑	ลำใหม่		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๘ แสดงข้อมูลกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร อำเภอเมืองยะลา

ชื่อกลุ่ม	ที่ตั้งกลุ่ม			จำนวนสมาชิก (คน)	ชื่อประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มเลี้ยงแพะนมปายอ	๒๗	๒	ท่าสาป	๑๐	นายมะ อาแด
กลุ่มปลูกพืชผักท่าสาป		๔	ท่าสาป	๒๐	นายมะดารี ปือราเฮง
กลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลบ้านตาราแตะ	๑๐๓	๓	บันนังสาเรง	๒๓	นายดอโรฮะ เซะแง
กลุ่มพืชไร่บ้านกูแบบูโรง		๕	บันนังสาเรง	๒๐	นายเดมะ เซะบิง
กลุ่มแปลงใหญ่ทุเรียนบันนังสาเรง		๖	บันนังสาเรง	๔๘	นายมะสื่อตี กุโน
กลุ่มโคขุนบ้านกำปางบูเก๊ะ	๓๘	๙	สะเตงนอก	๒๐	นายสระรี อูมา
กลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาบ้านพงบูโล๊ะ		๖	สะเตงนอก	๔๙	
กลุ่มเกษตรกรปลูกผักบ้านสวนส้ม	๑๖/๒	๗	สะเตงนอก	๓๑	นายทองสี นามวงศรี
กลุ่ม ศพก.เครือข่ายบ้านกลางา		๕	สะเตงนอก	๑๕	นายสระรี แลแม
กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ		๓	ตาเซะ	๓๓	นายประพันธ์ สุวรรณอำรงค์
กลุ่มเกษตรกรทำนาปี		๒	พร่อน	๒๕	นายอาเซ็ง กามา
กลุ่มเยาวชนสานฝันบ้านพร่อน		๑	พร่อน	๑๐	นายอดินัน เซ็งโง๊ะ
กลุ่มเกษตรกรทำนาพร่อน		๑	พร่อน	๓๐	นายอับดุลละอะ อาแด
กลุ่มเกษตรกรปลูกข้าวพื้นเมืองปลอดสารพิษ		๑	บูดี	๘๔	นายซากาเรีย เดร์
กลุ่มเลี้ยงไก่ไข่		๑	ลิตล	๑๐	นายอัครอเสะ ลาเต๊ะ
กลุ่มผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ		๕	ลิตล	๑๐	นายปือราฮัน มะลีลาเต๊ะ

กลุ่มปลูกผัก		๒	ลิตล	๑๐	นายสะแปอิง ตาเฮ
กลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลบ้านเหนือ	๑๐/๑	๑	ลำพะยา	๒๖	นายทิวา พรหมณี
กลุ่มเลี้ยงสุกรพันธุ์พื้นเมืองบ้านทองลั่น		๖	ลำพะยา	๑๑	นางจิตติพร สังข์ทอง
กลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลบ้านทองลั่น	๕๙	๖	ลำพะยา	๒๐	นางเสาวณี วงษ์พานิชย์
กลุ่มปลูกผักบ้านต้นหยี	-	๗	ลำพะยา	๙	นางสุเปีย มะแซ
กลุ่มนุริสฟาร์มลำใหม่		๕	ลำใหม่	๑๗	นายอิสมาแอล ลาเต๊ะ
ศพก.เครือข่ายตำบลหน้าถ้ำ	๖๗/๑	๑	หน้าถ้ำ	๑๑	นายพนม ทองหนูแดง

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๙ แสดงข้อมูลกลุ่มสหกรณ์ อำเภอเมืองยะลา

ชื่อ	ประเภท	จำนวนสมาชิก	ประธาน
สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจจังหวัดชายแดนใต้ จำกัด	สหกรณ์ออมทรัพย์	๑,๑๒๙	พ.ต.ท.บุญเลิศ ทวีวิทย์
สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจภูธรจังหวัดยะลา จำกัด	สหกรณ์ออมทรัพย์	๓,๑๙๖	พ.ต.ท.หญิง เสาวลักษณ์ ตริมรรค
สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดยะลา จำกัด	สหกรณ์ออมทรัพย์	๑,๘๓๒	นายยูไรพรรณ ยูไซ้
สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลยะลา จำกัด	สหกรณ์ออมทรัพย์	๑,๒๖๕	นายแพทย์กุลเดช เตชะนภารักษ์
สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลสิโรรส จำกัด	สหกรณ์ออมทรัพย์	๒๐๘	นายแพทย์เจริญ อมรนรัชย์
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูยะลา จำกัด	สหกรณ์ออมทรัพย์	๑๐,๘๖๓	นายโชคดี คลังจันทร์
สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๔ จำกัด	สหกรณ์ออมทรัพย์	๑,๒๔๒	พ.ต.ท.กมล ไชยเสือ
สหกรณ์ออมทรัพย์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดยะลา จำกัด	สหกรณ์ออมทรัพย์	๒๕๙	สอ.ดำรงศักดิ์ ทองดีนอก
สหกรณ์ออมทรัพย์กองร้อยอาสารักษาดินแดนจังหวัดยะลา จำกัด	สหกรณ์ออมทรัพย์	๘๐	น.ส.รัชนีญา แมงเต็ง

สหกรณ์การเกษตรเมืองยะลา จำกัด	สหกรณ์ออมทรัพย์	๑,๙๐๔	นางอรุณี สุพงษ์
สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. ยะลา จำกัด	สหกรณ์ออมทรัพย์	๒๐,๓๔๖	นายอภิชาติ ตามะ
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรยะลา จำกัด	สหกรณ์ออมทรัพย์	๑๗	นายอาบ๊ะ สติม
สหกรณ์ชาวสวนยางจังหวัดยะลา ๒๕๕๙ จำกัด	สหกรณ์ออมทรัพย์	๙๕	นายนิคม ฟุ้งวยชัย
สหกรณ์ซอฟาร์ จำกัด	สหกรณ์บริการ	๑๓๙	นายยูโซะ มามะ
สหกรณ์เดินรถยะลา จำกัด	สหกรณ์บริการ	๒๐๐	นายมะนาเซะ ยูนุ่
สหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงยะลา จำกัด	สหกรณ์บริการ	๑๕๑	นายอิบดุลลอฮ์ หะยีตาเท
สหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงชุมชนพัฒนา จำกัด	สหกรณ์บริการ	๓๓	น.ส.ซูเฮนี สะมะลอ
สหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงชุมชนตะอาวูน จำกัด	สหกรณ์บริการ	๖๖	นายปรัชญา บินหมัดหนี
สหกรณ์อัลนัสร် จำกัด	สหกรณ์บริการ	๑๒๑	นายสะมะแอ แวเย๊ะ
สหกรณ์อิสลามบีนา จำกัด	สหกรณ์บริการ	๑๑,๑๙๘	นายอาพันดี หะซัน
สหกรณ์ร้านค้ามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำกัด	สหกรณ์บริการ	๑๗๖	นายนิธิ พลไชย

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗

## บทที่ ๒

### การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

#### ๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

##### ๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

##### ๑) เกษตรกร

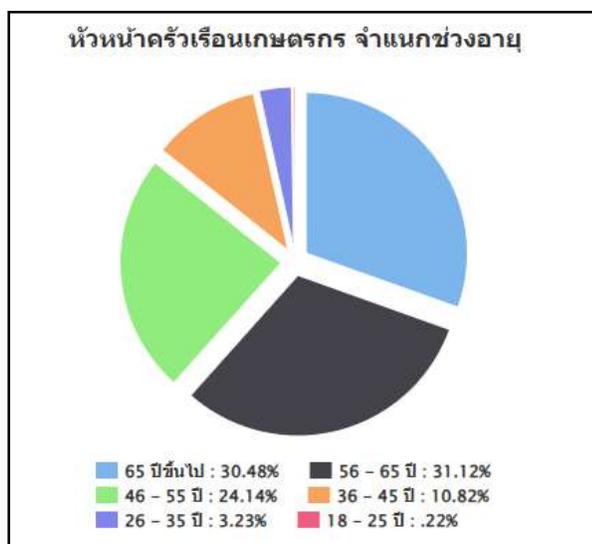
##### (๑) ครักวเรือนเกษตรกร

อำเภอเมืองยะลา มีครักวเรือนเกษตรกร จำนวน ๑๐,๑๗๘ ครักวเรือน โดยมีหัวหน้าครักวเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี จำนวน ๓,๑๐๔ ครักวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๕๐ รองลงมาอายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๒๙ อายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑๐ อายุระหว่าง ๓๖-๔๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๘๑ อายุระหว่าง ๒๖-๓๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๖ และอายุระหว่าง ๑๘-๒๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๐ แสดงหัวหน้าครักวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอเมืองยะลา

ช่วงอายุ (ปี)	ครักวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒,๙๔๖	๓๐.๔๘
๕๖ - ๖๕ ปี	๓,๐๐๘	๓๑.๑๒
๔๖ - ๕๕ ปี	๒,๓๓๓	๒๔.๑๔
๓๖ - ๔๕ ปี	๑,๐๔๖	๑๐.๘๒
๒๖ - ๓๕ ปี	๓๑๒	๓.๒๓
๑๘ - ๒๕ ปี	๒๑	๐.๒๒
รวม	๙,๖๖๖	๑๐๐.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๑๘ กราฟแสดงหัวหน้าครักวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอเมืองยะลา  
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗)

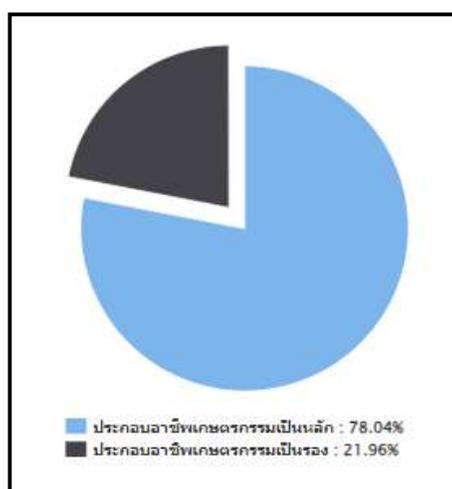
## (๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอเมืองยะลา มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๗,๙๔๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๐๔ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๒,๒๓๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๙๖

ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๗,๙๔๓	๗๘.๐๔
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๒,๒๓๕	๒๑.๙๖
รวม	๑๐,๑๗๘	๑๐๐.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๑๙ กราฟแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอเมืองยะลา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗)

## (๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน\*

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอเมืองยะลา ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๖,๑๑๐ ครัวเรือน เนื้อที่ ๒๔,๒๗๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๓๘ รองลงมาคือเช่า จำนวน ๙๙๒ ครัวเรือน เนื้อที่ ๙๙๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๔๐ และ อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๘๗๘ ครัวเรือน เนื้อที่ ๓,๕๕๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๒๓ ตามลำดับ

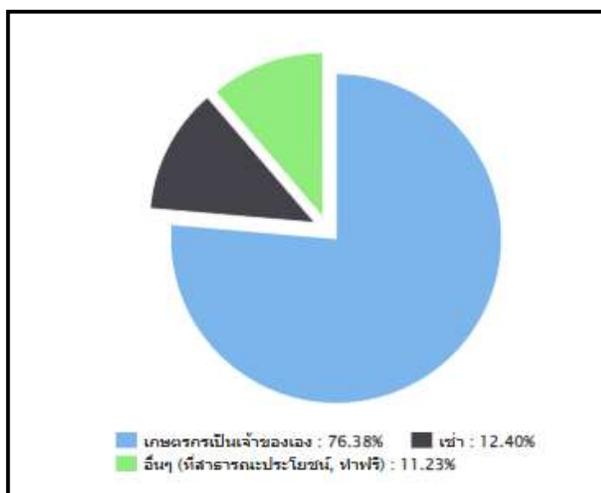
ตารางที่ ๒๒ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอเมืองยะลา

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	เนื้อที่ (ไร่)
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๖,๑๑๐	๒๔,๒๗๔
เช่า	๙๙๒	๒,๘๙๐
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๘๗๘	๓,๕๕๔
รวม **	๗,๙๘๐	๓๐,๗๑๘

หมายเหตุ \* ข้อมูลตามที่ตั้งแปลง เฉพาะครัวเรือนที่แจ้งปรับปรุงกิจกรรมการเกษตรในแต่ละปี

\*\* เกษตรกรบางส่วนมีการถือครองในทุกลักษณะ

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗)



ภาพที่ ๒๐ กราฟแสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอเมืองยะลา  
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗)

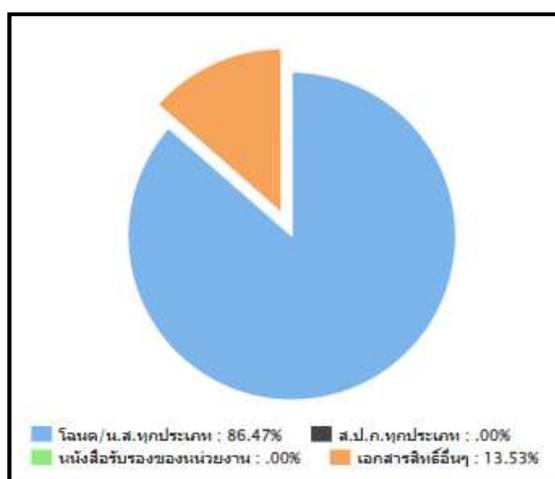
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรอำเภอเมืองยะลา มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด/น.ส.ทุกประเภท จำนวน ๕,๔๑๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๔๗ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์อื่นๆ จำนวน ๘๔๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๕๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๓ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

รวม	ประเภทเอกสารสิทธิ์			
	โฉนด/น.ส. ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์ อื่นๆ
๖,๑๑๐	๕,๔๑๑	๐.๐๐	๐.๐๐	๘๔๗

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗)



ภาพที่ ๒๑ กราฟแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเมืองยะลา  
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗)

## ๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

## (๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอเมืองยะลามีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๓๑ กลุ่ม มีสมาชิก ๗๐๔ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๒๔ กลุ่ม มีสมาชิก ๖๐๙ ราย วิสาหกิจชุมชน ๕๖ แห่ง มีสมาชิก ๑,๑๕๕ ราย และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๒ กลุ่ม มีสมาชิก ๒๓๙ คน ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอเมืองยะลา

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)
เปาะเส้ง	๑	๑๐	๑	๑๐	๒	๓๘	๔	๔๖
ท่าสาป	๓	๔๓	๑	๓๔	๒	๔๕	๖	๘๘
บันนังสาเรง	๒	๔๓	๑	๑๐	๒	๑๐๔	๕	๖๔
ลิดล	๑	๑๐	๒	๒๐	๒	๓๓	๕	๔๗
ลำพะยา	๔	๖๖	-	-	๒	๔๐	๔	๓๐
หน้าถ้ำ	๑	๑๑	๑	๓๔	-	-	๕	๕๒
ยะลา	๑	๑๐	-	-	๑	๓๐	๐	๐
ลำใหม่	๒	๔๒	๑	๒๒	๒	๔๐	๕	๓๑๐
บุตี	๓	๑๐๔	๒	๕๙	๓	๑๑๕	๖	๖๓
สะเตงนอก	๓	๑๐๐	-	-	๓	๕๘	๑๔	๒๙๐
พร่อน	๔	๑๒๐	๑	๒๐	๒	๓๔	๘	๖๗
ยูโป	๒	๔๒	๑	๑๘	๒	๔๒	๒	๒๓
ตาเซะ	๔	๑๐๓	๑	๑๒	๑	๓๐	๕	๗๖
สะเตง	๐	๐	๐	๐	๑	๒๐	๑๗	๓๐๐
<b>รวม</b>	<b>๓๑</b>	<b>๗๐๔</b>	<b>๑๒</b>	<b>๒๓๙</b>	<b>๒๕</b>	<b>๖๒๙</b>	<b>๘๖</b>	<b>๑,๓๔๒</b>

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗

## ๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอเมืองยะลามีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก) ๑ ศูนย์ และ ศพก.เครือข่าย ๑๓ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑๓ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑๓ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑๓ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์ ๒ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง ๔ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๔ ศูนย์

ตารางที่ ๒๕ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอเมืองยะลา

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ประมง	
เปาะเส้ง	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-
ท่าสาป	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-
บันนังสาเรง	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	๑

ลิตล	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-
ลำพะยา	๑	-	๑	๑	๑	-	-	-	-
หน้าถ้ำ	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-
ยะลา	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	๑
ลำใหม่	-	๒	๑	๑	๑	-	-	๑	-
บูดี	-	๑	๑	๑	๑	-	๑	๑	๑
สะเตงนอก	-	๑	๑	๑	๑	-	-	๑	-
พร่อน	-	๑	๑	๑	๑	-	๑	-	-
ยูโป	-	๑	๑	๑	๑	-	-	๑	๑
ตาเซะ	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-
<b>รวม</b>	<b>๑</b>	<b>๑๓</b>	<b>๑๓</b>	<b>๑๓</b>	<b>๑๓</b>	<b>-</b>	<b>๒</b>	<b>๔</b>	<b>๔</b>

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอเมืองยะลา มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๒๐๓ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านและหมอดินอาสาจำนวนมากที่สุด จำนวนประเภทละ ๘๑ ราย รองลงมาคือครูบุญชีอาสา ประมงอาสา อาสาปศุสัตว์ จำนวนประเภทละ ๑๓ ราย และอาสาสมัครสหกรณ์ จำนวน ๒ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบุญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตรกร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
เปาะเส้ง	-	๑	๑	๑	๔	๔	-	-	-
ท่าสาป	-	๑	๑	๑	๖	๖	-	-	-
บันนังสาเรง	-	๑	๑	๑	๖	๖	-	-	-
ลิตล	-	๑	๑	๑	๕	๕	-	-	-
ลำพะยา	-	๑	๑	๑	๗	๗	-	-	-
หน้าถ้ำ	-	๑	๑	๑	๔	๔	-	-	-
ยะลา	-	๑	๑	๑	๓	๓	-	-	-
ลำใหม่	-	๑	๑	๑	๗	๗	๑	-	-
บูดี	-	๑	๑	๑	๙	๙	-	-	-
สะเตงนอก	-	๑	๑	๑	๑๓	๑๓	-	-	-
พร่อน	-	๑	๑	๑	๖	๖	-	-	-

ยุโรป	-	๑	๑	๑	๖	๖	๑	-	-
ตาเซะ	-	๑	๑	๑	๕	๕	-	-	-
<b>รวม</b>	-	<b>๑๓</b>	<b>๑๓</b>	<b>๑๓</b>	<b>๘๑</b>	<b>๘๑</b>	<b>๒</b>	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอเมืองยะลามีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอเมืองยะลามีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๑๖ คน

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน อำเภอเมืองยะลา

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
เปาะเล้ง	๑	นายคุดบาชี สาและ	๑๒๑/๒ ม.๑ ต.เปาะเล้ง
ท่าสาป	๒	นายมะ อาแด นายมะดารี ปือราเฮง	๒๗ ม.๒ ต.ท่าสาป ๘๒/๓ ม.๔ ต.ท่าสาป
บันนังสาเรง	๒	นายมะสือดี กูโน นายรอมลี มะสาพา	๔๘/๑ ม.๖ ต.บันนังสาเรง ๙๕ ม.๓ ต.บันนังสาเรง
ลิดล	๒	นายมะดารี อารี นายสะแบอั้ง ตาเฮ	๙๖/๑ ม.๓ ต.ลิดล ๕๐/๓ ม.๒ ต.ลิดล
ลำพะยา	๑	นายพูนโชค สุขสีเสน	๓๙/๑ ม.๑ ต.ลำพะยา
หน้าถ้ำ	๑	นายพนม ทองหนูแดง	๕๙/๓ ม.๔ ต.หน้าถ้ำ
ยะลา	๑	นายมะปะ๊ะ โต๊ะเฮง	๕๑/๑ ม.๓ ต.ยะลา
ลำใหม่	๑	นายอิสมาแอล ลาเต๊ะ	๒๗/๒ ม.๕ ต.ลำใหม่
บุตี	๑	นายมะรอมมี หะยียะปาร์	๑๖/๒ ม.๑ ต.บุตี
สะเตงนอก	๑	นายอับดุลวาหะ ปะจูลี	๗๘ ม.๘ ต.สะเตงนอก
พร่อน	๑	นายมุฮัมมัดบัตร์ เจ๊ะเลาะ	๗๐/๑ ม.๓ ต.พร่อน
ยุโรป	๑	นายพินัย แก้วจันทร์	๗๒/๕ ม.๑ ต.ยุโรป
ตาเซะ	๑	นายสนิท รัตนซ็อน	๖๙/๑๑ ม.๑ ต.ตาเซะ
<b>รวม</b>	<b>๑๖</b>		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๖

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลบุตี อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายชากาเรีย เดร์

บ้านเลขที่ : ๑๐๒/๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลบุตี อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

สถานการณ์ของพื้นที่ : พื้นที่ตำบลบุตีมีทั้งหมด ๙ หมู่บ้าน มีการทำนาทุกหมู่บ้านยกเว้นหมู่ที่ ๔ (ขายพื้นที่เพื่อทำโรงไฟฟ้า) เป็นการทำนาเพื่อบริโภคในครัวเรือน โดยใช้พันธุ์ข้าวพื้นเมืองที่มีอยู่ในพื้นที่ตำบลบุตี มีคุณลักษณะ รสชาติ กลิ่น ที่ตรงความต้องการของคนในพื้นที่ แต่การทำนายังใช้ปุ๋ยเคมีที่มีราคาแพง

วิธีการทำนาที่ยั่งยืนสืบทอดวิธีการทำมาตั้งแต่สมัยปู่ย่า ตายาย ทำให้มีต้นทุนในการทำนาสูง ปริมาณผลผลิตที่ได้ต่อไร่ยังน้อย คราวเรือนเกษตรกรที่ทำนาจึงเล็งเห็นความสำคัญของการทำนาในพื้นที่ตำบลบุติ

แนวทางการพัฒนา :

- การบริหารงานในรูปแบบบูรณาการงาน ศพก.(เครือข่าย) แปลงใหญ่(ข้าว) ศจช. ศดปช. วิสาหกิจชุมชน
- ลดต้นทุนในการทำนาจาก ๒,๑๐๐ บาท / ไร่ ให้เหลือ ๘๐๐ บาท/ไร่
- เพิ่มปริมาณผลผลิตในการทำนาจาก ๓๐๐ ก.ก./ไร่ ให้เป็น ๕๐๐ ก.ก./ไร่
- มีการแปรรูปข้าวพื้นเมืองของตำบลเป็นข้าวกล้องออกจำหน่าย
- คราวเรือนเกษตรกรมีรายได้เสริม จากที่ทำนาเพื่อบริโภคแล้วทำนาเพิ่มขึ้นคราวเรือนละ ๒ ไร่ เพื่อการจำหน่าย
- คราวเรือนเกษตรกรมีรายได้เสริม จากการปลูกพืชหลังจากทำนา
- ทำนา ๑ ไร่ ๑ แสน
- พัฒนาคุณภาพข้าวพื้นเมืองให้ได้มาตรฐานสินค้า GAP

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ :

- ใช้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกรในการเรียนรู้เพื่อ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ในการทำนา
- แปรรูปข้าวพื้นเมืองเป็นข้าวกล้องพันธุ์พื้นเมืองปลอดสารพิษ (พันธุ์ข้าวหอมมะลิ,พันธุ์ข้าวเลียดปลาไหล)

หลักสูตรเรียนรู้ :

- ๑ ลดต้นทุน ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ
- ๒ เพิ่มผลผลิต การป้องกันศัตรูพืช
- ๓ พัฒนาคุณภาพ การเก็บเกี่ยวในระยะที่เหมาะสม
- ๔ การแปรรูป ทำข้าวกล้อง ทำขนมจากแป้งข้าว
- ๕ ทำปุ๋ยจากฟางข้าว, ทำเห็ดฟาง

หลักสูตรบังคับ :

- ๑ ลดต้นทุน ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ
- ๒ เพิ่มผลผลิต การป้องกันศัตรูพืช
- ๓ พัฒนาคุณภาพ การเก็บเกี่ยวในระยะที่เหมาะสม

หลักสูตรเสริม :

- ๑ การแปรรูป ทำข้าวกล้อง ทำขนมจากแป้งข้าว
- ๒ ทำปุ๋ยจากฟางข้าว, ทำเห็ดฟาง

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๒๐ ศูนย์

ตารางที่ ๒๘ แสดงศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อ.เมืองยะลา

ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมือง จังหวัดยะลา						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลักของศูนย์เครือข่าย	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ-สกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ประธานศูนย์ฯ
			หมู่	ตำบล		
1	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเครือข่ายตำบลท่าสาป	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	5	ท่าสาป	นางมารีแย ยะแดแมะ	0862873518
2	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเครือข่ายตำบลตาเซะ	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	1	ตาเซะ	นายสนิท รัตนซ้อน	0883901545
3	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเครือข่ายตำบลบันนังสาเรง	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	6	บันนังสาเรง	นายมะสือดี กุโน	0869564672
4	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเครือข่ายตำบลบุตี	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	8	บุตี	นายชากาเรีย เตร์	0856734770
5	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเครือข่ายตำบลพร่อน	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	2	พร่อน	นายอาเซ็ง กามา	0828332379
6	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเครือข่ายตำบลยะลา	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	3	ยะลา	นายมะบ๊ะ โต๊ะเฮง	0883880143
7	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเครือข่ายตำบลลิตล	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	5	ลิตล	นางยารีย๊ะ คีอราแม	0828329750
8	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเครือข่ายตำบลลำใหม่ (ข้าว)	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	5	ลำใหม่	นายอิสมาแอล ลาเต๊ะ	0800370794
9	ศูนย์เครือข่าย ศพก. ด้านปศุสัตว์ (เปิดเทศ)	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	3	พร่อน	นายมุฮัมมัดบัตร์ เจ๊ะเลาะ	0828337698
10	กลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์บ้านทองลิ้น	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศคปช.)	6	ลำพะยา	นางละเอียด พันแสน	0862907746
11	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	1	บุตี	นายมะรอมิ หะยียะปาร์	

12	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เครือข่าย ตำบลสะเตงนอก	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	5	สะเตงนอก	นายสระรี แลแม	0807114189
13	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เครือข่าย ตำบลหน้าถ้ำ	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	1	หน้าถ้ำ	นายพนม ทองหนูแดง	0872914661
14	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เครือข่าย ตำบลเปาะเล้ง	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	2	เปาะเล้ง	นายสุไลมัน ดือราแม	0872999035
15	ศพก.เครือข่ายด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	7	ลำใหม่	นายประเทือง หลักทรัพย์	0894628379
16	ศพก. เครือข่าย ด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	3	สะเตงนอก	นายประสิทธิ์ ทองใส	0894628379
17	ศพก.เครือข่าย ด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	1	ยุโรป	นายพินัย แก้วจันทร์	0813885161
18	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเครือข่าย ตำบลลำใหม่ (ยางพารา)	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	7	ลำใหม่	นายบุญนิตย์ สองแก้ว	0898773977
19	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเครือข่าย ตำบลยุโรป	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	4	ยุโรป	นางนิจตยา ชูขวัญนวล	0856283763
20	ศพก.เครือข่ายด้านปศุสัตว์ ตำบลบุตี	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	8	บุตี	นายสะอาดรี มะโย๊ะ	0892975131
21	ศพก.เครือข่ายด้านประมง ตำบลบุตี	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	2	บุตี	นายบาสรี่ มะโซ๊ะ	0980102878
22	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ตำบลตาเซะ	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศคปช.)	5	ตาเซะ	นางอาภรณ์ ทองชุม	0622575774

## (๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

อำเภอเมืองยะลา มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๒๑ กลุ่ม ได้แก่

- ๑) แปลงใหญ่อย่างพารากลุ่มเกษตรกรชาวสวนยาง สกย.ยางเกษตรคลองทรายใน ม.๕ ต.ยูโป
- ๒) แปลงใหญ่ทุเรียน ม.๖ ตำบลบันนังสาเรง
- ๓) แปลงใหญ่มะพร้าว ม.๑ ตำบลลำใหม่
- ๔) แปลงใหญ่อย่างพารา ม.๗ ตำบลลำใหม่
- ๕) แปลงใหญ่อย่างพารา ม.๔ ตำบลยูโป
- ๖) แปลงใหญ่ข้าว ม.๘ ตำบลบุดี
- ๗) แปลงใหญ่อย่างพารากลุ่มเกษตรกรชาวสวนยาง สกย. บ้านทุ่งยอ ม.๕ ต. ตาเซะ
- ๘) แปลงใหญ่ข้าวโพดหวาน ม.๓ ต. ยูโป
- ๙) แปลงใหญ่ทุเรียน ม.๒ ต. เปาะเส็ง
- ๑๐) แปลงใหญ่อย่างพารา ม.๑ ต. ยูโป
- ๑๑) แปลงใหญ่อย่างพารา ม.๑ ต.ตาเซะ
- ๑๒) แปลงใหญ่อย่างพารา ม.๔ ต.ตาเซะ
- ๑๓) แปลงใหญ่อย่างพารา ม.๘ ต.บุดี
- ๑๔) แปลงใหญ่ข้าว ม.๕ ต.ลำใหม่
- ๑๕) แปลงใหญ่มังคุด ม.๕ ต.ตาเซะ
- ๑๖) แปลงใหญ่โค ม.๓ ต.เปาะเส็ง
- ๑๗) แปลงใหญ่ข้าว ม.๓ ต.พร่อน
- ๑๘) แปลงใหญ่มังคุด ม.๑ ต.ตาเซะ
- ๑๙) แปลงใหญ่ผัก ม.๔ ต.ตาเซะ
- ๒๐) แปลงใหญ่ผัก ม.๕ ต.ลำใหม่
- ๒๑) แปลงใหญ่ผัก ต.บุดี

**แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่อย่างพารากลุ่มเกษตรกรชาวสวนยาง สกย.ยางเกษตรคลองทรายใน**  
ที่อยู่ : หมู่ที่ ๕ ตำบลยูโป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

กิจกรรม : ยางพารา

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๕๓ บาท/กก. เป็น ๔๗.๕ บาท/กก. (๑๐%)
  - เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๒๒๖ กก./ไร่ เป็น ๒๔๘.๖ กก./ไร่ (๑๐%)
- กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา
๑. ลดต้นทุนการผลิต ร้อยละ ๑๐
  ๒. เพิ่มผลผลิต ร้อยละ ๑๐
  ๓. เพิ่มมูลค่าผลผลิต
    - พัฒนาคุณภาพน้ำยางให้ได้มาตรฐานขึ้น
  ๔. การบริหารจัดการ
    - วางแผนการผลิตให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดทั้งปี
    - ส่งเสริมการปลูกพืชอื่น เพื่อสร้างรายได้เสริม
    - มีแหล่งรวบรวมผลผลิต
    - พัฒนาสมาชิกแปลงใหญ่ให้เป็น Smart Farmer
  ๕. การตลาด

- รวมกลุ่มกันขายผลผลิต
- รวบรวมผลิตส่งโรงงานโดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

### แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ทุเรียน ตำบลบันนังสาเรง

ที่อยู่ : หมู่ที่ ๖ ตำบลบันนังสาเรง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

กิจกรรม : ทุเรียน

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๘.๖๑๖ บาท/ไร่ เป็น ๘.๑๘๖ บาท/ไร่ (๕%)
  - เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๑,๐๐๐ กก./ไร่ เป็น ๑,๑๐๐ กก./ไร่ (๑๐%)
- กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา
๑. ลดต้นทุนการผลิต ร้อยละ ๕
  ๒. เพิ่มผลผลิต ร้อยละ ๑๐
  ๓. เพิ่มคุณภาพผลผลิต
    - ให้ได้ทุเรียนเกรด A ๖๐%
    - ได้มาตรฐาน GAP ๘๐%
    - ลดปริมาณการเข้าทำลายของหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน
  ๔. การบริหารจัดการ
    - มีกระบวนการกลุ่มที่เกษตรกรสามารถดูแลกันเองได้
    - พัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ๑๐๐%
    - มีการรวมกลุ่มเพื่อจำหน่ายผลผลิตผ่านโครงการปิดทองหลังพระ
  ๕. การตลาด
    - จำหน่ายผลสด ๗๐% และนำมาแปรรูป ๓๐% ของผลผลิตทั้งหมด/ปี

### แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่มะพร้าว ตำบลลำใหม่

ที่อยู่ : หมู่ที่ ๖ ตำบลลำใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

กิจกรรม : มะพร้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๘๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๔,๕๖๐ บาท/ไร่ (๕%)
  - เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๑,๐๐๐ กก./ไร่ เป็น ๑,๐๕๐ กก./ไร่ (๕%)
- กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา
๑. ลดต้นทุนการผลิต ร้อยละ ๕
  ๒. เพิ่มผลผลิต ร้อยละ ๕
  ๓. เพิ่มคุณภาพผลผลิต
    - พัฒนาคุณภาพผลผลิต ให้มีผลใหญ่ขึ้นและเนื้อมะพร้าวมากขึ้น
    - แปรรูปผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวให้มีความหลากหลาย
  ๔. การบริหารจัดการ
    - วางแผนให้ได้ผลผลิตต่อเนื่องและมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย
    - มีคณะกรรมการกลุ่ม/กฎกติกาของกลุ่ม
    - กลุ่มมีเงินทุนหมุนเวียน
  ๕. การตลาด
    - ผลผลิตทั่วไปส่งตลาดท้องถิ่น

- จำหน่ายผลผลิตผ่านช่องทาง online
- ออกหน่วยจำหน่าย/นำเสนอสินค้าเคลื่อนที่ เช่นจังหวัดเคลื่อนที่ อำเภอเคลื่อนที่

### แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ยางพารา ตำบลลำใหม่

ที่อยู่ : หมู่ที่ ๗ ตำบลลำใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

กิจกรรม : ยางพารา

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๓๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๔,๐๘๕ บาท/ไร่ (๕%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๒๐๐ กก./ไร่ เป็น ๒๓๐ กก./ไร่ (๑๕ %)

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ลดต้นทุนการผลิต ร้อยละ ๕
๒. เพิ่มผลผลิต ร้อยละ ๑๕
๓. เพิ่มมูลค่าผลผลิต
  - พัฒนาคูณภาพน้ำอย่างให้ได้มาตรฐานขึ้น
๔. การบริหารจัดการ
  - วางแผนการผลิตให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดทั้งปี
  - ส่งเสริมการปลูกพืชอื่น เพื่อสร้างรายได้เสริม
  - มีแหล่งรวบรวมผลผลิต
  - พัฒนาสมาชิกแปลงใหญ่ให้เป็น Smart Farmer
๕. การตลาด
  - รวมกลุ่มกันขายผลผลิต
  - รวบรวมผลผลิตส่งโรงงานโดยวิสาหกิจชุมชนกลุ่มศูนย์รวมน้ำยางบ้านสี่คอง

### แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ยางพารา ตำบลยุโป

ที่อยู่ : หมู่ที่ ๔ ตำบลยุโป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

กิจกรรม : ยางพารา

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๕๓ บาท/กก. เป็น ๔๗.๕ บาท/กก. (๑๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๒๒๖ กก./ไร่ เป็น ๒๔๘.๖ กก./ไร่ (๑๐ %)

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ลดต้นทุนการผลิต ร้อยละ ๑๐
๒. เพิ่มผลผลิต ร้อยละ ๑๐
๓. เพิ่มมูลค่าผลผลิต
  - พัฒนาคูณภาพน้ำอย่างให้ได้มาตรฐานขึ้น
๔. การบริหารจัดการ
  - วางแผนการผลิตให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดทั้งปี
  - ส่งเสริมการปลูกพืชอื่น เพื่อสร้างรายได้เสริม
  - มีแหล่งรวบรวมผลผลิต
  - พัฒนาสมาชิกแปลงใหญ่ให้เป็น Smart Farmer
๕. การตลาด
  - รวมกลุ่มกันขายผลผลิต

### แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าว ตำบลบุดี

ที่อยู่ : หมู่ที่ ๑,๘ ตำบลบุดี อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

กิจกรรม : ข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๑,๐๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๘๐๐ บาท/ไร่ (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๕๐ กก./ไร่ เป็น ๔๒๐ กก./ไร่ (๒๐%)

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ลดต้นทุนการผลิต ร้อยละ ๒๐
๒. เพิ่มผลผลิต ร้อยละ ๒๐
๓. เพิ่มมูลค่าผลผลิต
  - พัฒนาคุณภาพข้าวให้ได้มาตรฐานขึ้น
  - แปรรูปข้าวให้มีผลิตภัณฑ์หลากหลาย
๔. การบริหารจัดการ
  - วางแผนการผลิตให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดทั้งปี
  - ส่งเสริมการปลูกพืชอื่น เพื่อสร้างรายได้เสริม
  - มีแหล่งรวบรวมผลผลิต
  - พัฒนาสมาชิกแปลงใหญ่ให้เป็น Smart Farmer
๕. การตลาด – รวมกลุ่มกันขายผลผลิตโดยวิสาหกิจชุมชนฯ

ตารางที่ ๒๙ แสดงแผนการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ อำเภอเมืองยะลา

เดือน	กิจกรรม
ต.ค. ๖๗	การจัดสรรงบประมาณ ตามขนาดแปลง -แปลงขนาดเล็ก (น้อยกว่า ๕๑ ไร่) -แปลงขนาดกลาง (๕๑-๗๐ ไร่) -แปลงขนาดใหญ่ (๗๑-๑๐๐ ไร่) -แปลงขนาดใหญ่มาก (มากกว่า ๑๐๐ ไร่)
ม.ค. ๖๘	วิเคราะห์จัดเวทีทำแผน/ปรับปรุงข้อมูล (แปลงปี ๖๖-๖๗-๖๘)
ก.พ. ๖๘	-ประชุมคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ และ ศพก. ครั้งที่ ๑ -การถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร
มี.ค. ๖๘	-ประชุมคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ และ ศพก. ครั้งที่ ๒ -ประกวดแปลงใหญ่ดีเด่นระดับจังหวัด
เม.ย. ๖๘	-จัดชั้นคุณภาพแปลงใหญ่ -สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้า (แปลงใหญ่ปี ๖๒-๖๓) -สนับสนุนปัจจัย/วัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ (แปลงใหญ่ปี ๖๓)
พ.ค. ๖๘	-ถอดบทเรียนแปลงใหญ่ที่จัดชั้นคุณภาพได้เกรด A สองปีซ้อน -ประชุมคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ และ ศพก. ครั้งที่ ๒
มิ.ย. ๖๘	-สำรวจแปลงเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณปี ๖๙
ก.ค. ๖๘	-ประกวดแปลงใหญ่ระดับเขต
ส.ค. ๖๘	-ประชุมคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ และ ศพก. ครั้งที่ ๔ -สัมมนาประธานแปลงใหญ่ระดับประเทศเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๓๐ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอเมืองยะลา

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก(คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	ยูโป (ม.๕)	แปลงใหญ่ยางพารา กลุ่มเกษตรกรชาวสวน ยาง สกย.ยางเกษตร คลองทรายโน	ยางพารา	๔๐	๓๐๒.๕	นางมณฑา นวลนาค	๐๘๐-๗๐๕๙๒๘๑
๒	ยูโป (ม.๔)	แปลงใหญ่ยางพารา	ยางพารา	๑๐๔	๗๐๕	นางนิจิตยา ชูขวัญวล	๐๙๘-๑๔๑๐๘๒
๓	ยูโป (ม.๑)	แปลงใหญ่ยางพารา	ยางพารา	๓๘	๔๐	นายวิสุทธิ์ หัวเพชร	๐๘๑-๒๖๕๙๗๘๕
๔	ยูโป (ม.๓)	แปลงใหญ่ข้าวโพด หวาน	ข้าวโพด หวาน	๓๔	๘๐	นายมะแอ ทะมะ	๐๘๘-๓๙๑๖๕๙๙
๕	เปาะเส้ง	แปลงใหญ่ทุเรียน	ทุเรียน	๕๓	๖๓	นายสุไลมัน คีอราแม	๐๘๗-๒๙๙๙๐๓๕
๖	บันนังสารง	แปลงใหญ่ทุเรียน	ทุเรียน	๔๘	๔๙	นายมะสือดี กูโน	๐๘๖-๙๕๖๔๖๗๒
๗	ตาเซะ (ม.๕)	แปลงใหญ่ยางพารา กลุ่มเกษตรกรชาวสวน ยาง สกย. บ้านทุ่งยอ	ยางพารา				
๘	ตาเซะ (ม.๑)	แปลงใหญ่ยางพารา	ยางพารา				
๙	ตาเซะ (ม.๒)	แปลงใหญ่ยางพารา	ยางพารา				
๑๐	บุตี	แปลงใหญ่ข้าว	ข้าว	๑๑๖	๓๙๔	นายชากาเรีย เดร์	๐๘๕-๖๗๓๔๗๗๐
๑๑	บุตี	แปลงใหญ่ยางพารา	ยางพารา	๖๗	๓๑๐	นายต่วนตอเลาะ ยา กามาเจาะ	๐๖๒-๕๗๒๓๖๘๒
๑๒	ลำใหม่	แปลงใหญ่มะพร้าว	มะพร้าว	๓๕	๔๔	จ.ส.ต.ประสิทธิ์ ชูเพชร	๐๙๕-๐๓๘๙๐๐๓
๑๓	ลำใหม่	แปลงใหญ่ยางพารา	ยางพารา	๓๕	๔๙๑.๕	นายบุญนิตย์ สองแก้ว	๐๘๙-๘๗๗๓๙๗๗
๑๔	ลำใหม่	แปลงใหญ่ข้าว	ข้าว	๘๑	๓๑๒	นายอิสมาแอล ลาเต๊ะ	๐๘๐-๐๓๗๐๗๙๔
๑๕	ตาเซะ	แปลงใหญ่มังคุด	มังคุด	๓๐	๓๒	นายโสพล แสงทอง	๐๘๑-๙๕๙๗๑๑๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ.๒๕๖๗

## ๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

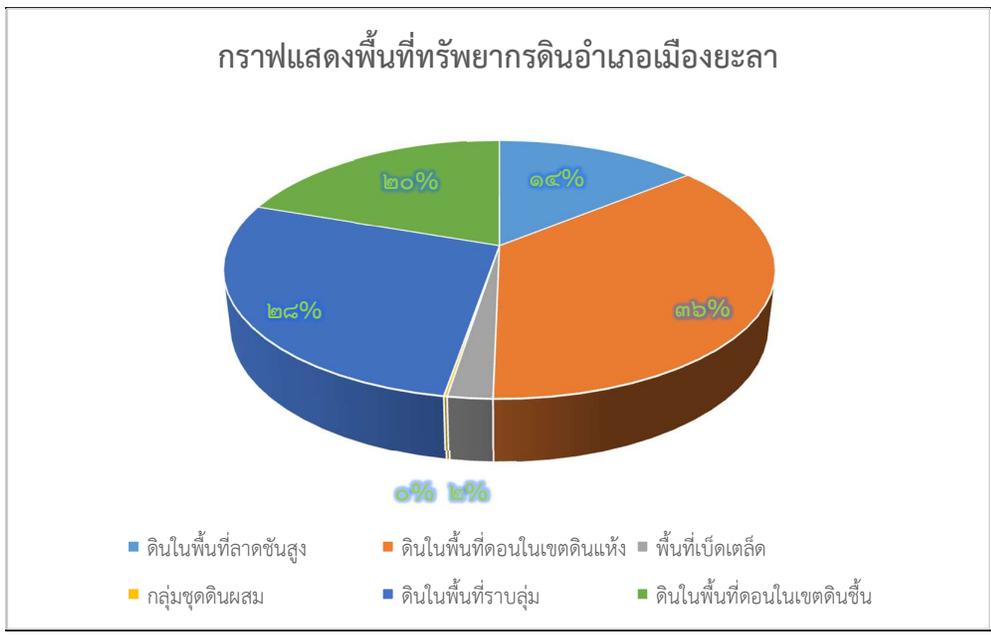
### ๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่อำเภอเมืองยะลาส่วนใหญ่เป็นดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง รองลงมาเป็นดินในพื้นที่ราบลุ่ม ดินในพื้นที่ลาดชันสูง พื้นที่เบ็ดเตล็ดและกลุ่มชุดดินผสม ตามลำดับ

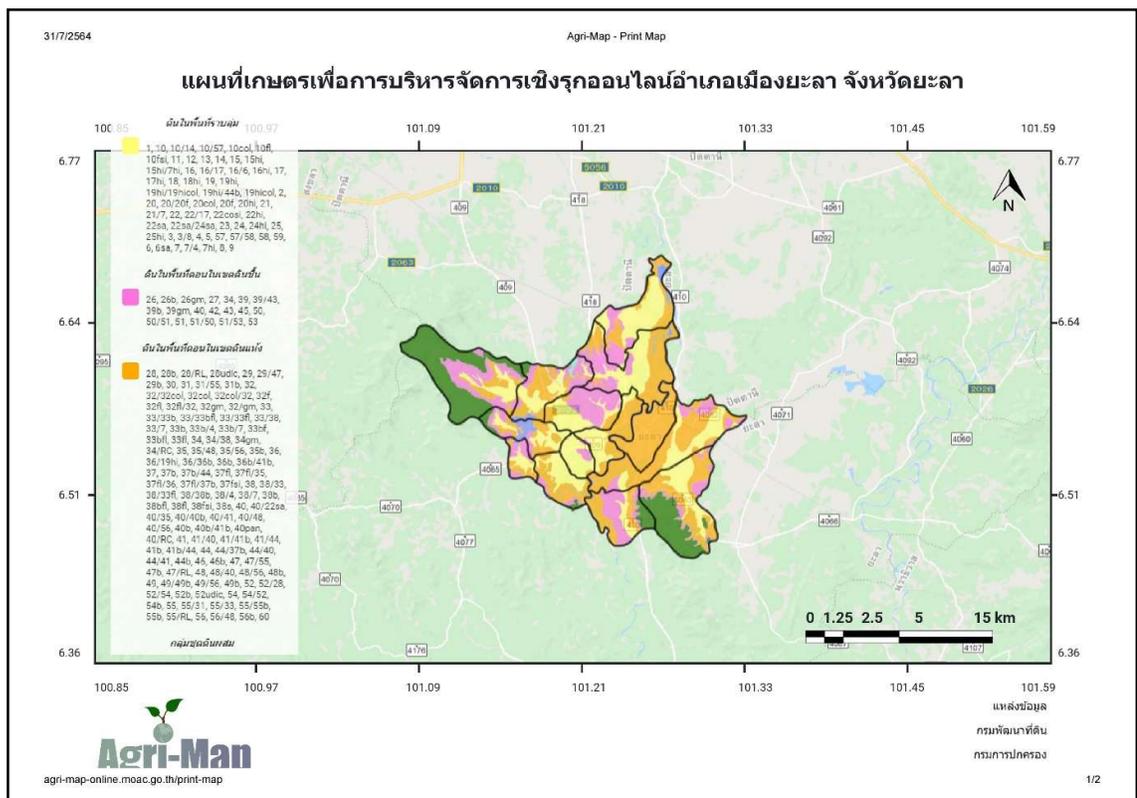
### ตารางที่ ๓๑ แสดงทรัพยากรดินอำเภอเมืองยะลา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๒๘,๑๙๖	๑๔.๑๒
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๗๒,๒๐๘	๓๖.๑๗
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๔,๔๑๙	๒.๒๑
กลุ่มชุดดินผสม	๓๒๙	๐.๑๖
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๕๕,๑๘๗	๒๗.๖๔
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินชื้น	๓๙,๒๗๕.๗๗	๑๙.๖๗
<b>รวม</b>	<b>๑๙๙,๖๑๔.๒๑</b>	<b>๑๐๐.๐๐</b>

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๗ (<http://agri-map-online.moac.go.th/>)



ภาพที่ ๒๒ กราฟแสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๗ (<http://agri-map-online.moac.go.th/>)



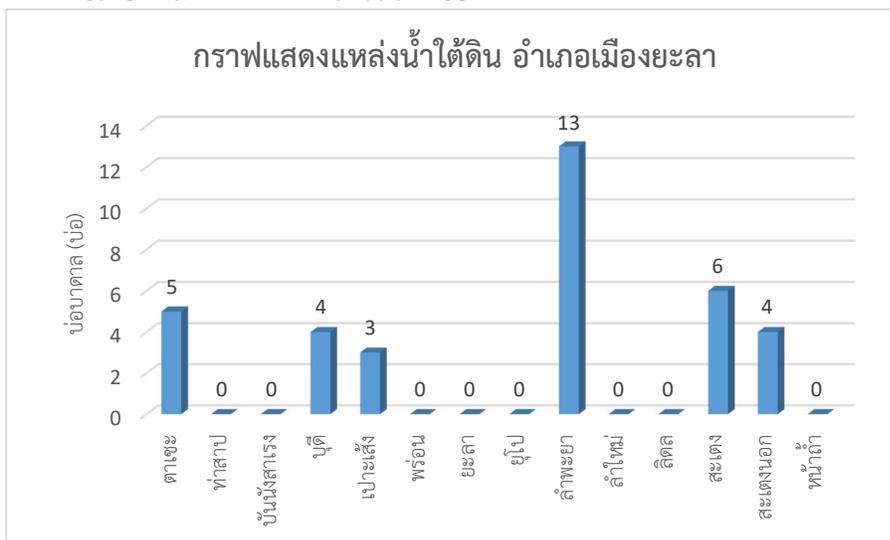
ภาพที่ ๒๓ แผนที่แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๗

## ๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอเมืองยะลา เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๙๐% ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

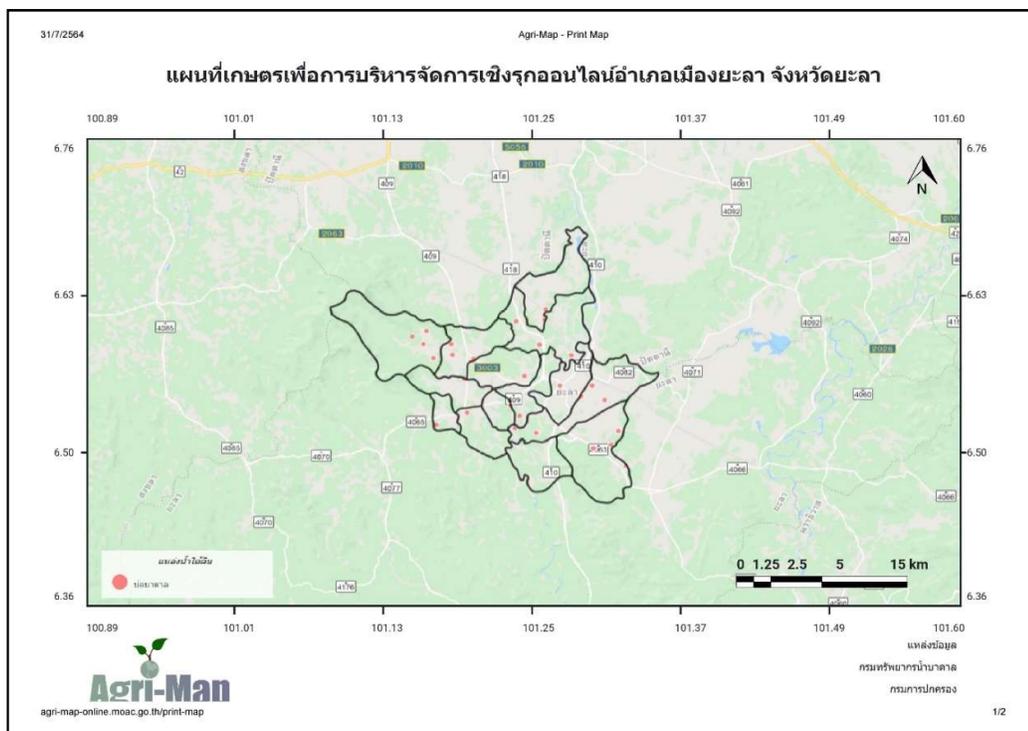
- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอเมือง จังหวัดยะลา รวมทั้งสิ้น ๓๕ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบลลำพะยา	จำนวน ๑๓ บ่อ
ตำบลตาเซะ	จำนวน ๕ บ่อ
ตำบลสะเตง	จำนวน ๖ บ่อ
ตำบลบุดี	จำนวน ๔ บ่อ
ตำบลสะเตงนอก	จำนวน ๔ บ่อ
ตำบลเปาะเส้ง	จำนวน ๓ บ่อ



ภาพที่ ๒๔ กราฟแสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอเมืองยะลา

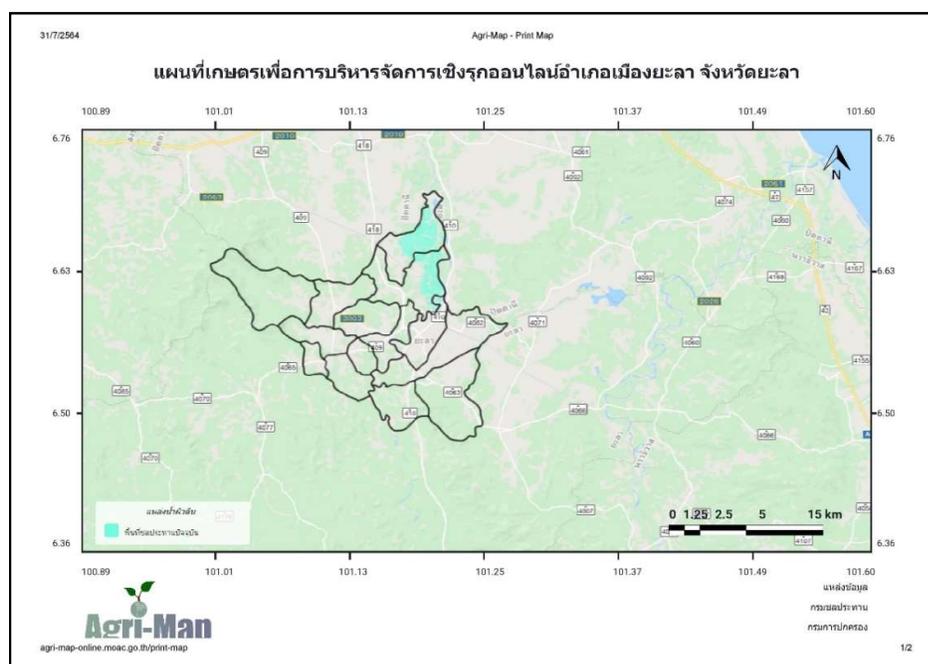
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๗ (<http://agri-map-online.moac.go.th/>)



ภาพที่ ๒๕ แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอเมืองยะลา

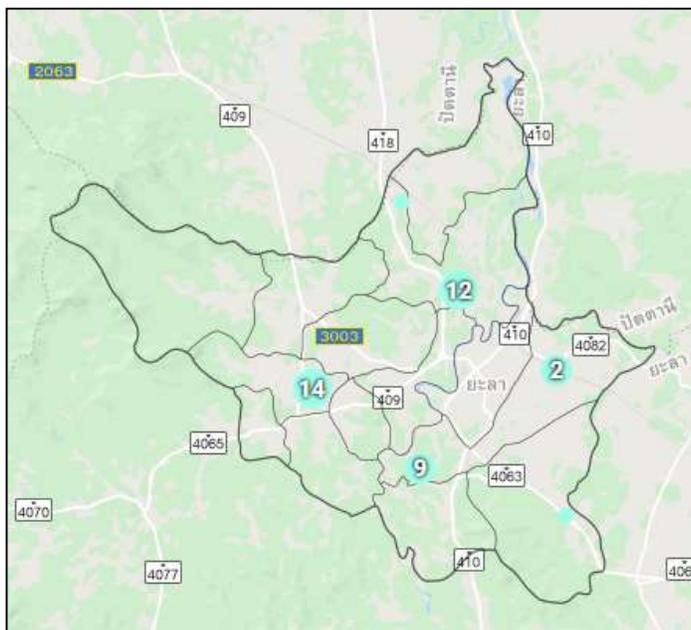
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๗

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบ และในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติ น้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอเมืองยะลา มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๒๓ แห่ง โครงการชลประทานส่งน้ำและบำรุงรักษา จำนวน ๑ แห่ง และแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน จำนวน ๓๙ จุด

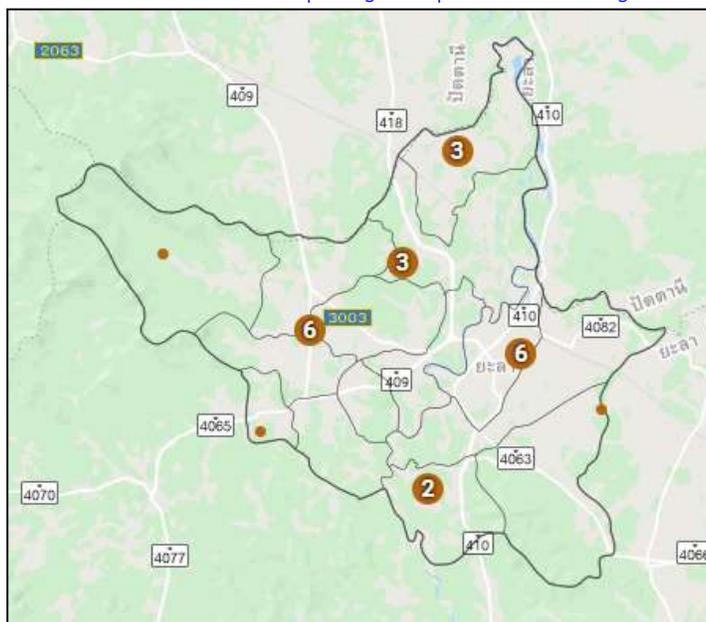


ภาพที่ ๒๖ แผนที่แสดงพื้นที่ชลประทาน อำเภอเมืองยะลา

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๗



ภาพที่ ๒๗ แผนที่แสดงแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานอำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๗ (<http://agri-map-online.moac.go.th/>)



ภาพที่ ๒๘ แผนที่แสดงแหล่งน้ำผิวดินจากกรมพัฒนาที่ดินอำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๗ (<http://agri-map-online.moac.go.th/>)

### ๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

ไม่มี

## ๑.๔ สิ้นค้าเกษตรที่สำคัญ

### ๑.๔.๑ ชนิดสินค้า ยางพารา

#### ๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

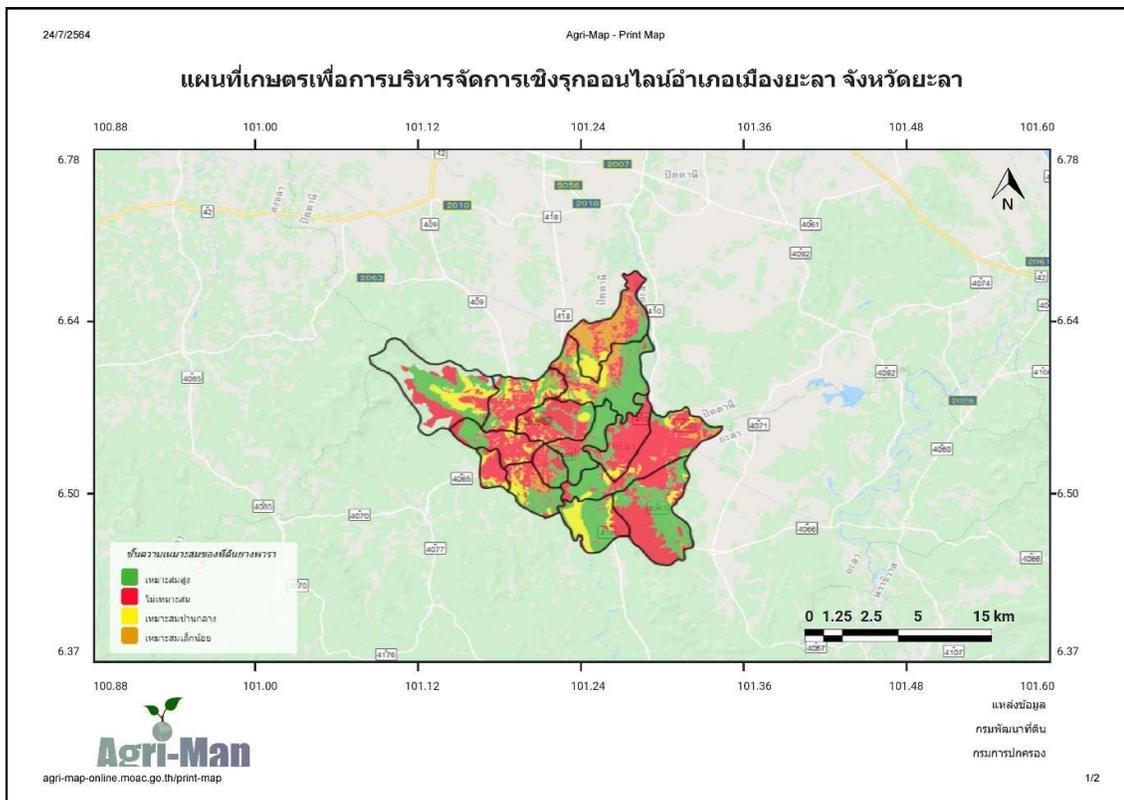
##### (๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเมืองยะลา มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา ทั้งหมด จำนวน ๑๘๘,๓๑๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๖๔,๖๕๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๓๓ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๓,๓๔๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๓๙ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๓,๑๕๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๙๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๘๗,๑๕๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๒๘

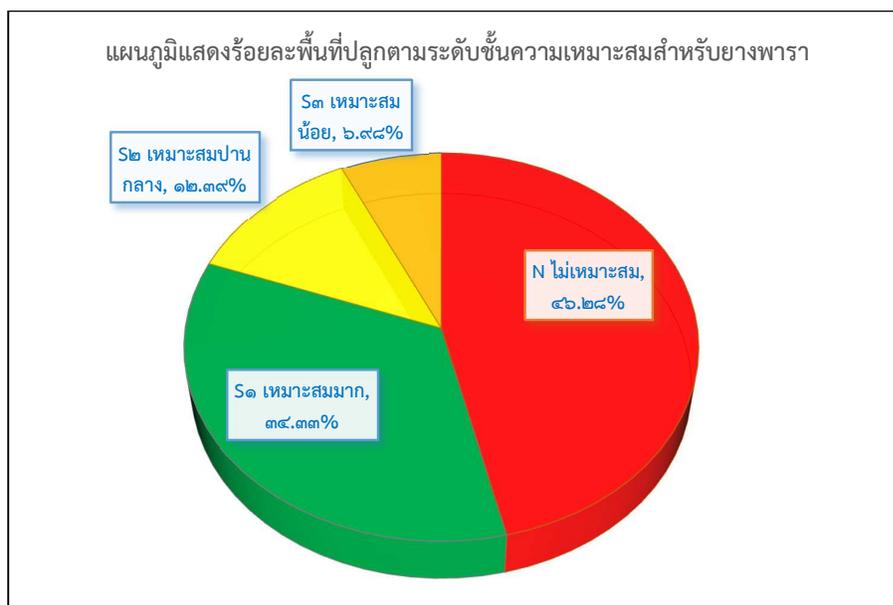
ตารางที่ ๓๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอเมืองยะลา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ตาเซะ	๒,๐๙๒.๖๙	๑,๙๗๘.๔๒	๖,๘๒๐.๗๕	๕,๖๗๕.๔๘	๑๖,๕๖๗.๓๔
ยูโป	๑๐,๗๕๓.๔๐	๒,๒๒๙.๗๒	๓,๓๗๑.๓๐	๔,๗๕๘.๕๗	๒๑,๑๑๒.๙๙
ลำใหม่	๒,๘๑๑.๖๒	๓,๐๔๐.๒๓	๔๗๐.๖๗	๖,๘๖๐.๑๑	๑๓,๑๘๒.๖๓
พร่อน	๒,๒๙๔.๕๑	๑,๕๒๕.๖๔	๑๔๔.๘๓	๘,๓๔๘.๖๘	๑๒,๓๑๓.๖๖
ลิดล	๒,๔๗๘.๕๘	๑,๑๕๖.๖๑	๒๓.๗๑	๖,๑๕๑.๔๖	๙,๘๑๐.๓๖
ยะลา	๓๘๙.๐๖	๑,๐๐๒.๖๖	-	๒,๘๗๐.๓๙	๔,๒๖๒.๑๑
ลำพะยา	๖,๔๔๑.๗๘	๓,๘๙๙.๐๒	-	๖,๗๘๖.๘๐	๑๗,๑๒๗.๖๐
เปาะเส้ง	๓,๕๖๕.๒๒	๑,๗๙๗.๘๒	๖๙๑.๔๗	๓,๑๓๐.๐๗	๙,๑๘๔.๕๘
หน้าถ้ำ	๑,๔๙๒.๐๕	-	๓๗๗.๑๗	๓,๐๓๗.๕๙	๔,๙๐๖.๘๑
ท่าสาป	๗,๐๕๒.๒๐	๔.๗๗	๒๘๖.๑๕	๒,๐๐๗.๔๑	๙,๓๕๐.๕๓
สะเตงนอก	๕,๕๘๕.๒๔	๑,๙๓๒.๙๓	๗๙๓.๙๖	๑๓,๘๔๗.๕๐	๒๒,๑๕๙.๖๓
บูดี	๑๑,๐๕๑.๓๐	๘๒๓.๖๕	๑๗๑.๔๘	๑๒,๕๙๙.๗๐	๒๔,๖๔๖.๑๔
บันนังสาเรง	๖,๓๗๐.๕๐	๓,๔๔๐.๐๒	-	๒,๒๒๒.๓๔	๑๒,๐๓๒.๘๖
สะเตง	๒,๒๗๘.๘๓	๕๑๓.๘๕	-	๘,๘๕๖.๕๘	๑๑,๖๔๙.๒๕

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๒๙ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอเมืองยะลา (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗)



ภาพที่ ๓๐ กราฟแสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับยางพารา อำเภอเมืองยะลา (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗)

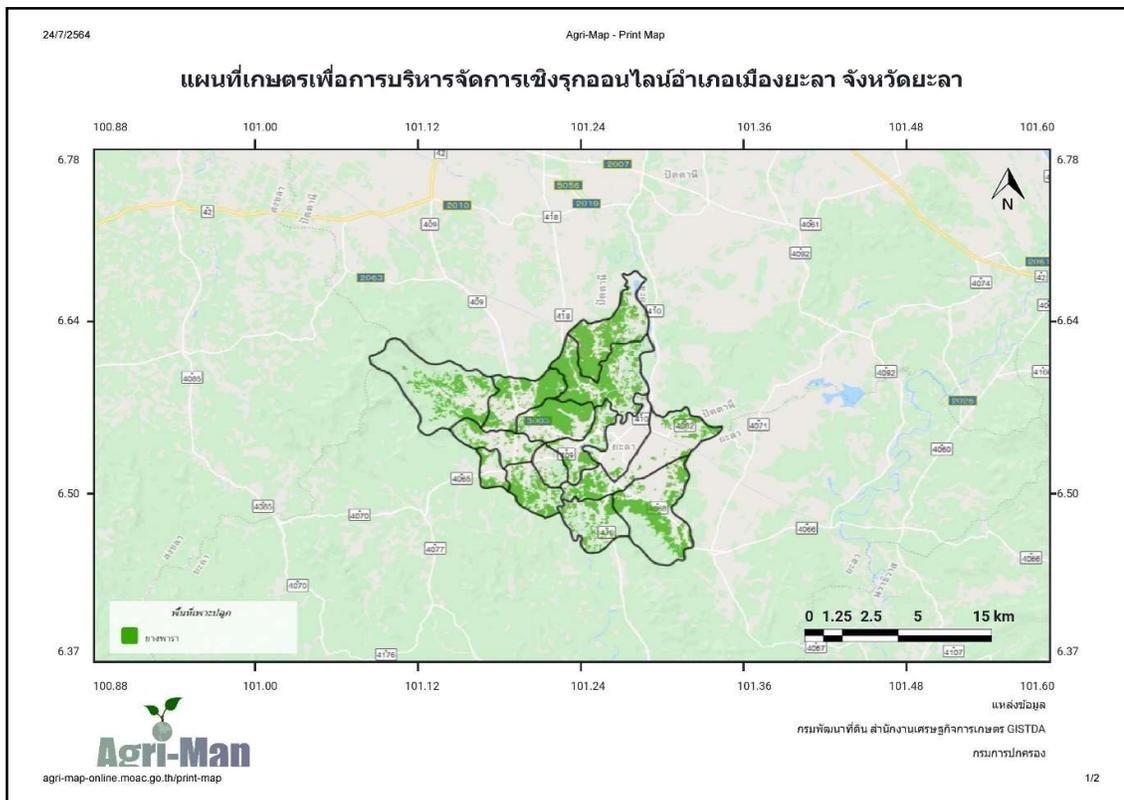
## (๒) พื้นที่ปลูกยางพารา

อำเภอเมืองยะลา มีพื้นที่การปลูกยางพารา จำนวน ๗๒,๑๙๔ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากในตำบลยูโป จำนวน ๑๑,๘๓๕.๕๐ ไร่ รองลงมาคือตำบลตาเซะ จำนวน ๙,๕๐๙.๗๒ ไร่ และตำบลบุตี จำนวน ๘,๕๓๖.๒๖ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอเมืองยะลา

ที่	ตำบล	เนื้อที่ปลูก (ไร่)
๑	พร่อน	๖,๖๖๗.๗๖
๒	เปาะเส็ง	๔,๔๒๖.๗๓
๓	บันนังสาเรง	๓,๖๓๙.๑๔
๔	ยูโป	๑๑,๘๓๕.๕๐
๕	สะเตงนอก	๕,๗๗๙.๖๑
๖	ลิดล	๒,๕๗๖.๕๐
๗	บุตี	๘,๕๓๖.๒๖
๘	หน้าถ้ำ	๖๘๓.๐๑
๙	ตาเซะ	๙,๕๐๙.๗๒
๑๐	ท่าสาป	๓,๑๙๓.๓๘
๑๑	ลำพะยา	๖,๒๐๖.๒๗
๑๒	ยะลา	๑,๔๒๔.๕๐
๑๓	ลำใหม่	๗,๒๑๖.๕๑
<b>รวม</b>		<b>๗๒,๑๙๓.๙๙</b>

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗



ภาพที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗

(๓) พื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม

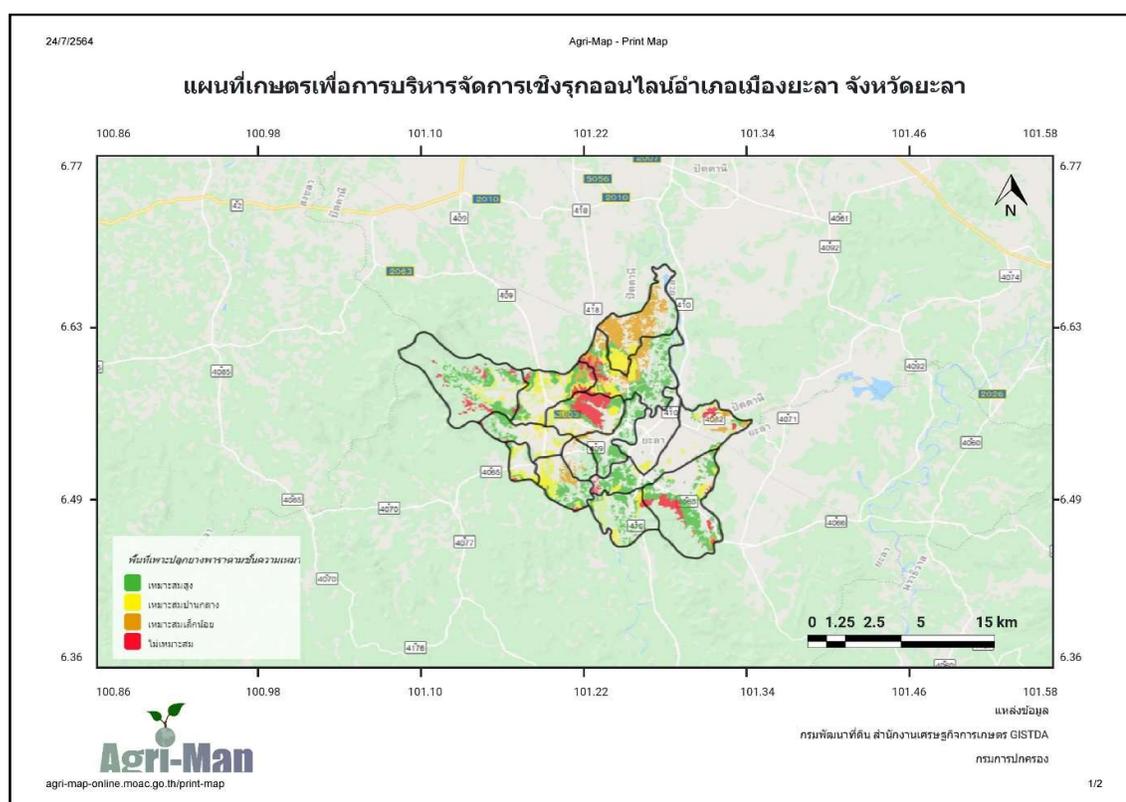
อำเภอเมืองยะลา มีพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับความเหมาะสม จำนวน ๗๒,๑๙๔.๐๓ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓๑,๓๗๗.๒๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๔๖ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๖,๘๗๙.๕๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๓๘ พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S๓) จำนวน ๑๓,๑๒๐.๒๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๑๗ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๐,๘๑๗.๐๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๙๘

ตารางที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา

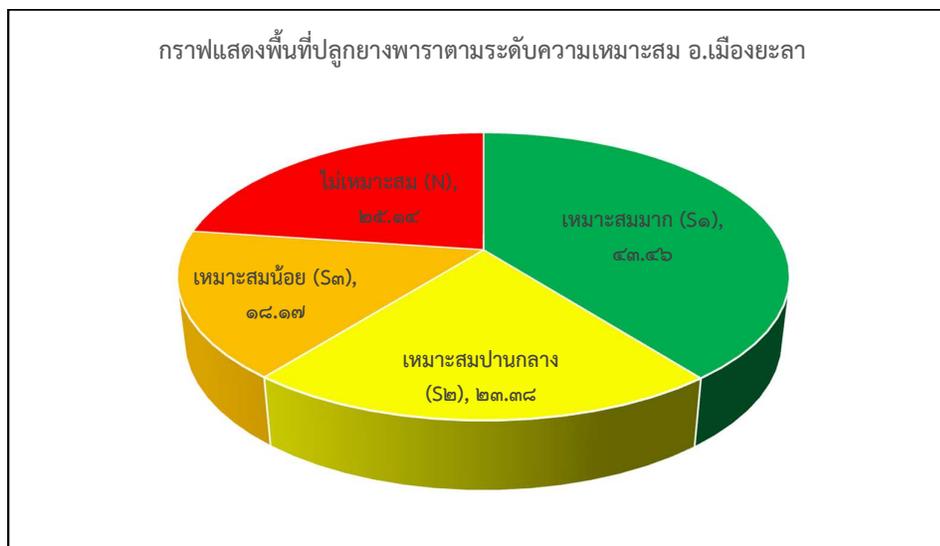
ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ตาเซะ	๗๘๔.๐๖	๑,๙๐๔.๙๑	๖,๘๒๐.๗๕	-	๙,๕๐๙.๗๒
ยูโป	๕,๐๑๒.๘๓	๒,๑๔๖.๗๗	๓,๓๔๘.๙๒	๑,๓๓๐.๐๐	๑๑,๘๓๘.๕๒
ลำใหม่	๒,๕๔๕.๓๖	๓,๐๒๒.๕๐	๔๗๐.๖๖	๑,๑๗๗.๙๘	๗,๒๑๖.๕๐
พร่อน	๑,๕๘๒.๐๒	๑,๕๑๒.๗๑	๑๔๔.๘๓	๓,๔๒๘.๒๑	๖,๖๖๗.๗๗
ลีดล	๑,๒๑๖.๗๓	๑,๑๕๖.๖๑	๒๓.๗๑	๑๗๙.๔๖	๒,๕๓๖.๕๑
ยะลา	๓๔๑.๓๖	๙๘๔.๘๒	-	๙๘.๓๒	๑,๔๒๔.๕๑

ลำพะยา	๓,๖๓๓.๗๗	๑,๑๓๑.๘๔	-	๑,๔๔๐.๖๖	๖,๒๐๖.๒๗
เปาะเล้ง	๑,๗๘๘.๓๕	๑,๗๘๓.๓๗	๖๙๑.๔๗	๑๔๓.๕๔	๔,๔๒๖.๗๓
หน้าถ้ำ	๓๐๐.๕๔	-	๓๗๗.๑๗	๕.๓๐	๖๘๓.๐๑
ท่าสาป	๒,๙๐๒.๔๖	๔.๗๗	๒๘๖.๑๕	-	๓,๑๙๓.๓๘
สะเตงนอก	๓,๑๕๕.๕๙	๑,๐๑๗.๗๖	๗๙๓.๙๖	๘๑๔๒.๓๐	๕,๗๗๙.๖๑
บุดี	๕๕๗๑.๖๓	๗๗๑.๐๖	๑๖๒.๖๐	๒,๐๓๐.๙๗	๘,๕๓๖.๒๖
บันนังสาเรง	๒,๓๓๓.๘๑	๑,๑๓๕.๐๑	-	๑๗๐.๓๒	๓,๖๓๙.๑๔
สะเตง	๑๙๘.๗๓	๒๙๗.๓๘	-	-	๔๙๖.๑๑

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, สำนักเศรษฐกิจการเกษตร, GISDA (พ.ศ.๒๕๖๗)



ภาพที่ ๓๒ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, สำนักเศรษฐกิจการเกษตร, GISDA (พ.ศ.๒๕๖๗)



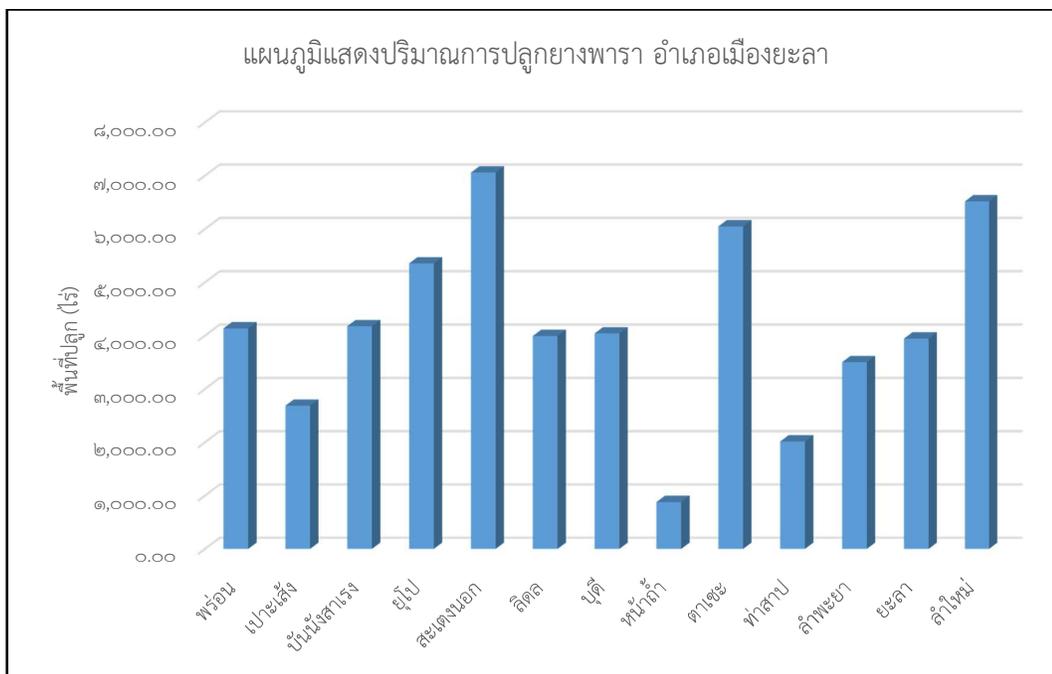
ภาพที่ ๓๓ กราฟแสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, สำนักเศรษฐกิจการเกษตร, GISDA (พ.ศ.๒๕๖๗)

## ๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอเมืองยะลามีพื้นที่การปลูกยางพารา จำนวน ๕๔,๓๖๖ ไร่ ๖,๗๘๑ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากในตำบลสะเตงนอก จำนวน ๗,๐๖๐ ไร่ ๖๔๔ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลลำใหม่ จำนวน ๖,๕๑๙ ไร่ ๕๙๑ ครัวเรือน และตำบลตาเซะ จำนวน ๖,๐๕๐ ไร่ ๕๓๒ ครัวเรือน ตามลำดับ ตารางที่ ๓๕ แสดงปริมาณการผลิตยางพารา อำเภอเมืองยะลา

ที่	ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)
๑	พร่อน	๔๘๔	๔,๑๓๗.๐๐	๓,๔๖๔.๐๐	๘๓๑.๓๖	๒๔๐.๐๐
๒	เปาะเส้ง	๘๓๓	๒,๖๘๖.๐๐	๒,๓๘๔.๐๐	๖๑๙.๘๔	๒๖๐.๐๐
๓	บันนังสาเรง	๒๙๘	๔,๑๗๘.๐๐	๓,๘๐๗.๐๐	๙๘๙.๘๒	๒๖๐.๐๐
๔	ยูโป	๖๗๕	๕,๓๕๕.๐๐	๔,๓๐๑.๐๐	๑,๐๓๒.๒๔	๒๔๐.๐๐
๕	สะเตงนอก	๖๔๔	๗,๐๖๐.๐๐	๖,๒๙๖.๐๐	๑,๕๑๑.๐๔	๒๔๐.๐๐
๖	ลิตล	๔๔๐	๓,๙๙๔.๐๐	๓,๙๕๘.๐๐	๑,๐๒๙.๐๘	๒๖๐.๐๐
๗	บูดี	๗๗๒	๔,๐๔๓.๐๐	๔,๐๐๐.๐๐	๑,๐๐๐.๐๐	๒๕๐.๐๐
๘	หน้าถ้ำ	๓๐๐	๘๘๐.๐๐	๘๘๐.๐๐	๒๑๑.๒๐	๒๔๐.๐๐
๙	ตาเซะ	๕๓๒	๖,๐๕๐.๐๐	๕,๐๖๐.๐๐	๑,๒๑๔.๔๐	๒๔๐.๐๐
๑๐	ท่าสาป	๓๔๘	๒,๐๑๖.๐๐	๑,๖๔๙.๐๐	๓๗๙.๒๗	๒๓๐.๐๐
๑๑	ลำพะยา	๖๓๔	๓,๕๐๓.๐๐	๒,๔๐๐.๐๐	๖๒๔.๐๐	๒๖๐.๐๐
๑๒	ยะลา	๒๓๐	๓,๙๔๕.๐๐	๓,๔๓๕.๐๐	๘๒๔.๔๐	๒๔๐.๐๐
๑๓	ลำใหม่	๕๙๑	๖,๕๑๙.๐๐	๓,๓๒๖.๐๐	๘๖๔.๗๖	๒๖๐.๐๐
รวม		๖,๗๘๑	๕๔,๓๖๖.๐๐	๔๔,๙๖๐.๐๐	๑๑,๑๓๑.๔๑	๒๔๗.๖๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา , พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๓๔ กราฟแสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา , พ.ศ. ๒๕๖๗

### ๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

#### (๑) การใช้พันธุ์ดี

๑. พันธุ์อาร์อาร์ไอเอ็ม ๖๐๐ ปลูกทั้งหมดประมาณ ๙๔ %
๒. พันธุ์พีบี ๕/๕๑ ปลูกทั้งหมดประมาณ ๕ %
๓. พันธุ์พื้นเมืองและพันธุ์อื่น ๆ ปลูกทั้งหมดประมาณ ๑ %

#### (๒) การเตรียมดิน

เตรียมดินโดยการไถ ๒ ครั้ง พรวน ๑ ครั้ง ในกรณีที่เป็นพื้นที่ลาดเท มาก เช่น เนินเขาชันเกิน ๑๕ องศา จะต้องทำขั้นบันไดหรือขานดินเพื่อป้องกันมิให้น้ำฝนชะล้างเอาหน้าดินไหล ไป ตามน้ำ อาจทำเฉพาะต้นหรือทำยาวเป็นแนวเดียวกัน ล้อมเป็นวงกลมรอบไปตามไหล่เขาหรือเนินก็ได้ โดย ให้ระดับขนานไปกับพื้นดิน ขั้นบันไดควรกว้างน้อยที่สุด ๑.๕๐ เมตร แต่ละขั้นให้ตัดดินลึกและเอียงเข้าไป ในทางเนินดิน ตรงขอบด้านนอกทำเป็นคันดินสูงประมาณ ๓๐ เซนติเมตร กว้าง ๖๐-๗๐ เซนติเมตร ระยะระหว่าง ขั้นบันไดประมาณ ๘-๑๐ เมตร

#### (๓) การปลูก

หลุมปลูกยางโดยทั่วไปจะมีขนาดกว้าง x ยาว x ลึก เท่ากับ ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ เซนติเมตร การขุดหลุมปลูกควร แยกดินบนและดินล่างไว้คนละส่วน ตากดินทิ้งไว้ ๑๐-๑๕ วัน จากนั้นย่อยดินบนให้ร่วนแล้วผสมปุ๋ยร็อคฟอสเฟต อัตรา ๑๗๐ กรัมต่อหลุม ระยะปลูก ๑. พื้นที่ราบ ถ้าต้องการปลูกพืชแซมในระหว่างแถวของต้นยาง

- ในภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ใช้ระยะปลูกระหว่างต้น ๒.๕๐ เมตร ระหว่างแถว ๘ เมตร จะได้จำนวน ๘๐ ต้นต่อไร่

- ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ใช้ระยะปลูกระหว่างต้น ๒.๕๐ เมตร ระหว่างแถว ๗ เมตร จะได้จำนวน ๙๑ ต้นต่อไร่ ถ้าต้องการปลูกพืชคลุมดินในระหว่างแถวของต้นยาง

- ในภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ใช้ระยะปลูกระหว่างต้น ๒.๕๐ เมตร ระหว่างแถว ๗ เมตร จะได้จำนวน ๙๑ ต้นต่อไร่

- ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ใช้ระยะปลูกระหว่างต้น ๓ เมตร ระหว่างแถว ๖ เมตร จะได้จำนวน ๘๘ ต้นต่อไร่ ๒. พื้นที่ลาดหรือพื้นที่เชิงเขา ตั้งแต่ความชัน ๑๕ องศาขึ้นไปต้องทำแนวขั้นบันไดโดยใช้ระยะระหว่างขั้นบันไดอย่างน้อย ๘ เมตร ระยะระหว่างต้น ๒.๕๐ หรือ ๓ เมตร เมื่อกำหนดระยะปลูกได้แล้วก็ทำการวางแนวและปักไม้ทำแนวเพื่อขุดหลุมปลูกต่อไป แนวปลูกควรวางตามทิศทางลม

#### (๔) ระบบการให้น้ำ

การให้น้ำอย่างพาราแบบมีปริมาณน้ำจำกัดทำได้ดังนี้

๑.กรณียางปลูกใหม่ เราสามารถให้น้ำได้ตลอดปี โดยใช้สายPEร่วมกับหัวน้ำหยดแบบปรับปริมาณน้ำด้วยเกลียว ๕-๑๐ลิตรต่อชั่วโมง(ราคาหัวละ๒บาท) เปิดน้ำครั้งละ ๒-๓ ชั่วโมง เดือนละ ๓ ครั้งในฤดูหนาว เมื่อเข้าฤดูร้อน เปิดน้ำประมาณ ๕วัน/ครั้ง จะทำให้ต้นยางปีแรกไม่เฉาไม่ทิ้งใบในหน้าแล้ง และมีอัตราการตายจากความแห้งแล้งน้อยมากประมาณ ๒-๕ %แต่ถ้าไม่มีการให้น้ำจะมีอัตราการตายถึง ๑๐-๓๐%

๒.ในยางปีสองและปีต่อไป ยางเริ่มแตกทรงพุ่มอาจใช้วิธีขยับเลื่อนสายPE ทั้งเส้น จากหัวน้ำหยดที่หยดลงตรงโคนต้น ให้ขยับมาอยู่ตรงกลางระหว่างต้นในแถว เมื่อเปิดระบบน้ำ น้ำจะหยดลงตรงกลางระหว่างต้น ซึมลึกและเปียกนาน แต่อาจมีปัญหาเส้นผ่าศูนย์กลางความเปียกแคบไปเปียกไม่กระจาย จึงอาจเปลี่ยนใช้หัวมินิสปริงเกอร์แบบแป้นประทะใส่แทน ทั้งนี้ทั้งนั้นต้องคำนวณปริมาณน้ำและแรงดันในสายให้พอดีกับจำนวนหัวมินิสปริงเกอร์ที่เปลี่ยนมาใช้ด้วย ส่วนหัวมินิสปริงเกอร์แบบสบัด(หมุน) ถ้าเรามีปริมาณน้ำจำกัดจะไม่แนะนำให้ใช้ เพราะมีข้อด้อยคือ การเปียกซึมจะไม่ลึก

และระเหยหมดไปอย่างรวดเร็ว ถ้าจะให้ลึกต้องใช้หัวสปริงเกอร์ขนาด ๑๒๐ลิตรต่อชั่วโมงขึ้นไป ซึ่งจะขัดแย้งกับปริมาณน้ำที่มีจำกัดและสิ้นเปลืองงบประมาณในการเดินท่อส่งน้ำหลัก main pipe

๓. ยางอายุ ๓-๔ ปีทรงพุ่มจะใหญ่โต เราจะไม่สามารถให้น้ำได้ตลอดปี เพราะยางปี ๓ จะมีปริมาณใบเยอะ คายน้ำมากในหน้าแล้งต้องปล่อยให้ทิ้งใบ หลังจากหมดฝนยางจะเริ่มทิ้งใบในเดือนมกราคมและเริ่มแตกใบใหม่หลังจากนั้นอีก ๑๕ วัน เราต้องปล่อยให้ต้นยางทิ้งใบตามธรรมชาติ และเมื่อต้นยางแตกใบใหม่ เราจึงเริ่มให้น้ำอีกครั้ง จนกว่าใบจะแก่

#### (๕) การดูแลรักษา

การดูแลรักษาต้นยางพารา ยิ่งดูแลดีก็จะทำให้ต้นยางโตและมีขนาดพร้อมกรีตได้ไม่ยาก ได้ผลผลิตดีผลตอบแทนคุ้มค่า แต่หากดูแลผิดวิธีก็จะทำให้เกิดผลเสียหายากกับต้นยางพาราได้เช่นกัน จากที่คณะ GAP ศูนย์บริการทดสอบรับรองภาคใต้ ศูนย์วิจัยยางบุรีรัมย์ และศูนย์วิจัยยางฉะเชิงเทรา ได้เข้าไปสำรวจเพื่อแนะนำให้เกษตรกรชาวสวนยางผลิตยางก้อนถ้วยตามมาตรฐาน GAP พบว่า เกษตรกรบางรายยังไม่มีความเข้าใจการจัดการสวนยางอย่างถูกวิธี ที่เห็นได้ชัด คือ "การใส่ปุ๋ยยางพาราไม่ถูกสูตร ไม่ถูกวิธี และไม่ใส่ตามช่วงฤดูกาล"

#### (๖) การใส่ปุ๋ย

วิธีการใส่ปุ๋ยให้ต้นยางอย่างถูกสูตร ยังต้องมีการจัดการใส่ให้ถูกวิธีอีกด้วย หากวิธีการใส่ที่ผิดสูตร ผิดวิธี นอกจากจะเสียเงิน เสียเวลา ไม่ได้ผลผลิตตามต้องการแล้ว ยังทำให้ต้นยางไม่สามารถดูดซึมแร่ธาตุสารอาหารได้เต็มที่เช่นกัน ดังนั้นจำเป็นต้องดูแลและใส่ปุ๋ยให้ถูกสูตรตามคำแนะนำของสถาบันวิจัยยาง การยางแห่งประเทศไทยคือสวนยางที่เป็ดกรีตแล้ว สูตร ๓๐ - ๕ - ๑๘ หรือสูตรใกล้เคียง ๒๙ - ๕ - ๑๘ ไม่ควรใส่ปุ๋ยตรงโคนต้นยาง เนื่องจากรากแขนงและรากฝอยไม่ได้อยู่บริเวณนั้น จึงไม่สามารถดูดสารอาหารได้เต็มที่ ดังนั้นควรใส่ตรงกลางระหว่างแถวยาง ซึ่งรากแขนงสามารถดูดซึมได้ดี หากโรยปุ๋ยลงระหว่างร่องแถวยาง แต่ไม่ไถโยบยางออก แร่ธาตุสารอาหารจะซึมสู่ดินได้ช้า เป็นไปได้เพียงแค่อฝนตกลงมาเพื่อให้ปุ๋ยละลายและซึมลงสู่ดิน ซึ่งใช้เวลานานเกินไป แต่การใส่ปุ๋ยที่ถูกวิธี คือ ต้องไถโยบยางบริเวณนั้นออกไปจนเห็นชั้นดินและโรยปุ๋ยลงไป หรือขุดดินฝังกลบที่ระดับความลึกไม่เกิน ๒๐ ซม. หลังจากนั้นให้เอาโยบยางกลับ ซึ่งการทำแบบนี้จะทำให้การดูดซึมปุ๋ยได้เร็วขึ้น นอกจากนี้การใส่ปุ๋ยถูกสูตร สูตรวิธีทำให้ต้นยางเปลือกนิ่ม ได้น้ำยางดี เนื้อยางแห้ง (DRC) สูง ติดลูกน้อย ใบหนาดก ผลิตใบ

ช้า เพิ่มวันกรีตในปีนั้นได้อีกด้วย และควรใส่ปุ๋ยในช่วงต้นฝนและปลายฝน โดยใส่ในขณะที่ดินมีความชื้น เพียงเท่านี้ก็จะสามารถจัดการดูแลสวนยางก่อนเปิดกรีตและหลังปิดกรีตได้ตามมาตรฐาน GAP

ตารางที่ ๓๖ แสดงสูตรปุ๋ยที่มีความเหมาะสมกับเนื้อดินและอายุของต้นยางพารา

ปุ๋ยสูตรที่	สูตรปุ๋ยเม็ด	สูตรปุ๋ยผสม	ชนิดของดิน	อายุของต้นยาง
๑	๑๘-๑๐-๖	๘-๑๔-๓	ดินร่วน	๒-๔๑ เดือน
๒	๑๘-๔-๕	๑๓-๙-๔	ดินร่วน	๔๗-๗๑ เดือน
๓	๑๖-๘-๑๔	๘-๑๓-๗	ดินทราย	๒-๔๑ เดือน
๔	๑๔-๔-๑๙	๑๑-๑๐-๗	ดินทราย	๔๗-๗๑ เดือน
๕	-	๑๕-๐-๑๘	ดินทุกชนิด	ต้นยางหลังจากเปิดกรีตซึ่งเคยปลูกพืชคลุมดิน และใส่ปุ๋ยฟอสเฟต บำรุงพืชคลุมดิน
๖	๑๕-๗-๑๘	๑๒-๕-๑๔	ดินทุกชนิด	ต้นยางหลังเปิดกรีต ซึ่งไม่เคยปลูกพืชคลุมดิน มาก่อน

### (๗) การเก็บเกี่ยว

สวนยางพาราที่ปลูกไว้หากได้ทำการบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง ภายในระยะเวลา ๖ ปีเต็ม หรือปีที่ ๗ จะสามารถรีตน้ำยางพาราได้ เป็นการเริ่มต้นการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากสวนยางพารา เป็นการสร้างรายได้ หลังจากลงทุนมานาน ผลผลิตจากยางพารามีน้ำยางพารา เศษยาง เนื้อไม้ ลูกยางพารา และใบยางพารา

- น้ำยางพารา เป็นผลผลิตหลักที่สร้างรายได้มหาศาลขึ้นอยู่กับราคาของน้ำยางในขณะกรีต น้ำยางพาราสามารถนำไปแปรรูปเป็นน้ำยางข้น ยางแท่ง หรือยางแผ่นดิบ ใช้ในอุตสาหกรรมต่างๆ มูลค่าของน้ำยางพาราในกรณี ๑ รอบตัดฟันใช้เวลา ๒๐ ปี สามารถรีตยางพาราได้ ๑๓ ปี ผลผลิตเฉลี่ยปีละ ๒๒๐ กิโลกรัม/ไร่ เป็นผลผลิตคิดเป็นเนื้อยางแห้ง = ๑๓ X ๒๒๐ = ๒,๘๖๐ กิโลกรัม ราคาเฉลี่ย (ปี ๒๕๔๗) กิโลกรัมละ ๔๕ บาท เป็นรายได้รวม = ๑๒๘,๗๐๐ บาท/ไร่

- เศษยาง เป็นผลพลอยได้จากการกรีตยาง คือน้ำยางดิบที่จับตัวแข็งก่อนนำไปแปรรูป เป็นผลผลิตอื่น ปริมาณเศษยางจะมีประมาณ ๕% ของเนื้อยางในเวลา ๑๓ ปี จะมีผลผลิต = ๒,๘๖๐ X ๐.๐๕ = ๑๔๓ กิโลกรัม ราคาประมาณครึ่งหนึ่งของยางแห้งประมาณ กิโลกรัมละ ๒๒.๕๐ บาท เป็นรายได้รวมประมาณ ๓,๒๑๗.๕๐ บาท/ไร่ เศษยางมีหลายชนิด เช่น

- เนื้อไม้ยางพารา เป็นผลผลิตที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดการกรีตยางพารา เนื้อไม้สามารถนำไปแปรรูปทำเป็นไม้เพื่อการก่อสร้าง เครื่องเรือน ไม้อัด และเศษไม้ ปลายไม้ ทำเชื้อเพลิงได้ ราคาเฉลี่ย (๒๕๔๗) ประมาณไร่ละ ๒๐,๐๐๐ บาท

- ลูกยางพารา สามารถเก็บขายเพื่อใช้ผลิตเป็นสต็อคต้นตอยางได้ถ้าต้นยางพารา ๑ ไร่ ให้ลูกที่นำไปขายได้ประมาณ ๑๐ กิโลกรัม/ปี ในเวลา ๑๓ ปีจะขายได้ ๑๓๐ กิโลกรัม ราคาขึ้นอยู่กับความต้องการกล้ายางพาราในขณะนั้นๆ

คิดประมาณกิโลกรัมละ ๕ บาท จะขายลูกยางพาราได้ไร่ละ ๖๕๐ บาท

- ใบยางพารา สามารถนำมาทำผลิตภัณฑ์เป็นของที่ระลึก เช่น ดอกไม้ ฝีเสื้อ

### (๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

การทำยางแผ่นรมควัน ต้องทำให้น้ำยางสดจับตัวเป็นก้อนด้วยกรดฟอร์มิก หรือกรดอะซิติก จากนั้นจึงใช้จักรรีตยาง รีดยางให้ได้แผ่นหนาประมาณ ๒-๓ มม. นำมาผึ่งในที่ร่ม จะได้ยางแผ่นดิบ นำมาทำแผ่นยางรมควันโดยเข้าโรงรมควันอุณหภูมิ ๕๐-๖๐ องศาเซลเซียส เป็นเวลา ๔-๑๐ วัน จากนั้นนำมาตรวจจัดชั้นด้วย

สายตาและบรรจุหีบห่อเพื่อรอจำหน่ายต่อไป สำหรับการทำยางเครพสีขาว ต้องทำให้น้ำยางสดจับตัวเช่นเดียวกับการทำยางแผ่นรมควัน แต่ใช้สารจับตัวต่างกัน คือใช้โซเดียมซัลไฟต์ โซเดียมเมตาไบซัลไฟต์ และกรดฟอร์มิคแทน จากนั้นนำมาผ่านเครื่องรีดเครพ จะได้แผ่นเครพเปียก ผึ่งสะเด็ดน้ำ เข้าโรงอบแห้ง จะได้แผ่นเครพสีขาวพร้อมบรรจุหีบห่อรอจำหน่ายต่อไป

#### (๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช

##### โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปทอโรรา (Phytophthora leaf fall)

**สาเหตุ** เกิดจากเชื้อรา *Phytophthora botryosa* chee, *P. palmivora* (Butl.) Butl., *P. nicotianae* Van Breda de Haan var. *parasitica* (Dastur) Waterhouse

**ลักษณะอาการ** ก้านใบเป็นรอยขีดน้ำตาลเข้มถึงดำตามความยาวของก้านใบ ผลบริเวณทางเข้าของเชื้อมีหยดน้ำยางเล็กๆ เกาะติดอยู่ เมื่อสะบัดใบเบาๆ ใบย่อยจะหลุดทันที ต่างจากการร่วงตามธรรมชาติ ซึ่งเมื่อสะบัดใบย่อยจะไม่ร่วง บางครั้งแผ่นใบอาจ เป็นแผลสีน้ำตาลเข้มถึงดำ ช้ำน้ำ ขนาดแผลไม่แน่นอน หากเข้าทำลายฝัก ยางจะทำให้เน่า อาจพบเชื้อราสีขาวยกริณูปกคลุม ฝักไม่แตกและไม่ร่วงหล่นตามธรรมชาติ กลายเป็นแหล่งสะสมเชื้อต่อไป

**การแพร่ระบาด** ระบาดโดยน้ำฝน ลม ความรุนแรงขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันฝนตก เชื้อต้องการน้ำเพื่อการขยายพันธุ์ จึงระบาดได้ดีในสภาพอากาศเย็น ฝนตกชุก ความชื้นสูงอย่างน้อย ๔ วัน โดยมีแสงแดดน้อยกว่า ๓ ชั่วโมงต่อวันพืชอาศัย ส้ม ทุเรียน พริกไทย ปาล์ม โกโก้

##### การป้องกันกำจัด

๑. ไม่ควรปลูกพืชอาศัยเป็นพืชแซมยาง
๒. กำจัดวัชพืชและตัดแต่งกิ่งในสวนยางให้อากาศถ่ายเทสะดวก เพื่อลดความชื้น
๓. หากระบาดกับต้นยางอายุน้อยกว่า ๒ ปี ป้องกันกำจัดโดยพ่นสารเคมี
๔. ต้นยางใหญ่ที่เป็นโรครุนแรงจนใบร่วงหมดต้น ให้หยุดกรีดยางและบำรุงต้นให้สมบูรณ์

##### โรคเส้นดำ (Black stripe)

**สาเหตุ** เกิดจากเชื้อรา *Phytophthora botryosa* chee, *P. palmivora* (Butl.) Butl.

**ลักษณะอาการ** เหนือรอยกรีดเป็นรอยขีด ต่อมาเป็นรอยบวมสีดำหรือสีน้ำตาลดำตามแนวยาวของลำต้น เมื่อเอียงเปลือกบริเวณรอยบวมสีดำ จะเห็นลายเส้นสีดำบนเนื้อไม้ และอาจลุกลามลงใต้รอยกรีด ถ้าอาการรุนแรงเปลือกบริเวณที่เป็นโรคปริเน่า มีน้ำยางไหล เปลือกเน่าหลุดออกมา ถ้าเชื้อเข้าทำลายไม่รุนแรง เปลือกงอกใหม่จะเป็นปุ่มปม

**การแพร่ระบาด** เชื้อบนฝักและใบที่เป็นโรคถูกชะล้างโดยน้ำฝนลงมาที่หน้ากรีด พบระบาดรุนแรงเมื่อกรีดยางติดต่อกันในฤดูฝนโดยไม่มี การป้องกันรักษาหน้ากรีด โดยเฉพาะเมื่อความชื้นสูงกว่า ๙๐% หน้ากรีดจะเปียกอยู่ตลอดเวลา เหมาะต่อการขยายพันธุ์ของเชื้อพืชอาศัย เชื้อรา *P. palmivora* สามารถเข้าทำลายพืชอื่นได้หลายชนิด เช่น มะละกอ แตงโม ส้ม ทุเรียน พริกไทย โกโก้ มะพร้าว ยาสูบ ส่วนเชื้อรา *P. botryosa* สามารถเข้าทำลาย ทุเรียน ส้ม และกล้วยไม้ได้

##### การป้องกันกำจัด

๑. ไม่ควรปลูกพืชอาศัยเป็นพืชแซมยาง
๒. หลีกเลี่ยงการเปิดกรีดยางในฤดูฝน ในพื้นที่ที่มีโรครุนแรง
๓. ระยะเวลาที่มีโรคใบร่วงระบาดใช้สารเคมีป้องกันโรคที่หน้ากรีด

### หนอนทราย (Cockchafers)

หนอนทรายเป็นตัวหนอนของด้วงปีกแข็งชนิดหนึ่งซึ่งเป็นศัตรูกัดกินและทำลายรากยาง ทำให้ต้นยางตายเป็นหย่อมๆ ลักษณะและวงชีวิต ตัวเมียวางไข่ในสวนยางอาจเป็นฟองเดี่ยวๆ หรือเป็นกลุ่มก้อน และฟักเป็นตัวหนอนในอีก ๒-๓ สัปดาห์ต่อมา ตัวหนอนมีสีขาว รูปร่างอ้วนเหมือนตัว C ลำตัวยาว ๓-๕ ซม. อาศัยอยู่ในดิน กินอินทรีย์วัตถุและรากพืชเป็นอาหาร เมื่อเจริญเต็มที่แล้วจึงขุดดินเป็นโพรงลึกลงไปและสร้างผนังหนาห่อหุ้มตัวเพื่อเข้าดักแด้ ตัวเต็มวัยเป็นแมลงปีกแข็งขนาดใหญ่ ตัวอ้วนป้อมและสั้น ลำตัวยาว ๓-๕ ซม. กลางวันหลบซ่อนในดิน ออกบินหากินช่วงพลบค่ำ

การทำลาย กินรากยางในระยะต้นเล็กอายุ ๖-๑๒ เดือน ทำให้ต้นยางมีอาการใบเหลืองและเหี่ยวแห้งตาย มักพบในสวนยางที่ปลูกทดแทน ตัวหนอนจะอาศัยอยู่ที่รากของตออย่างเก่า และออกมากัดกินรากยางอ่อนและพืชร่วม พืชแซมชนิดอื่นๆ ที่อยู่ในแปลงยาง เช่น สับปะรด หวาย ลองกอง ทุเรียน มังคุด เนียงนก มะฮอกกานี รวมทั้งหญ้าคา ยังไม่พบความเสียหายในต้นยางที่อายุมาก แต่พบว่าตออย่างเก่าที่อยู่ในสวนยางจะเป็นแหล่งอาศัยและเป็นแหล่งอาหารของแมลงชนิดนี้ เป็นอย่างดี

การแพร่ระบาด ระบาดในช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม พบระบาดในพื้นที่ที่ดินเป็นดินร่วนปนทราย

### การป้องกันกำจัด

๑. ดักจับตัวเต็มวัยช่วงเดือนมีนาคม - พฤษภาคม ด้วยกับดักแสงไฟหรือตาข่ายในช่วงพลบค่ำ จะช่วยลดปริมาณแมลงได้เป็นอย่างดี
๒. ปลูกตะไคร้เพื่อล่อตัวหนอนให้ออกมาแล้วนำไปทำลาย
๓. ใช้สารเคมีราดรอบโคนต้นยางและตออย่างเก่าแล้วกลบดิน

### ปลวก (Termites)

ในสวนยางมีปลวกอาศัยอยู่หลายชนิด ส่วนใหญ่กัดกินรากพืชที่ตายแล้วเป็นอาหารและให้ประโยชน์ ในการให้

อินทรีย์วัตถุแก่ดิน มีเพียงชนิดเดียวที่ทำลายต้นยางสด คือ *Coptotermes curvignathus*

ลักษณะและวงชีวิต ปลวกเป็นแมลงสร้างรังอยู่ในดิน มีชีวิตรวมกันอยู่เป็นสังคม มีรูปร่างต่างกันไปตามวรรณะ ปลวกที่ทำลายต้นยาง เป็นวรรณะนักรบ สังเกตได้จากกรามที่มีขนาดใหญ่ เมื่อใช้กรามจับสิ่งของจะขบของเหลว คล้ายน้ำนมออกมาจากส่วนหัวตอนหน้าทันที ปลวกแต่ละรังมีจำนวนนับพันนับหมื่นตัว โดยฟักออกจากไข่และเจริญเป็นตัวเต็มวัย โดยการเปลี่ยนรูปร่างที่ละน้อย โดยไม่ผ่านดักแด้

การทำลาย ต้นยางที่ถูกทำลายส่วนมากจะมีอาการใบเหลืองเหมือนโรคราก ทำลายลำต้นยางได้ทุกระยะ โดยการกัดกินรากและโคนต้น ต้นยางที่ปลูกใหม่จะถูกทำลายอย่างรวดเร็ว ต้นยางใหญ่ที่ถูกทำลายจะไม่สามารถมองเห็นลักษณะการทำลายจากภายนอกได้เลย จนกระทั่งต้นยางโคนล้มเพราะถูกลมพัดแรงหรือต้องขุดรากขึ้นดู จึงจะเห็นโพรงปลวกที่โคนราก

การแพร่ระบาด พบมากในพื้นที่ดินเป็นลูกรัง

การป้องกันกำจัด ทำได้ยากเนื่องปลวกมีชีวิตรวมกันแบบสังคมและอาศัยอยู่ใต้ดิน วิธีจะป้องกันกำจัดได้ก็โดยใช้สารเคมีที่เป็นของเหลว ราดรอบโคนต้น เพื่อให้ซึมลงไปตามรากโดยการขุดดินเป็นร่องแคบๆ ที่โคนต้น เพื่อป้องกันไม่ให้สารเคมีซึมขยายออกไปมากเกินไป

### ๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเมืองยะลา มีการปลูก/ดูแลรักษาชาวพารา ดังนี้ เริ่มใส่ปุ๋ยสูตร ๑๒-๕-๑๔ หลังจากยางผลัดใบแล้วประมาณช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม เกษตรกรจะใส่ปุ๋ยให้ต้นยางปีละครั้ง ประมาณต้นละครึ่งกิโลกรัม หลังจากนั้นเมื่อใบยางเริ่มแก่เต็มที่ เกษตรกรจะเริ่มกรีดยางตั้งแต่เดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป

จนกว่ายางจะผลัดใบในปีต่อไป แต่ถ้าช่วงฝนตกจะหยุดกรีดยางชั่วคราว ส่วนการป้องกันโรค เกษตรกรไม่ให้ความสำคัญมากเท่าที่ควร แต่จะมีปัญหาเรื่องการรักษาโรคบ้างเมื่อต้นยางมีโรคทำลาย เช่น โรคเส้นดำ โรคเปลือกเน่า

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมายเหตุ
เตรียมพื้นที่ปลูก	←————→												
ปลูก						↔							
ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๘-๑๔							↔			↔			
ปลูกซ่อม					↔	↔							
ปีที่ ๒ สูตร ๑๖-๘-๑๔					↔		↔			↔			
ตัดแต่งกิ่ง										↔			
ปีที่ ๓-๕ สูตร ๑๖-๘-๑๔					↔								
ปีที่ ๖-๗ สูตร ๑๕-๗-๑๘					↔								
กรีดยาง	←————→				←————→								

ภาพที่ ๓๕ แสดงปฏิทินการเพาะปลูก/ดูแลรักษายางพารา อำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเมืองยะลา มีต้นทุนการผลิตยางพารา ในรูปแบบบ่อน้ำยางสดและยางก้อนถ้วย (ขี้ยาง) เป็น ๒๐.๓๗ บาท/กก. แต่ถ้าเป็นยางแผ่นต้นทุนการผลิตจะสูงกว่า คือ ๒๒.๐๓ บาท/กก.

ตารางที่ ๓๗ แสดงต้นทุนการผลิตยางพารา ปี ๒๕๖๗ อำเภอเมืองยะลา

รายการ	บาท/ไร่
๑. ต้นทุนการบำรุงรักษาช่วงยางไม่ให้ผลผลิต	
- ค่าพันธุ์ยาง	๑,๔๐๐
- ค่าแรงงาน	๑,๗๐๐
- อื่น ๆ	
๒. ต้นทุนการบำรุงรักษาช่วงที่ยางให้ผลผลิต	
- ค่าปุ๋ยบำรุง	๑,๕๐๐
- ค่าแรงงานตัดหญ้า+ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๖๐๐
- ค่าแรงงานเก็บเกี่ยว	๒๐๐
รวม	๕,๔๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗

ผลผลิตเฉลี่ย ๒๔๕ กก./ไร่  
 ราคาผลผลิต กก.ละ ๓๔ บาท  
 เป็นเงิน ๘,๓๓๐ บาท  
 หักต้นทุน ๒,๓๐๐ บาท (คิดเฉพาะต้นทุนการบำรุงรักษาช่วงที่ยางให้ผลผลิต)  
 กำไร ๖,๐๓๐ บาท/ไร่

## ๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

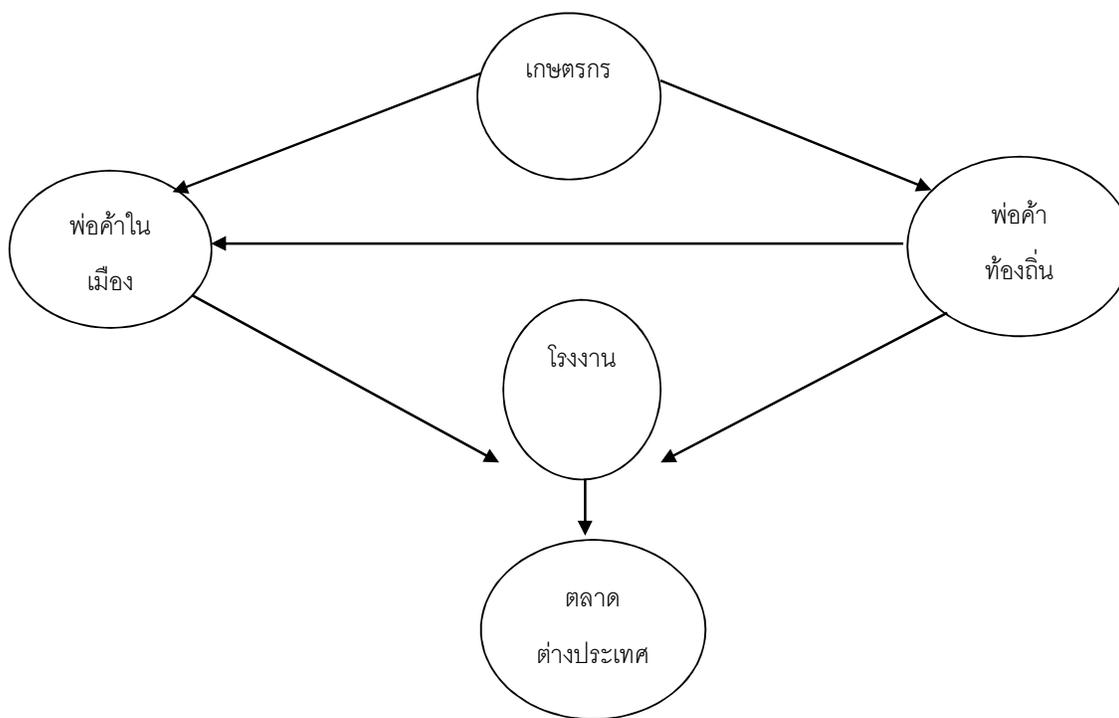
ปัจจุบันนิยมขายน้ำยางสด รองลงมาเป็นขายยางก้อนถ้วย (ขี้ยาง) และสุดท้ายขายเป็นยางแผ่นดิบ โดยขายให้แก่พ่อค้าคนกลาง เพื่อนำไปขายต่อโรงงานอีกทอดหนึ่ง

### (๑) วิธีการตลาด

วิธีการตลาดยางพาราที่สำคัญของอำเภอเมืองยะลา อาจสรุปได้ดังนี้ แบ่งออกได้ เป็น ๓ แนวทาง คือ

๑. ขายให้แก่พ่อค้าในท้องถิ่น พ่อค้าในท้องถิ่นนำไปขายให้โรงงาน โรงงานส่งขายต่างประเทศ
๒. ขายให้แก่พ่อค้าในท้องถิ่น จากนั้นพ่อค้าในท้องถิ่นนำไปขายให้แก่พ่อค้าในตัวเมือง พ่อค้าในตัวเมืองขายให้แก่โรงงาน โรงงานยางขายไปต่างประเทศ
๓. นำไปขายให้พ่อค้าในเมือง พ่อค้าในเมืองส่งโรงงาน และโรงงานส่งขายต่างประเทศ

### แผนผังแสดงการจำหน่ายยางพารา



ภาพที่ ๓๖ แสดงวิธีการตลาดยางพารา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา  
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗)

### (๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอเมืองยะลา มีโรงงานยางพาราและผลิตภัณฑ์ รวม ๗ แห่ง (ที่มา:สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยะลา)

### ๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเมืองยะลามีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านสวนยางพารา จำนวน ๗ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๖ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้ การจัดการสวนยางพารา การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต และการเสริมรายได้ในสวนยางพารา

ตารางที่ ๓๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตยางพารา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล
๑	นางมารีแย ยะแดമ്മะ	๕	ท่าสาป
๒	นายสนิท รัตนซ้อน	๑	ตาเซะ
๓	นางยาริยะ ตือราแม	๕	ลิตล
๔	นางละเอียด พันแสน	๖	ลำพะยา
๕	นายมะรี แลแม	๕	สะเตงนอก
๖	นายบุญนิตย์ ส่องแสง	๗	ลำใหม่

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗)

## ๑.๔ สีนค่าเกษตรที่สำคัญ

### ๑.๔.๒ ชนิดสินค้ำข้าว

#### ๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

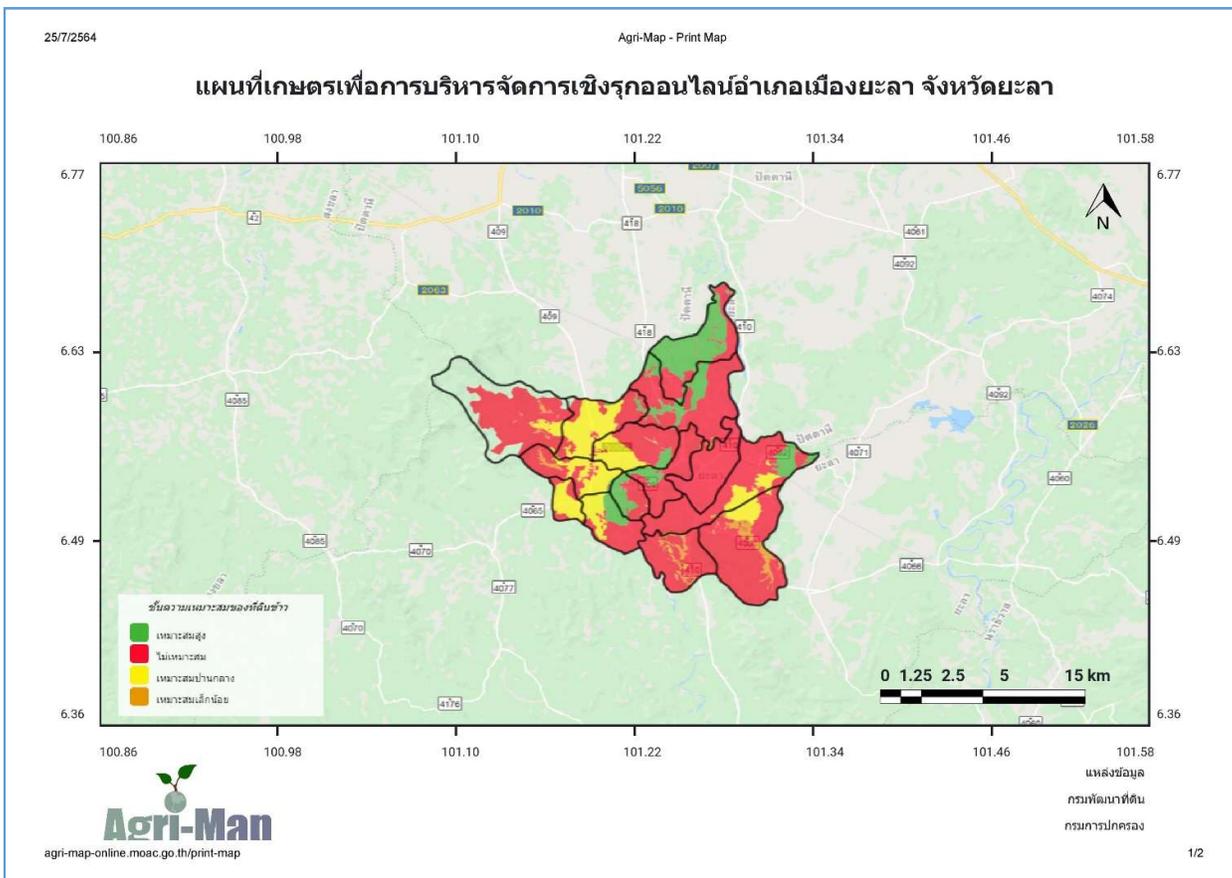
##### (๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเมืองยะลา มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๑๘๘,๒๘๖.๓๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒๔,๖๒๖.๖๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐๗ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๗,๘๘๙.๗๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๘๑ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๔,๘๘๑๑.๗๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๕๙ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๓๐,๘๘๘.๒๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๕๑

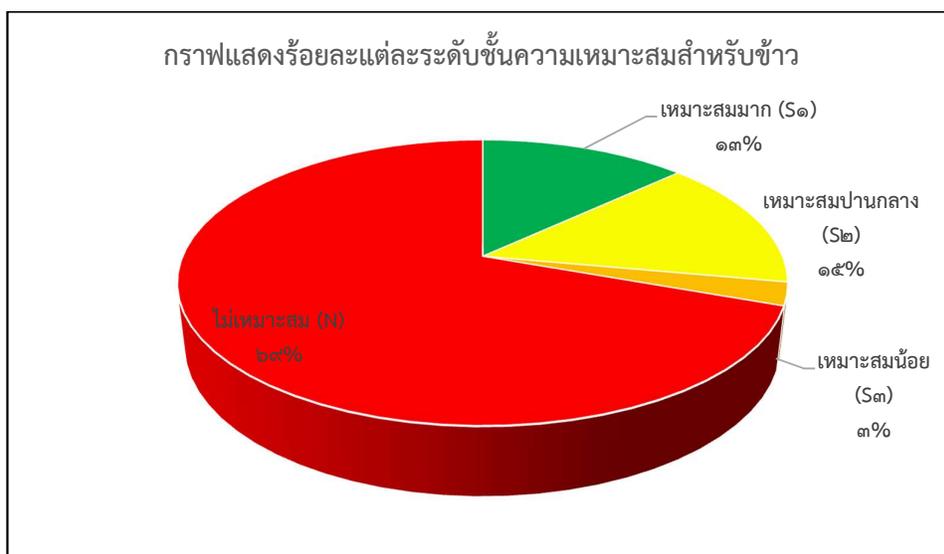
ตารางที่ ๓๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอเมืองยะลา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ตาเซะ	๑๐,๘๖๗.๕๐	-	-	๕,๖๙๙.๘๗	๑๖,๕๖๗.๓๗
ยูโป	๔,๕๑๕.๙๔	-	๑๐๕.๙๘	๑๖,๔๙๑.๖๐	๒๑,๑๑๓.๕๒
ลำใหม่	๓๓๘.๘๑	๗,๔๙๗.๔๐	-	๕,๓๔๖.๒๘	๑๓,๑๘๒.๔๙
พร่อน	๙๕๗.๗๐	๔,๒๖๗.๗๗	๗๖.๐๑	๗,๐๐๕.๔๕	๑๒,๓๐๖.๙๓
ลิดล	๑๕๕.๓๐	๔,๕๑๐.๘๒	๓๔๕.๒๔	๔,๘๐๐.๐๐	๙,๘๑๑.๓๕
ยะลา	-	๒,๘๓๓.๓๘	-	๑,๔๒๘.๗๓	๔,๒๖๒.๑๑
ลำพะยา	-	๑,๑๗๔.๖๓	๔๓๒.๒๙	๑๕,๕๑๘.๐๐	๑๗,๑๒๔.๙๒
เปาะเส็ง	๑,๗๒๕.๗๗	๒,๗๒๐.๖๓	๒๔.๔๗	๔,๗๑๕.๑๗	๙,๘๑๖.๐๔
หน้าถ้ำ	๒,๑๔๕.๓๙	๓๙.๙๐	๔๐.๘๑	๒,๖๘๒.๕๐	๔,๙๐๘.๕๙
ท่าสาป	๑,๓๙๕.๔๑	,๔๒.๖๘	๖๖.๖๑	๗,๘๔๕.๘๒	๙,๓๕๐.๕๓
สะเตงนอก	๒,๕๒๔.๘๐	๒,๖๖๗.๔๐	๑๓๓.๓๑	๑๖,๘๓๔.๔๐	๒๒,๑๕๙.๙๑
บูดี	-	๒,๑๓๕.๑๗	๒,๓๙๗.๘๗	๒๐,๑๑๓.๑๐	๒๔,๖๔๖.๑๔
บันนังสาเรง	-	-	๑,๒๐๒.๙๘	๑๐,๘๑๔.๑๐	๑๒,๐๑๗.๐๘
สะเตง	-	-	๕๖.๐๓	๑๑,๕๙๓.๒๐	๑๑,๖๔๙.๒๓

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗



ภาพที่ ๓๗ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอเมืองยะลา  
 ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๓๘ กราฟแสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอเมืองยะลา  
 ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗

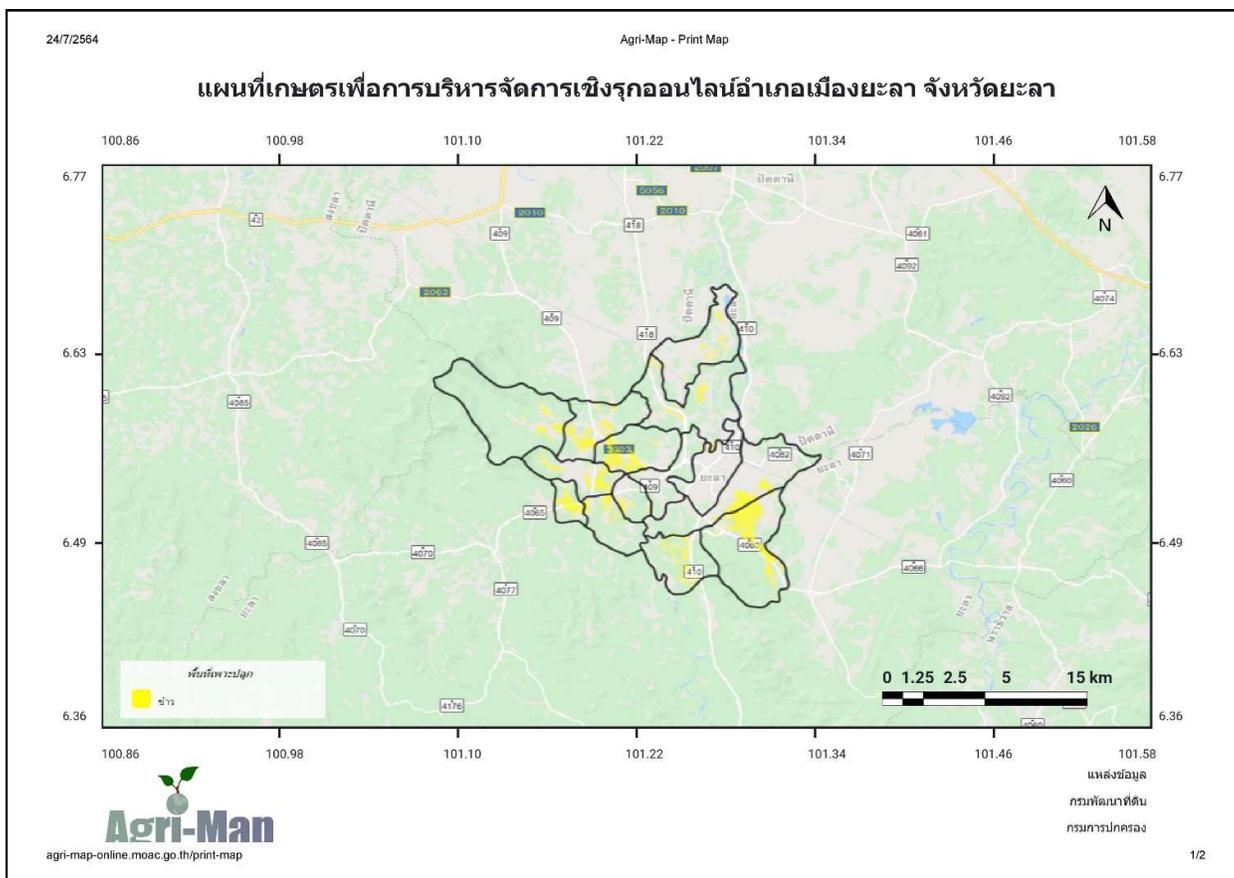
## (๒) พื้นที่ปลูกข้าว

อำเภอเมืองยะลามีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๑๗,๑๒๒.๑๖ ไร่ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากในตำบลบูดี จำนวน ๔,๒๑๔.๘๙ ไร่ รองลงมาคือตำบลพร่อน จำนวน ๑,๙๕๐.๗๙ ไร่ และตำบลสะเตงนอก จำนวน ๑,๘๒๑.๔๕ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอเมืองยะลา

ที่	ตำบล	เนื้อที่ปลูก (ไร่)
๑	พร่อน	๑,๙๕๐.๗๙
๒	เปาะเส้ง	๘๗๐.๒๐
๓	บันนังสาเรง	๑,๒๐๒.๙๘
๔	ยูโป	๙๐๓.๘๗
๕	สะเตงนอก	๑,๘๒๑.๔๕
๖	ลิตล	๑,๓๘๙.๓๕
๗	บูดี	๔,๒๑๔.๘๙
๘	หน้าถ้ำ	๓๕๐.๒๗
๙	ตาเซะ	๖๑๑.๙๘
๑๐	ท่าสาป	๖๖.๖๗
๑๑	ลำพะยา	๘๔๒.๘๔
๑๒	ยะลา	๑,๑๑๖.๐๙
๑๓	ลำใหม่	๑,๗๒๔.๗๗
<b>รวม</b>		<b>๑๗,๑๒๒.๑๖</b>

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗



ภาพที่ ๓๙ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗

(๓) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

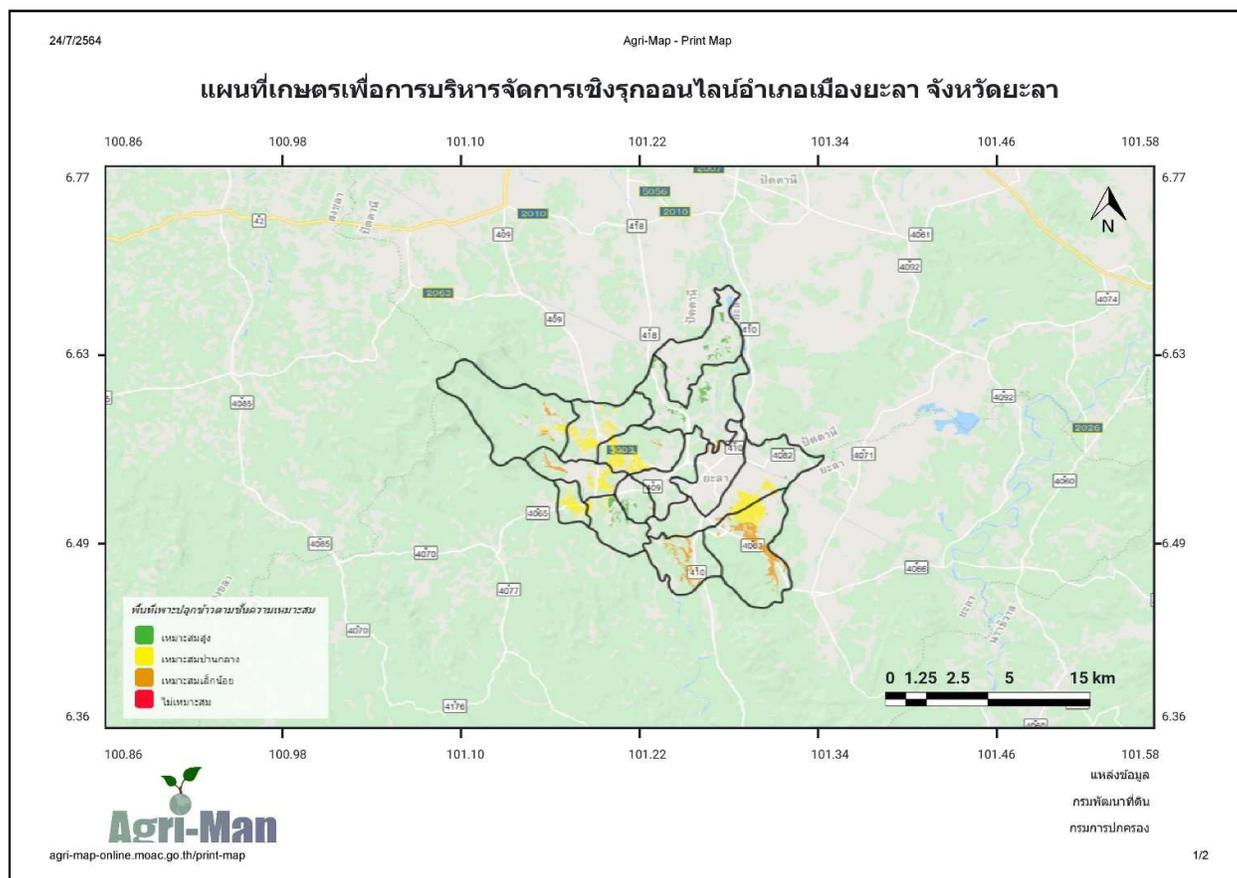
อำเภอเมืองยะลา มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ตามระดับความเหมาะสม จำนวน ๑๗,๑๒๒.๑๗ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒,๒๓๖.๑๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐๖ พื้นที่ที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๙,๙๙๔.๒๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๓๗ พื้นที่ที่เหมาะสมเล็กน้อย (S๓) จำนวน ๔,๘๘๑.๗๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕๑ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๙.๙๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา

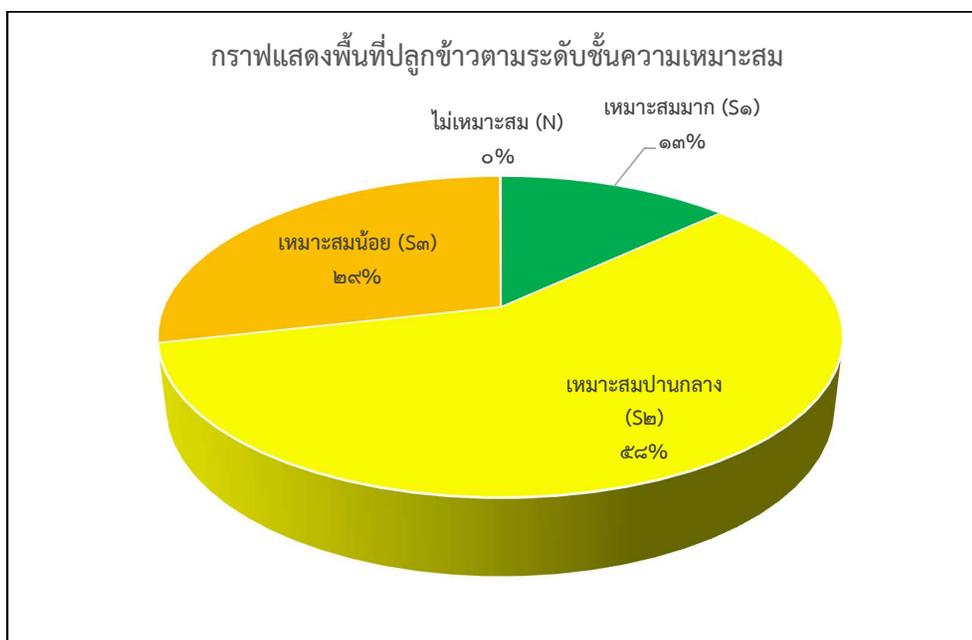
ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ตาเซะ	๖๑๐.๙๙	-	-	-	๖๑๐.๙๙
ยูโป	๗๙๗.๒๘	-	๑๐๕.๙๘	-	๙๐๓.๒๕
ลำใหม่	๒๙.๙๗	๑,๖๙๔.๖๗	-	-	๑,๗๒๔.๖๔
พร่อน	๓.๖๙	๑,๘๖๕.๗๓	๗๖.๐๑	๕.๓๖	๑,๙๕๐.๗๙
ลีดิล	๙.๔๐	๑,๐๓๔.๒๘	๓๔๕.๒๔	-	๑,๓๘๘.๙๒

ยะลา	-	๑,๑๑๓.๘๗	-	๒.๒๒	๑,๑๑๖.๐๙
ลำพะยา	-	๔๑๐.๕๕	๔๓๒.๒๙	-	๘๔๒.๘๔
ปะเหลียง	๔๔๘.๑๒	๓๙๗.๖๒	๒๔.๔๗	-	๘๗๐.๒๐
น้ำเงี้ยว	๓๐๙.๔๖	-	๔๐.๘๑	-	๓๕๐.๒๗
ท่าสาป	-	-	๖๖.๖๑	-	๖๖.๖๑
สะเตงนอก	๒๗.๒๓	๑,๖๖๐.๙๐	๑๓๓.๓๑	-	๑,๘๒๑.๔๕
บูดี	-	๑,๘๑๖.๖๖	๒,๓๙๗.๘๗	-	๔,๒๑๔.๕๓
บันนังสราเรง	-	-	๑,๒๐๒.๙๘	-	๑,๒๐๒.๙๘
สะเตง	-	-	๕๖.๐๓	-	๕๖.๐๓

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗



ภาพที่ ๔๐ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗



ภาพที่ ๔๑ กราฟแสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗

## ๒) ปริมาณการผลิต

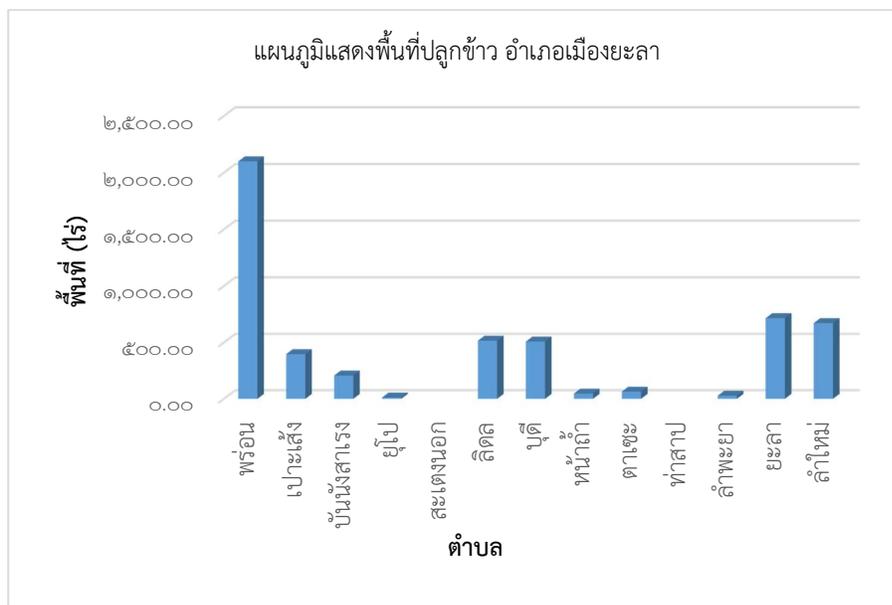
อำเภอเมืองยะลามีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๕,๒๗๐ ไร่ ๑,๑๕๕ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากในตำบลพร่อน จำนวน ๒,๑๐๐ ไร่ ๑๕๖ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลยะลา จำนวน ๗๑๖ ไร่ ๑๙๗ ครัวเรือน และตำบลลำใหม่ จำนวน ๖๗๓ ไร่ ๒๑๗ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๒ แสดงปริมาณการผลิตปลูกข้าว อำเภอเมืองยะลา

ที่	ตำบล	ครัวเรือนที่ปลูก (ครัวเรือน)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)
๑	พร่อน	๑๕๖	๒,๑๐๐	๒,๑๐๐	๗๓๕	๓๕๐
๒	เปาะเส้ง	๑๐๑	๓๙๗	๓๙๗	๑๒๗	๓๒๐
๓	บันนังสาเรง	๖๘	๒๐๗	๒๐๗	๙๗.๔๕	๓๕๐
๔	ยูโป	๓	๑๒	๑๒	๓.๘๔	๓๒๐
๕	สะเตงนอก	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๖	ลิตล	๑๖๗	๕๑๗	๕๑๗	๑๗๐.๖๑	๓๓๐
๗	บูดี	๒๐๔	๕๐๙	๕๐๙	๔๖๘.๙๐	๔๐๐
๘	หน้าถ้ำ	๑๕	๕๐	๕๐	๑๗.๐๐	๓๕๐
๙	ตาเซะ	๒๐	๖๔	๖๔	๒๑.๘๔	๓๔๐
๑๐	ท่าสาป	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๑๑	ลำพะยา	๗	๒๘	๒๘	๖.๑๖	๒๒๐
๑๒	ยะลา	๑๙๗	๗๑๖	๗๑๖	๒๓๖.๒๘	๓๓๐

๑๓	ลำใหม่	๒๑๗	๖๗๓	๖๗๓	๒๑๕.๓๖	๓๒๐
รวม		๑,๑๕๕	๕,๒๗๐	๕,๒๗๐	๒,๐๔๔.๘๗	๓๓๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมืองยะลา , พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๔๒ กราฟแสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอมืองยะลา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมืองยะลา , พ.ศ. ๒๕๖๗

### ๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

#### (๑) การใช้พันธุ์ดี

๑. พันธุ์หอมมื่อล่อ ๓๐ %
๒. พันธุ์ข้าวเลือดปลาไหล ๒๕ %
๓. พันธุ์ข้าวสะกุนิง ๑๓ %
๔. พันธุ์ข้าวชนิดอื่นๆ ๓๒ %

#### (๒) การเตรียมดิน

การเตรียมดินสำหรับการทำนาดำ ต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อม เช่น น้ำ ภูมิอากาศ ลักษณะพื้นที่ ตลอดจนแบบวิธีการทำนา และเครื่องมือการเตรียมดินที่แตกต่างกัน การเตรียมดินแยกได้เป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

#### การไถตะ

เป็นการไถครั้งแรกตามแนวยาวของพื้นที่นา การไถตะจะช่วยพลิกดินเพื่อให้ดินชั้นล่างได้ขึ้นมาสัมผัสอากาศรับออกซิเจน และเป็นการตากดินเพื่อทำ ลายวัชพืช โรคพืชบางชนิด การไถตะในบางพื้นที่จะไถหลังฝนตกเมื่อดินเกิดความชุ่มชื้น บางพื้นที่ใช้การวิดน้ำเข้านาแทน การปล่อยน้ำเข้านานั้นต้องดูที่สภาพดินด้วยว่า ควรปล่อยน้ำมากน้อยเพียงไร การปล่อยน้ำเข้านา เพื่อให้ดินนิ่มขึ้น จะได้ไถนาได้ง่ายขึ้น หลังจากไถตะจะตากดินเอาไว้ประมาณ ๑ - ๒ สัปดาห์ เพื่อกระตุ้นให้วัชพืชงอกที่ติดค้างอยู่ในดินนาเกิดการงอก แล้วจึงทำลายในกระบวนการถัดไป

#### การไถแปร (ใช้ลอบหมุน)

เป็นการไถครั้งที่สอง ทำหลังจากทำการไถตะ และตากดินไว้ประมาณ ๑ - ๒ สัปดาห์แล้ว จึงทำการการไถแปร โดยการไถในครั้งนี้จะช่วยพลิกเอาดินที่กลบไว้ขึ้นมาอีกครั้ง เพื่อทำลายวัชพืชที่ขึ้นใหม่และเป็นการย่อยดินให้มีขนาดเล็กลง จำนวนครั้งในการ ไถแปรขึ้นอยู่กับชนิดและปริมาณของวัชพืช ลักษณะดิน และระดับน้ำ

#### การไถคราด

เป็นการกำจัดวัชพืช ตลอดจนการทำให้ดินแตกตัว และเป็น เทือกพร้อมที่จะปักดำได้ ชั้นตอนนี้เป็นชั้นที่ทำต่อจาก ชั้นที่ ๑ และขังน้ำไว้ระยะหนึ่ง เพื่อให้มีสภาพดินที่เหมาะสมในการคราด หรือการใส่ลูกทูปในบางพื้นที่ อาจมีการใช้โรตารี ปกติการไถและคราดในนาดำมักจะใช้แรงวัว ควาย หรือแทรกเตอร์ขนาดเล็ก ที่เรียกว่า ควายเหล็กหรือไถยนต์เดินตามทั้งนี้เป็นเพราะพื้นที่นาดำนั้นได้มีคันนาแบ่งกันออกเป็นแปลงเล็ก ๆ คันนามีไว้สำหรับกักเก็บน้ำหรือปล่อยน้ำทิ้งจากแปลงนานาดำจึงมีการบังคับน้ำในนา ได้บ้างพอสมควร ก่อนที่จะทำการไถจะต้องรอให้ดินมีความชื้นพอที่จะไถได้เสียก่อนปกติจะต้องรอให้ฝนตกจนมีน้ำขังในผืนนาหรือไขน้ำเข้าไปในนาเพื่อทำให้ดินเปียก

#### ข้อควรระวังในการเตรียมดิน

ควรปล่อยให้ดินนามีโอกาสแห้งสนิท เป็นระยะเวลาานพอสมควร และถ้าสามารถ ไถพลิกดินล่างขึ้นมาตากให้แห้งได้ก็จะดียิ่งขึ้น ถ้าดินเปียกน้ำติดต่อกันโดยไม่มีโอกาสแห้ง จะเกิดการสะสมของสารพิษ เช่นแก๊สไข่เน่า (ไฮโดรเจนซัลไฟด์) และกรดอินทรีย์ เป็นต้น ซึ่งถ้าสารเหล่านี้มีปริมาณมากก็จะเป็นอันตรายต่อรากข้าวได้

ควรมีการหมักฟาง หยัารวมทั้งอินทรีย์วัตถุเพื่อให้สลายตัวสมบูรณ์ ประมาณ ๒ สัปดาห์ หลังการไถเตรียมดิน เพื่อให้ ดินปรับตัวอยู่ในสภาพที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของข้าว และสามารถปลดปล่อยธาตุอาหารที่จำเป็นออกมาให้แก่ต้นข้าว

ดินกรดจัดหรือดินเปรี้ยวจัด มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างต่ำ (pH ต่ำกว่า๔.๐) ควรขังน้ำไว้อย่างน้อย ๑ เดือน ก่อนปักดำข้าว เพื่อให้ปฏิกิริยาต่าง ๆ ตลอดจนความเป็นกรดของดินลดลงสู่สภาวะปกติ และค่อนข้างเป็นกลางเสียก่อน ดินกลุ่มนี้ถ้ามีการขังน้ำตลอดปี หรือมีการทำนาปีละ ๒ ครั้ง ก็จะเป็นการลดสภาวะความเป็นกรดของดิน และการเกิดสารพิษลงได้ ซึ่งจะทำให้ผลผลิตของข้าวสูงขึ้น

#### (๓) การปลูก

##### การทำนาดำ

เป็นการทำนาโดยวิธีการใช้ต้นกล้าปักดำลงไปแปลงนา โดยจะทำงานในช่วงที่มีฝนตกชุก หรือในท้องนาที่มีน้ำท่วมพอที่จะสามารถปักดำได้ สำหรับขั้นตอนในการทำนั้น มีหลายขั้นตอน โดยขั้นแรกจะต้องมีการเตรียมแปลงไว้สำหรับเพาะต้นกล้าเสียก่อน จากนั้นชาวนาจะนำเมล็ดพันธุ์ไปแช่น้ำไว้ประมาณ ๑-๒ คืน เมื่อรากงอกแล้วก็จะไปหว่านลงในแปลงที่เตรียมไว้สำหรับเพาะกล้า เมื่อต้นกล้ามีอายุ ๒๕-๓๐ วัน ชาวนาก็จะถอนต้นกล้าแล้วมัดรวมไว้เป็นกำๆ ขนาดพออุ้มได้หากปลายยาวก็จะตัดปลายใบข้าวเสียก่อน แล้วจึงนำไปปักดำที่แปลงนาที่ได้ทำการไถและคราดไว้แล้ว

วิธีการปักดำของชาวนา บางแห่งนิยมปลูกโดยการเดินหน้า แต่ส่วนมากจะปลูกโดยการเดินถอยหลังเรียงแถวเป็นหน้ากระดาน จะช่วยให้มองเห็นแถวที่ดำไปแล้ว การดำนาชาวนาจะใช้มือข้างหนึ่งอุ้มกล้าไว้ชิดกับตัว มืออีกข้างหนึ่งหยิบเอาต้นกล้าออกจากมัดกล้าประมาณ ๓-๕ ต้น แล้วเอาหัวแม่มือและนิ้วชี้จับโคนต้นกล้า นิ้วกลางและนิ้วนางประคองต้นกล้า นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ต้นต้นกล้าให้จมลงในดิน แล้วใช้นิ้วกลางและนิ้วนางปาดโคลนมากลบโคนต้นกล้า สำหรับระยะห่างในการดำหากพื้นที่อุดมสมบูรณ์ก็จะปลูกห่างกว่าพื้นที่ไม่ค่อยอุดมสมบูรณ์เพราะต้นข้าวจะกอใหญ่เบียดกันแน่น ทำให้รวงข้าวรับแสงไม่ค่อยดี การทำนาดำจะให้ผลผลิตข้าวมากกว่าชาวนาหว่าน

##### การทำนาหว่าน

การทำนาหว่าน เป็นการปลูกข้าวโดยเอาเมล็ดพันธุ์หว่านลงในพื้นที่ที่ได้มีการไถเตรียมแล้ว ซึ่งปัจจุบันเป็นที่นิยมกันมากเพราะไม่ต้องใช้น้ำมากและยังเป็นการประหยัดเวลา สำหรับวิธีการปลูกจะคล้ายๆกับการทำนาแบบ

ปักดำ แต่ขั้นตอนไม่ยุ่งยากเท่า การทำนาหว่านจะมีอยู่ ๒ ลักษณะ คือ การหว่านเมล็ดข้าวแล้วจึงไถกลบข้าว โดยขั้นแรกจะทำการไถตะก่อนจากนั้นก็หว่านเมล็ดข้าวแล้วทำการไถกลบข้าวและวัชพืชไปพร้อมกันเพื่อให้เป็นปุ๋ยสำหรับข้าว และอีกแบบหนึ่งสำหรับการปลูกข้าวโดยการหว่านแล้วจึงทำการคราดกลบ โดยจะทำการไถกลบวัชพืชให้ตายก่อนจึงทำการหว่านเมล็ดข้าวลงไปแปลงนาแล้วทำการคราดกลบเมล็ดข้าว

สำหรับการทำนาหว่านควรหว่านให้ข้าวกระจายกันออกไปไม่ควรให้ถี่หรือติดกันมากเพราะจะทำให้ต้นข้าวเกิดได้ไม่ดี และต้นมีขนาดเล็ก สำหรับเมล็ดข้าวที่ใช้ในการหว่านจะมีทั้งแบบการหว่านแห้งซึ่งเป็นการหว่านเมล็ดข้าวแห้งที่ไม่ได้แช่น้ำก่อนลงไปแปลงนาที่มีน้ำบ้างแห้งสลับกันไป และอีกแบบคือการหว่านได้น้ำ เป็นการหว่านเมล็ดข้าวที่ทำการแช่น้ำก่อนประมาณ ๒ วันเพื่อให้รากงอกก่อนแล้วนำไปหว่านลงในแปลงนาที่มีน้ำขังอยู่

#### (๔) ระบบการให้น้ำ

รักษาระดับน้ำให้เหมาะสมกับอายุข้าว

ระยะกล้า ๕ เซนติเมตร.

ระยะแตกกอ ๕ - ๑๐ เซนติเมตร

ระยะตั้งท้อง-ออกดอก ๑๐ เซนติเมตร

ระบายน้ำก่อนเก็บเกี่ยว

นาดินเหนียว ๑๐ - ๑๔ วัน, นาดินทราย ๗ วัน

#### (๕) การดูแลรักษา

พันธุ์ข้าว การใช้พันธุ์ข้าวนาปีซึ่งมีลำต้นสูง ควรจะทำการหว่านข้าวให้ล่า ให้อายุข้าวจากหว่านถึงออกดอกประมาณ ๗๐-๘๐ วัน เนื่องจากความยาวแสงจะลดลง จะทำให้ต้นข้าวเตี้ยลง เนื่องจากถูกจำกัดเวลาในการเจริญเติบโตทางต้นและทางใบ ทำให้ต้นข้าวแข็งแรงและไม่ล้มง่าย สำหรับข้าวที่ไม่ไวแสงหรือข้าวนาปรังไม่มีปัญหาเพียงแต่จะระยะให้เก็บเกี่ยวในระยะฝนทิ้งช่วง หรือหมดฝน หรือหลีกเลี่ยงไม่ให้ข้าวบางพันธุ์ เช่น ปทุมธานี ๑ ออกดอกในฤดูหนาว

ระดับน้ำ การจะผลผลิตข้าวให้ได้ผลผลิตสูงการควบคุมระดับน้ำเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะตั้งแต่เริ่มหว่านจนข้าวแตกกอ ระดับน้ำไม่ควรเกิน ๕ เซนติเมตร เมื่อข้าวแตกกอเต็มที่ ระดับน้ำอาจเพิ่มสูงขึ้นได้ เพื่อจะได้ไม่ต้องสูบน้ำบ่อยๆ แต่ไม่ควรเกิน ๑๐ เซนติเมตร เพราะถ้าระดับน้ำสูงจะทำให้ต้นข้าวที่แตกกอเต็มที่แล้ว เพิ่มความสูงของต้น และความยาวของใบ โดยไม่ได้ประโยชน์อะไร เป็นเหตุให้ต้นข้าวล้ม เกิดการทำลายของโรคและแมลงได้ง่าย

#### (๖) การใส่ปุ๋ย

สิ่งที่จะต้องคำนึงถึง สูตรปุ๋ยเหมาะสม | ใส่ปุ๋ยถูกเวลา | ใส่ปุ๋ยถูกอัตราและถูกวิธี

การใส่ปุ๋ยถูกสูตร (สูตรเหมาะสม) คือ เลือกใช้สูตรปุ๋ยถูกกับชนิดของดิน ดังนี้

ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๑ หรือการใส่ปุ๋ยรองพื้นนาดินเหนียวต้องใช้สูตร ๑๖-๒๐-๐

นาดินทรายต้องใช้สูตร ๑๖-๘-๘ หรือปุ๋ยนาข้าวสูตร ๑๖-๑๖-๘ ถ้าใส่ปุ๋ยสูตรอื่นๆนอกจากนี้ก็สามารถใส่ได้เช่นกัน

ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒ หรือการใส่ปุ๋ยแต่งหน้าให้ใช้ปุ๋ยยูเรียสูตร ๓๐-๐-๐ หรือ สูตร ๔๖-๐-๐ อัตราส่วน

๑:๑ คลุกเคล้าให้เข้ากันแล้วนำไปหว่าน

การใส่ปุ๋ยถูกเวลา (ช่วงเวลาที่เหมาะสม) คือ การใส่ปุ๋ยให้ถูกช่วงเวลาและมีความพร้อมมากที่สุด ดังนี้

ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๑ หรือเรียกว่าการใส่ปุ๋ยรองพื้น ใส่หลังปักดำหรือหว่านไปแล้วประมาณ ๗-๑๕ วัน หรือสังเกตดูว่าข้าวเริ่มถอดใบใหม่เพราะเป็นช่วงที่ข้าวตั้งตัวได้แล้วหลังจากที่บอบช้ำจากการถอน การตะกั่ว การมัด การตัดและการขนย้าย จำเป็นต้องพักฟื้น ถ้าใส่ก่อนหรือหลัง ๗-๑๕ วันก็สามารถทำได้แต่ไม่ควรปฏิบัติ เพราะใส่ก่อนข้าวยังไม่พร้อมที่จะกินปุ๋ยจึงทำให้ปุ๋ยที่ละลายเร็วสูญหายไปกับน้ำหรืออากาศ ใส่หลังไม่เพราะการแตกกอจะน้อยกว่า

ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒ หรือ เรียกว่า การใส่ปุ๋ยแต่งหน้า ใส่ในระยะข้าวเริ่มตั้งท้องสังเกตต้นข้าวเริ่มกลมหรือที่เรียกว่า “ต้นข้าวสวย, แหวงเหล็กใน” และเพื่อเพิ่มจำนวนดอกหรือเมล็ดข้าวต่อรวงให้มากขึ้น เติ้มเมล็ดน้ำหนักดี

การใส่ปุ๋ยถูกอัตรา (ปริมาณเหมาะสม) คือ ปริมาณปุ๋ยที่ใส่ข้าวต่อไร่ให้เพียงพอและพอดีกับความต้องการดังนี้

ใส่ครั้งที่ ๑ นาตินเหนียว ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยประมาณ ๒๐-๓๕ กิโลกรัมต่อไร่ นาตินทรายใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๘-๘ ใส่อัตรา ๒๐-๓๕ กิโลกรัมต่อไร่

ใส่ครั้งที่ ๒ การใส่ปุ๋ยแต่งหน้าใช้สูตร ๓๐-๐-๐ หรือ สูตร ๔๖-๐-๐ ใส่อัตรา ๒๕-๓๐ กก.ต่อไร่

การใส่ปุ๋ยให้ถูกวิธี (วิธีเหมาะสม) คือ การปฏิบัติในการใส่ปุ๋ยนอกจากจะใส่ปุ๋ยรองพื้นและปุ๋ยแต่งหน้าแล้วยังมีข้อปฏิบัติเพื่อการใส่ปุ๋ยเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ได้แก่

- รู้ขนาดของนาข้าว เพื่อใส่ปุ๋ยในปริมาณที่ถูกต้องไม่มากหรือน้อยจนเกินไป
- เลือกชนิดปุ๋ยและอัตราปุ๋ยที่ใส่ให้เหมาะกับพันธุ์ข้าวและชนิดของดิน และใส่ตรงตามระยะเวลาที่ข้าวต้องการ
- กั้นนาที่ล้อมรอบแปลงที่จะใส่ปุ๋ยให้เรียบร้อย ไม่ให้มีการไหลออกของน้ำ จนกว่าจะใส่ปุ๋ยไปแล้ว ๓-๕ วัน

- รักษาระดับน้ำในนาข้าวไม่ให้สูงมากนัก ระดับน้ำประมาณ ๕-๑๐ เซนติเมตร หรือประมาณ ๑ ฝ่ามือ
- สำรวจและกำจัดวัชพืชก่อนการใส่ปุ๋ยทุกครั้ง เพื่อไม่ให้วัชพืชแย่งปุ๋ยจากต้นข้าว
- ใส่ปุ๋ยให้เพียงพอกับ ความต้องการของต้นข้าว

#### (๗) การเก็บเกี่ยว

วิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อผลผลิต และคุณภาพของผลผลิตข้าวในแต่ละฤดู ผลของการจัดการตลอดช่วงฤดูการปลูกข้าวจะมีผลต่อคุณภาพและผลผลิตข้าวในที่สุด ราคาของข้าวเปลือกจากการซื้อขายผลผลิตข้าว นอกจากจะมีการพิจารณาตั้งแต่ความชื้นของข้าวเปลือก ลักษณะของเมล็ดได้แก่ สีเปลือก ขนาดเมล็ดเต็ม และสิ่งเจือปนต่างๆแล้ว คุณภาพการสีของข้าวเปลือกโดยคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ของต้นข้าว ก็เป็นลักษณะที่ใช้กำหนดในการซื้อขายข้าวเช่นกัน เมื่อมีการจัดการที่ถูกต้องตลอดฤดูการปลูกข้าว ผลที่ได้ก็จะทำให้

๑. ได้ผลผลิตข้าวเต็มศักยภาพของแต่ละพันธุ์
๒. คุณภาพทางกายภาพ ได้แก่ สีเปลือก สีข้าวกล้อง ขนาดและรูปร่าง คุณสมบัติการหุงต้ม ตรงตามพันธุ์
๓. คุณภาพการสี ของข้าวเปลือก ได้ปริมาณข้าวเต็มเมล็ดมาก

สุดท้ายการเก็บเกี่ยวในระยะเวลาที่ถูกต้องและเหมาะสม จะทำให้ได้ข้าวที่มีคุณภาพดี การเก็บเกี่ยวที่ระยะพลับพลึง เป็นระยะการเก็บเกี่ยวที่แนะนำ และเกษตรกรควรถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดถ้าต้องการให้ได้ผลผลิตข้าวที่ดีมีคุณภาพ และสามารถใช้เป็นข้อต่อรองให้ขายได้ราคาดี

การเก็บเกี่ยวระยะพลับพลึง คือระยะการเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวที่นับจากวันที่ข้าวออกดอกไปแล้ว ๒๘-๓๐ วัน และเก็บเกี่ยวในสภาพที่นาแห้ง หรืออย่างน้อยก็ไม่มีน้ำขังในนา

ข้าวออกดอก วันที่ข้าวออกดอก พิจารณาจากวันที่รวงข้าวที่มีดอกบานเกือบเต็มพื้นที่ คือ ๘๐ % ของพื้นที่ จึงบันทึกวันนั้นเป็นวันที่ข้าวออกดอก

#### วิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าว

๑. การเตรียมตัวก่อนถึงวันเก็บเกี่ยวข้าว : เกษตรกรควรหมั่นเดินสำรวจแปลงนาตั้งแต่วันที่ข้าวออกดอก เพราะระยะนี้เป็นระยะที่ข้าวต้องได้รับการเอาใจใส่ทุกด้าน

- ในนาต้องมีน้ำเพียงพอ
- ไม่มีโรคแมลงรบกวน
- ไม่ลงไปปรบกวานในแปลงนาโดยไม่จำเป็น

-หากเกิดปัญหาใดๆ ต้องรีบแก้ไข ไม่ทิ้งไว้จนเกิดอาการรุนแรง

๒.วางแผนการเก็บเกี่ยว : เมื่อทราบวันที่ข้าวออกดอก ให้วางแผนกำหนดวันที่จะเก็บเกี่ยว (หลังข้าวออกดอก ๒๘-๓๐ วัน) วิธีการเก็บเกี่ยว

-ถ้าใช้แรงงานก็ต้องนัดแรงงานมาให้พร้อม

-ถ้าใช้เครื่องจักรก็ต้องทำความสะอาดและดูแลเครื่องจักรให้พร้อมที่จะทำงานได้ในวันที่กำหนด

๓.ก่อนถึงวันเก็บเกี่ยว ๑๐ วันถ้ายังคงมีน้ำอยู่ในนา ให้ระบายน้ำออกจากนาให้หมด เพื่อให้ข้าวสุกแก่สม่ำเสมอ แปลงนาที่แห้งจะสะดวกในการลงไปทำงาน ทั้งการเก็บเกี่ยวด้วยแรงงานคน และเครื่องจักร

๔.กำหนดวันที่เก็บเกี่ยว ถ้าสามารถรับฟังการพยากรณ์อากาศได้ หากคาดว่าจะมีฝนตกในช่วงวันเก็บเกี่ยว อาจทำการเก็บเกี่ยวก่อน หรือหลังวันที่กำหนดได้ แต่ควรมีแผนการขนย้ายผลผลิต หรือการเก็บผลผลิตไว้ในยุ้งฉางในสภาพที่แห้ง

#### การลดความชื้นผลผลิตข้าว

หลังการเก็บเกี่ยว การนวดผลผลิตข้าว และทำความสะอาดโดยการฟัดแล้ว ยังไม่สามารถเก็บรักษาเมล็ดข้าวที่มีความชื้นสูงไว้ในโรงเก็บได้ เพราะเมล็ดมีการหายใจทำให้เกิดความร้อน จะทำให้เกิดเชื้อราเข้าทำลาย ควรลดความชื้นในเมล็ดก่อนเก็บ โดย

#### ๑.การตากข้าวบนลานตาก

-ตากเมล็ดข้าวบนลานที่ทำความสะอาดแล้ว

-ไม่ควรตากบนพื้นซีเมนต์หรือพื้นถนนโดยตรง เพราะเมล็ดอาจได้รับความร้อนสูงเกินไป

-ควรปูพื้นด้วยผ้าใบหรือเสื่อสานด้วยไม้ไผ่

-ความหนาของกองที่ตาก ประมาณ ๕ -๑๐ เซนติเมตร ไม่ควรหนาหรือบางเกินไป

-ควรมีวัสดุคลุมกองข้าวเพื่อป้องกันน้ำค้างหรือฝน

-ระยะเวลาการตากข้าวประมาณ ๒-๓ แดด ไม่ควรตากนานเกินไป

#### ๒.การลดความชื้นโดยใช้เครื่องจักร

-ต้องมีความรู้ความเข้าใจการใช้เครื่องจักรเป็นอย่างดี

-วัตถุประสงค์ของการลดความชื้นเมล็ดเพื่อเก็บเป็นเมล็ดพันธุ์ต้องมีความระมัดระวังไม่ให้อุณหภูมิของเครื่องลดความชื้นจนมีผลต่อความงอกของเมล็ด

-ควรคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติจะคุ้มหรือไม่

\*\*\*\*ความชื้นของข้าวเปลือกที่เก็บทั่วไป ความชื้นไม่ควรสูงเกิน ๑๔ %

และถ้าเป็นเมล็ดพันธุ์ความชื้นไม่ควรเกิน ๑๒ %\*\*\*\*

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช

#### โรคไหม้

สาเหตุ เชื้อรา

ลักษณะอาการ

ระยะกล้า ใบมีแผลจุดสีน้ำตาลคล้ายรูปตา ตรงกลางแผลมีสีเทา กว้าง ๒-๕ มม. ยาว ๑๐-๑๕ มม. ในกรณีที่โรครุนแรงต้นกล้าข้าวจะแห้งและพุดตาย

ระยะแตกกอ อาการโรคพบได้บนใบ กาบใบข้อต่อของใบและข้อต่อของลำต้น ขนาดของแผลใหญ่กว่าระยะกล้า แผลลุกลามติดต่อกันได้ แผลบริเวณข้อต่อใบมีลักษณะแผลข้าวสีน้ำตาลดำและใบมักหลุดจากข้อต่อใบ

ระยะคอรวง ถ้าเป็นโรคในระยะต้นข้าวเริ่มให้รวง เมล็ดจะลีบ แต่ถ้าเป็นโรคที่ระยะต้นข้าวให้รวงแล้ว คอรวงจะปรากฏแผลข้าวสีน้ำตาลทำให้รวงข้าวหักง่ายและหลุดร่วงก่อให้เกิดความเสียหายมาก

การแพร่ระบาด

เกิดจากสปอร์ของเชื้อราปลิวไปตามลมหรือติดไปกับเมล็ดและเศษฟางข้าว

#### ช่วงเวลาระบาด

- อากาศเย็น มีน้ำค้างบนใบข้าวจนถึงเวลาสายหรือมีหมอกจัดติดต่อกันหลายวัน
- ใช้พันธุ์ต้านทาน ได้แก่ เหนียวสันป่าตอง เหนียวอุบล ๒ หางยี ๗๑ สันป่าตอง ๑ สุรินทร์ ๑
- กำจัดพืชอาศัยรอบคันนา เช่น หญ้าชันกาด หญ้าขน หญ้าไซ เป็นต้น
- ให้ปุ๋ยไนโตรเจนตามคำแนะนำ
- ตรวจสอบนาอยู่เสมอ ถ้าพบอาการของโรคประมาณ ๑๐% ของพื้นที่ใบ ๓ ใบบนโดยเฉพาะ เมื่ออากาศเย็นมีหมอกและน้ำค้างต่อเนื่องจนถึงเวลาสาย ควรพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช ตาม คำแนะนำใน

#### โรคขอบใบแห้ง

สาเหตุ เชื้อแบคทีเรีย

ลักษณะอาการ

ระยะกล้า มีจุดเล็กลักษณะฉ่ำน้ำที่ขอบใบล่าง ต่อมา ๗-๑๐ วัน จุดขยายเป็นทางสีเหลืองยาวตามใบ ใบแห้งเร็วส่วนที่ยังมีสีเขียวเปลี่ยนเป็นสีเทา ถ้าอาการรุนแรงต้นข้าวอาจเหี่ยวตายทั้งต้น หากนำต้นกล้าที่ได้รับเชื้อไปปักดำต้นกล้าจะเหี่ยวตายในเวลาอันรวดเร็ว

ระยะปักดำโดยทั่วไปต้นข้าวจะแสดงอาการหลังปักดำแล้ว ๔-๖ สัปดาห์ ขอบใบมีรอยขีดข่วน ต่อมาเปลี่ยนเป็นสีเหลือง บางครั้งพบหยดแบคทีเรียบริเวณแผล แผลมักขยายอย่างรวดเร็วไปตามความยาวของใบ ถ้าแผลขยายไปตามกว้าง ขอบแผลด้านในจะไม่เรียบ ต่อมาแผลจะเปลี่ยนเป็นสีเทา และแห้ง

ช่วงเวลาระบาด เมื่อฝนตกพราติดต่อกันหลายวัน ระดับน้ำในนาสูงหรือเมื่อเกิด น้ำท่วม

การป้องกันกำจัด

- ในแปลงที่เป็นโรค ไถกลบตอซังข้าวทันทีหลังการเก็บเกี่ยว
- กำจัดพืชอาศัยรอบคันนา เช่น ข้าวป่า และหญ้าไซ เป็นต้น
- ใช้พันธุ์ข้าวค่อนข้างต้านทาน เช่น เหลืองประทิว ๑๒๓ พัทลุง ๖๐ พิษณุโลก ๖๐ -๑ สันป่าตอง ๑ สุรินทร์ ๑
- ควรรดให้ปุ๋ยไนโตรเจน
- ไม่ระบายน้ำจากแปลงนาที่เป็นโรคสู่แปลงข้างเคียง

#### โรคกาบใบแห้ง

สาเหตุ เชื้อรา

ลักษณะอาการ พบตั้งแต่ระยะแตกกอถึงเก็บเกี่ยว แผลเกิดที่กาบใบใกล้ระดับน้ำ มีสีเขียวปนเทา ขอบแผลมีสีน้ำตาลขนาด ๑-๔ x ๒-๑๐ มม. แผลอาจขยายใหญ่มากขึ้นและลุกลามขึ้นไปตามกาบใบ ใบข้าว และกาบใบธง ใบและกาบใบเหี่ยวและแห้งตาย ถ้าข้าวแตกกอมาก ต้นเบียดกันแน่น โรคจะระบาดรุนแรงมากขึ้น

ช่วงเวลาระบาด เมื่อความชื้นและอุณหภูมิสูง

การป้องกันกำจัด

- กำจัดวัชพืชตามคันนาและแหล่งน้ำเพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อโรค
- ใช้ระยะปักดำและอัตราเมล็ดพันธุ์ตามคำแนะนำ
- ให้ปุ๋ยไนโตรเจนตามคำแนะนำในข้อ ๔.๑
- เมื่อเริ่มพบแผลบนกาบใบที่ ๕ นับจากยอด ใช้สารป้องกันกำจัดเชื้อราตามคำแนะนำใน

#### เพลี้ยไฟ

ลักษณะการทำลาย เพลี้ยไฟเป็นแมลงขนาดเล็กยาว ๑-๒ มิลลิเมตร ตัวเต็มวัยมีสีดำทำลายข้าวโดยดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบข้าวทำให้ปลายใบแห้ง ขอบใบม้วนเข้าหากัน ถ้าระบาดมากทำให้ข้าวตายทั้งแปลง

ช่วงเวลาระบาด ระยะกล้าในสภาพอากาศแห้งแล้ง ฝนทิ้งช่วง

การป้องกันกำจัด

- ดูแลแปลงข้าวระยะกล้าอย่าให้ขาดน้ำ
- เมื่อเกิดการระบาดของเพลี้ยไฟ ถ้ามีแหล่งเก็บน้ำตามธรรมชาติ ไขน้ำให้ท่วมยอดข้าว ๑-๒ วัน แล้วให้ปุ๋ยเร่งการเจริญเติบโต

#### หนอนกอข้าว

ลักษณะการทำลาย ในประเทศไทยหนอนกอข้าวมี ๔ ชนิด คือ หนอนกอสีครีม หนอนกอแถบลาย หนอนกอแถบลายสีม่วง และหนอนกอสีชมพู หนอนกอทั้ง ๔ ชนิด ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืน มักพบบินมาเล่นแสงไฟเวลากลางคืน ผีเสื้อหนอนกอสีครีม ตรงกลางปีกคู่หน้ามีจุดสีดำข้างละจุด ตัวหนอนสีขาวหรือสีครีม ผีเสื้อของหนอนกอแถบลายและหนอนกอแถบลายสีม่วง มีลักษณะคล้ายกันมาก แต่สามารถดูความแตกต่างระยะหนอน ตัวหนอนของหนอนกอแถบลาย หัวมีสีน้ำตาลอ่อน ส่วนหนอนกอแถบลายสีม่วง หัวมีสีดำ ส่วนผีเสื้อหนอนกอสีชมพูมีลำตัวอ้วนสั้น ส่วนหัวและลำตัวมีขนหนาปกคลุม ตัวหนอนมีสีเหลืองหรือชมพูปนม่วง

หนอนกอทั้ง ๔ ชนิด ทำลายต้นข้าวเหมือนกัน คือ ตัวหนอนกัดกินภายในลำต้นข้าว ในข้าวที่ยังเล็กหรือข้าวที่กำลังแตกกอ จะเกิดอาการ “ยอดเหี่ยว” และแห้งตาย หากหนอนกอทำลายระยะข้าวตั้งท้อง หรือหลังจากนั้นทำให้รวงข้าวมีสีขาว เมล็ดลีบทั้งรวง เรียกว่า “ข้าวหัวหงอก” รวงข้าวที่มีอาการดังกล่าวจะดึงหลุดออกมาได้ง่าย

ช่วงเวลาระบาด ตั้งแต่ต้นข้าวยังเล็ก ระยะข้าวตั้งท้อง ถึงระยะออกรวง

#### การป้องกันกำจัด

- ไถดินทำลายดักแด้และหนอนที่อยู่ตามตอซัง
- ปลุกพืชหมุนเวียน เพื่อตัดวงจรชีวิตของหนอนกอ
- ไม่ใช้สารฆ่าแมลงชนิดเม็ดในนาข้าว เพื่อช่วยอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ พวกแตนเบียนไข่ และแตนเบียนหนอน

#### เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยกระโดดหลังขาว

ลักษณะการทำลาย ตัวเต็มวัยของแมลงทั้งสองชนิดนี้มีลักษณะต่างกัน คือ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลมีปีกสีน้ำตาลลำตัวยาวประมาณ ๓ มิลลิเมตร มีทั้งพวกปีกสั้นและปีกยาว ส่วนเพลี้ยกระโดดหลังขาว มีขนาดใกล้เคียงกับเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล แต่ปีกค่อนข้างใส และจุดสีดำที่กลางและปลายปีก มองจากด้านบนเห็นเป็นทางสีขาวจากหัวถึงหลัง แมลงทั้งสองชนิดนี้ชอบบินมาเล่นแสงไฟเวลากลางคืน ทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงบริเวณโคนกอข้าว ถ้ามีแมลงจำนวนมากทำให้ต้นข้าวแห้งตาย นอกจากนี้เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลยังเป็นพาหะนำโรคใบหงิกมาสู่ข้าวอีกด้วย

โดยทั่วไป เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลระบาดทำความเสียหายแก่ข้าว รุนแรงกว่าเพลี้ยกระโดดหลังขาว

#### การป้องกันกำจัด

- ปลุกข้าวพันธุ์ต้านทาน เช่น สุพรรณบุรี ๑ ปทุมธานี ๑ พิษณุโลก ๒ ชัยนาท ๑ สุพรรณบุรี ๖๐ และสุพรรณบุรี ๙๐ หรือปลูกข้าวที่มีอายุเก็บเกี่ยวใกล้เคียงกัน มากกว่า ๑ พันธุ์ เพื่อลดความเสียหายเมื่อเกิดการระบาดรุนแรง
- ช่วงที่มีการระบาดรุนแรง ใช้แสงไฟล่อแมลงและทำลาย
- ห้ามใช้สารฆ่าแมลงกลุ่มไพรีทรอยด์สังเคราะห์ สารผสมไพรีทรอยด์สังเคราะห์ และสารที่ก่อให้เกิดการเพิ่มระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ทุกระยะการเจริญเติบโตของข้าว

#### แมลงสิง

ลักษณะการทำลาย แมลงสิงเป็นมวนชนิดหนึ่ง ลำตัวเรียวยาว ตัวมีกลิ่นเหม็นฉุน ตัวเต็มวัยยาวประมาณ ๑๕ มิลลิเมตร ด้านบนมีสีน้ำตาล ด้านล่างมีสีเขียว หนวดยาวเท่ากับลำตัว แมลงสิงทำลายข้าวโดยทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยใช้ปากดูดกินน้ำเลี้ยงจากเมล็ดข้าวระยะเป็นน้ำนมทำให้เมล็ดลีบ หรือไม่สมบูรณ์ ถ้าระบาดมากผลผลิตข้าวจะลดลง แปลงข้าวที่มีแมลงสิงระบาดจะได้กลิ่นเหม็นฉุน

ช่วงเวลาระบาด ระยะข้าวออกรวงเมล็ดเป็นน้ำนม

#### การป้องกันกำจัด

- ใช้สวิงโฉบจับตัวอ่อนและตัวเต็มวัยในนาข้าวที่พบระบาดและนำมาทำลาย

- ตัวเต็มวัยชอบกินเนื้อเน่า นำเนื้อเน่าแขวนไว้ตามแปลงนาและจับมาทำลาย หลีกเลี้ยงการปลูกข้าวที่มีอายุต่างกันในพื้นที่ใกล้เคียงกันเพื่อลดการแพร่พันธุ์ และการทำลายในพื้นที่ที่มีการระบาดเป็นประจำ ตารางที่ ๔๓ แสดงการป้องกันกำจัดโรคพืชต่างๆ (ข้าว)

โรค	สารป้องกันกำจัดโรคพืช	อัตราการใช้ ต่อไร่ 20 ลิตร	วิธีการใช้และข้อควรระวัง	หยุดใช้สารก่อน การเก็บเกี่ยว
โรคไหม้	คาซูกาไมซิน (2% ตับบลิฟี่)	3 กรัมต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม	คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูก 1 สัปดาห์หรือแช่เมล็ดพันธุ์ในสารละลายสารป้องกันกำจัดโรคพืชนาน 24 ชั่วโมง	14
	คาเบนดาซิม (50% ตับบลิฟี่)	20-30 กรัม		
	ไตรโซคลาโซล (75% ตับบลิฟี่)	10-16 กรัม		
	อิดิเฟนฟอส (30.7% อีซี)	25-30 มิลลิลิตร		
	ไอบีพี (50% อีซี)	20-30 มิลลิลิตร		
โรคกาบใบแห้ง	เพนไซคูรอน (25% ตับบลิฟี่)	20 มิลลิลิตร	พ่นบริเวณที่เริ่มพบโรคบนกาบที่ 5 จากยอด	15
	วาไลดาไมซิน (3% เอส แอล)	30 มิลลิลิตร		
	ชีวภัณฑ์ <i>Bacillus subtilis</i>	60 กรัม		
โรคเมล็ดต่าง	โพรพิโคนาโซล (25 % อีซี)	10-20 มิลลิลิตร	พ่นครั้งแรกเมื่อข้าวตั้งท้องใกล้ออกรวง พ่นครั้งที่ 2 ระยะเริ่มออกรวง	10
	คาร์เบนดาซิม+ อีพ็อกซีโคนาโซล (25% เอสซี)	30-40 มิลลิลิตร		
	โพรพิโคนาโซล+ ไตฟิโนโคนาโซล (30% อีซี)	10-20 มิลลิลิตร	พ่นเมื่อข้าวเริ่มออกรวง พ่น 2 ครั้ง ระยะเริ่มออกรวง	14
	โพรพิโคนาโซล+ โพลคลอซาซอล (49% อีซี)	15-30 มิลลิลิตร		
	ฟลูซิลาซอล(40%อีซี)	5-10 มิลลิลิตร		
	ทีบูโคนาโซล(25%ตบลิฟ)	15-20 มิลลิลิตร		
	เรกซาโคนาโซล(5%เอสซี)	30-40 มิลลิลิตร		
	โพลคลอซาซอล+คาร์เบนดาซิม (38%ตบลิฟ)	40 มิลลิลิตร		
	คาร์เบนดาซิม+ แมนโคเซ็บ (80%ตบลิฟ)	30 มิลลิลิตร		
	แมนโคเซ็บ+ไทโอฟานีต-เมทิล (75%ตบลิฟ)	60 กรัม		
	โรคใบจุดสีน้ำตาล	แมนโคเซ็บ+คาร์เบนดาซิม (80% ตับบลิฟี่)		
โพรพิโคนาโซล (25 ตับบลิฟี่/วีเอฟ)		20 มิลลิลิตร		
อิดิเฟนฟอส (30.7%อีซี)				
โรคยอดฟักดาบ	แคปแทน (50% ตับบลิฟี่)	3 กรัมต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม.	คลุกเมล็ดทั้งไว้นาน 7-15 วัน ก่อนปลูกหรือแช่เมล็ดในสารละลายสารป้องกันกำจัดโรคพืชนาน 24 ชม. ก่อนปลูก	
	แมนโคเซ็บ (80% ตับบลิฟี่)			
	แมนโคเซ็บ+คาร์เบนดาซิม (80% ตับบลิฟี่)			
โรคใบวงสีน้ำตาล	โพรพิโคนาโซล (25 ตับบลิฟี่/วีเอฟ)	20 มิลลิลิตร	พ่นเมื่อเริ่มพบโรคระบาด	14

ข้อมูลอ้างอิง : องค์ความรู้เรื่องข้าว [http://www.ricethailand.go.th/Rkb/manual/index.php-file=data\\_๐๑๒-rice\\_๐๑๒\\_manul\\_๐๐๓.html#T๑](http://www.ricethailand.go.th/Rkb/manual/index.php-file=data_๐๑๒-rice_๐๑๒_manul_๐๐๓.html#T๑)

## ๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเมืองยะลา มีการปลูกข้าว ฤดูกาลปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน ถึงเดือนเมษายน ในปีถัดไป โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกข้าว ดังนี้

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมายเหตุ
เตรียมพื้นที่									←→	→			
ตกล้ำ									←→				
ใส่น้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐										←→	→		
ปักดำ										←→	→		
ระยะแตกกอ												←→	
ระยะตั้งท้อง	←→												
ระยะออกรวง		←→	→										
เก็บเกี่ยว			←→	→									
ดูแลรักษา	←→	→								←→	→		

ภาพที่ ๔๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูก/ดูแลรักษาข้าว อำเภอเมืองยะลา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา พ.ศ.๒๕๖๗

## ๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเมืองยะลา มีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท ต่อไร่

ตารางที่ ๔๔ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว อำเภอเมืองยะลา

รายการ	บาท/ไร่
๑.ค่าวัสดุ	
-ค่าเมล็ดพันธุ์	-
-ค่าปุ๋ยเคมี	๒๐๐
-ค่าสารเคมี	-
๒.ค่าจ้างแรงงาน	
-ค่าเตรียมดินไถ	๘๐๐
-ค่าปักดำ	๒๐๐
-ค่ากำจัดวัชพืช	-
-ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
รวม	๑,๕๐๐

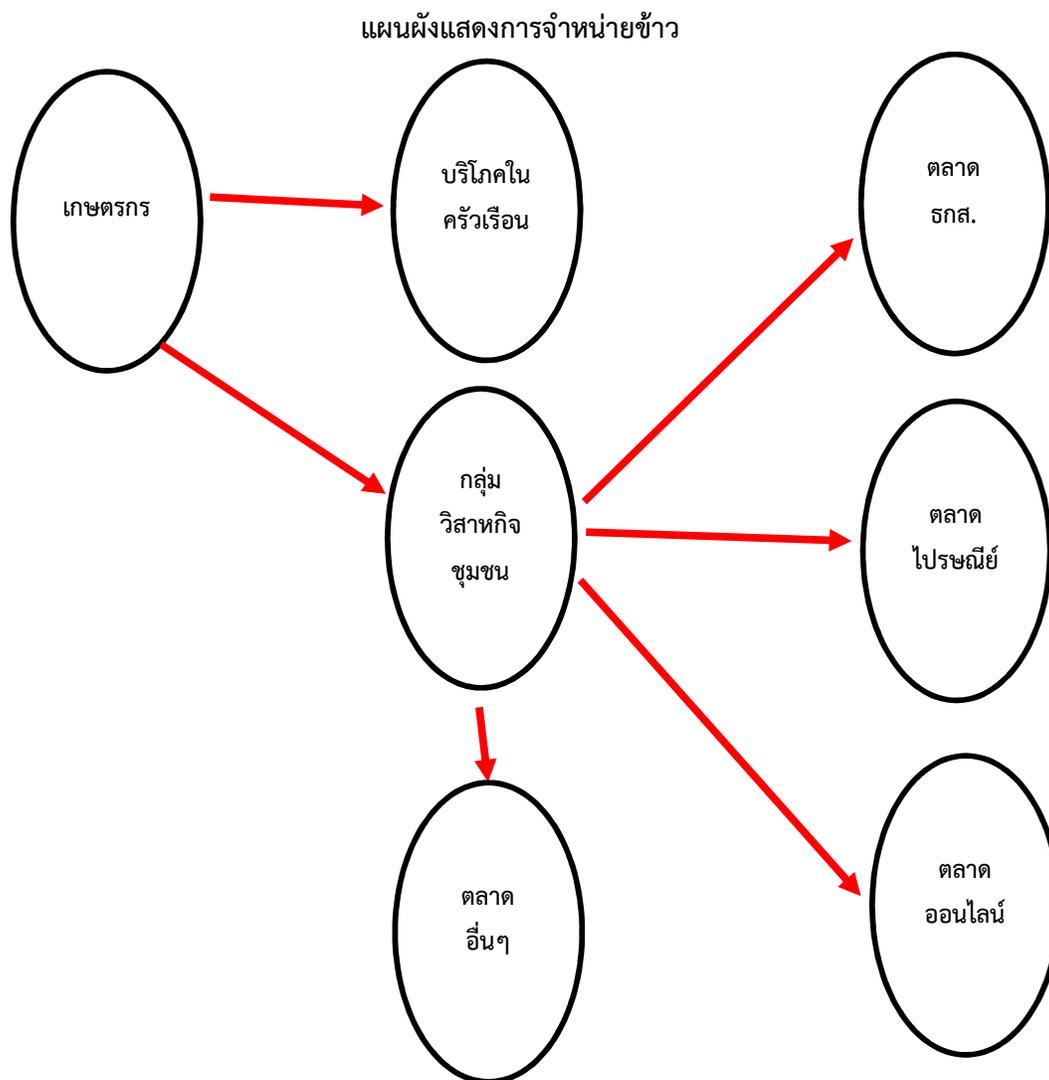
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ผลผลิตข้าวของอำเภอเมืองยะลา ส่วนใหญ่เน้นการใช้บริโภคในครัวเรือน มีแบ่งจำหน่ายให้กับ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และขายกันเองในชุมชน ซึ่งจะขายในรูปข้าวเปลือกโดยผู้ซื้อจะเอาข้าวเปลือกไปสีเอง โดยในแต่ละชุมชนจะมีโรงสีข้าวขนาดเล็กไว้บริการกันเอง

(๑) วิธีการตลาด

วิธีการตลาดข้าวที่สำคัญของอำเภอเมืองยะลา อาจสรุปได้ดังนี้



ภาพที่ ๔๔ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอเมืองยะลา

ข้อมูลอ้างอิง : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป  
อำเภอเมืองยะลา มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนปลูกข้าวพื้นเมืองปลอดสารพิษ โดยดำเนินการในการแปรรูปเป็นข้าวกล้อง ข้าวหอมมะลิออล ข้าวเลียดปลาไหล

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเมืองยะลา มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการผลิตพืช (ข้าว) จำนวน ๑ ราย คือ นายชากาเรีย เดร์ หมู่ที่ ๘ ตำบลบุดี เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น และเป็นประธานแปลงใหญ่ (นาข้าว)

มีองค์ความรู้ ทักษะ ความชำนาญในประเด็นดังนี้

- การเพิ่มผลผลิต
- การลดต้นทุน
- การแปรรูปข้าว
- การแปรรูปฟางข้าวเป็นปุ๋ยหมัก
- การใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันเชื้อรา

## ๑.๔ สิ้นค้าเกษตรกรที่สำคัญ

### ๑.๔.๓ ชนิดสิ้นค้า ปาล์มน้ำมัน

#### ๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

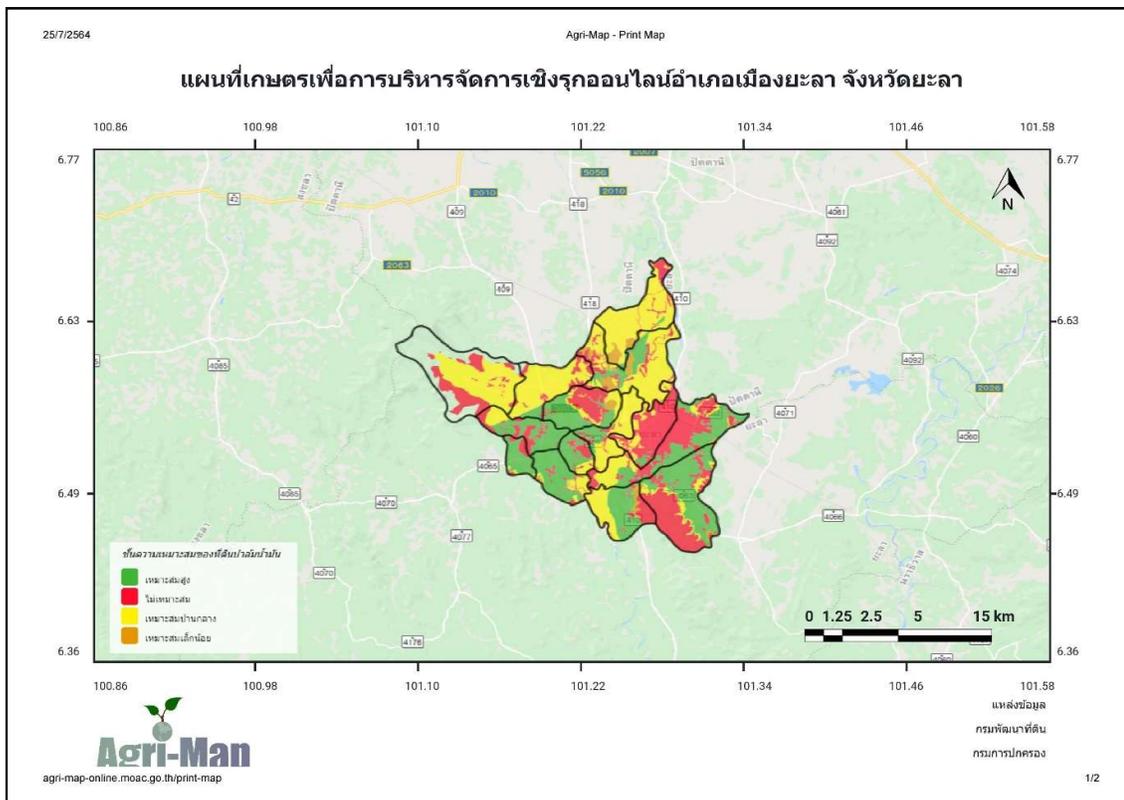
##### (๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเมืองยะลา มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมันทั้งหมด จำนวน ๑๘๘,๓๑๑.๕๙ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๕๗,๐๗๒.๙๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๗๒,๐๖๙.๘๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๒๗ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๕,๑๐๕.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๗๑ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๕๔,๐๖๓.๐๑ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๗๐

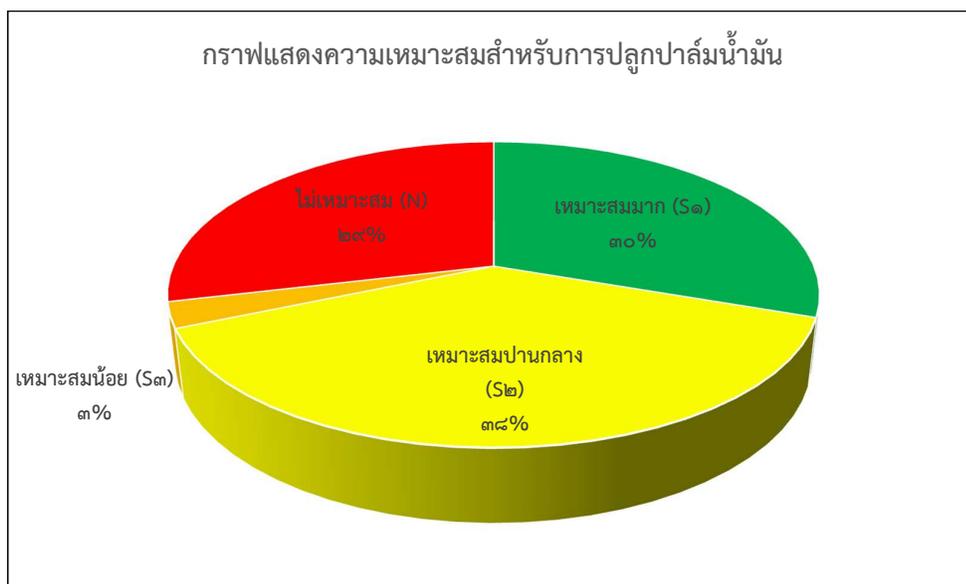
ตารางที่ ๔๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอเมืองยะลา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ตาเซะ	๓๙๔.๗๑	๑๓,๒๖๒.๓๐	๑,๒๑๘.๕๓	๑,๖๒๘.๘๔	๑๖,๕๖๗.๓๘
ยูโป	๓,๓๗๒.๑๕	๑๒,๔๖๕.๕๐	๒,๑๕๒.๐๑	๓,๑๒๓.๘๗	๒๑,๑๑๓.๕๓
ลำใหม่	๙๐๑.๖๘	๑๐,๔๐๓.๖๐	-	๑,๘๗๗.๓๕	๑๓,๑๘๒.๖๓
พร่อน	๕,๖๐๘.๕๑	๑,๐๒๑.๓๐	๔๗๓.๔๓	๔,๒๑๐.๔๑	๑๒,๓๑๓.๖๕
ลิดล	๕,๖๘๘.๐๗	๑,๔๕๖.๖๓	-	๒,๖๖๖.๖๖	๙,๘๑๑.๓๖
ยะลา	๓,๒๒๒.๔๔	๒๒๖.๐๗	๗.๗๒	๘๐๕.๘๙	๔,๒๖๒.๑๒
ลำพะยา	-	๑๑,๔๑๒.๐๐	-	๕,๗๑๕.๕๖	๑๗,๑๒๗.๕๖
เปาะเล็ง	๖,๖๒๒.๖๓	๑,๖๗๖.๕๑	๑๕๘.๗๑	๗๒๘.๒๑	๙,๑๘๖.๐๖
หน้าถ้ำ	๒,๙๐๘.๕๕	๗๖๘.๗๘	-	๑,๒๓๑.๒๖	๔,๙๐๘.๕๙
ท่าสาป	๑,๘๘๗.๖๓	๖,๖๐๒.๖๕	-	๘๖๐.๒๖	๙,๓๕๐.๕๔
สะเตงนอก	๘,๖๑๙.๔๒	๓,๘๘๗.๐๔	๘๑.๔๙	๙,๕๗๑.๙๓	๒๒,๑๕๙.๘๘
บูดี	๑๑,๘๔๓.๒๐	๑,๙๑๙.๔๔	๓๑๙.๗๐	๑๐,๕๖๓.๘๐	๒๔,๖๔๖.๑๔
บันนังสาเรง	๕,๕๐๗.๙๐	๓,๖๗๑.๔๔	๖๓๑.๑๗	๒,๒๒๒.๓๔	๑๒,๐๓๒.๘๕
สะเตง	๔๙๖.๐๘	๒,๒๙๖.๕๙	-	๘,๘๕๖.๖๒	๑๑,๖๔๙.๒๙

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๔๕ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอเมืองยะลา (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗)



ภาพที่ ๔๖ กราฟแสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกรับน้ำฝน อำเภอเมืองยะลา (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗)

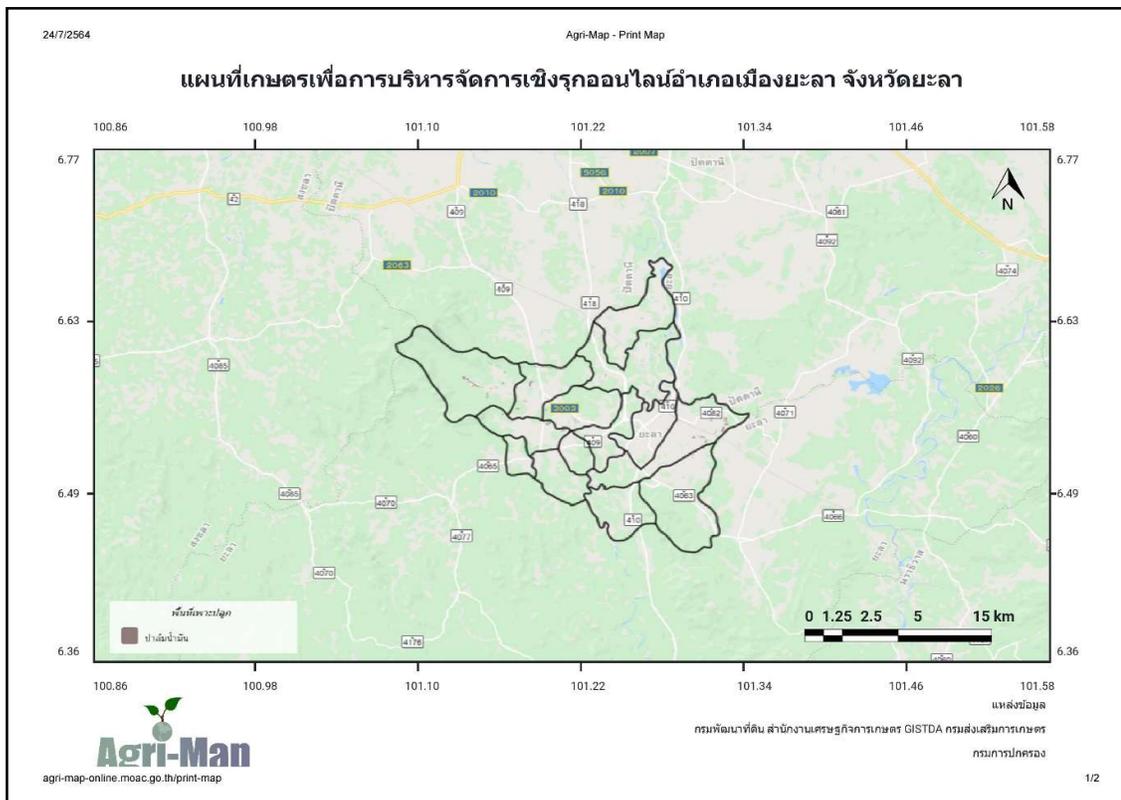
## (๒) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

อำเภอเมืองยะลาที่มีพื้นที่การปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑,๑๕๘.๗๒ ไร่ คริวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากในตำบลสะเตงนอก จำนวน ๓๔๑.๕๙ ไร่ รองลงมาคือตำบลลำพะยา จำนวน ๒๕๘.๔๙ ไร่ และตำบลยูโป จำนวน ๑๒๑.๙๖ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๖ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอเมืองยะลา

ที่	ตำบล	เนื้อที่ปลูก (ไร่)
๑	พร่อน	๑๐๑.๖๘
๒	เปาะเส้ง	-
๓	บันนังสาเรง	๘.๓๐
๔	ยูโป	๑๒๑.๙๖
๕	สะเตงนอก	๓๔๑.๕๙
๖	ลิตล	๑๒๑.๓๑
๗	บูดี	๒๘.๔๕
๘	หน้าถ้ำ	๔.๑๘
๙	ตาเซะ	๕๗.๕๐
๑๐	ท่าสาป	๘.๙๙
๑๑	ลำพะยา	๒๕๘.๔๙
๑๒	ยะลา	-
๑๓	ลำใหม่	๑๐๖.๒๗
<b>รวม</b>		<b>๑,๑๕๘.๗๒</b>

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗



ภาพที่ ๔๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗

(๓) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม

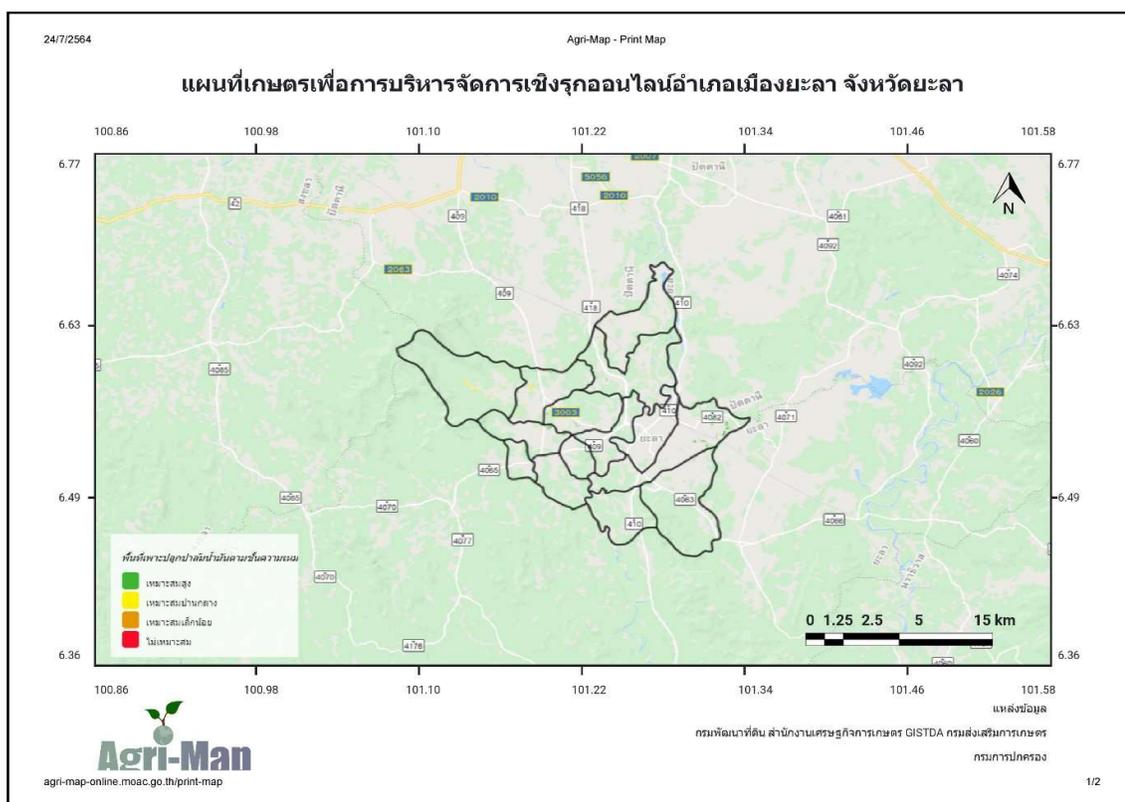
อำเภอเมืองยะลา มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับความเหมาะสม จำนวน ๑,๑๕๕.๔๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๖๐๒.๒๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๑๒ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๕๕๑.๕๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๗๓ พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S๓) จำนวน ๑.๖๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๔

ตารางที่ ๔๗ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา

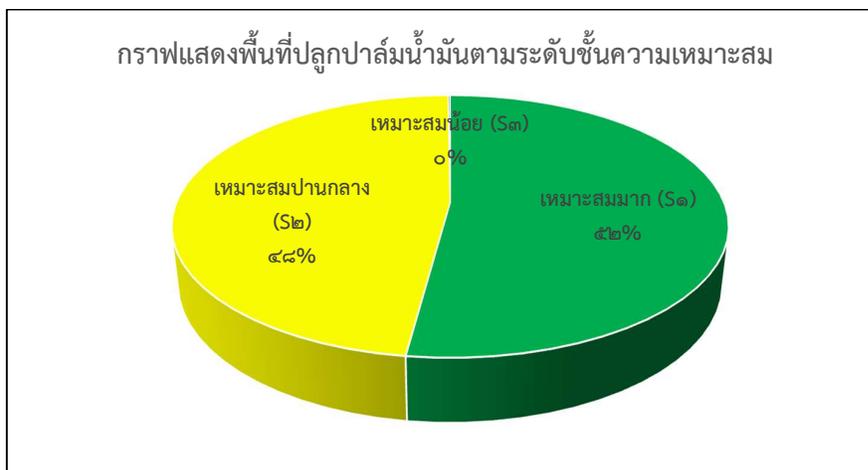
ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
ตาเซะ	-	๕๗.๕๐	-	-	๕๗.๕๐
ยูโป	๑๗.๕๘	๑๐๒.๓๙	๑.๖๖	-	๑๒๑.๖๓
ลำใหม่	-	๑๐๖.๒๗	-	-	๑๐๖.๒๗
พร่อน	๑๐๑.๖๘	-	-	-	๑๐๑.๖๘
ลีดล	๑๑๒.๕๖	๘.๗๕	-	-	๑๒๑.๓๑
ยะลา	-	-	-	-	-

ลำพะยา	-	๒๕๕.๕๑	-	-	๒๕๕.๕๑
เปาะเล้ง	-	-	-	-	-
หน้าถ้ำ	๔.๑๘	-	-	-	๔.๑๘
ท่าสาป	-	๘.๙๙	-	-	๘.๙๙
สะเตงนอก	๓๓๒.๗๒	๘.๘๗	-	-	๓๔๑.๕๙
บูดี	๒๘.๔๕	-	-	-	๒๘.๔๕
บันนังสาเรง	๕.๐๕	๓.๒๕	-	-	๘.๓๐
สะเตง	-	-	-	-	-

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, สำนักเศรษฐกิจการเกษตร, GISDA (พ.ศ.๒๕๖๗)



ภาพที่ ๔๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, สำนักเศรษฐกิจการเกษตร, GISDA (พ.ศ.๒๕๖๗)



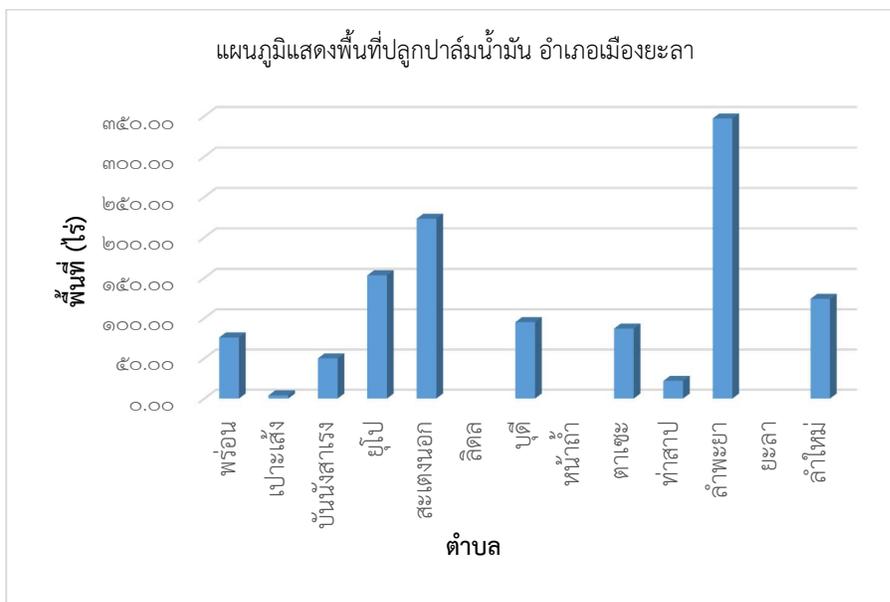
ภาพที่ ๔๙ กราฟแสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, สำนักเศรษฐกิจการเกษตร, GISDA (พ.ศ.๒๕๖๗)

## ๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอเมืองยะลา มีพื้นที่การปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑,๑๘๑ ไร่ ๑๕๒ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากในตำบลลำพะยา จำนวน ๓๔๗ ไร่ รองลงมาคือตำบลสะเตงนอก จำนวน ๒๒๓ ไร่ ๓๔ ครัวเรือน ตำบลยูโป จำนวน ๑๕๓ ไร่ ๓๖ ครัวเรือน และตำบลลำใหม่ จำนวน ๑๒๔ ไร่ ๑๘ ครัวเรือน ตามลำดับ ตารางที่ ๔๘ แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอเมืองยะลา

ที่	ตำบล	ครัวเรือนที่ปลูก (ครัวเรือน)	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิต เฉลี่ย (กก./ไร่)
๑	พร่อน	๕	๗๖	๗๖	๙๑.๒๐	๑,๒๐๐.๐๐
๒	เปาะเส้ง	๒	๔	๓	๕.๔๐	๑,๘๐๐
๓	บันนังสาเรง	๘	๕๐	๓๗	๖๖.๖๐	๑,๘๐๐
๔	ยูโป	๓๖	๑๕๓	๑๔๔	๒๕๙.๒๐	๑,๘๐๐
๕	สะเตงนอก	๓๔	๒๒๓	๒๒๓	๓๒๕.๕๐	๑,๕๐๐
๖	ลิตล	-	-	-	-	-
๗	บูดี	๒๑	๙๕	๙๕	๑๑๑๓.๑๐	๑,๒๐๐
๘	หน้าถ้ำ	-	-	-	-	-
๙	ตาเซะ	๑๕	๘๗	๘๗	๑๗๔	๒,๐๐๐
๑๐	ท่าสาป	๕	๒๒	๒๒	๔๔	๒,๐๐๐
๑๑	ลำพะยา	๘	๓๔๗	๓๔๐	๕๗๘	๑,๗๐๐
๑๒	ยะลา	-	-	-	-	-
๑๓	ลำใหม่	๑๘	๑๒๔	๑๒๔	๒๔๘	๒,๐๐๐
	<b>รวม</b>	<b>๑๕๒</b>	<b>๑,๑๘๑</b>	<b>๑,๑๕๑</b>	<b>๑,๙๐๕</b>	<b>๑,๖๐๐</b>

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา , พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๕๐ กราฟแสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗

### ๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

#### การเลือกพื้นที่ ปลูกปาล์ม

- ควรเลือกพื้นที่ที่ดินมีชั้นหน้าดินลึก ความอุดมสมบูรณ์สูงถึงปานกลาง
- ควรมีลักษณะดินร่วน ดินร่วนปนดินเหนียว ดินเหนียว เนื้อดินไม่ควรเป็นทรายจัด ไม่มีชั้นลูกรัง หรือชั้นดิน

ดานสูงมากกว่า ๐.๕๐ เมตร

- มีการระบายน้ำดีถึงปานกลาง น้ำไม่แช่ขังนาน มีระดับน้ำใต้ดินตื้น
- ความเป็นกรดเป็นด่างของดินที่เหมาะสม ๔ - ๖
- ความลาดเอียง ๑ - ๑๒ % แต่ไม่ควรเกิน ๒๓ %
- ควรอยู่ในเขตที่มีปริมาณน้ำฝนไม่น้อยกว่า ๑,๘๐๐ มม./ปี แต่ละเดือนควรมีฝนเฉลี่ยประมาณ ๑๒๐ มม./เดือน ฝนทิ้งช่วงติดต่อกันนานไม่เกิน ๓ เดือน เพราะช่วงแล้งที่ยาวนานทำให้ดอกตัวเมียลดลง ดอกตัวผู้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตลดลงในเวลา ๑๙ - ๒๒ เดือนหลังจากนั้น
- มีแหล่งน้ำเพียงพอสำรองไว้ใช้ ถ้ามีการขาดน้ำมากกว่า ๓๐๐ มม.ต่อปีหรือช่วงแล้งติดต่อกันมากกว่า ๔ เดือน
- พื้นที่ที่มีสภาพไม่เหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน เช่น ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ สภาพพรุ ดินค่อนข้างเค็ม พื้นที่ที่มีน้ำท่วมขังนาน ฯลฯ ต้องมีการจัดการแก้ไขตามสภาพปัญหาของพื้นที่นั้นๆ
- เป็นพื้นที่ที่มีแสงแดดประมาณ ๒,๐๐๐ ชั่วโมง/ปี หรือไม่ควรต่ำกว่า ๕ ชั่วโมงต่อวัน
- อุณหภูมิ ๒๒ - ๓๒ องศาเซลเซียส
- ไม่อับลมและไม่มีลมพัดแรง

#### การเตรียมพื้นที่ ปลูกปาล์ม

- **โค่นล้ม** กำจัดซากต้นไม้และวัชพืชออกจากแปลง ไถพรวนปรับพื้นที่ให้เรียบ ในกรณีที่โค่นล้มปาล์มเก่าเพื่อปลูกใหม่ทดแทน ควรใช้วิธีสับต้นปาล์มและกองให้ย่อยสลายในแปลง ไม่ควรกองซากต้นปาล์มสูงเกินไป เพราะจะเป็นที่วางไข่ของด้วงแรด
- **ทำถนนในแปลง** เพื่อใช้เป็นเส้นทางขนส่งผลผลิตและปฏิบัติงานการดูแลรักษาสวน และเก็บเกี่ยวปาล์มการวางผังทำถนนขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศและขนาดของสวนปาล์มน้ำมัน

โดยทั่วไปรูปแบบของถนน มี ๓ แบบคือ

- **ถนนใหญ่** กว้างประมาณ ๖ - ๘ เมตร ห่างกันประมาณ ๑ กิโลเมตร เพื่อใช้เป็นเส้นทางขนส่งวัสดุ การเกษตร และผลผลิตไปโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม (สำหรับสวนปาล์มขนาดเล็กกว่า ๕๐๐ ไร่ ไม่จำเป็นต้องสร้างถนน ใหญ่)

- **ถนนย่อยหรือถนนเข้าแปลง** เป็นถนนที่สร้างแยกจากถนนใหญ่ มีความกว้างประมาณ ๔ - ๖ เมตร ระยะห่างถนนประมาณ ๕๐๐ เมตร เพื่อใช้สำหรับขนส่งวัสดุการเกษตรเข้าสวนปาล์ม และขนส่งผลผลิต

- **ถนนซอย** เป็นถนนขนาดเล็กแยกจากถนนย่อยเข้าไปในแปลงปลูกปาล์ม ความกว้างขนาด ๓ - ๔ เมตร มีระยะห่างประมาณ ๕๐ เมตร สำหรับขนส่งวัสดุการเกษตร และ ผลผลิตสู่ถนนย่อย

• **ทำทางระบายน้ำ** การทำระบบระบายน้ำควรทำตามความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และควรออกแบบให้เชื่อมโยงกับ ระบบการขนส่งเพื่อให้มีการสร้างสะพานน้อยที่สุด ในสวนปาล์มประกอบด้วยทางระบายน้ำ ๓ ประเภท คือ

- **ทางระบายน้ำระหว่างแถวปาล์ม** ควรสร้างขนานกับทางระบายน้ำหลักและตั้งฉากกับทางระบาย น้ำระหว่างแปลง ขนาดของทางระบายน้ำระหว่างแถวปาล์มกว้าง ๑.๒๐ เมตร ท้องทางระบายน้ำกว้าง ๐.๓๐ - ๐.๕๐ เมตร และลึก ๑ เมตร การทำทางระบายน้ำระหว่างแถวปาล์มขึ้นอยู่กับชนิดของดินในแต่ละแปลง ถ้าเป็นที่ลุ่มน้ำท่วมขัง ควรขุดระบายน้ำทุก ๆ ๒ - ๔ แถวปาล์ม ถ้าเป็นที่ราบลุ่มควรมีการระบายน้ำที่ดี ควรทำทางระบายน้ำทุก ๆ ๖ แถว ถ้าที่ ดอนใช้ระยะ ๑๐๐ เมตร

- **ทางระบายน้ำระหว่างแปลง** ควรสร้างขนานกับถนนเข้าแปลง มีระยะห่างกันประมาณ ๒๐๐ - ๔๐๐ เมตร ทางระบายน้ำนี้จะตั้งฉากและเชื่อมโยงกับทางระบายน้ำหลักมีขนาดของคูกว้าง ๒.๐๐ - ๒.๕๐ เมตร ลึก ๑.๒๐ - ๑.๘๐ เมตร ท้องคูกว้าง ๐.๖๐ - ๑.๐๐ เมตร

- **ทางระบายน้ำหลัก** เป็นทางระบายน้ำขนาดใหญ่สามารถรับน้ำจากทางระบายน้ำระหว่างแปลงได้ แล้วไหลลงสู่ทางน้ำธรรมชาติต่อไป ส่วนमार่องน้ำขนาดใหญ่นี้จะสร้างขนานกับถนนใหญ่ หรือตามความจำเป็นในการ ระบายน้ำ มีขนาดปากร่อง ๓.๕๐ - ๕.๐๐ เมตร ท้องร่องกว้าง ๑.๐๐ เมตร และลึกประมาณ ๒.๕๐ เมตร โดยปกติ ด้านข้างของทางระบายน้ำจะมีมุมลาดชันประมาณ ๕๐ - ๖๐ องศา จากแนวขนานของทางระบายน้ำ

• **วางแนวปลูก** ทำหลังจากสร้างถนนและทางระบายน้ำ ระบบการปลูกใช้สามเหลี่ยมด้านเท่า ให้แถวปลูกหลักอยู่ในแนว เหนือใต้ ระยะปลูก ๙ เมตร x ๙ เมตร x ๙ เมตร เพื่อให้ต้นปาล์มทุกต้นได้รับแสงแดดมากที่สุดและสม่ำเสมอ

• **ปลูกพืชคลุมดิน** ปลูกในช่วงเตรียมพื้นที่เนื่องจากการปลูกปาล์มน้ำมันใช้ระยะปลูก ๙ x ๙ x ๙ เมตร แบบสามเหลี่ยม ด้านเท่า ซึ่งทำให้มีพื้นที่ว่างระหว่างแถวมากในช่วงตั้งแต่เริ่มปลูกจนกระทั่งปาล์มอายุ ๓ ปี ดังนั้นจึงควรปลูกพืชตระกูลถั่ว คลุมดินเพื่อช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและรักษาความชุ่มชื้นของดิน เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดินจากการ ตรึงไนโตรเจนจากอากาศของพืชตระกูลถั่ว อีกทั้งยังควบคุมวัชพืชในแปลงด้วยเนื่องจากพืชตระกูลถั่วบางชนิดปลูกคลุม ดินครั้งเดียวอย่างถูกวิธีสามารถป้องกันกำจัดวัชพืชได้อย่างต่อเนื่องจนกระทั่งปาล์มน้ำมันให้ผลผลิต

แต่มีข้อควรพิจารณา คือ ควรเป็นพืชที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของเขตนั้น เช่น ถั่วพรี ก็จะเป็นพืชตระกูลถั่วที่เหมาะสม กับภาคอีสาน สำหรับภาคใต้พืชคลุมดินตระกูลถั่วที่นิยมปลูกกันทั่วไปในสวนปาล์มน้ำมันและได้ผลดี คือถั่วเพอราเรีย (Puraria phaseoloides) ถั่วเซ็นโตซีมา (Centrosema pubescence) ถั่วคาโลโปโกเนียม (Calopogonium mucunoides) ใช้อัตราเมล็ด ๐.๘-๒.๐ กิโลกรัมต่อไร่โดยมีอัตราส่วนของเมล็ดพืชคลุม ๓ ชนิดคือคาโลโปโกเนียม : เพอราเรีย : เซ็นโตซีมา เท่ากับ ๒:๒:๓ (เมล็ดมีความงอก ๖๐-๘๐% เมล็ดถั่วทั้ง ๓ ชนิดนี้หาซื้อได้ตามร้านค้าชุมชนใน พื้นที่ที่มีการปลูกปาล์มน้ำมัน การปลูกพืชคลุมตระกูลถั่วในภาคใต้ ทำได้โดยใช้เมล็ด การปลูกพืชคลุมโดยใช้เมล็ดมี ๒ วิธี วิธีแรกปลูกพืชคลุมพร้อมปลูกต้นปาล์มน้ำมัน โดยหลังปลูกปาล์มน้ำมันให้ปลูกตามด้วยพืชคลุมทันที โดยปลูกพืชคลุม หวานหรือหยอดเมล็ดในระหว่างแถวปาล์มน้ำมัน ๕ แถว แต่ละแถวห่าง ๑ เมตร ขนานไปกับแถวปาล์ม ห่างจากโคนต้น ปาล์ม ๒ เมตร และปลูกเพิ่มในแถวปาล์มอีก ๓ ในแนวตั้งฉาก นำเมล็ดพืชคลุมที่เตรียมไว้ลงปลูก โดยการเปิดร่องลึก ๑.๒

นิ้ว โรยเมล็ดในร่องให้กระจายอย่างสม่ำเสมอแล้วกลบ การปลูกด้วยเมล็ดอีกวิธีคือ ปลูกพืชคลุมก่อนปลูกปาล์มน้ำมัน หลังวางแนวปลูกปาล์ม และควรทำในต้นฤดูฝน ให้แนวปลูกพืชคลุมเหมือนกรรมวิธีแรก เมื่อพืชคลุมคลุมพื้นที่ได้ ๕๐ - ๖๐ เปอร์เซ็นต์ หรือ ๒ - ๓ เดือนหลังปลูกพืชคลุม จึงเอาต้นปาล์มน้ำมันลงปลูก ก่อนปลูกถากพืชคลุมบริเวณหลุมให้เป็นวงกว้างประมาณ ๑ - ๒ เมตร

### ข้อควรระวังในการปลูกพืชคลุมดินคือ

ต้องไม่ให้เถาของพืชคลุมพันต้นปาล์มน้ำมัน และควรมีการป้องกันกำจัดหนูที่จะมากัดโคนต้นปาล์มน้ำมันอย่างสม่ำเสมอ

### การวิเคราะห์ดินก่อนปลูกปาล์ม

เป็นการวิเคราะห์คุณสมบัติของดินทั้งทางเคมีและทางกายภาพ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประเมินสภาพและองค์ประกอบของดิน วางแผนปรับปรุงดิน จัดการดิน กำหนดชนิดและวิธีการใส่ปุ๋ย การวิเคราะห์คุณสมบัติของดินทางกายภาพ ได้แก่ ส่วนประกอบของดิน ความลึกของดิน ความลาดเท การระบายน้ำ การวิเคราะห์คุณสมบัติของดินทางเคมี ได้แก่ ความเป็นกรด - ด่าง (pH) ความต้องการปูน อินทรีย์วัตถุ ความเค็มของดิน ฟอสฟอรัส โปแตสเซียม แคลเซียม แมกนีเซียม ส่วนในดินกรดจัดหรือดินพรุวิเคราะห์เพิ่มในธาตุ เหล็ก และทองแดง

### การปลูกปาล์มและดูแลรักษา

- **เตรียมหลุมปลูก** ขุดหลุมให้มีขนาดใหญ่กว่าถ่วงต้นกล้าเล็กน้อย รูปตัวยู หรือทรงกระบอก ควรแยกดินบน - ล่างออกจากกัน ร่องกันหลุมด้วยปุ๋ยร็อกฟอสเฟต (๐-๓-๐) อัตรา ๒๕๐ - ๕๐๐ กรัม/หลุม
  - **ควรใช้ต้นกล้าที่มีอายุ ๘ เดือนขึ้นไป** ซึ่งมีลักษณะต้นสมบูรณ์แข็งแรง ไม่แสดงอาการผิดปกติ และมีใบรูปขนนก จำนวนอย่างน้อย ๒ ใบ
    - **เวลาปลูก** ควรปลูกในช่วงฤดูฝน ไม่ควรปลูกช่วงปลายฤดูฝนต่อเนื่องฤดูแล้ง หรือหลังจากปลูกแล้วจะต้องมีฝนตกอีกอย่างน้อยประมาณ ๓ เดือน จึงจะเข้าฤดูแล้ง ข้อควรระวัง หลังจากปลูกไม่ควรเกิน ๑๐ วันจะต้องมีฝนตก
    - **วิธีการปลูก** ถอดถุงพลาสติกออกจากต้นกล้าปาล์มน้ำมัน อย่าให้ก้อนดินแตก จะทำให้ต้นกล้าชะงักการเจริญเติบโตวางต้นกล้าลงในหลุมปลูกใส่ดินชั้นบนลงก้นหลุมแล้วจึงใส่ดินชั้นล่างตามลงไป และจัดต้นกล้าให้ตั้งตรงแล้วจึงอัดดินให้แน่น เมื่อปลูกเสร็จแล้วโคนต้นกล้าจะต้องอยู่ในระดับเดียวกับระดับดินเดิมของแปลงปลูก
    - **ตอนปลูกควรใช้ตาข่ายหุ้มรอบโคนต้นเพื่อป้องกันหนู** หลังจากปลูกเตรียมการป้องกันกำจัดหนูโดยวิธีผสมผสาน หากสำรวจแล้วพบว่ามีหนูเข้าทำลาย ควรวางเหยื่อพิษและกรงดัก
    - **การปลูกซ่อม** เมื่อพบต้นปาล์มที่ถูกทำลายโดยศัตรูพืช และต้นที่กระทบกระเทือนจากการขนส่งหรือการปฏิบัติอย่างรุนแรง ตลอดจนต้นผิดปกติจะต้องขุดทิ้งและปลูกซ่อม ควรปลูกซ่อมให้เร็วที่สุด ดังนั้นควรเตรียมต้นกล้าไว้สำหรับปลูกซ่อมประมาณร้อยละ ๕ ของต้นกล้าที่ต้องการใช้ปลูกจริง โดยดูแลรักษาไว้ในถุงพลาสติกสีดำ ขนาด ๑๕ x ๑๘ นิ้ว ต้นกล้าจะมีอายุระหว่าง ๑๒ - ๑๘ เดือน ทั้งนี้เพื่อให้ต้นกล้าที่นำไปปลูกซ่อมมีขนาดใกล้เคียงกับต้นกล้าในแปลงปลูกจริงหรือเตรียมโดยนำไปปลูกระหว่างต้นปาล์มในแถวนอกสุด เพื่อให้คงระยะปลูกภายในแปลงไว้ และสะดวกในการจัดการสวน การปลูกซ่อมแบ่งออกเป็น ๒ ระยะคือ
      ๑. **ปลูกซ่อมหลังจากปลูกในแปลงประมาณ ๑ - ๒ เดือน** หรือไม่ควรเกิน ๑ ปี อาจเกิดจากการกระทบกระเทือนตอนขนย้ายปลูก ได้รับความเสียหายจากศัตรูปาล์มน้ำมัน เช่น หนู แม่น หรือเกิดจากภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ความแห้งแล้งหลังปลูกอย่างรุนแรง
      ๒. **ปลูกซ่อมหลังจากการย้ายปลูก ๑ ปีขึ้นไป** เป็นการปลูกซ่อมต้นกล้าที่มีลักษณะผิดปกติ เช่น ต้นมีลักษณะทรงสูง โตเร็วผิดปกติซึ่งเป็นลักษณะของต้นตัวผู้

• **หลังปลูก** ถ้าพบด้วงกุหลาบเริ่มทำลายใบเป็นรูพรุนให้ฉีดพ่นด้วยเซฟวิน ๘๕ % ในตอนเย็นทั้งใบและบริเวณโคนต้น

• **กำจัดวัชพืชรอบโคนต้นในช่วงอายุ ๑ - ๓ ปี** ตามระยะเวลา เช่น ก่อนการใส่ปุ๋ย ถ้าใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชระวางอย่าให้สารเคมีสัมผัสต้นปาล์มน้ำมัน

รัศมีรอบโคนต้นปาล์มที่ต้องกำจัดวัชพืช	
อายุปาล์ม (เดือน)	รัศมีรอบโคนต้น (เมตร)
๐ - ๖	๐.๕๐ - ๐.๗๕
๖ - ๑๒	๐.๗๕ - ๑.๐๐
๑๒ - ๒๔	๐.๗๕ - ๑.๒๕
๒๔ - ๓๐	๑.๒๕ - ๒.๒๕
มากกว่า ๓๐	๒.๒๕ - ๒.๗๕

#### ๔. การใส่ปุ๋ยปาล์ม

• **ปาล์มน้ำมันอายุ ๑ - ๓ ปี** เป็นช่วงที่มีการเจริญเติบโตทางลำต้นและใบอย่างรวดเร็ว การใส่ปุ๋ยในช่วงนี้ เพื่อให้มีการเจริญเติบโตทั้งทางลำต้นและทางใบอย่างรวดเร็ว โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ต้นปาล์มน้ำมันให้ผลผลิตที่สูง และสม่ำเสมอในระยะต่อไป อย่างไรก็ตามการใส่ปุ๋ยเคมีต้องคำนึงถึงชนิดของดินที่ปลูกปาล์มน้ำมัน เนื่องจากในดินแต่ละพื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์ที่แตกต่างกัน ในคำแนะนำนี้ได้แบ่งชนิดดินออกเป็น ๕ กลุ่ม เพื่อให้สามารถเลือกใส่ปุ๋ยได้ใกล้เคียงกับชนิดของดินที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (ตาราง ที่ ๑)

ตารางที่ ๔๙ ปริมาณปุ๋ยเคมีสำหรับปาล์มน้ำมันอายุปลูก ๑ - ๓ ปี

ชนิดดิน	อายุปาล์ม น้ำมัน (ปี)	ชนิดและปริมาณปุ๋ยเคมี (กก./ต้น)				
		๒๑-๐-๐	๑๘-๔๖-๐	๐-๐-๖๐	กีเซอร์ไรท์	โบแรท
ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	๑	๑.๒๕	๐.๕๐	๑.๐๐	๐.๕๐	๐.๐๙
	๒	๒.๕๐	๐.๗๕	๒.๕๐	๑.๐๐	๐.๑๓
	๓	๓.๕๐	๑.๐๐	๓.๐๐	๑.๐๐	๐.๑๓
ดินเหนียวที่มีความอุดม สมบูรณ์สูง (มีดินเหนียวตั้งแต่ ๔๐ % ขึ้นไป)	๑	๑.๐๐	๐.๖๐	๐.๕๐	-	๐.๐๙
	๒	๒.๐๐	๐.๙๐	๑.๘๐	-	๐.๑๓
	๓	๒.๐๐	๑.๑๐	๒.๓๐	๐.๗๐	๐.๑๓

ในดินกรดหรือดินเปรี้ยวจัด (acid sulphate)	๑	๑.๐๐	๐.๙๐	๑.๐๐	๐.๓๐	๐.๐๙
	๒	๒.๒๐	๐.๙๐	๒.๕๐	๐.๓๐	๐.๑๓
	๓	๓.๐๐	๑.๑๐	๒.๕๐	๐.๗๐	๐.๑๓
ดินทราย	๑	๒.๕๐	๐.๙๐	๑.๒๐	๑.๐๐	๐.๑๓
	๒	๓.๐๐	๑.๑๐	๓.๕๐	๑.๔๐	๐.๑๓
	๓	๕.๐๐	๑.๓๐	๔.๐๐	๑.๔๐	๐.๑๓
ดินอินทรีย์ (ดินพรุ) และดินที่มีแร่ธาตุต่ำ		๒๑-๐-๐	๑๘-๔๖-๐	๐-๐-๖๐	บอแรกซ์	จุนสี
	๑	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๕๐	๐.๐๙	๑.๒๐
	๒	๒.๕๐	๑.๒๐	๒.๕๐	๐.๑๓	๐.๘๐
	๓	๒.๕๐	๑.๕๐	๔.๐๐	๐.๑๓	๐.๔๐

• การใส่ปุ๋ยให้กับปาล์ม ควรแบ่งใส่ปีละ ๒ - ๓ ครั้ง ตามความเหมาะสม

• การใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมันอายุ ๔ ปีขึ้นไป หรือที่ให้ผลผลิตแล้ว ควรให้ปุ๋ยตามค่าการวิเคราะห์ดินและใบปาล์ม น้ำมัน ควบคู่กับการสังเกตลักษณะอาการขาดธาตุอาหารที่มองเห็นได้ที่ ต้นปาล์มน้ำมัน เพื่อปรับการใส่ปุ๋ยเคมีให้เพิ่มขึ้น หรือน้อยลงตามความเหมาะสม หากไม่สามารถวิเคราะห์ดินและใบได้ควรใส่ปุ๋ยดังในตารางที่ ๒ โดยปริมาณปุ๋ยที่ใส่ในปี ถัดไปให้พิจารณาตามปริมาณผลผลิตที่ได้รับในปีนั้น

ตารางที่ ๕๐ ปริมาณปุ๋ยเคมีสำหรับปาล์มน้ำมันอายุปลูก ๔ ปีขึ้นไป

อายุปาล์ม (ปี)	ปุ๋ย (กก./ต้น/ปี)				
	แอมโมเนียมซัลเฟต (๒๑-๐-๐)	ร็อคฟอสเฟต (๐-๓-๐)	โพแทสเซียมคลอไรด์ (๐-๐-๖๐)	กลีเซอไรต์ (๒๖ %MgO)	โบรех (B)
๔ ปีขึ้นไป	๓.๐ - ๕.๐	๑.๕ - ๓.๐	๒.๕ - ๔.๐	๐.๘๐ - ๑.๐๐	๐.๐๘ - ๐.๑๐

• ควรกำจัดวัชพืชก่อนใส่ปุ๋ย และใส่ปุ๋ยในขณะที่ดินมีความชื้นเพียงพอ หลีกเลี่ยงการใส่ปุ๋ยเมื่อฝนแล้ง หรือฝนตกหนัก

• ปุ๋ยไนโตรเจน โปแตสเซียม และแมกนีเซียม ควรหว่านบริเวณรอบโคนต้นให้ระยะห่างจากโคนต้นเพิ่มขึ้นตามอายุ ปาล์ม (๐.๕๐ เมตร ถึง ๒.๕๐ เมตร) ส่วนฟอสฟอรัสมักถูกตรึงโดยดินได้ง่าย ควรลดการสัมผัสดินให้มากที่สุดจึงควรใส่ ฟอสฟอรัสบนกองทางหรือทะเลาะเปล้า เนื่องจากเป็นบริเวณที่มีรากของปาล์มหนาแน่น อีกทั้งยังช่วยลดการสูญเสียปุ๋ย จากการชะล้างหรือไหลบ่าของปุ๋ยไปตามผิวดิน

• ควรใส่แมกนีเซียมก่อนโปแตสเซียมอย่างน้อย ๒ สัปดาห์

• ใส่ทะเลาะเปล้าประมาณ ๑๕๐-๒๐๐ กก./ต้น/ปี วางรอบโคนต้นเพื่อปรับปรุงสภาพดิน รักษาความชื้นและ ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

• การใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมันนั้นจะมีผลต่อผลผลิตหลังจากที่ใส่ไปแล้วประมาณ ๒ ปี ดังนั้นจึงไม่ควรลดปริมาณ ปุ๋ยเนื่องจากตอนนั้นราคาผลผลิตปาล์มน้ำมันต่ำ เพราะการไม่ใส่ปุ๋ยหรือการลดอัตราปุ๋ยจะมีผลกระทบอย่างรุนแรงกับ

ปาล์มที่มีอายุต่ำกว่า ๘ ปี

#### การให้น้ำ

• ในสภาพพื้นที่ที่มีช่วงฤดูแล้งยาวนาน หรือสภาพพื้นที่ที่มีค่าการขาดน้ำมากกว่า ๓๐๐ มม./ปี หรือมีช่วงแล้งติดต่อกันนานกว่า ๔ เดือน ควรมีการให้น้ำเสริม หรือทดแทนน้ำจากน้ำฝนในปริมาณ ๑๕๐-๒๐๐ ลิตร/ต้น/วัน พื้นที่ที่มีขนาดใหญ่ มีแหล่งน้ำเพียงพอและมีแหล่งเงินทุนควรติดตั้งระบบน้ำหยด (Drip irrigation) หรือแบบมินิสปริงเกอร์ (Minisprinkler)

**การตัดแต่งทางใบ** ทำการตัดแต่งทางใบในขณะที่เก็บเกี่ยวผลผลิต หรือตัดแต่งประจำปี ซึ่งการจัดการทางใบแตกต่างกันตามอายุของปาล์มน้ำมัน ดังนี้

- อายุระหว่าง ๑ - ๓ ปี หลังปลูก ควรให้ต้นปาล์มน้ำมันมีทางใบมากที่สุด ตัดแต่งทางใบออกเท่าที่จำเป็น เช่น ทางใบที่แห้ง ทางใบที่มีโรคหรือแมลงทำลายเป็นต้น
- อายุระหว่าง ๔ - ๗ ปี ต้นปาล์มควรเหลือทางใบ ๓ รอบนับจากทะเลายที่อยู่ล่างสุด
- อายุระหว่าง ๗ - ๑๒ ปี ต้นปาล์มควรเหลือทางใบ ๒ รอบนับจากทะเลายล่างสุด
- อายุมากกว่า ๑๒ ปี ต้นปาล์มควรเหลือทางใบ ๑ รอบนับจากทะเลายล่างสุด

#### การเก็บเกี่ยว

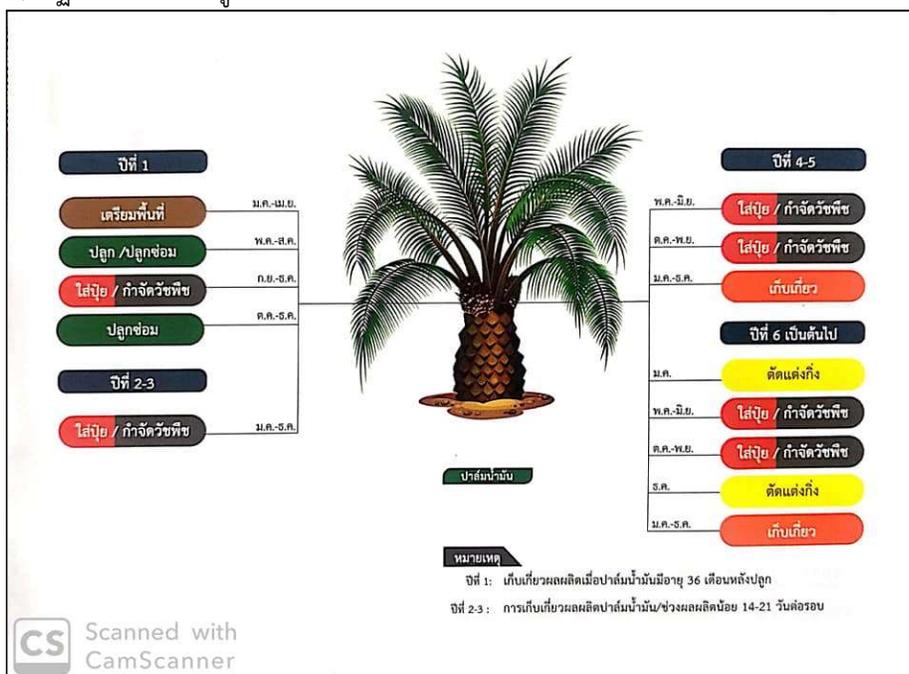
• **อายุการเก็บเกี่ยว** เริ่มให้ผลผลิตครั้งแรกอายุประมาณ ๓๐ เดือน นับจากหลังปลูกลงแปลง และจะให้ผลผลิตอย่างต่อเนื่องเก็บเกี่ยวได้ตลอดปี แต่ต้องมีการดูแลรักษาที่เหมาะสมต่ออายุและสภาพพื้นที่ แล้วปาล์มน้ำมันจะให้ผลผลิตเฉลี่ยตลอดชีวิต ๓,๐๐๐ กก./ไร่/ปี

- **รอบการเก็บเกี่ยว** อยู่ในช่วง ๑๐ - ๒๐ วัน แล้วแต่ฤดูกาล โดยเฉลี่ยประมาณ ๑๕ วันต่อครั้ง
- **ควรเก็บเกี่ยวเมื่อปาล์มน้ำมันสุกพอดี** ชนิดผลดิบสีเขียวให้เก็บเกี่ยวเมื่อผลสุกเป็นสีส้มมากกว่า ๘๐% ของผล หรือมีผลร่วง ๑ - ๓ ผล ส่วนชนิดผลดิบสีดำเมื่อสุกเปลี่ยนสีผลเป็นสีแดง ให้เก็บเกี่ยวเมื่อมีผลสุกร่วงจากทะเลาย ๑ - ๓ ผลเมื่อเดือนเปลือกจะเห็นเนื้อผลเป็นสีส้มเข้ม
- **เก็บเกี่ยวทะเลายปาล์มน้ำมันแล้ว** ควรส่งโรงงานภายใน ๒๔ ชั่วโมง

#### การกองทางใบ

ทางใบที่ตัดแล้วควรนำมาเรียงกระจายให้รอบโคนต้น หรือเรียงกระจายแบบแฉวแฉวไม่กีดขวางทางเดินเก็บเกี่ยวผลผลิตและขนผลผลิตและวางสลับแฉวกันทุก ๆ ปี เพื่อกระจายทั่วแปลง ซึ่งทางใบเหล่านี้คิดเทียบเป็นปุ๋ยเคมีประมาณ ๔๐% ของปริมาณปุ๋ยที่ต้องใช้ตลอดทั้งปี จึงช่วยลดการใช้ปุ๋ยเคมีในสวนปาล์มน้ำมันลงได้ส่วนหนึ่ง นอกจากนี้ทางใบเหล่านี้ยังเป็นตัวกระจายอินทรีย์วัตถุในสวนปาล์มน้ำมันได้เป็นอย่างดี (ประมาณ ๑.๖ ตัน ทางใบสดต่อไร่ต่อปี) โดยไม่ต้องเพิ่มต้นทุนจากการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพอื่น ๆ

## ๔) ปฏิทินการเพาะปลูก



ภาพที่ ๕๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูก/ดูแลรักษาปาล์มน้ำมัน อำเภอเมืองยะลา

ข้อมูลอ้างอิง : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗

ที่มา :

[https://esc.doae.go.th/wpcontent/uploads/๒๐๑๙/๐๘/๖๗๔๕๓๘๙๖\\_๔๖๙๒๓๕๕๘๗๒๒๙๓๙๖\\_๔๙๗๔๖๓๖๕๗๘๘๗๑๕๐๐๘๐\\_n.jpg](https://esc.doae.go.th/wpcontent/uploads/๒๐๑๙/๐๘/๖๗๔๕๓๘๙๖_๔๖๙๒๓๕๕๘๗๒๒๙๓๙๖_๔๙๗๔๖๓๖๕๗๘๘๗๑๕๐๐๘๐_n.jpg)

## ๕) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

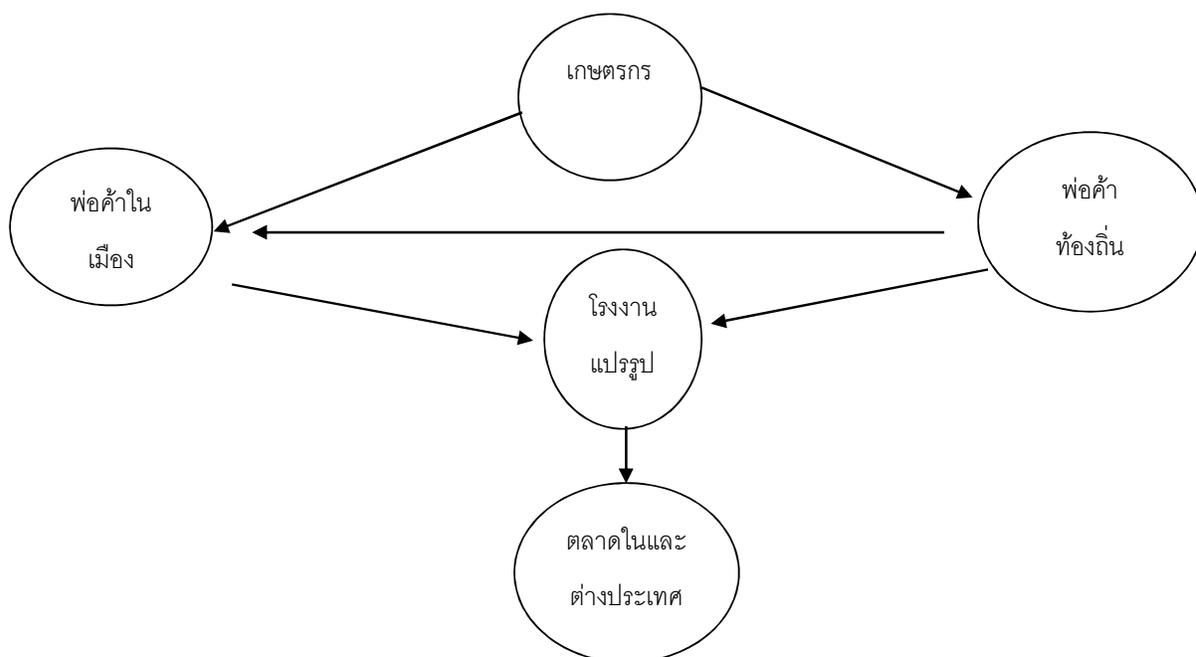
เกษตรกรในอำเภอเมืองยะลานิยมขายปาล์มน้ำมันให้แก่พ่อค้าคนกลาง เพื่อนำไปขายต่อโรงงานอีกทอดหนึ่ง

## (๑) วิธีการตลาด

วิธีการตลาดปาล์มน้ำมันที่สำคัญของอำเภอเมืองยะลา อาจสรุปได้ดังนี้ แบ่งออกได้ เป็น ๓ แนวทาง คือ

๑. ขายให้แก่พ่อค้าในท้องถิ่น พ่อค้าในท้องถิ่นนำไปขายให้โรงงานเพื่อแปรรูปส่งขายในและต่างประเทศ
๒. ขายให้แก่พ่อค้าในท้องถิ่น จากนั้นพ่อค้าในท้องถิ่นนำไปขายให้แก่พ่อค้าในตัวเมือง พ่อค้าในตัวเมืองขายให้แก่โรงงาน เพื่อแปรรูปส่งขายในและต่างประเทศ
๓. นำไปขายให้พ่อค้าในเมือง พ่อค้าในเมืองส่งโรงงาน เพื่อแปรรูปส่งขายในและต่างประเทศ

## แผนผังแสดงการจำหน่ายปาล์มน้ำมัน



ภาพที่ ๕๒ แสดงวิธีการตลาดปาล์มน้ำมัน อำเภอเมืองยะลา  
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอเมืองยะลา ไม่มีโรงงานแปรรูปปาล์มน้ำมัน

๖) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเมืองยะลามีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านสวนปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑ ราย คือนายวิวัฒน์ แทนบุญ ต.ยูโป

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้ การจัดการสวนยางพารา การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต และการเสริมรายได้ในสวนยางพารา

## ๑.๔ สิ้นค้าเกษตรที่สำคัญ

## ๑.๔.๔ ชนิดสินค้ามะพร้าวแก่

## ๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

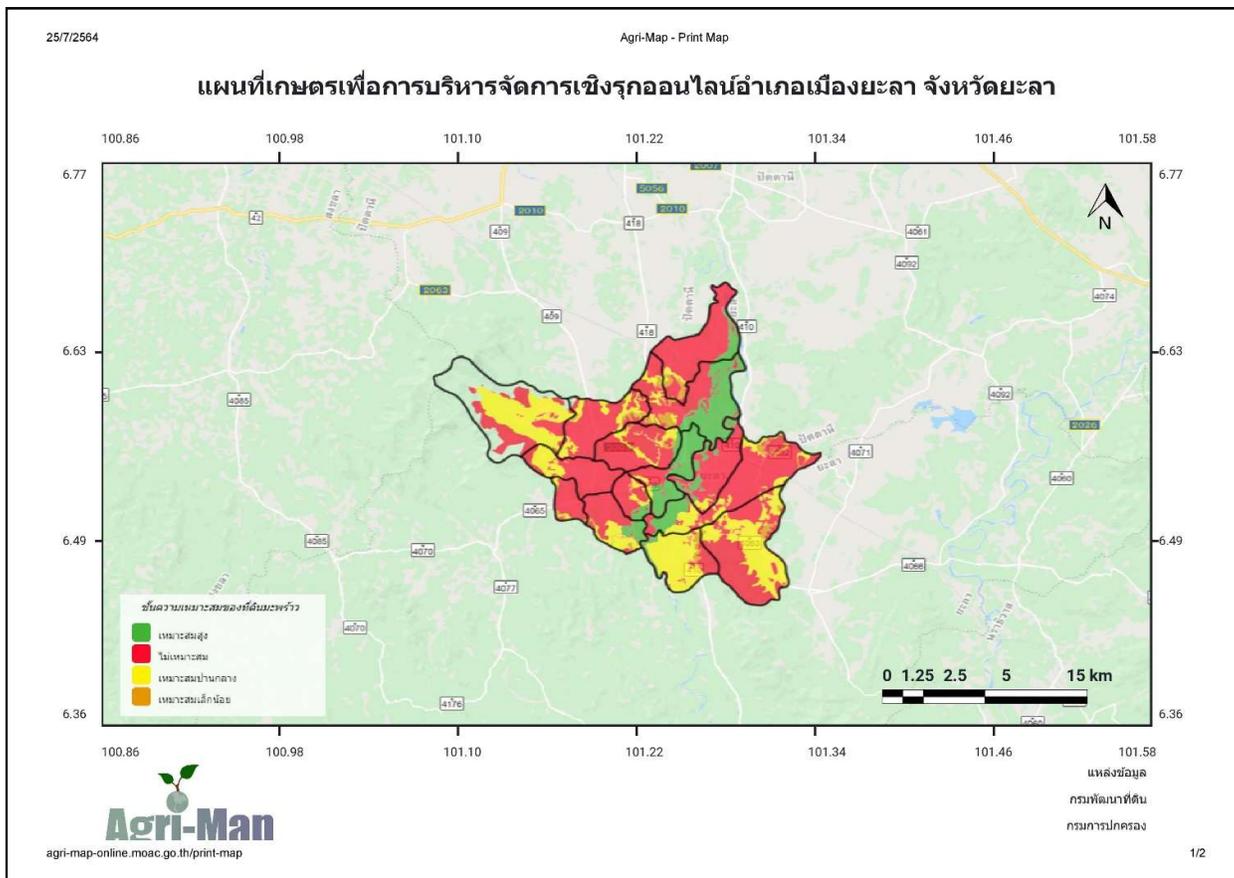
## (๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเมืองยะลา มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมะพร้าวทั้งหมด จำนวน ๑๑๘,๓๑๑.๖๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒๕,๙๔๓.๐๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓๗ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔๖,๗๖๐.๖๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๘๓ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๕,๗๖๕.๙๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๐๖ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๐๙,๘๔๑.๙๕ คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๗๒

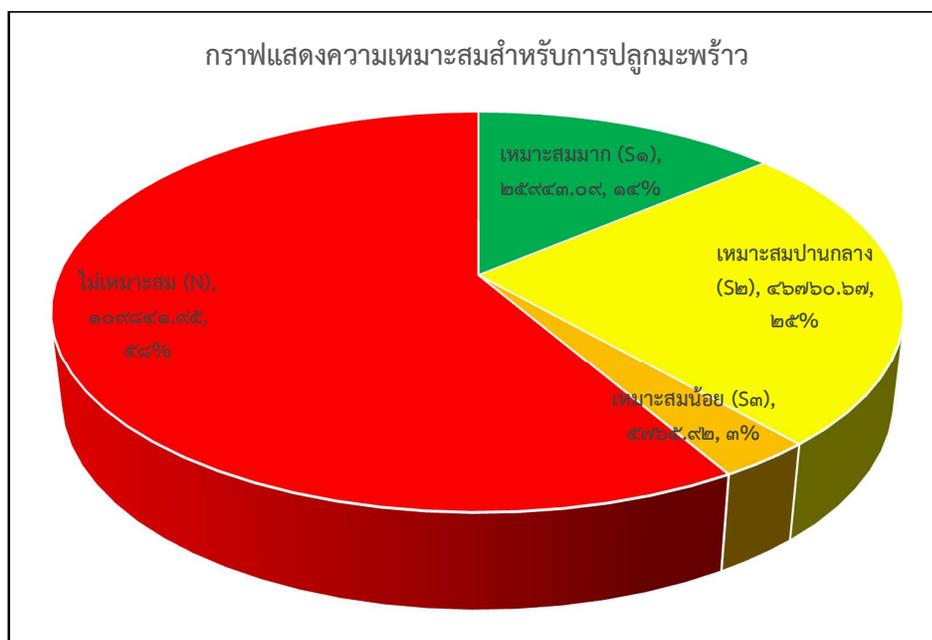
ตารางที่ ๕๑ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะพร้าว อำเภอเมืองยะลา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมะพร้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ตาเซะ	๑,๕๘๕.๗๔	๕๐๖.๙๕	๖๙๖.๘๘	๑๓,๗๗๗.๘๐	๑๖,๕๖๗.๓๗
ยูโป	๙,๔๙๔.๐๒	๑,๒๕๙.๔๒	๑,๒๒๔.๘๙	๙,๑๓๕.๑๙	๒๑,๑๑๓.๕๒
ลำใหม่	-	๒,๘๕๒.๓๘	๖๑๖.๖๙	๙,๗๑๓.๕๕	๑๓,๑๘๒.๖๒
พร่อน	๕๓๙.๙๘	๑,๗๕๔.๕๕	๔๓๕.๕๐	๙,๕๘๓.๖๑	๑๒,๓๑๓.๖๓
ลิดล	-	๒,๔๗๘.๕๗	-	๗,๓๒๒.๗๙	๙,๘๑๑.๓๕
ยะลา	-	๓๘๙.๐๕	๒๖๖.๐๖	๓,๖๔๗.๐๐	๔,๖๒๒.๑๑
ลำพะยา	-	๑๐,๒๒๐.๙๐	๑๖.๕๐	๖,๘๙๐.๑๘	๑๗,๑๒๗.๕๘
เปาะเล็ง	๑,๓๘๘.๙๘	๒,๑๗๖.๒๓	๒๘๗.๕๒	๕,๓๓๓.๓๒	๙,๑๘๖.๐๕
หน้าถ้ำ	๗๖๘.๗๘	๗๒๓.๒๖	-	๓,๔๑๖.๕๕	๔,๙๐๘.๕๙
ท่าสาป	๖,๖๐๒.๖๕	๔๔๙.๕๕	-	๒,๒๙๘.๓๔	๙,๓๕๐.๕๔
สะเตงนอก	๒,๔๕๙.๔๒	๔,๐๓๐.๐๓	๙๐๖.๓๑	๑๔,๗๖๔.๒๐	๒๒,๑๕๙.๙๖
บูดี	-	๑๑,๐๕๑.๓๐	๗๒๔.๓๘	๑๒,๘๗๐.๕๐	๒๔,๖๔๖.๑๘
บันนังสาเรง	๘๖๒.๖๑	๘,๓๑๖.๗๒	๖๓๑.๑๗	๒,๒๒๒.๓๔	๑๒,๐๓๒.๘๔
สะเตง	๒,๒๔๐.๙๑	๕๕๑.๗๖	-	๘,๘๕๖.๕๘	๑๑,๖๔๙.๒๕

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๕๓ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะพร้าว อำเภอเมืองยะลา (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗)



ภาพที่ ๕๔ กราฟแสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับมะพร้าว อำเภอเมืองยะลา (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗)

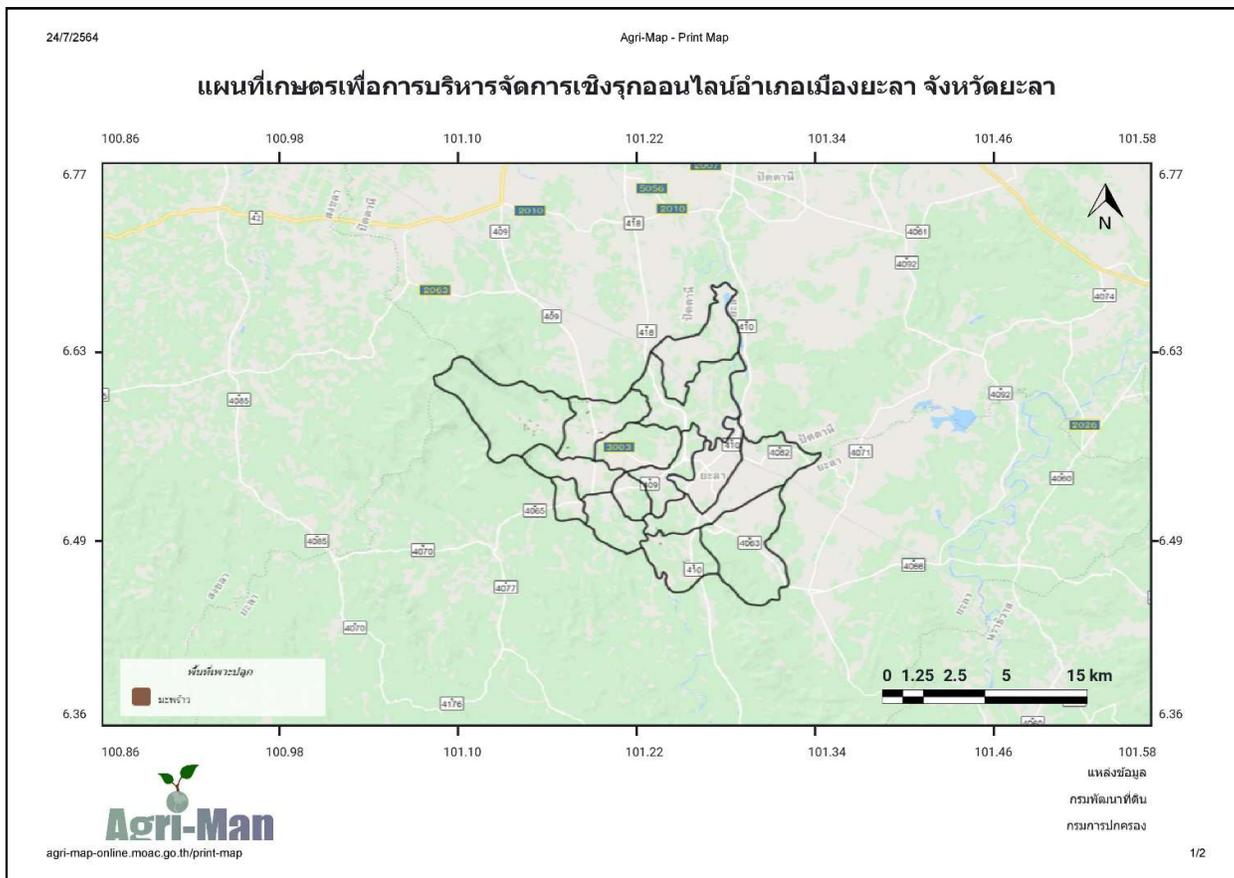
## (๒) พื้นที่ปลูกมะพร้าว

อำเภอเมืองยะลามีพื้นที่การปลูกมะพร้าว จำนวน ๓๔๑.๓๕ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากในตำบลลำพะยา จำนวน ๙๘.๒๔ ไร่ รองลงมาคือตำบลลำใหม่ จำนวน ๙๒.๕๕ ไร่ และตำบลบันนังสาเรง จำนวน ๗๕.๑๘ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๕๒ แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว อำเภอเมืองยะลา

ที่	ตำบล	เนื้อที่ปลูก (ไร่)
๑	พร่อน	๓.๘๖
๒	เปาะเส้ง	๗.๙๕
๓	บันนังสาเรง	๗๕.๑๘
๔	ยูโป	-
๕	สะเตงนอก	๑๒.๓๘
๖	ลิตล	๑๖.๗๔
๗	บูดี	๘.๙๓
๘	หน้าถ้ำ	๖.๓๙
๙	ตาเซะ	-
๑๐	ท่าสาป	๑๖.๕๗
๑๑	ลำพะยา	๙๘.๒๔
๑๒	ยะลา	-
๑๓	ลำใหม่	๙๒.๕๕
๑๔	สะเตง	๒.๕๕
รวม		๓๔๑.๓๕

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗



ภาพที่ ๕๕ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗

(๓) พื้นที่ปลูกมะพร้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

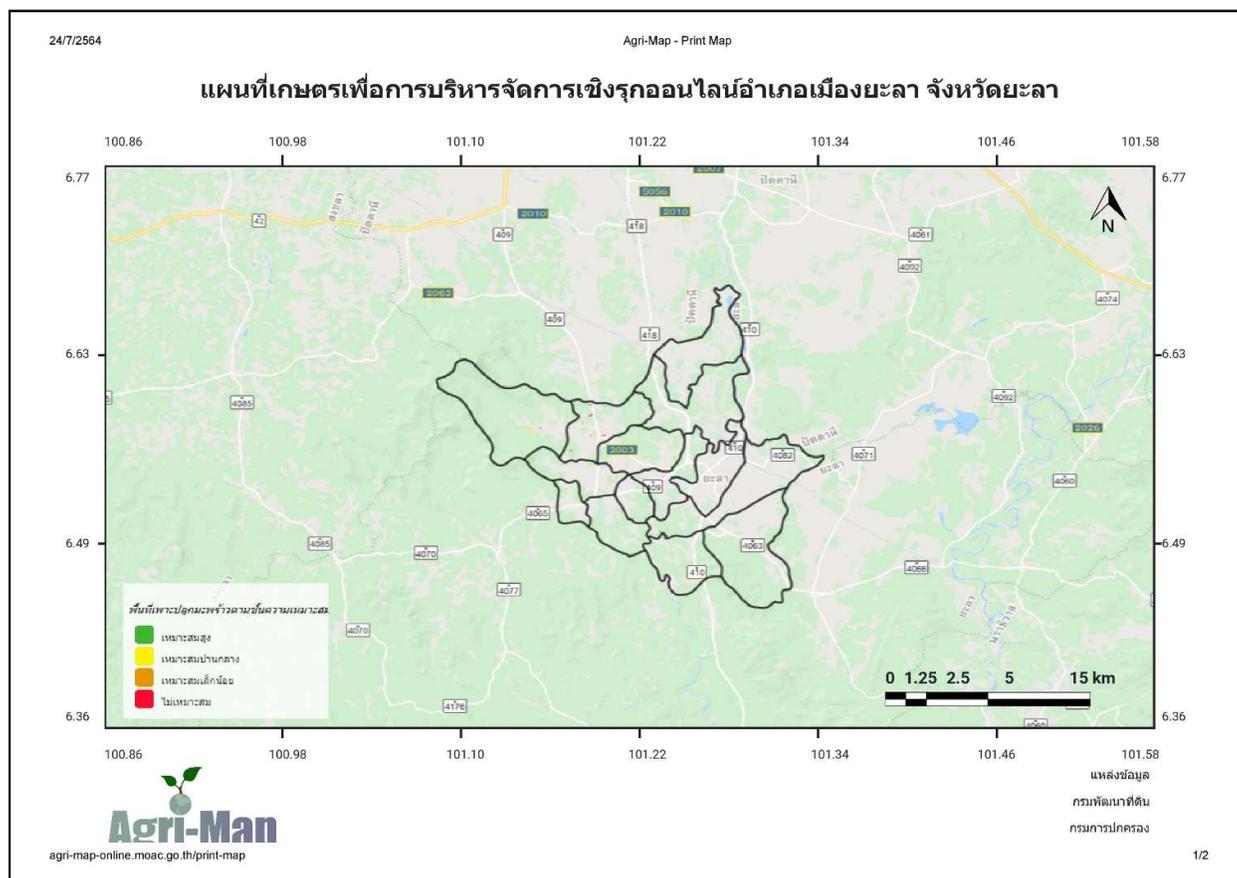
อำเภอเมืองยะลา มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมะพร้าว ตามระดับความเหมาะสม จำนวน ๓๔๑.๓๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๙.๔๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๖๘ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๘๕.๘๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๔๕ พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S๓) จำนวน ๑.๔๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๓ และพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม จำนวน ๑๓๙.๕๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๔๒

ตารางที่ ๕๓ แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ตาเซะ	-	-	-	-	-
ยูโป	-	-	-	-	-
ลำใหม่	-	๖.๑๘	-	๘๖.๓๗	๙๒.๕๕
พร่อน	-	-	-	๓.๘๖	๓.๘๖
ลิตล	-	-	-	๑๖.๗๔	๑๖.๗๔

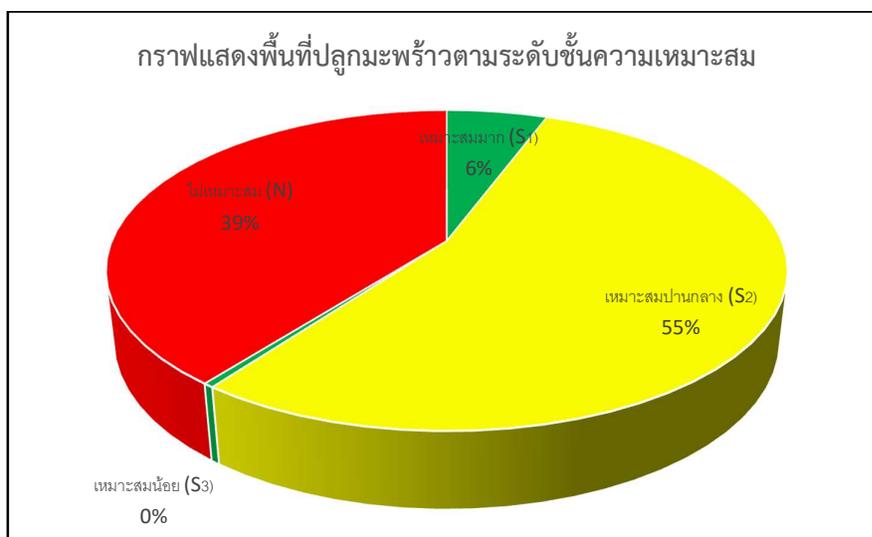
ยะลา	-	-	-	-	-
ลำพะยา	-	๙๐.๑๗	-	๘.๐๗	๙๘.๒๔
เปาะเล็ง	๔.๙๓	-	-	๓.๐๒	๗.๙๕
หน้าถ้ำ	๓.๙๑	-	-	๒.๓๙	๖.๒๙
ท่าสาป	๒.๔๕	-	-	๑๔.๑๑	๑๖.๕๗
สะเตงนอก	๘.๑๔	๒.๗๗	๑.๔๗	-	๑๒.๓๘
บูดี	-	๘.๙๓	-	-	๘.๙๓
บันนังสาเรง	-	๗๕.๑๘	-	-	๗๕.๑๘
สะเตง	-	-	-	-	-

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, สำนักเศรษฐกิจการเกษตร, GISDA (พ.ศ.๒๕๖๗)



ภาพที่ ๕๖ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, สำนักเศรษฐกิจการเกษตร, GISDA (พ.ศ.๒๕๖๗)



ภาพที่ ๕๗ กราฟแสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, สำนักเศรษฐกิจการเกษตร, GISDA (พ.ศ.๒๕๖๗)

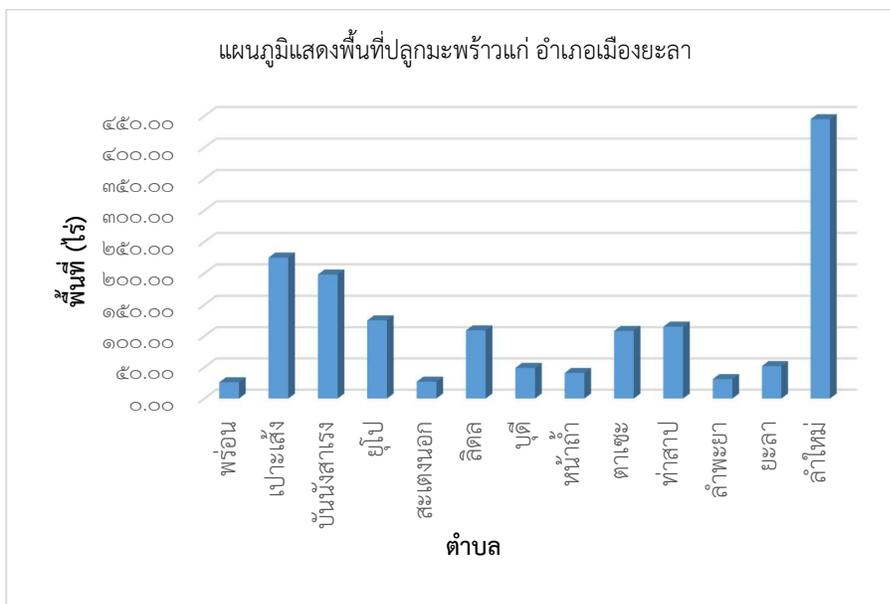
## ๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอเมืองยะลา มีพื้นที่การปลูกมะพร้าว จำนวน ๑,๓๙๘ ไร่ ๑,๕๕๑ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากในตำบลลำใหม่ จำนวน ๔๔๕ ไร่ ๑๙๑ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลเปาะเส้ง จำนวน ๒๒๕ ไร่ ๑๖๔ ครัวเรือน ตำบลบันนังสาเรง จำนวน ๑๘๑ ไร่ ๑๒๑ ครัวเรือน และตำบลยูโป จำนวน ๑๒๕ ไร่ ๑๐๓ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๕๔ แสดงปริมาณการผลิตมะพร้าว อำเภอเมืองยะลา

ที่	ตำบล	ครัวเรือนที่ปลูก (ครัวเรือน)	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)
๑	พร่อน	๔๒	๒๖	๒๑	๒.๘๐	๘๐๐
๒	เปาะเส้ง	๑๖๔	๒๒๕	๒๒๒	๑๗๗.๖๐	๘๐๐
๓	บันนังสาเรง	๑๒๑	๑๙๘	๑๘๗	๑๓๐.๙๐	๗๐๐
๔	ยูโป	๑๐๓	๑๒๕	๙๑	๗๒.๘๐	๘๐๐
๕	สะเตงนอก	๙๓	๒๗	๒๗	๒๑.๖๐	๘๐๐
๖	ลิตล	๑๐๒	๑๐	๑๐๘	๘๖.๔๐	๘๐๐
๗	บูดี	๗๖	๔๙	๓๖	๓๖	๑,๐๐๐
๘	หน้าถ้ำ	๔๑	๔๑	๓๖	๓๖	๑,๐๐๐
๙	ตาเซะ	๕๙	๑๐๘	๙๘	๗๘.๔๐	๘๐๐
๑๐	ท่าสาป	๒๖๒	๑๑๕	๑๐๘	๘๖.๔๐	๘๐๐
๑๑	ลำพะยา	๑๓๒	๓๑	๓๑	๒๔.๘๐	๘๐๐
๑๒	ยะลา	๗๐	๕๒	๔๐	๒๘	๗๐๐
๑๓	ลำใหม่	๑๙๑	๔๔๕	๓๙๗	๓๑๗.๖๐	๘๐๐
		๑,๕๕๑	๑,๓๙๘	๘๑๕	๑,๐๙๖.๑๐	๘๑๕.๓๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา , พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๕๘ กราฟแสดงปริมาณการปลูกมะพร้าว อำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗

### ๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

**การคัดเลือกต้นพันธุ์** การคัดเลือกต้นพันธุ์ควรเป็นต้นที่อยู่ในบริเวณกลาง ๆ สวน ให้ผลตกไม่น้อยกว่า ๖๐ ผล/ต้น/ปี ควรมีการจดบันทึกการให้ผลของต้นที่คิดว่าจะใช้เป็นต้นพันธุ์ก่อนสัก ๓-๔ ปี เพื่อให้แน่ใจว่า ให้ผลตกจริง โดยทาสีไว้ที่ต้นเป็นที่สังเกตหรืออาจทำเครื่องหมายอย่างอื่นก็ได้ เป็นต้นที่ไม่อยู่ใกล้บ้าน คอกสัตว์หรือในที่ที่ติดก่าต้นอื่น ลำต้นตรง แข็งแรง อวบ ปล้องถี่ พุ่มใบเป็นรูปวงกลม หรือครึ่งวงกลม มีจำนวนทาง (ใบ) มาก โคนทางสั้นและใหญ่ มีจั่นอย่างน้อย ๑๐ จั่น กระจายอยู่รอบต้น และทุกจั่นมีผลขนาดต่าง ๆ กันติดอยู่ ทะลายควรนั่งทางก้านทะลายสั้นและใหญ่ เป็นต้นที่มีอายุไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี ให้ผลมีลักษณะกลมขนาดใหญ่ เส้นรอบของกะลาไม่ต่ำกว่า ๔๕ ซม. เนื้อหนาเปลือกไม่หนาหรือบางเกินไป

**การคัดเลือกผลพันธุ์** ผลมะพร้าวแม้จะเก็บจากต้นแม่พันธุ์ที่ได้รับการคัดเลือกแล้วก็ตาม อาจมีบางผลที่มีลักษณะ ไม่เหมาะสมจะไปเพาะทำพันธุ์ เช่น ผลแตกระหว่างเก็บเกี่ยว มีโรคแมลงทำลาย จึงควรคัดเลือกผลก่อนนำไปเพาะ ซึ่งมีลักษณะการพิจารณา ดังนี้ เป็นผลที่ได้รับความกระทบกระเทือนน้อย จึงควรเก็บโดยใช้เชือกโยงลงมา หรือโยนลงน้ำ ผลโตได้ขนาด รูปผลค่อนข้างกลม หรือมีลักษณะตรงตามพันธุ์ ผลแก่จัด เปลือกมีสีกำมพู หรือสีน้ำตาล มีลักษณะคลอน้ำไม่มีโรคแมลงทำลาย

**การเตรียมผลพันธุ์ก่อนเพาะ** ปาดเปลือกทางด้านหัวออกขนาดประมาณเท่าผลส้มเขียวหวานเพื่อให้ น้ำซึมเข้าได้สะดวกใน ระหว่างเพาะ และช่วยให้หน่องอกแทงออกมาได้ง่าย ถ้าเป็นผลที่ยังไม่แก่จัด เปลือกมีสีเขียวปนเหลือง ให้นำไปผึ่งไว้ในที่ร่มโดยวางเรียงให้ รอยปาดอยู่ด้านบน ผึ่งไว้ประมาณ ๑๕-๓๐ วัน จนเปลือกเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล เตรียมผลพันธุ์ไว้ประมาณ ๒ เท่าของจำนวนหน่อที่ต้องการเพราะในขณะที่เพาะจะมีพันธุ์ที่ไม่ งอกและเมื่อ งอกแล้วก็ต้องคัดหน่อที่ไม่แข็งแรงออก

**การเตรียมแปลงเพาะ** แปลงเพาะควรอยู่กลางแจ้ง ใกล้แหล่งน้ำและมีการระบายน้ำดี ไม่เป็นแหล่งที่เคยมีโรคและแมลงระบาดมาก่อน พื้นแปลงควรเป็นทรายหยาบ เพื่อสะดวกในการเพาะและย้ายกล้า ปราบวัชพืชออกให้หมด ถ้าพื้นดินเป็นดินแข็งควรไถดินลึก ๑๕-๒๐ ซม. ถ้าแปลงกว้างมาก ควรแบ่งเป็นแปลงย่อย ขนาดกว้าง

ประมาณ ๒.๕๐ เมตร ยาวตามความต้องการ เว้นทางเดินระหว่างแปลง ๕๐ ซม. ในแต่ละแปลงย่อยชุดเป็นร่องลึก ประมาณ ๑๐ ซม.กว้างเท่าขนาดของผลมะพร้าว ยาวตลอด พื้นที่ แต่ละแปลงจะเพาะมะพร้าวได้ ๑๐ แถว

**วิธีการเพาะ** วางผลมะพร้าวตามแนวนอนลงในร่องที่เตรียมไว้ หันด้านที่ปาดขึ้นข้างบนเรียงไปตามทิศ ทางเดียวกัน ให้แต่ละผลติดกันหรือห่างกันไม่เกิน ๕ ซม. กลบทรายหรือดินให้ส่วนของผลมะพร้าวโผล่พื้นผิวดินประมาณ ๑/๓ ของผล ถ้าฝนไม่ตก รดน้ำให้ชุ่มอยู่เสมอ โดยสังเกตจากความชื้นตรงบริเวณรอยปาด คอยดูแล กำจัดวัชพืช โรค-แมลงต่างๆ หลังจากเพาะแล้วประมาณ ๒-๓ สัปดาห์หน่อจะเริ่มงอก ในระยะแรก ๆ จะงอกน้อยเมื่อเลย ๔ สัปดาห์ไปแล้วหน่อจะงอกมากขึ้น มะพร้าวที่เม่งอกภายใน ๑๐ สัปดาห์ หรือ ๗๐ วัน ควรค้ำทิ้ง หรือนำไปทำมะพร้าวแห้ง เพราะถ้าปล่อยทิ้งไว้ห้องก็จะได้หน่อที่ไม่ดี ตามปกติมะพร้าวจะ งอกประมาณร้อยละ ๖๐ ภายใน ๑๐ สัปดาห์ เมื่อหน่อยาวประมาณ ๑-๓ นิ้ว ควรย้ายลงแปลงชำ ในการค้ำจะไม่ย้ายลงแปลงชำที่ละน้อย แต่จะรอย้ายพร้อมกันในคราวเดียว

ในกรณีที่ทำกรเพาะมะพร้าวเป็นจำนวนไม่มากนักอาจทำการเพาะโดยไม่ต้องนำลงแปลงชำ ก็ได้ แต่ในการเพาะจะต้องขยายระยะให้กว้างขึ้น โดยวางผลห่างกันประมาณ ๔๕-๕๐ ซม. เพื่อให้หน่อเจริญได้ดี จะได้หน่อที่อ้วนและแข็งแรง เมื่อหน่อมีใบประมาณ ๔-๖ ใบ ก็ค้ำไป ปลุกได้

**วิธีการชำ** เตรียมแปลงชำเช่นเดียวกับแปลงเพาะ แปลงชำควรอยู่ใกล้กับแปลงเพาะ เพื่อสะดวกในการขนย้ายหน่อ ถ้าดินไม่ดีให้ใส่ปุ๋ยคอกไร่ละ ๒๔ ปิบ (๒๔๐ กก.) หวานให้ทั่วแปลงแล้วไถกลบ ขุดหลุมขนาดเท่าผลมะพร้าว ระยะระหว่างหลุม ๖๐ ซม. อาจวางผังการทำแบบสามเหลี่ยมด้านเท่า หรือแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัสก็ได้ ย้ายหน่อมะพร้าวจากแปลงเพาะลงชำในหลุมให้หน่อตั้งตรง กลบดินหนาประมาณ ๒/๓ของผล เพื่อไม่ให้ดินทับส่วนคอของหน่อพันธุ์ ใช้น้ำมะพร้าวหรือหญ้าแห้งคลุมแปลง (อาจใช้วัสดุอื่นก็ได้) เพื่อรักษาความชุ่มชื้น ถ้าฝนไม่ตก รดน้ำให้ชุ่มอยู่เสมอ

**สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสภาพพื้นดิน** พื้นที่ปลูกมะพร้าวในประเทศไทยไม่ควรสูงกว่าระดับน้ำทะเลเกิน ๑๐๐ เมตร ปลูกได้ตั้งแต่ดินทรายจนถึงดินเหนียวจัด แต่ในดินร่วนจะมีการระบายน้ำดีทำให้รากเจริญเติบโตเร็ว หน้าดินควรลึกไม่น้อยกว่า ๑ เมตร และน้ำใต้ดินไม่สูง เพราะอาจทำให้เหี่ยวเฉาและผลอ่อนร่วงหล่นได้ ความเป็นกรดเป็นด่างของดินควรอยู่ระหว่าง ๖.๔ - ๗.๐ และมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ดินที่เหมาะสมกับการปลูกมะพร้าวมี ๖ ชนิดคือ

๑. ดินใกล้ฝั่งแม่น้ำ
๒. ดินใกล้ปากน้ำติดทะเลเป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมในฤดูฝน
๓. ดินตามเกาะต่างๆ
๔. ดินชายทะเลซึ่งส่วนมากหน้าดินเป็นดินทราย
๕. ดินเลนที่ขุดลอกจากสันดอน
๖. ดินบนคันทนา

**สภาพอากาศ** ถึงแม้มะพร้าวจะสามารถเจริญเติบโตและให้ผลในสภาพลมฟ้าอากาศแทบทุกประเภท แต่หากจะปลูกเป็นการค้าก็ควรเลือกปลูกในสภาพที่มะพร้าวจะให้ผลผลิตสูง ซึ่งสภาพลมฟ้าอากาศที่เหมาะสมแก่การปลูกมะพร้าวเป็นดังนี้

**ฝน** มะพร้าวเจริญเติบโตให้ผลผลิตดีเมื่อได้รับน้ำฝนอย่างสม่ำเสมอ ๑๕๐๐ - ๒๐๐๐ มิลลิเมตรต่อปีและไม่ควรได้รับน้ำน้อยกว่า ๕๐ มิลลิเมตรติดต่อกันนาน ๓ เดือน ผู้ปลูกมะพร้าวในภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงนิยมขุดร่องสวนเพื่อให้มะพร้าวมีน้ำหล่อเลี้ยงเพียงพอตลอดปี ทั้งยังช่วยป้องกันน้ำท่วมรากหากฝนตกชุกเป็นเวลานาน

**ลม** ลมพัดอ่อนๆ จะช่วยให้มะพร้าวเติบโตได้ดีเพราะเพิ่มการคายน้ำและเร่งการดูดธาตุอาหารและน้ำจากดิน ทั้งยังช่วยในการผสมเกสร แต่ถ้าลมแรงเกินไปอาจทำให้ยอดบิดหักและตายได้ มะพร้าวที่ปลูกใหม่จะชะงักการเจริญเนื่องจากรากยังไม่ยึดดินแน่นเท่าที่ควร

**แสง** มะพร้าวต้องการแสงแดดสม่ำเสมอประมาณ ๒๐๐ ชั่วโมงต่อปี หรือไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมงต่อวัน หากได้รับแสงแดดน้อยมะพร้าวจะไม่ค่อยออกดอกติดผล หรือติดผลแต่เนือบาง อุณหภูมิ มะพร้าวเจริญได้ดีในอุณหภูมิเฉลี่ย ๒๗ องศาเซลเซียส จะสูงหรือต่ำกว่าก็ไม่ควรเกิน ๗ - ๘ องศา และอุณหภูมิไม่ควรเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหัน อุณหภูมิที่ต่ำมากจะกระทบกระเทือนการเจริญและผลผลิต

**การเลือกที่ปลูกมะพร้าว** หลักทั่วไปในการคัดเลือกที่ปลูกมะพร้าวควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ เป็นดินร่วนหรือร่วนปนทราย อุ้มน้ำได้ดี ถ้าเป็นดินเหนียวต้องมีการระบายน้ำดี สภาพดินเป็นกลาง หรือเป็นกรดเพียงเล็กน้อย pH ระหว่าง ๖-๗ หน้าที่ดินมีความลึกไม่น้อยกว่า ๑ เมตร ระดับน้ำใต้ดินไม่ควรตื้นกว่า ๒ เมตร

**ปริมาณน้ำ** ควรมีฝนตกไม่น้อยกว่า ๑,๓๐๐ มม./ปี และตกกระจายสม่ำเสมอทุกเดือน ถ้ามีฝนตกน้อยกว่า ๕๐ มม./เดือน เป็นเวลานานติดต่อกันเกินกว่า ๓ เดือน ผลผลิตจะลดลง หรือไม่ให้ผลเลย

**อุณหภูมิ** ถ้ามีอุณหภูมิต่ำกว่า ๑๕ องศาเซลเซียส ติดต่อกันหลาย ๆ วัน มะพร้าวจะให้ผลน้อย อุณหภูมิที่เหมาะสมคือ ระหว่าง ๒๗ + ๗ องศาเซลเซียส ระดับความสูงของพื้นที่ ถ้าปลูกมะพร้าวในที่ที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลมาก ๆ มะพร้าวจะไม่ค่อย ออกผล การทำสวนเพื่อการค้าควรเป็นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลไม่เกิน ๑๐๐ เมตร

**แสงแดด** มะพร้าวต้องการแสงแดดประมาณวันละ ๗ ชั่วโมง ถ้าปลูกมะพร้าวในที่แสงแดดส่องไม่ถึง ต้นจะสูงเร็ว และไม่ค่อยออกผลเนื้อในผลก็จะบาง จึงไม่ควรปลูกมะพร้าวในที่ร่มหรือ ปลูกถี่เกินไป

**ระยะปลูก** ระยะปลูกเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อจำนวนผลผลิตที่จะได้รับถ้าปลูกถี่เกินไป ต้นมะพร้าวจะบังร่มกัน ไม่สามารถจะปรุงอาหารได้อย่างเต็มที่ ต้นสูงชะลูด ออกผลไม่ตก แต่ถ้าปลูกห่างกันมาก จะได้จำนวนต้นน้อย ผลผลิตก็น้อย

**หมายเหตุ** มะพร้าวต้นเตี้ยควรปลูกไร่ละประมาณ ๔๐-๔๕ ต้น สำหรับพื้นที่ลุ่ม หรือดินเป็นดินเหนียว การระบายน้ำไม่ดี ควรยกร่องให้สูงกว่าระดับน้ำท่วมสูงสุดไม่น้อยกว่า ๕๐ ซม. ขุดร่องตามความยาวของพื้นที่ สันร่องกว้าง ๕ เมตร สำหรับพันธุ์ต้นเตี้ย ๘ เมตร สำหรับพันธุ์ต้นสูง ขุดร่องกว้าง ๒ เมตร

**การเตรียมหลุมปลูก** ควรเตรียมหลุมในฤดูแล้ง ขุดหลุมขนาด ๕๐ X ๕๐ X ๕๐ ซม. แยกดินส่วนบนไว้ต่างหาก ตากหลุมอย่างน้อย ๑ สัปดาห์ ถ้ามีปลวกให้เผาเศษไม้ใบไม้แห้งหรือขยะในหลุม อาจจะใช้ยากันปลวกโรยกันหลุมแทนการเผาก็ได้ ถ้าปลูกมะพร้าวในพื้นที่แห้งแล้ง หรือดินที่ปลูกเป็นทรายจัดให้ใช้กาบมะพร้าวรองกันหลุมโดยวางกาบมะพร้าวให้ด้านที่มีเส้นใยหงายขึ้นด้านบน วางซ้อนกัน ๒-๓ ชั้น เพื่อช่วยเก็บความชื้นในดิน ถ้าไม่มีกาบมะพร้าวจะใช้วัสดุอื่นๆ เช่น ฟางข้าว ใบไม้แห้ง หญ้าแห้ง ฯลฯ แทนก็ได้ใส่ดินบนที่ผสมปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักในอัตรา ๑:๗ รองกันหลุม ส่วนดินล่างผสมด้วยปุ๋ยหรือคอกสเปดหลุมละครึ่งกิโลกรัม (ประมาณ ๒ กระป๋องนม) และใส่ปุ๋รดาน ๑ กระป๋องนม เพื่อป้องกันปลวกกินผลพันธุ์มะพร้าว เอาดินใส่ลงในหลุมให้เต็ม ทิ้งไว้จนถึงฤดูปลูก

**วิธีการปลูก** ควรปลูกในฤดูฝน ขุดดินบนหลุมปลูกที่เตรียมไว้ ให้เป็นหลุมเล็กๆ ขนาดเท่าผลมะพร้าว เอาหน่อที่คัดเลือกแล้วมาตัดรากที่หักซ้ำออก ใช้ปูนขาวหรือยากันราทาตรงรอยตัดวางหน่อลงในหลุม ให้หน่อตั้งตรง ตัดหน่อไปในทิศทางเดียวกัน เอาดินกลบอย่างน้อย ๒/๓ ของผล เพื่อให้พอดีมีดผลมะพร้าว แต่ระวังอย่าให้ดินทับโคนหน่อ เพราะจะทำให้หน่อถูกรัด ต้นจะโตช้า แต่เมื่อมะพร้าวโตขึ้นก็ควรกลบดินให้สูงขึ้นเพื่อป้องกันโคนลอย เอาไม้ปักเป็นหลักผูกยึดกับต้นให้แน่น เพื่อป้องกันลมโยก เหยียบดินรอบโคนหน่อให้แน่น ควรทำร่มให้ในระยะแรก เพื่อลดอัตราการตายเนื่องจากถูกแดดจัดเกินไป ในบริเวณที่ปลูกถ้ามีสัตว์เลื้อย ให้ทำรั้วป้องกันสัตว์มาทำลาย ปลูกมะพร้าวให้ต้นตั้งตรง มัดหลักยึดต้นกันลมโยก ทำร่มบังแดดให้ในระยะแรกหลังปลูก

**การใส่ปุ๋ย** แม้ว่ามะพร้าวเป็นพืชที่สามารถปลูกได้ในสภาพดินแทบทุกชนิด แต่ปริมาณผลผลิตนั้นขึ้นอยู่กับปริมาณธาตุอาหารในดิน และสภาพความอุดมสมบูรณ์ของดิน สภาพความเป็นกรดเป็นด่างของดินที่เหมาะสมแก่การ

ปลูกมะพร้าวควรอยู่ในช่วงระหว่าง pH ๖-๗ การใส่ปุ๋ยให้พอเหมาะแก่ความต้องการของมะพร้าว นั้น ควรได้นำตัวอย่างดินไปเข้าวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการด้วย พบว่าในปีหนึ่งๆ มะพร้าวจะดูดธาตุอาหารไปใช้ ดังนี้

ไนโตรเจน ๙.๔๔-๑๔.๕๖ กก.ต่อไร่

ฟอสฟอรัส ๔.๓๒-๖.๔๐ กก.ต่อไร่

โปแตสเซียม ๑๓.๖๐-๒๐.๙๖ กก.ต่อไร่

ในบรรดาธาตุดังกล่าว โปแตสเซียมมะพร้าวจะดูดไปใช้มากที่สุด ประมาณ ๖๒ % ของโปแตสเซียม ถูกนำไปใช้ในการเพิ่มจำนวนผลผลิตของมะพร้าว

ชนิดของปุ๋ยที่ใช้ได้ผลและเพิ่มผลผลิตของมะพร้าวได้สูงสุด คือ ปุ๋ยเกรด ๑๓-๑๓-๒๑ และปุ๋ยเกรด ๑๒-๑๒-๑๗-๒ แมกนีเซียมซัลเฟต และปุ๋ยหินปูนโดโลไมท์ ในการใช้ปุ๋ยแมกนีเซียมซัลเฟต หรือ โดโลไมท์ นั้นให้พิจารณาถึงสภาพความเป็นกรดเป็นด่างของดินด้วย กล่าวคือ ในสภาพดินที่มีแนวโน้มการเป็นกรดเป็นด่างสูงให้ใช้ปุ๋ยแมกนีเซียมซัลเฟต และในสภาพดินที่มีความเป็นกรดเป็นด่างต่ำให้ใช้ปุ๋ยโดโลไมท์ ในการใช้ปุ๋ยโดโลไมท์นั้น ควรให้ก่อนหรือหลังใส่ปุ๋ยเคมี ประมาณ ๑ เดือน เพื่อป้องกันการดูดตรึงธาตุอาหารไว้ในดินทำให้มะพร้าวไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ การใส่ปุ๋ยควรใส่ให้สัมพันธ์กับอายุมะพร้าว

วิธีการใส่ปุ๋ยฤดูที่เหมาะสมที่สุดที่จะใส่ปุ๋ยให้มะพร้าว คือ ในช่วงต้นและปลายฤดูฝน ในช่วงนี้มี ความชื้นเพียงพอที่จะช่วยละลายปุ๋ย และรากของมะพร้าวกำลังเจริญเติบโตเต็มที่ที่สามารถดูดปุ๋ยไปใช้ได้ดี การหว่านปุ๋ยจากการศึกษาพบว่า รากมะพร้าวที่สามารถดูดปุ๋ยได้ดีอยู่บริเวณติดกับลำต้นและอยู่ห่างจากลำต้นภายในรัศมี ๒ เมตร ดังนั้นการใส่ปุ๋ยจึงควรโรยหรือหว่านปุ๋ยตั้งแต่โคนต้นไปจนถึง ๒ เมตร โดยรอบแต่ถ้าเป็นมะพร้าวที่ยังเล็กอยู่ควรหว่านปุ๋ยใกล้โคนมะพร้าวเพราะรากยังน้อย หลังจากหว่านปุ๋ยแล้วควรพรวนดินตื้นๆ ลึกประมาณ ๑๐-๑๕ ซม. เพื่อให้ปุ๋ยได้คลุกเคล้ากับดินและป้องกันการชะล้างนั่นเอง

**การเพิ่มปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยพืชสด** ประเทศที่อยู่ในเขตร้อนเช่น ประเทศไทย อินทรียวัตฤในดินส่วนมากมีน้อยและมีการสลายตัวเร็ว เพราะมีฝนตกชุกและอุณหภูมิสูงพวกแบคทีเรียในดินจะเจริญเติบโตได้ดีค่อยย่อยและทำลายพวกอินทรียวัตฤได้อย่างรวดเร็ว อินทรียวัตฤจะเป็นตัวช่วยให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์และสภาพทางฟิสิกส์ของดินดีขึ้น ทำให้ดินร่วนซุย การระบายน้ำ ระบายอากาศได้ดี รากของมะพร้าวสามารถชอนไชไปหาอาหารได้อย่างกว้างขวาง การเพิ่มอินทรียวัตฤให้แก่ดินสามารถกระทำได้หลายแบบ เช่น การใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยพืชสด เช่น ปอเทือง แล้วทำการไถกลบ หรือใช้วิธีการเลี้ยงสัตว์ในสวนมะพร้าวก็ได้

**การกำจัดวัชพืช** ใช้แรงงาน โดยการลากด้วยจอบ หรือตายด้วยมีด

ใช้เครื่องทุ่นแรง เช่น รถไถหญ้า รถไถนาขนาดเล็ก

ปลูกพืชคลุม ใช้พืชตระกูลถั่ว เช่น คาโลโปโกเนียม เพอร์ราเรีย หรือ เซ็นโตรมา โดยการปลูกให้ห่างโคนต้นเกินรัศมี ๑ วา

ใช้สารเคมี เช่น โกลโฟเซท(ชื่อการค้าว่า ราวด์-ออฟ หรือ คาวบอย) หรือดาลาพอน (ชื่อการค้าว่า คาลาล่า หรือ ดาวพอน ฯลฯ) กำจัดวัชพืชข้ามปี เช่น หญ้าคา ใช้พาราควอท (ชื่อการค้าว่า กรั่มม็อกโซน กลัสโซน เพลนโซน น็อกโซน ฯลฯ) กำจัดวัชพืชล้มลุกต่างๆ เช่น ตีนนก ตีนกา สาบแร้งสาบกา (อัตราและวิธีใช้ตามฉลากยา เวลาใช้ต้องระวังอย่าให้ละอองสารเคมีถูกต้นหรือใบมะพร้าว)

#### โรคและแมลงในมะพร้าว

แมลงที่เป็นศัตรูพืชกับมะพร้าวคือ **ด้วงแรด** เป็นแมลงปีกแข็งตัวใหญ่มีสีน้ำตาลเข้ม บนหัวมีนอ เหมือนแรด ตัวแก่กัดกินยอดและใบอ่อนทำให้ด้วงวงมารวมไว้

สามารถจะป้องกันและกำจัดได้ทั้งในระยะที่เป็นตัวหนอนและตัวเต็มวัย โดยปฏิบัติดังนี้

รักษาสวนให้สะอาด เป็นการทำลายแหล่งวางไข่ เพราะด้วงแรดชอบวางไข่ในกองขยะ กองปุ๋ยหมัก กองเศษไม้ ตอไม้ผุ ฯลฯ ถ้าเห็นใบยอดขาดเป็นริ้วๆ แสดงว่าถูกด้วงแรดกัดให้ใช้ตะขอหรือเหล็กแหลมแทง ดึงเอาตัวออกมาทำลาย ใช้สารเคมี เช่น

๑. ออลดริน ชนิดน้ำ ๕ ซ่อนแกง ผสมน้ำ ๑ ปี๊บ ราวที่ค่อมะพร้าวทุก ๒ เดือน
๒. อโซดริน ๓ ซ่อนแกง ผสมน้ำ ๑ ปี๊บ ราวที่ค่อมะพร้าวเดือนละครั้ง
๓. ออลดริน ชนิดผงคลุกกับขี้เถ้าในอัตรา ๑ ซ่อนแกง ต่อขี้เถ้า ๘ กระป๋องนม ราวที่ค่อมะพร้าวต้นละ ๑ กระป๋องนม ทุก ๒ เดือน

๔. สำหรับต้นมะพร้าวที่มีลำต้นสูงมาก ใช้พวก นูวาครอนหรืออโซดรินฉีดเข้าลำต้น โดยเอาสวนเจาะลำต้นให้เป็นรูจำนวน ๒ รู อยู่ตรงข้ามกัน ใช้เข็มฉีดยาคูดสารเคมี ๑๐ ซีซี ฉีดใส่ในรูที่เจาะไว้ข้างละ ๕ ซีซี จะมีฤทธิ์อยู่นานประมาณ ๓๐ วัน วิธีนี้ห้ามเก็บผลมะพร้าวก่อนครบกำหนดหลังจากฉีดสารเคมีแล้ว อย่างน้อย ๓๐ วัน

ใช้วิธีชีวอินทรีย์โดยธรรมชาติจะมีเชื้อราและเชื้อไวรัสที่สามารถทำลายด้วงแรดได้ทั้งที่เป็นตัวหนอนและตัวเต็มวัย คือ

(๑) เชื้อราเขียว *Metarhizium anisophae* จะเข้าทำลายตัวหนอนมองเห็นเป็นเส้นใยสีขาวจับกันเป็นก้อนอยู่ที่ผิวภายนอกตัวหนอนต่อไปจะเปลี่ยนเป็นสีเขียว ถ้าตัวหนอนของด้วงแรดมีลักษณะดังกล่าวควรนำไปใส่ให้กระจายตามกองขยะ กองปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ตอหรือท่อนมะพร้าวๆ ซึ่งเป็นแหล่งเพาะขยายพันธุ์ของด้วงแรด จะช่วยลดปริมาณด้วงแรดลงได้มาก

(๒) เชื้อไวรัส *Rhabdionavirus oryctes* หรือที่เรียกกันว่าแบคคูลาไวรัส (Baculavirus) จะเข้าทำลายตัวหนอนมีลักษณะที่สังเกตได้ง่ายคือ ส่วนท้ายของตัวหนอน (rectum) จะพองโตยื่นออกมาเห็นได้ชัด เมื่อพบหนอนที่มีลักษณะนี้ควรเก็บใส่ไว้ตามแหล่งขยายพันธุ์ของด้วงแรด จะทำให้ด้วงแรดเป็นโรคแพร่กระจายมากขึ้น ปริมาณของด้วงแรดจะลดลง

แมลงอีกชนิดคือ ด้วงงวง มีขนาดเล็กกว่าด้วงแรด เข้าทำลายต้นมะพร้าวโดยการวางไข่ ตามรอยแผลที่มีอยู่แล้ว เช่น แผลที่เกิดจากด้วงแรดกัดทำลายเมื่อไข่ฟักตัวแล้วหนอนก็จะกัดกินส่วนที่อ่อนแล้วเจาะเข้าในลำต้น ทำให้ต้นมะพร้าวเหี่ยวเฉาและตายได้

**การป้องกันและกำจัด** ป้องกันกำจัดด้วงแรดอย่าให้เกิดระบาดทำลายต้นมะพร้าวเพราะแผลที่ด้วงแรดกัดเป็นช่องทางให้ด้วงงวงเข้าไปวางไข่ ระวังอย่าให้ต้นมะพร้าวเกิดบาดแผล เช่น การใช้มีดฟันต้น เพราะด้วงงวงจะเข้าไปวางไข่ตามรอยแผล อย่าปลุกมะพร้าวต้น เพราะรากจะลอย ด้วงงวงสามารถเข้าไปในรอยเปิดของเปลือกตรงส่วนของโคนต้นที่ติดกับพื้นดินได้ ถ้าพบต้นที่ถูกด้วงงวงทำลาย และต้นยังแข็งแรงอยู่ ให้ใช้ยาคาร์โบฟูราน (ฟูราดาน หรือ คูราแทร์ ๓% G) โรยบริเวณโคนต้น เกลี่ยดินกลบ รดน้ำให้ชุ่ม สารเคมีจะซึมผ่านขึ้นไปจนถึงยอด ฆ่าหนอนที่กินอยู่ภายในได้ และอย่าเก็บผลไปรับประทานภายใน ๓๐ วัน หลังจากใส่สารเคมีแล้ว ต้นที่ถูกด้วงงวงทำลายจนตาย ควรโค่นทิ้งแล้วเผาทำลาย

#### การเก็บเกี่ยวผลผลิต และการจัดการหลังเก็บเกี่ยว

มะพร้าวแต่ละสายพันธุ์มีระยะเวลาเก็บเกี่ยวไม่เท่ากันมะพร้าวใหญ่ หรือมะพร้าวแกงเก็บผลได้เมื่ออายุประมาณ ๕-๖ ปีขึ้นไป เกษตรกรนิยมเก็บมะพร้าวทุกๆ ๓๐ วัน, ๔๕ วัน และ ๖๐ วัน ขึ้นอยู่กับพื้นที่ ซึ่งต้องพิจารณาความอ่อนแก่ ของมะพร้าว ให้เหมาะกับการนำไปใช้ประโยชน์

#### ความอ่อนแก่ ของมะพร้าว พิจารณาจาก

๑. สีเปลือกบริเวณปลายขอบหมวก ถ้าขอบเป็นสีขาวกว้างมาก แสดงว่าอ่อนมาก เนื้อมะพร้าวจะอ่อนนุ่มเป็นน้ำวุ้น ถ้าขอบสีขาวแคบ แสดงว่าแก่ปานกลาง เนื้อในกรุบๆ ถ้าขอบเป็นสีเขียวเข้มสีเขียวเข้มสีเดียวกันทั้งผล แสดงว่าเป็นผลแก่เนื้อในแข็ง

๒. ความแห้งของซั้วผล หรือ หางหนู ถ้าแห้งหรือไหม้จากปลายเข้ามาน้อยกว่า ๑ ใน ๔ ของความยาวทั้งหาง แสดงว่าอ่อนมาก ถ้าเนื้อในเหลวเป็นวุ้น ถ้าหางหนูแห้งครึ่งหนึ่งของความยาวทั้งหางแสดงว่าแก่ปานกลาง เนื้อในกรุบ แต่ถ้าหางหนูแห้งตลอดทั้งหาง แสดงว่าแก่มาก เนื้อในแข็งแล้ว
๓. น้ำ ในผลมะพร้าวแก่เหมาะกับการเก็บเกี่ยว น้ำภายในผลจะน้อย เวลาเขย่าจะได้ยินเสียงน้ำโคลน
- วิธีการเก็บมะพร้าวใหญ่ หรือมะพร้าวแกง

เนื่องจากลำต้นมีความสูงมาก จึงมีวิธีการเก็บที่นิยมกันอยู่ ๓ วิธี คือ

๑. ใช้ไม้สอย
๒. ใช้คนปีน
๓. ใช้ลิง

### **การเก็บรักษามะพร้าว**

เมื่อเก็บเกี่ยวผลมะพร้าวมาแล้วยังไม่ปอกเปลือก สามารถเก็บไว้ได้นาน ๔๕ วัน และควรกองมะพร้าวไว้ในโรงเรือน ที่มีหลังคาป้องกันแดดและฝน

#### ๔) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

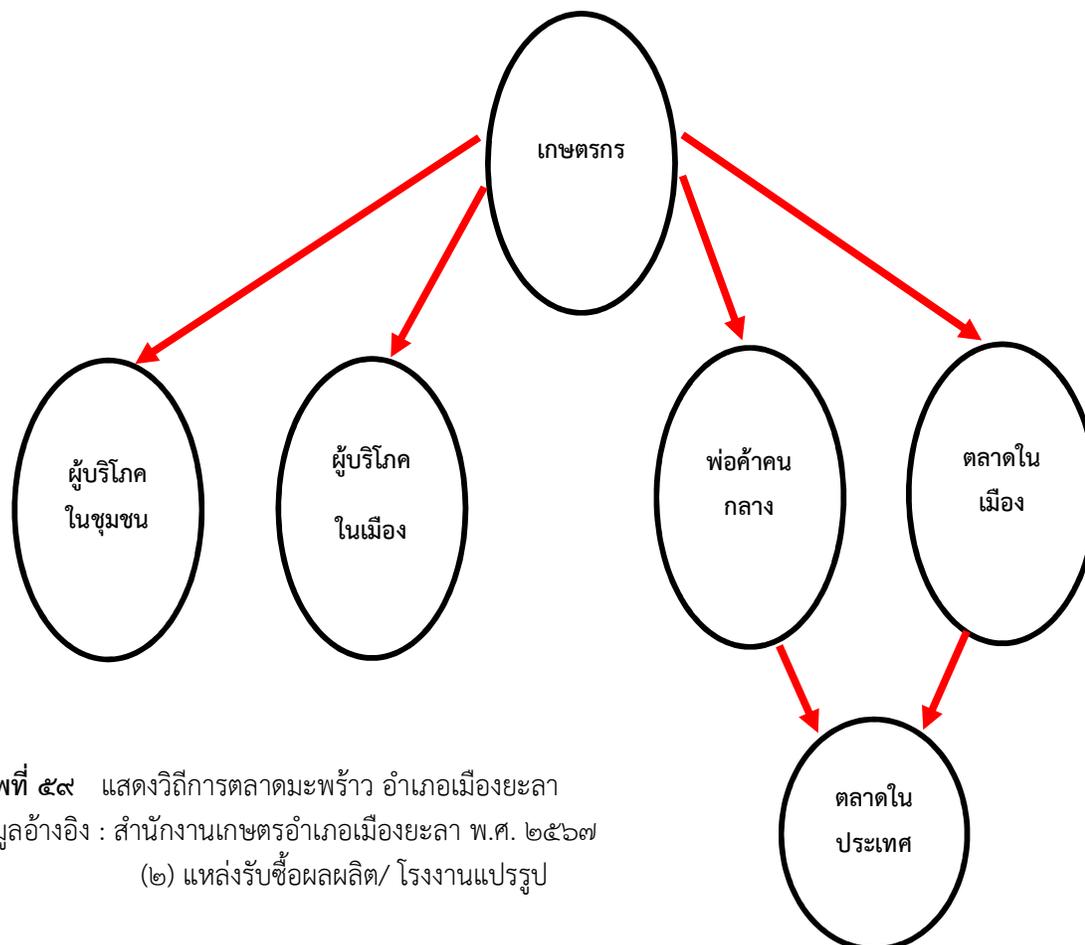
ในพื้นที่อำเภอเมืองยะลา เกษตรกรมีการปลูกมะพร้าวในครัวเรือนเกษตรกรเกือบทุกครัวเรือน แต่ส่วนใหญ่ไม่มีการดูแลรักษา พัฒนาคุณภาพมะพร้าวเป็นการปลูกเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ที่เหลือจำหน่าย ทางสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลาจะทำการส่งเสริมการดูแลรักษา และพัฒนาคุณภาพมะพร้าว ต่อไป

#### (๑) วิธีการตลาด

วิธีการตลาดมะพร้าวที่สำคัญของอำเภอเมืองยะลา อาจสรุปได้ดังนี้

เกษตรกรบริโภคในครัวเรือน และจำหน่ายให้กลุ่มผู้บริโภคในชุมชน พ่อค้าคนกลาง ตลาดในเมือง

#### **แผนผังแสดงการจำหน่ายมะพร้าว**



ภาพที่ ๕๙ แสดงวิธีการตลาดมะพร้าว อำเภอเมืองยะลา

ข้อมูลอ้างอิง : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

เกษตรกรจะจำหน่ายให้พ่อค้าคนกลาง หรือนำออกมาจำหน่ายในเมือง ไม่มีโรงงานแปรรูปในพื้นที่

๕) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ ด้านการผลิตมะพร้าว จำนวน ๑ ราย คือ จ.ส.ต.ประสิทธิ์ ชูเพชร ต.ลำใหม่

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น คือการจัดการในสวนมะพร้าว การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต และการบริหารจัดการกลุ่ม

## ๑.๔ สีนค่าเกษตรที่สำคัญ

### ๑.๔.๕ ชนิดสินค้ำทุเรียน

#### ๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

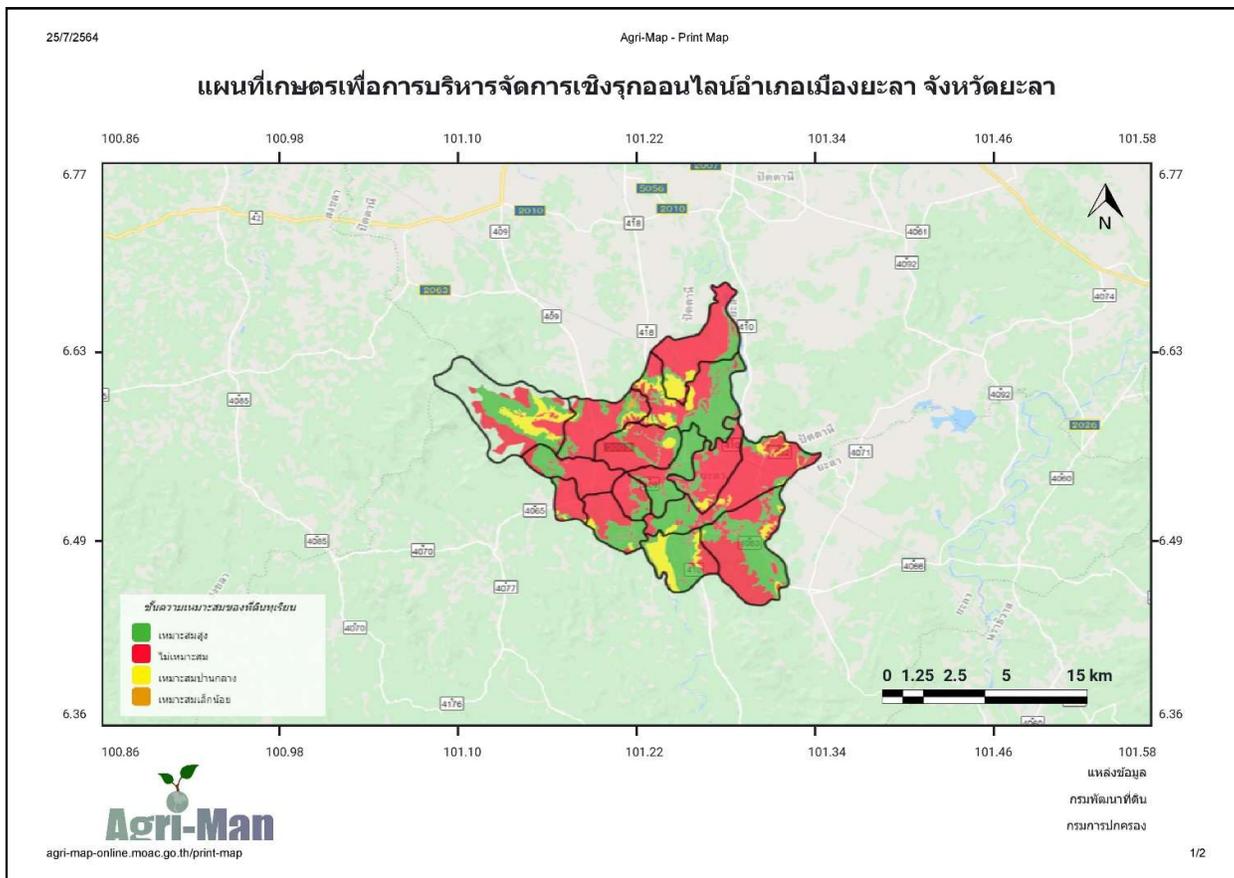
##### (๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเมืองยะลา มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกทุเรียนทั้งหมด จำนวน ๑๘๘,๓๑๑.๕๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๖๕,๐๒๐.๐๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๕๒ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๖,๗๑๒.๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๗ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒๔๐.๙๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๒ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๐๖,๓๓๘.๔๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๔๖

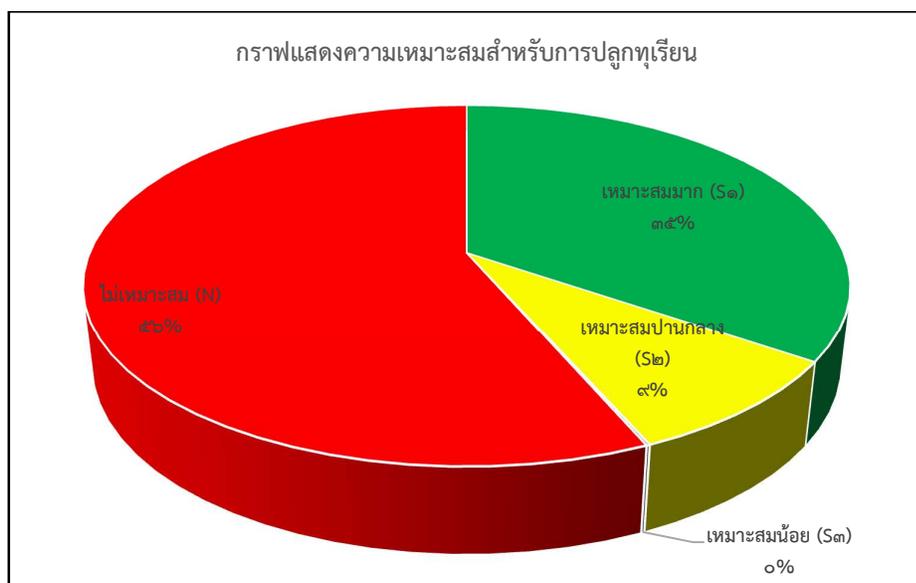
ตารางที่ ๕๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน อำเภอเมืองยะลา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกทุเรียน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ตาเซะ	๒,๐๙๒.๖๘	๑,๙๗๘.๔๑	-	๑๒,๔๙๖.๒๐	๑๖,๕๖๗.๒๙
ยูโป	๑๐,๗๕๓.๔๐	๒,๗๒๐.๒๘	-	๗,๖๓๙.๘๑	๒๑,๑๑๓.๔๙
ลำใหม่	๒,๘๒๑.๔๒	๖๔๗.๖๕	๒๔๐.๙๓	๙,๔๗๒.๖๓	๑๓,๑๘๒.๖๓
พร่อน	๒,๒๙๔.๕๓	๕๘๓.๒๔	-	๙,๔๓๕.๘๗	๑๒,๓๑๓.๖๔
ลิดล	๒,๔๗๘.๕๗	-	-	๗,๓๓๒.๗๙	๙,๘๑๑.๓๖
ยะลา	๓๘๙.๐๕	๒๓๓.๗๘	-	๓,๖๓๙.๒๘	๔,๒๖๒.๑๑
ลำพะยา	๖,๔๔๑.๗๖	๓,๗๙๕.๖๔	-	๖,๘๙๐.๑๘	๑๗,๑๒๗.๕๘
เปาะเส้ง	๓,๕๖๕.๒๑	๔๔๖.๒๓	-	๕,๑๗๔.๖๒	๙,๑๘๖.๐๖
หน้าถ้ำ	๑,๔๙๒.๐๔	-	-	๓,๔๑๖.๕๕	๔,๙๐๘.๕๙
ท่าสาป	๗,๐๕๒.๒๐	-	-	๒,๒๙๘.๓๔	๙,๓๕๐.๕๔
สะเตงนอก	๕,๘๘๒.๙๒	๑,๕๑๒.๘๓	-	๑๔,๗๖๔.๒๐	๒๒,๑๕๙.๙๕
บูดี	๑๑,๐๕๑.๓๐	๘๙๕.๘๗	-	๑๒,๖๙๙.๐๐	๒๔,๖๔๖.๑๗
บันนังสาเรง	๖,๗๓๐.๕๐	๓,๔๔๐.๐๐	-	๒,๒๒๒.๓๔	๑๒,๐๓๒.๘๔
สะเตง	๒,๓๓๔.๕๑	๔๕๘.๑๖	-	๘,๘๕๖.๕๙	๑๑,๖๔๙.๒๖

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๖๐ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน อำเภอเมืองยะลา (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗)



ภาพที่ ๖๑ กราฟแสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับทุเรียน อำเภอเมืองยะลา (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗)

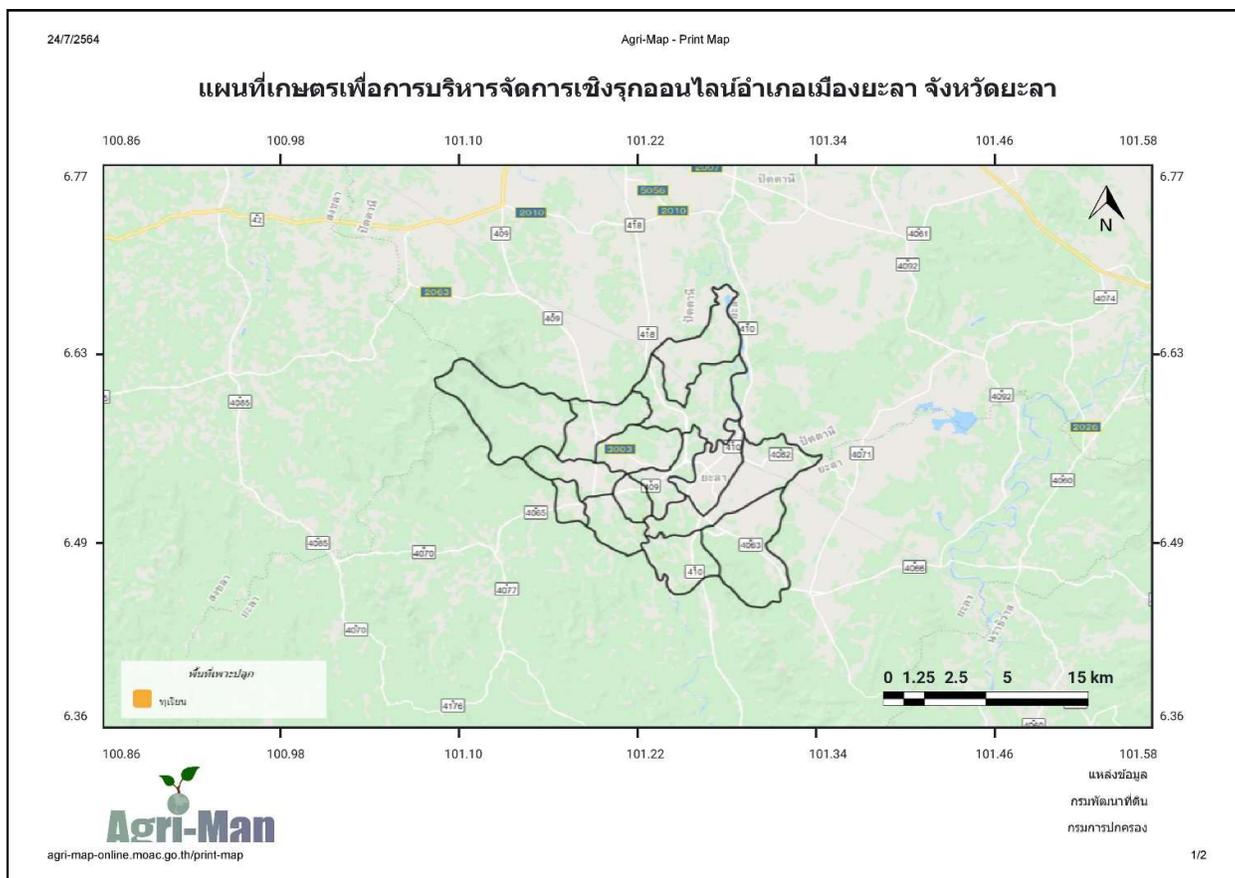
## (๒) พื้นที่ปลูกทุเรียน

อำเภอเมืองยะลา มีพื้นที่การปลูกทุเรียน จำนวน ๑๗๖.๘๘ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากในตำบลบันนังสาเรง จำนวน ๕๗.๙๙ ไร่ รองลงมาคือตำบลหน้าถ้ำ จำนวน ๔๗.๐๙ ไร่ และตำบลเปาะเส้ง จำนวน ๔๔.๕๘ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๕๖ แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียน อำเภอเมืองยะลา

ที่	ตำบล	เนื้อที่ปลูก (ไร่)
๑	พร่อน	-
๒	เปาะเส้ง	๔๔.๕๘
๓	บันนังสาเรง	๕๗.๙๙
๔	ยูโป	-
๕	สะเตงนอก	๒๓.๒๒
๖	ลิตล	-
๗	บูดี	-
๘	หน้าถ้ำ	๔๗.๐๙
๙	ตาเซะ	-
๑๐	ท่าสาป	-
๑๑	ลำพะยา	-
๑๒	ยะลา	-
๑๓	ลำใหม่	-
๑๔	สะเตง	-
รวม		๑๗๖.๘๘

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗



**ภาพที่ ๖๒** แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียน อำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗

(๓) พื้นที่ปลูกทุเรียนตามระดับชั้นความเหมาะสม

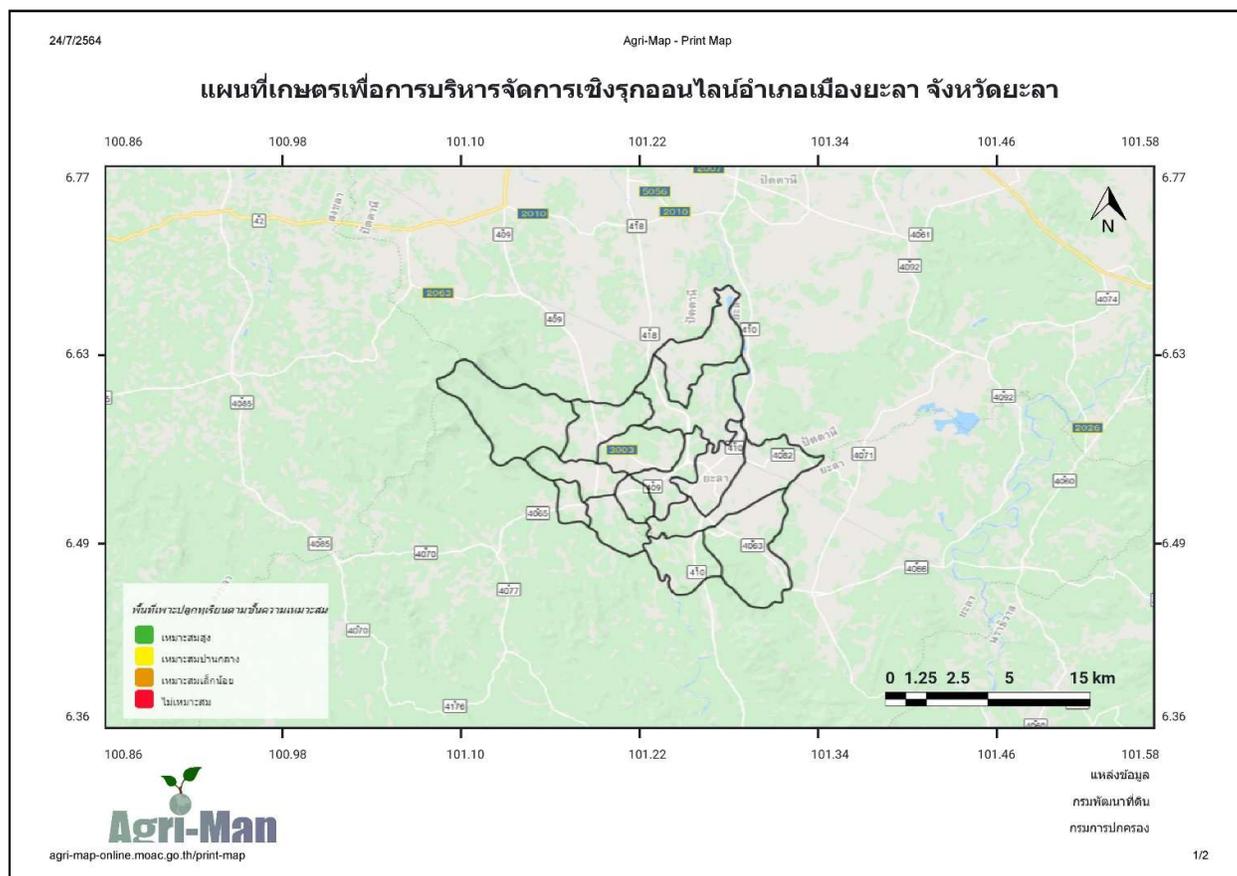
อำเภอเมืองยะลา มีพื้นที่ปลูกทุเรียน ตามระดับความเหมาะสม จำนวน ๑๗๖.๘๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๓๒.๕๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๙๖ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓๗.๖๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒๘ พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S๓) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม จำนวน ๖.๖๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๗๕

**ตารางที่ ๕๗** แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ตาเซะ	-	-	-	-	-
ยูโป	-	-	-	-	-
ลำใหม่	-	-	-	-	-
พร่อน	-	-	-	-	-
ลิตล	-	-	-	-	-

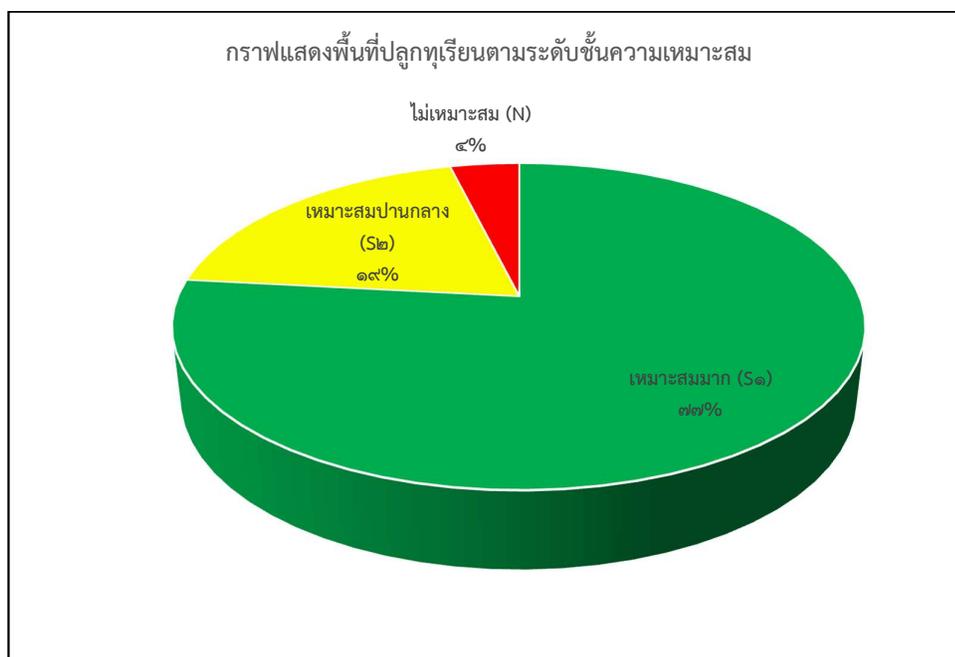
ยะลา	-	-	-	-	-
ลำพะยา	-	-	-	-	-
ปะเหลียง	๔๕.๕๘	-	-	-	๔๕.๕๘
บันนังสตา	๔๗.๐๙	-	-	-	๔๗.๐๙
ท่าสาป	-	-	-	-	-
สะเตงนอก	๑๖.๕๘	-	-	๖.๖๔	๒๓.๒๒
บูดี	-	-	-	-	-
บันนังสาเรง	๒๐.๓๔	๓๗.๖๕	-	-	๕๗.๙๙
สะเตง	-	-	-	-	-

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, สำนักเศรษฐกิจการเกษตร, GISDA (พ.ศ.๒๕๖๗)



ภาพที่ ๖๓ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียนตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, สำนักเศรษฐกิจการเกษตร, GISDA (พ.ศ.๒๕๖๗)



ภาพที่ ๖๔ กราฟแสดงพื้นที่ปลูกทุเรียน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, สำนักเศรษฐกิจการเกษตร, GISDA (พ.ศ.๒๕๖๗)

## ๒) ปริมาณการผลิต

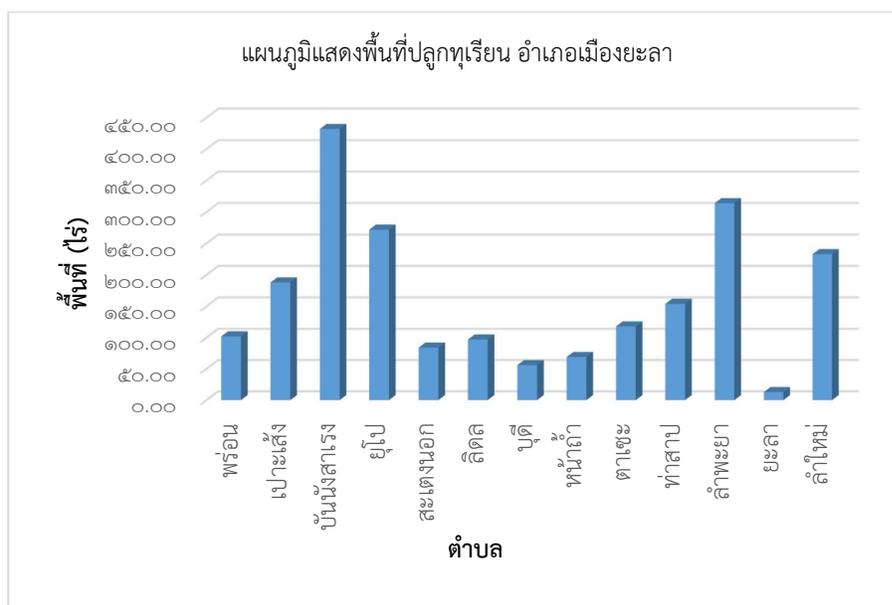
อำเภอเมืองยะลามีพื้นที่การปลูกทุเรียน จำนวน ๒,๑๓๒ ไร่ ๒,๒๑๑ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากในตำบลบันนังสาเรง จำนวน ๔๓๒ ไร่ ๓๖๖ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลลำพะยา จำนวน ๓๑๔ ไร่ ๓๕๘ ครัวเรือน และตำบลยุโป จำนวน ๒๗๒ ไร่ ๑๖๙ ครัวเรือน ตามลำดับ

## ตารางที่ ๕๘ แสดงปริมาณการปลูกทุเรียน อำเภอเมืองยะลา

ที่	ตำบล	ครัวเรือนที่ปลูก (ครัวเรือน)	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	เนื้อที่ให้ผลผลิต (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)
๑	พร่อน	๑๙๓	๑๐๒	๙๐	๓๔.๒๐	๓๘๐
๒	เปาะเส้ง	๙๙	๑๘๘	๑๒๖	๔๙.๑๔	๓๙๐
๓	บันนังสาเรง	๓๖๖	๔๓๒	๔๓๒	๓๘๐.๑๖	๘๘๐
๔	ยุโป	๑๖๙	๒๗๒	๒๑๖	๙๐.๗๒	๔๒๐
๕	สะเตงนอก	๔๑	๘๔	๖๓	๔๔.๑๐	๗๐๐
๖	ลิตล	๗๖	๙๗	๙๒	๓๘.๑๘	๔๑๕
๗	บุดี	๖๙	๕๖	๕๒.๐๐	๒๐.๕๔	๓๙๕
๘	หน้าถ้ำ	๒๗๕	๖๙	๕๕	๒๒.๘๓	๔๑๕
๙	ตาเซะ	๒๒๕	๑๑๘	๑๐๒	๔๒.๓๓	๔๑๕
๑๐	ท่าสาป	๒๑๓	๑๕๕	๑๑๐	๙๑.๓๐	๘๓๐
๑๑	ลำพะยา	๓๕๘	๓๑๔	๓๑๔	๒๕๑.๓๕	๕๙๒.๕๐

๑๒	ยะลา	๒๗	๑๓	๘.๐๐	๓.๐๔	๓๘๐
๑๓	ลำใหม่	๑๐๐	๒๓๓	๑๖๐	๖๖.๔๐	๔๑๕.๕๐
รวม		๒,๒๑๑	๒,๑๓๒	๑,๘๒๐	๑,๑๓๔	๕๐๙.๘๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา , พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๖๕ กราฟแสดงปริมาณการปลูกทุเรียน อำเภอเมืองยะลา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗

### ๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

#### (๑) การใช้พันธุ์ดี

๑. พันธุ์หมอนทอง ๙๕ %

๒. พันธุ์พื้นเมืองและพันธุ์อื่น ๆ ปลูกทั้งหมดประมาณ ๕ %

#### (๒) การเตรียมดิน

ต้องปรับพื้นที่ก่อนที่จะกำหนดฝังปลูกและติดตั้งระบบน้ำ โดยปรับพื้นที่ให้ราบไม่ให้มีแอ่งที่น้ำท่วมขังได้ และถ้าเป็นไปได้ควรปรับเป็นเนินลูกฟูกเพื่อปลูกทุเรียนบนสันเนิน ระยะห่างระหว่างต้นและระหว่างแถวด้านละ ๙ เมตร ปลูกได้ไร่ละ ๒๐ ต้น หรือ ๘ ถึง ๑๐ X ๘ ถึง ๑๐ เมตร ปลูกทุเรียนได้ประมาณ ๑๖ ถึง ๒๕ ต้นต่อไร่ และการทำสวนขนาดใหญ่ ควรขยายระยะระหว่างแถวให้กว้างขึ้นเพื่อสะดวกต่อการนำเครื่องจักรกลต่างๆ ไปทำงาน ในระหว่างแถว นอกจากนี้ในการวางแผนกำหนดแถวปลูก จะต้องคำนึงถึงแนวปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ หรืออาจกำหนดในแนวตั้งฉากกับถนน หรือกำหนดแถวปลูกไปในแนวทิศตะวันออกหรือทิศตะวันตก และถ้ามีการจัดวางระบบน้ำจะต้องพิจารณาแนวทางจัดวางท่อในสวนด้วย จากนั้นจึงปักไม้ตามระยะที่กำหนดเพื่อขุดหลุมปลูกต่อไป

#### (๓) การปลูก

การปลูกทุเรียนสามารถทำได้ทั้งการขุดหลุมปลูก ซึ่งเหมาะกับพื้นที่ที่ค่อนข้างแล้งและยังไม่มี การวางระบบน้ำไว้ก่อนปลูก ซึ่งวิธีนี้ดินในหลุมจะช่วยเก็บความชื้นได้ดีขึ้น แต่หากมีฝนตกชุก มีน้ำขังจะทำให้รากเน่าและต้นทุเรียนตายได้ง่าย ส่วนการปลูกโดยไม่ต้องขุดหลุม (ปลูกแบบนั่งแท่นหรือยกโคก) เหมาะกับพื้นที่ฝนตกชุก วิธีนี้ทำให้มีการระบายน้ำดี น้ำไม่ขังบริเวณโคนต้น แต่ต้องวางระบบน้ำให้ดีกว่าก่อนปลูก ซึ่งต้นทุเรียนจะเจริญเติบโตเร็ว

กว่าการขุดหลุม ทั้งนี้จุดเน้นที่สำคัญ คือ ควรใช้ต้นกล้าที่มีขนาดเล็ก มีระบบรากดี ไม่ชงง แต่หากจะปลูกด้วยต้นกล้าขนาดใหญ่ควรตัดแต่งรากที่ชงงทั้งที่ก้นถุงและด้านข้าง รวมทั้งควรมีการพรางแสงให้กับต้นทุเรียนที่ปลูกใหม่ด้วยตาข่ายพรางแสงหรือ(ทาง) ใบมะพร้าว หรือปลูกไม้ที่ให้ร่มเงา เช่น กล้าย เป็นต้น

#### (๔) ระบบการให้น้ำ

ควรให้น้ำสม่ำเสมอในช่วงที่มีการเจริญเติบโตทางใบ และงดน้ำในช่วงปลายฝนเพื่อเตรียมการออกดอก เมื่อทุเรียนออกดอกแล้วให้ควบคุมปริมาณน้ำที่จะให้ โดยค่อยๆ เพิ่มปริมาณน้ำขึ้นเรื่อยๆ เพื่อให้ดอกทุเรียนมีพัฒนาการที่ดี จนเมื่อดอกทุเรียนพัฒนาถึงระยะหัวกำไล (ก่อนดอกบาน ๑ สัปดาห์) ก็ให้ลดปริมาณน้ำลง โดยให้เพียง ๑ ใน ๓ ของปกติ เพื่อช่วยให้มีการติดผลดีขึ้นและให้น้ำในปริมาณนี้ไปจนดอกบานและติดผลได้ ๑ สัปดาห์ จากนั้นจึงค่อยๆ เพิ่มปริมาณน้ำขึ้นเรื่อยๆ และต้องให้น้ำอย่างเพียงพอและสม่ำเสมอตลอดช่วงพัฒนาการของผลทุเรียน

#### (๕) การดูแลรักษา

##### การเตรียมต้นให้พร้อมที่จะออกดอก

คือการเตรียมให้ต้นทุเรียนมีความสมบูรณ์ มีอาหารสะสมเพียงพอเมื่อทุเรียนมีใบแก่ทั้งต้น และสภาพแวดล้อมเหมาะสม ฝนแล้ง ดินมีความชื้นต่ำ อากาศเย็นลงเล็กน้อยทุเรียนก็จะออกดอกขึ้นตอนต่าง ๆ จะต้องรีบดำเนินการภายหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิต ดังนี้

##### ๑. การตัดแต่งกิ่ง

หลังเก็บเกี่ยวให้รีบตัดแต่งกิ่งแห้ง กิ่งเป็นโรค กิ่งแขนง ด้านในทรงพุ่มออกโดยเร็ว ทารอยแผลที่ตัดด้วยสารเคมีป้องกันกำจัด เชื้อรา หรือปูนแดงกินกับหมาก

##### ๒. หลังตัดแต่งกิ่ง ให้กำจัดวัชพืชและใส่ปุ๋ยทันที

- ปุ๋ยคอก ๑๕-๕๐ กิโลกรัมต่อต้น (ประมาณ ๓-๑๐ ปี)

- ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๖-๑๖-๑๖ ในอัตรา ๓-๕ กก.ต่อต้น

(ทุเรียนต้นที่ขาดความสมบูรณ์ต้องการปุ๋ยมากกว่าทุเรียนต้นที่มีความสมบูรณ์อยู่แล้ว ทุเรียนต้นที่ให้ผลผลิตไปมากต้องการปุ๋ยมากกว่าทุเรียนที่ให้ผลผลิตน้อย)

##### ๓. ในช่วงฤดูฝน

- ถ้าฝนตกหนัก จัดการระบายน้ำออกจากแปลงปลูก

- ถ้าฝนทิ้งช่วง ให้น้ำแก่ต้นทุเรียน

- ควบคุมวัชพืช โดยการตัดและ หรือใช้สารเคมี

- ป้องกันกำจัดโรคแมลง เช่น โรครากเน่าโคนเน่า โรคใบติด โรคแอนแทรกคโนส เพลี้ยไก่แจ้ ไรแดงและเพลี้ยไฟ

##### ๔. ในช่วงปลายฤดูฝน

- เมื่อฝนทิ้งช่วง ให้ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๘-๒๔-๒๔, ๙-๒๔-๒๔ หรือ ๑๒-๒๔-๑๒ ปริมาณ ๒-๓ กก.ต่อต้น เพื่อ

การออกดอก

- ให้กำจัดวัชพืชใต้ทรงพุ่ม กวาดเศษหญ้า และใบทุเรียนออกจากโคนต้น เพื่อให้ดินแห้งเร็วขึ้น

- งดการให้น้ำ ๑๐-๑๕ วันเมื่อสังเกตเห็นใบทุเรียนเริ่มสลดลงต้องเริ่มให้น้ำที่ละน้อยเพื่อกระตุ้นให้ตามดอก

เจริญอย่าปล่อยให้ขาดน้ำนานจนใบเหลืองใบตกเพราะตาดอกจะไม่เจริญ และระวังอย่าให้น้ำมากเกินไป เพราะช่อดอกอาจเปลี่ยนเป็นใบได้ วิธีให้น้ำที่เหมาะสม คือ ให้น้ำแบบโชย ๆ แล้วเว้นระยะ สังเกตอาการของใบและดอก เมื่อเห็นดอกระยะไข่ปลาพอแล้ว ก็เพิ่ม ปริมาณให้มากขึ้นเรื่อย ๆ จนสู่สภาวะปกติ

##### การดูแลในช่วงออกดอก

##### ๑. การควบคุมการให้น้ำ

- เมื่อทุเรียนออกดอกในระยะไข่ปลามีปริมาณมากพอแล้ว ก็เริ่มให้น้ำมากขึ้นจนสู่สภาพปกติ
- ในระยะก่อนดอกบาน ๗-๑๐ วัน (ระยะหัวกำไล) ไป จนถึงดอกบานและระยะปีนให้ลดการให้น้ำลง ๒ ใน ๓ ของปกติ

#### ๒. การตัดแต่งดอก

- ตัดดอกที่อยู่ตามกิ่งเล็ก ๆ หรือปลายกิ่งทิ้ง
- ควรตัดแต่งเมื่อดอกทุเรียนอยู่ในระหว่างระยะมะเขือพวง ถึงระยะหัวกำไล
- ถ้ามีดอกรุ่นเดียวกันปริมาณมาก ตัดแต่งให้เหลือปริมาณ ดอกพอเหมาะอยู่ในตำแหน่งที่ต้องการ
- ถ้ามีดอก ๒ รุ่น ปริมาณเท่า ๆ กัน ตัดแต่งให้เหลือ ดอกรุ่นที่จะขายได้ราคาดี
- ถ้ามีดอก ๒ รุ่น ปริมาณต่างกัน ให้ตัดรุ่นที่มีปริมาณ ดอกน้อยออก แต่ถ้าปริมาณดอกมีน้อย จำเป็นต้องไว้ดอกต่างรุ่นควร

- ไว้ดอกรุ่นเดียวกัน บนกิ่งเดียวกัน
- ไว้ดอกรุ่นเดียวกัน บนกิ่งที่อยู่ชิดกัน
- ถ้าจะไว้ดอกต่างรุ่นบนกิ่งชิดกัน ต้องการดอกรุ่นไหน มากกว่าก็ต้องตัดแต่งให้เหลือดอกมากกว่า
- ในพันธุ์ชะนีควรตัดแต่งให้เหลือช่อดอกขนาดใหญ่รวมกัน เป็นกลุ่มบริเวณกลางกิ่ง และอย่าตัดให้เหลือดอกน้อยเกินไป เพราะดอกทุเรียนพันธุ์ชะนีมีเปอร์เซ็นต์ติดผลต่ำและผลอ่อนเจริญช้า การมีช่อดอกรวมเป็นกลุ่มทำให้มีพลังดูดดึงอาหารสูงขึ้น

#### ๓. ป้องกันกำจัดโรคแมลง

เช่น เพลี้ยไฟ ไรแดง หนอน กัดกินก้านดอก เพลี้ยอ่อน โรคดอกเน่าและโรคดอกแห้ง

#### ๔. การช่วยให้ดอกทุเรียนติดผลดีขึ้น

เช่น เพลี้ยไฟ ไรแดง หนอน กัดกินก้านดอก เพลี้ยอ่อน โรคดอกเน่าและโรคดอกแห้ง

##### ๔.๑ ช่วยผสมเกสร โดยใช้เกสรตัวผู้จากต้นที่ต่างพันธุ์กัน

- เตรียมเกสรตัวผู้ เวลา ๑๙.๐๐-๑๙.๓๐ น. ตัดเฉพาะ อับเกสรตัวผู้ ที่มีละอองเกสรสีขาวติดอยู่
- พูกันหรือแปรงขนอ่อนแตะละอองเกสรตัวผู้ไปป้าย ที่ยอดเกสรตัวเมีย ที่มีลักษณะกลมและมีสีเหลือง

๔.๒ ฉีดพ่นปุ๋ยทางใบที่มีธาตุ แคลเซียม-โบรอน หรือโบรอน เพียงอย่างเดียว ในระยะหัวกำไล หรือประมาณ ๑๐-๑๕ วัน ก่อนดอกบาน

#### การดูแลในช่วงติดผลแล้ว

##### ๑. ตัดแต่งผล

ครั้งที่ ๑ หลังดอกบาน ๓-๔ สัปดาห์ ตัดแต่งผลที่มีรูปทรง บิดเบี้ยว ผลขนาดเล็กหรือผลต่างรุ่น ผลที่อยู่ในตำแหน่งไม่เหมาะสม เช่น ปลายกิ่ง ด้านข้างของ กิ่ง และผลที่ติดเป็นกระจุกใหญ่ ๆ ออกเหลือผล ที่ดีไว้มากกว่าที่ต้องการจริง ๕๐ %

ครั้งที่ ๒ หลังดอกบาน ๖-๘ สัปดาห์ ตัดผลที่มีขนาดเล็กกว่า ผลอื่นในรุ่นเดียวกัน ผลบิดเบี้ยว ผลที่มีอาการ หนามแดง

ครั้งที่ ๓ ตัดแต่งครั้งสุดท้ายตัดผลขนาดเล็ก ผลบิดเบี้ยว ผลก้นจีบออก จะเหลือผลที่มีขนาดและรูปทรง สม่ำเสมอ ในปริมาณเท่ากับที่ต้องการจริง เมื่อตัดแต่งผลครั้งสุดท้ายเสร็จควรโยงกิ่ง เพื่อป้องกันกิ่ง หักจากน้ำหนักผลที่มากขึ้น หรือโยงผลป้องกันผลร่วงในพื้นที่มีลมแรง

##### (๖) การใส่ปุ๋ย

ควรใส่ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดินตามผลการตรวจวิเคราะห์ดิน หรืออาจใส่ปุ๋ยตามแนวทางดังนี้

- ๑. ใส่ปุ๋ยเพื่อเพิ่มความสมบูรณ์ดินหลังเก็บเกี่ยว
- ปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๒๐ ถึง ๕๐ กิโลกรัมต่อต้น

- ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๖-๑๖-๑๖ อัตราเป็นกิโลกรัมต่อต้นเท่ากับ ๑ ใน ของเส้นผ่า ศูนย์กลางทรงพุ่ม
- ๒. ใส่ปุ๋ยเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผล
- เมื่อผลมีอายุ ๗ สัปดาห์ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๒-๑๒-๑๗-๒ หรือ ๑๓-๑๓-๒๑ อัตราเป็นกิโลกรัมต่อต้น เท่ากับ ๑ ใน ๓ ของเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม
- ๓. ใส่ปุ๋ยเพื่อเพิ่มคุณภาพเนื้อ
- เมื่อผลมีอายุ ๑๐ ถึง ๑๑ สัปดาห์ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๐-๐-๕๐ อัตรา ๑ ถึง ๒ กิโลกรัมต่อต้น

#### (๗) การเก็บเกี่ยว

##### ลักษณะผลเมื่อทุเรียนแก่

- สีเปลือกจะเปลี่ยนจากสีเขียวสดเป็นสีน้ำตาลหรือสีเขียวแกมเทา แต่ผลที่อยู่นอกทรงพุ่มที่โดนแสงแดดมากจะมีสีน้ำตาลมากกว่าผลที่อยู่ในทรงพุ่ม
- ก้านผลสีเข้มขึ้นเป็นสีน้ำตาลคล้ำ สาก ตรงรอยต่อของระหว่างก้านผลตอนบนกับก้านผลตอนล่าง(ปลิง) จะบวมใหญ่ เห็นรอยต่อชัดเจน
- ปลายหนามแห้ง มีสีน้ำตาล หนามกางออกร่องหนาค่อนข้างห่าง
- สังเกตรอยแยกบนพูจะเห็นได้ชัดเจน ยกเว้นพันธุ์ก้านยาวจะเห็นไม่ชัด
- ชิมปลิง ทุเรียนแก่จัด เมื่อตัดชั่วผลหรือปลิงออกจะพบน้ำใสๆ ไม่ข้นเหนียว เหมือนทุเรียนอ่อน ชิมดูจะมีรสหวาน
- การเคาะเปลือกหรือกรีดหนาม ผลทุเรียนที่แก่จัดจะมีเสียงดังหลวมๆ
- ทั้งนี้เมื่อผลทุเรียนในต้นเริ่มแก่สุกและร่วง ก็เป็นสัญญาณเตือนว่าทุเรียนที่เหลือซึ่งเป็นรุ่นเดียวกันเริ่มแก่สามารถเก็บเกี่ยวได้แล้ว

##### การนับอายุ

การนับอายุทุเรียนนั้นจะนับจำนวนจากวันหลังจากดอกบานจนถึงวันที่ผลแก่ พร้อมทั้งจะเก็บเกี่ยวได้ ซึ่งจะแตกต่างกันในแต่ละพันธุ์ คือ

พันธุ์กระดุม	ใช้เวลา ๙๐ ถึง ๑๐๐ วัน
พันธุ์ชะนี	ใช้เวลา ๑๑๐ ถึง ๑๒๐ วัน
พันธุ์ก้านยาว	ใช้เวลา ๑๒๐ ถึง ๑๓๕ วัน
พันธุ์หมอนทอง	ใช้เวลา ๑๔๐ ถึง ๑๕๐ วัน

การนับอายุนี้อาจจะคลาดเคลื่อนได้เล็กน้อย ขึ้นกับอุณหภูมิของอากาศ เช่น อากาศร้อนและแห้งแล้ง ทุเรียนจะแก่เร็วขึ้น หากมีฝนตกชุกและความชื้นสูงทุเรียนจะแก่ช้า ดังนั้นเพื่อสะดวกในการจดจำและไม่เกิดความผิดพลาดในการตัดทุเรียนอ่อน เกษตรกรควรจดบันทึกวันที่ดอกบาน และทำเครื่องหมายรุ่น ดังนี้

- จดบันทึกวันที่ดอกทุเรียนบานของแต่ละพันธุ์ และแต่ละรุ่น
- ทำเครื่องหมายรุ่นไว้ในขณะที่มีการโยงกิ่งด้วยเชือก และควรใช้สีที่แตกต่างกันในการโยงกิ่งแต่ละรุ่น

ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการตัดทุเรียนที่แก่มีคุณภาพดี

##### วิธีการเก็บเกี่ยว

การตัดแต่งกิ่งทุเรียน : เป็นการจัดการในการทำสวนอีกแนวทาง ที่จะช่วยทำให้ต้นทุเรียนพร้อมเพื่อการออกดอกติดผล การตัดแต่งกิ่งแบ่งได้เป็น ๓ ระยะ คือ

**ระยะที่หนึ่ง :** ตัดแต่งหลังการเก็บเกี่ยวแล้ว เป็นการตัดกิ่งแห้ง กิ่งแขนง กิ่งที่เป็นโรค กิ่งที่ไม่มีประโยชน์ และตัดชั่วผลที่ติดค้างอยู่ทิ้งไป การตัดแต่งครั้งนี้ก็เพื่อทำให้ต้นทุเรียนแตกกิ่งที่สมบูรณ์ออกมาใหม่

**ระยะที่สอง :** ตัดแต่งช่วงปลายฝนก่อนการใส่ปุ๋ยครั้งที่สอง เป็นการตัดแต่งกิ่งตะขาบ กิ่งน้ำค้าง กิ่งกระโดง และกิ่งที่เป็นโรคออก เพื่อให้การใส่ปุ๋ยของทุเรียนเกิดประโยชน์ต่อต้นทุเรียนอย่างเต็มที่

**ระยะที่สาม :** ตัดแต่งกิ่งหลังจากที่ทุเรียนติดผลแล้วประมาณ ๓๐-๔๕ วัน เป็นการตัดแต่งเฉพาะกิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ไปพร้อม ๆ กับการตัดแต่งผลอ่อน

## (๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช

เพลี้ยไก่แจ้

ตัวเต็มวัยของแมลงชนิดนี้วางไข่เข้าไปในเนื้อเยื่อใบพืช ทำให้เห็นเป็นวงสีเหลืองหรือสีน้ำตาลตามใบเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มหนึ่งมีประมาณ ๘-๑๔ วง หลังจากนั้น ไข่จะฟักออกเป็นตัวอ่อน ขนาดประมาณ ๓ มิลลิเมตร และมีปุยสีขาวติดอยู่ตามลำตัว โดยเฉพาะด้านท้ายของลำตัว มีปุยขาวคล้าย ๆ กับหางไก่ แมลงชนิดนี้จึงได้ชื่อว่า "เพลี้ยไก่แจ้" หรือ "เพลี้ยไก่ฟ้า"

เมื่อแมลงลอกคราบเป็นตัวเต็มวัยจะมีสีน้ำตาลปนเขียว ขนาดยาวประมาณ ๕ มิลลิเมตร มีอายุได้นานถึง ๖ เดือน มักไม่ค่อยบินนอกจากถูกระทบกระเทือน แมลงชนิดนี้มีระบาด อยู่ในบริเวณที่ปลูกทุเรียนทั่ว ๆ ไป ระยะเวลาการระบาดคือ ช่วงทุเรียนแตกใบอ่อน ระหว่างกลางเดือน พฤษภาคม-กลางเดือนพฤศจิกายน

ลักษณะการทำลาย

ตัวอ่อน และตัวเต็มวัยของเพลี้ยไก่แจ้ดูดกินน้ำเลี้ยง จากใบอ่อน ของทุเรียน ทำให้ความเสียหาย ให้กับทุเรียนอย่างมาก ทำให้ใบอ่อนเป็น จุดสีเหลือง ไม่เจริญเติบโต และเล็กผิดปกติ เมื่อระบาด มาก ๆ ใบ จะหงิกงอแห้งและร่วงหมด นอกจากนั้นยังทำให้ยอดอ่อนแห้งและ ตายได้ ตัวอ่อนของเพลี้ยชนิดนี้จะขับสารสีขาวออกมาเป็นสาเหตุ ทำให้ เกิดเชื้อราตามบริเวณที่มีสารสีขาว

วิธีการควบคุมแบบผสมผสาน

๑. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติของเพลี้ยไก่แจ้ไว้ควบคุมเพลี้ยไก่แจ้ ตามธรรมชาติ ได้แก่ ตัวง่าปีกลายหยัก ตัวง่าสีส้ม ตัวง่าลายสมอ แมลงช้าง ต่อต่าง ๆ แมงมุม
๒. การกระตุ้นให้ทุเรียนแตกใบอ่อนพร้อมกัน โดยการใส่ปุ๋ย ยูเรีย (๔๖-๐-๐) อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อต้น จะช่วยลดระยะเวลาการเข้า ทำลายของเพลี้ยไก่แจ้ให้สั้นลง และจะทำการควบคุมได้ในเวลาพร้อมกัน
๓. สำรวจยอดอ่อนและใบอ่อนทุเรียน เมื่อพบเพลี้ยไก่แจ้ให้ใช้ กับดักสารเหนียวสีเหลือง ล่อตัวเต็มวัยมาทำลาย หรือฉีดพ่นน้ำบนใบอ่อน ที่คลี่แล้ว เพื่อลดปริมาณเพลี้ยไก่แจ้ และเมื่อสำรวจพบจำนวนยอด ทุเรียนที่ถูกทำลายจำนวน ๔ ยอดต่อต้น ให้ใช้สารเคมี ชนิดใดชนิดหนึ่ง ดังนี้
  - ไซฮาโลธริน แอล ๒๕ % อัตรา ๑๐ มิลลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
  - เอนโดซัลแฟน ๓๕% อัตรา ๕๐ มิลลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
  - คาร์โบซัลแฟน ๒๐% อัตรา ๕๐ มิลลิตรต่อน้ำ ๕๐ ลิตร

หนอนเจาะเมล็ดทุเรียน

เป็นหนอนของผีเสื้อกลางคืน ปีกสีน้ำตาลเข้ม มีจุดสีเหลือง หรือเหลืองปนขาวข้างละ ๓ จุด มักพบตัวเต็มวัยอยู่ในสวนเมื่อผล ทุเรียนมีอายุประมาณ ๒ เดือน ตัวเต็มวัยจะวางไข่บนผล ทุเรียนใกล้ ๆ ขั้ว เป็นฟองเดี่ยว ๆ ต่อมา หนอนจะไข่เข้าไปภายในและกัดกินเมล็ด โดยไม่ทำลาย เนื้อทุเรียนเลย ยกเว้นจะมีทางเดินเล็ก ๆ ระหว่างเนื้อและ ผีวเปลือกด้านในซึ่งจะมีรอยเป็นเส้น เมล็ดที่ถูกทำลายส่วนใหญ่จะอยู่ ในระยะที่เมล็ดในแข็งแล้ว โดยหนอนจะใช้เวลา เจริญเติบโต อยู่ภายใน เมล็ดประมาณ ๓๐ วัน

การทำลายของหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนนั้น หนอนชนิดนี้จะ เจาะไข่เข้าไปภายใน เมล็ดกัดกินและขับถ่าย มูลออกมา ทำให้เนื้อทุเรียน เปราะเป็อนเสียหาย หนอนโตเต็มที่มี ขนาดยาวประมาณ ๔ เซนติเมตร หนอนโตเต็มทีพร้อมจะเข้าดักแด่ ก็จะเจาะออกจากผล เป็นรูและทิ้งตัว เข้าดักแด่ในดินซึ่งเข้าใจว่า จะออกจากดักแด่ในฤดูถัดไปทุเรียนที่ถูก ทำลายและมีรูที่หนอน เจาะออกมานี้ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด

วิธีการควบคุมแบบผสมผสาน

๑. ใช้กับดักแสงไฟ เพื่อล่อดักทำลายผีเสื้อ ซึ่งจะช่วยให้ลด ปริมาณการระบาดลงได้ และผลจากการติดตั้งกับดักแสงไฟจะทำให้ ทราบว่ามีผีเสื้อในช่วงไหน เพื่อจะทำได้ฉีดพ่นสารฆ่าแมลงได้ถูก ช่วงเวลา
๒. ใช้สารเคมี เช่น คาร์บาริล เอ็นโดซัลแฟนหรือเมทามิโดฟอส พ่นหลังจากพบผีเสื้อ ในกับดักแสงไฟครั้งแรก

๓. การขนเมล็ดทุเรียน จากแหล่งที่มีการระบาดของหนอน เเจาะเมล็ดเพื่อนำไปเพาะเป็นต้นต่อ ในการขยายพันธุ์ ควรมีการแช่ด้วย สารเคมี เช่นคาร์บาริล ก่อนการขนย้ายเพื่อจะฆ่าหนอน ซึ่งติด มากับเมล็ดได้

๔. รักษาสวนให้สะอาดอยู่เสมอ หมั่นตรวจสอบสวนหลังจากทุเรียน ติดผลแล้ว เมื่อพบผลที่ถูกทำลาย หรือผลร่วงใน สวนที่มีการระบาดของ หนอนเจาะเมล็ดทุเรียน ควรเก็บผลร่วงไปเผาทำลายทิ้งทุกวัน เพราะ หลังจากทุเรียนร่วง ไม่นาน ถ้ามีหนอนอยู่ในหนอนจะเจาะรูออกมา เพื่อเข้าดักแต่ในดิน

#### หนอนเจาะผล

เป็นหนอนของผีเสื้อขนาดเล็กปีกสีเหลืองมีจุดสีดำ เข้าทำลาย ผลทุเรียนตั้งแต่ผลเล็ก จนกระทั่งผลโต โดย ตัวแก่จะวางไข่ภายนอก ผลทุเรียน ในระยะแรกที่หนอนฟักออกจากไข่ใหม่ ๆ จะแทะกินอยู่ตาม ผิวเปลือกผล ทุเรียนก่อนเมื่อโตขึ้นจึงจะเจาะกินเข้าไปภายใน ถ้าหาก เเจาะกินเข้าไปจนถึงเนื้อทุเรียนจะทำให้เนื้อบริเวณที่ หนอนเจาะนี้เน่า เมื่อผลสุก ภายนอก ผลทุเรียนจะเห็นมูลของหนอนได้อย่างชัดเจน และมีน้ำไหลเยิ้มเมื่อทุเรียน ใกล้เคียงจัด หนอนจะเข้าทำลายผลที่อยู่ติดกัน มากกว่าผลที่อยู่เดี่ยว ๆ เพราะหนอนที่เพิ่งจะฟัก จากไข่ชอบอาศัย อยู่ ที่รอยสัมผัสนี้

#### วิธีการควบคุมแบบผสมผสาน

๑. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติไว้ควบคุมหนอนเจาะหัวผลตามธรรมชาติ ได้แก่ มวนเพศฆาต มวนพิฆาต แมงมุม แมลงวันเบียน แตนเบียน
๒. ใช้หลอดแบล็คลูลูไลท์ล่อตัวเต็มวัยมาทำลาย ในกับดักแสงไฟครั้งแรก
๓. ตัดแต่งผลทุเรียนไม่ให้มีมากหรือติดกันเกินไป หรืออาจใช้ วัสดุ เช่น กาบมะพร้าว หรือเศษไม้กั้นระหว่างผลเพื่อ ป้องกันไม่ให้ ตัวเต็มวัยวางไข่ หรือตัวหนอนหลบอาศัยอยู่
๔. หลังตัดแต่งผลครั้งที่ ๓ เมื่อตรวจพบผลถูกทำลาย ให้ฉีดยา สารเคมีเฉพาะต้น ที่ถูกทำลายชนิดใดชนิดหนึ่ง ดังนี้

- ไซยาโลธริน แอล ๒.๕% อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

- คาร์โบซัลแฟน ๒๐%อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

- คลอร์ไพริฟอส ๔๐%อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

๕. ผลทุเรียนที่เน่าและร่วงควรเก็บทำลายโดยเผาไฟหรือฝังเสีย

#### หนอนกินหัวผล

หนอนกินหัวผลจะไชซอนและกินอยู่ที่บริเวณหัวผล หรือต่ำกว่า หัวผลลงมาเล็กน้อย ถ้ามีหนอนเข้าทำลาย มากจะทำให้ผลหลุดออกจาก หัวและร่วง พบเข้าทำลายในระยะผลอ่อน

#### วิธีการควบคุมแบบผสมผสาน

๑. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติไว้ควบคุมหนอนกินหัวผลตามธรรมชาติ ได้แก่ มวนเพศฆาต มวนพิฆาต ต่อห้ำ แตน เบียน
๒. ใช้หลอดไฟแบล็คลูลูไลท์ล่อตัวเต็มวัยมาทำลาย
๓. หลังจากตัดแต่งผลครั้งที่ ๓ แล้ว ตรวจพบผลทุเรียนถูก ทำลายจำนวนตั้งแต่ ๔ ผลต่อต้นขึ้นไป ให้ฉีดยา สารเคมีเฉพาะต้น ที่ถูกทำลายโดยใช้ เมททามิโดฟอส ๖๐% อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

#### โรครากเน่าและโคนเน่า

เป็นโรคที่สำคัญสำหรับทุเรียน ซึ่งสร้างความเสียหายให้แก่ ชาวสวนทุเรียนอย่างมาก ต้นที่เริ่มเป็นโรคจะ พบว่าใบไม่เป็นมันสดใส และเปลี่ยนเป็นสีเหลืองซีดในที่สุด ใบร่วง เมื่อพบอาการแสดงออกที่ใบ ให้สำรวจโคนต้น กิ่งหรือรากบริเวณที่เป็นโรคจะมีสีของเปลือกเข้ม คล้ายถูกน้ำเป็นวงหรือเป็นทางไหลลงด้านล่าง หรือเป็นหยดน้ำ ตรง บริเวณแผลที่มีสีน้ำตาลปนแดง หรือมีรอยแตกของแผลและมีน้ำยาง ไหลออกมาในต้นที่เป็นโรครุนแรง ถ้า หากเป็นโรคที่ส่วนราก จะสังเกต เห็นใบมีอาการเหลืองซีด รากส่วนที่เน่ามีสีดำ เปื่อย และขาดง่าย เชื้อราไฟทอป

โรรา สาเหตุของโรคสามารถแพร่กระจายโดยทาง ลม น้ำ ดิน ใบ กิ่งพันธุ์ และผล โดยเฉพาะในช่วง ฤดูฝนที่มีความชื้น สูง จะเหมาะสมกับการเจริญเติบโตของโรคและการเข้าทำลายต้นทุเรียน

#### วิธีการควบคุมแบบผสมผสาน

1. อนุรักษ์เชื้อราไตรโคเดมาซึ่งเป็นเชื้อราพาราสิต หรือเป็น ศัตรูธรรมชาติ ของเชื้อราไฟทอปโทรา ในดินโดยการปรับปรุงดินให้เป็น กรดต่าง ๖.๕ ซึ่งเหมาะสมต่อการเจริญเติบโต ของเชื้อราไตรโคเดมาเพื่อช่วย ควบคุมเชื้อราไฟทอปโทราในดินตามธรรมชาติ ใช้เชื้อราไตรโคเดมา มาจากการผลิตขยาย โดยการผสมเชื้อรากับรำ และปุ๋ยคอก อัตรา ๑:๒๕:๒๕ ส่วน นำส่วนผสมนี้ไปรองกันหลุมก่อน ปลูก อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อหลุม หรือนำไปโรยรอบ ๆ โคนต้นทุเรียน ที่โตแล้ว อัตรา ๕ กิโลกรัมต่อต้น แล้วรดน้ำพอชุ่ม เพื่อช่วยควบคุม เชื้อราไฟทอปโทราในดิน
2. วิธีเขตกรรม เมื่อพบอาการเริ่มแรกเพียงเล็กน้อย ให้ฉีก เอาส่วนที่เป็นโรคออก แล้วทาผลด้วยปูนแดง
3. สารเคมี เมื่อพบอาการรุนแรง ให้ขูดผิวเปลือกบริเวณแผล ออก แล้วทาด้วยสารเคมี เมตาแลกซิล ๕๐% อัตรา ๕๐-๖๐ กรัมต่อน้ำ ๑ ลิตร ในกรณีที่พบอาการรุนแรงที่ส่วนราก หรือส่วนที่อยู่ตำแหน่งสูง ๆ ขึ้นไป ให้ใช้สารฟอสฟอรัสเอซิด อัตรา ๑๐ ซีซีต่อน้ำสะอาด ๑๐ ซีซี ผสมใส่กระบอกฉีดยาแล้วนำไปฉีดเข้าในส่วนที่เป็นโรค เนื่องจากเชื้อราสาเหตุ ของโรครากเน่า โคนเน่า จะระบาดเมื่อดิน มีความชื้นสูง อากาศชื้นมีฝนตก จึงควรมีการป้องกันตั้งแต่เริ่มแรก เมื่อสร้างสวนทุเรียน โดยเลือกพื้นที่ปลูกที่ระบายน้ำได้ดี มีการตัดแต่ง กิ่งทุเรียนให้โปร่ง อากาศ ถ่ายเทได้สะดวก แสงแดดส่องได้ทั่วถึง มีการ พูนดินที่โคนต้นทุเรียน ในลักษณะหลังเต่า เพื่อป้องกัน ไม้ให้น้ำขังแฉะ บริเวณโคนต้นทุเรียน

#### โรคใบติด

โรคใบติดเป็นโรคที่พบเห็นเสมอ และนับว่าเป็นโรคที่ค่อนข้าง ร้ายแรงโรคหนึ่ง ถึงแม้ว่าจะไม่ถึงกับทำให้ ต้นทุเรียนตายโดยตรงแต่ก็ เป็นโรคที่ทำให้ต้นทุเรียน ทрудโทรมและเสียหายต้นได้ ทำให้กิ่งใหญ่ เหง้าตาย พบมากในแหล่งปลูกที่มีความชื้นสูง และต้นทุเรียนมีทรงพุ่ม แน่นทึบ ลักษณะอาการ เชื้อราเข้าทำลายใบอ่อนได้ดีในช่วง ฤดูฝน ใบที่ถูกทำลายจะมีลักษณะเป็นจุดฉ่ำน้ำคล้ายน้ำร้อนลวกและจะเปลี่ยน เป็นสีน้ำตาลเมื่อใบแก่ ใบที่เป็นโรคนั้นจะหลุดร่วงห้อยติดอยู่โดยมี เส้นใยสีขาวนวลแผ่ปกคลุมคล้ายใยแมงมุม ถ้าใบที่เป็นโรคไปสัมผัสกับ ใบที่ปกติที่อยู่ใกล้เคียงก็จะทำให้เกิดเป็นโรคราตามไปด้วย

#### วิธีการควบคุมแบบผสมผสาน

ตัดแต่งกิ่งทุเรียนให้พอเหมาะ อย่าให้ทึบหรือโปร่งเกินไป และ ในช่วงฤดูฝนในขณะที่ทุเรียนแตก ใบอ่อน ควรฉีดพ่นสารเคมี เช่น คาร์เบนดาซิม ไธอะเบนดาซอล หรือคอปเปอร์ ออกซิคลอไรด์ พ่นทุก ๕-๗ วันต่อครั้ง ส่วนเศษใบไม้ที่ร่วงหล่นอยู่บริเวณโคนต้น ควรจะ รวบรวมนำมาเผา ทำลายเสีย เพื่อลดการสะสมของเชื้อราและจะทำให้ การระบาดของโรคในปีต่อไปลดน้อยลง

#### โรคผลเน่า

เกิดจากเชื้อราไฟทอปโทรา เป็นเชื้อราชนิดเดียวกับที่ทำให้เกิด โรครากเน่าโคนเน่า ซึ่งในแหล่งที่มีการระบาดของโรครากเน่าโคนเน่า จะมีโอกาสเกิดโรคผลเน่าได้มาก ลักษณะอาการ เชื้อราจะเข้าทำลาย ทั้งก่อนและหลังเก็บเกี่ยว โดยจะเห็นอาการเป็นจุดสีน้ำตาลจาง ๆ บน เตาขนเปลือก แล้วขยายตัวลุกลามไปเป็นวงใหญ่ทำให้เปลือกแตกตาม รอยแตกของพูทุเรียน ผลที่ถูกทำลายในช่วงก่อนการเก็บเกี่ยว ถ้าเป็นมากจะร่วงหล่น ก่อนกำหนด สำหรับผลที่ได้รับเชื้อจากในแปลงปลูกและไปแสดงอาการ ในช่วงหลังการเก็บเกี่ยว ก็จะมีอาการเช่นเดียวกัน แต่มักจะพบอาการ ผลเน่าจากบริเวณส่วนปลายของผล

#### วิธีการควบคุมแบบผสมผสาน

ฉีดพ่นสารเคมีป้องกันโรคผลเน่า เช่น โฟซีธิลอลูมิเนียม แคลฟ- ตาโฟลหรือเมตาแลกซิล ในช่วงก่อนการเก็บเกี่ยวประมาณ ๑ เดือน และเพื่อเป็นการป้องกันโรคผลเน่า ที่จะเกิดภายหลัง การเก็บเกี่ยว ให้ เก็บเกี่ยวผลทุเรียนอย่างระมัดระวังและไม่ควรวางผลลงบนดินโดยตรง เพราะเชื้อโรคที่อยู่ในดินอาจติดไปกับหนามทุเรียนทำความ

เสียหายแก่ ทุเรียนในระหว่างการขนส่ง และรอการจำหน่ายได้ และถ้าสวนไหนมี การระบามาก ๆ ผลทุเรียนเน่าที่ร่วงหล่น อยู่ในสวน จะเป็นแหล่งสะสม โรค ทำให้เกิดการระบาดของโรคโคนเน่าต่อไป ดังนั้นจึงควรเก็บเผาทำลายให้หมด

#### ๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

ปฏิทินปฏิบัติดูแลทุเรียน											
มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.
ระยะดอกบานและติดผล	ระยะพัฒนาของผล			ระยะผลแก่และเก็บเกี่ยว		ระยะแตกใ่อ้นและเจริญทางใบ		ระยะใบแก่เตรียมพักตัว		ระยะพักตัวเตรียมออกดอก	
ควบคุมน้ำและช่วยผสมเกสร	ให้น้ำสม่ำเสมอ -ตัดแต่งผล ใส่ปุ๋ย ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๒-๑๒-๑๒+๒ หลังติดผล ๓-๔ สัปดาห์ -ใส่ปุ๋ย ๐-๐-๕๐ หลังติดผล ๗-๘ สัปดาห์ -ป้องกันกำจัดโรคผลเน่า หนอนเจาะผล หนอนเจาะแมงลิ้น			ห้ามตัดทุเรียนอ่อน		-ตัดแต่งกิ่ง -ใส่ปุ๋ย ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๖-๑๖-๑๖  -กำจัดวัชพืชและป้องกันกำจัดโรครากเน่า โคนเน่าโรคราใบติด  -ให้น้ำถ้าฝนทิ้งช่วง		ใส่ปุ๋ย ๘-๒๔-๒๔ หรือ ๑๒-๒๔-๑๒ พร้อมควบคุมน้ำ		ควบคุมน้ำ	
										ตัดแต่งดอกและควบคุมน้ำ	

ภาพที่ ๖๖ แสดงปฏิทินการเพาะปลูก/ดูแลรักษาทุเรียน อำเภอเมืองยะลา

#### ๕) ต้นทุนการผลิต

ตารางที่ ๕๙ แสดงต้นทุนการผลิตทุเรียน ปี ๒๕๖๗ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

กิจกรรม	ต้นทุน (บาท/ไร่)
๑. ต้นพันธุ์	๒,๐๐๐
๒. ค่าปุ๋ย - ปุ๋ยอินทรีย์ - ปุ๋ยเคมี	๖,๐๐๐ ๓๓,๐๐๐
๓. ค่าจ้างแรงงาน - ค่าจ้างตัดหญ้า - ค่าจ้างโยงกิ่ง - ค่าจ้างห่อผล - ค่าจ้างเก็บเกี่ยว	๑,๕๐๐ ๔,๐๐๐ ๓,๒๐๐ ๓,๒๕๐
รวม	๕๒,๙๕๐

ผลผลิตเฉลี่ย ๑,๕๐๐ กก./ไร่

ราคาผลผลิต กก.ละ ๘๒ บาท

เป็นเงิน ๑๒๓,๐๐๐ บาท

หักต้นทุน ๕๐,๙๕๐ บาท (คิดเฉพาะต้นทุนการบำรุงรักษาช่วงที่ทุเรียนให้ผลผลิต)

กำไร ๗๒,๐๕๐ บาท/ไร่

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

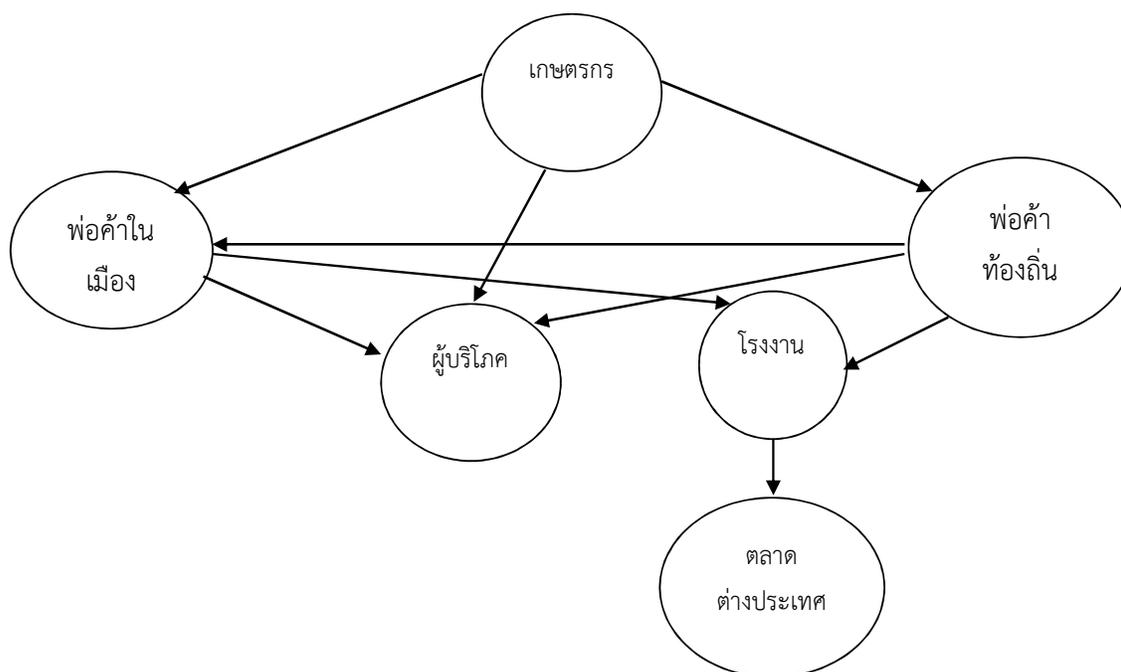
(๑) วิธีการตลาด

วิธีการตลาดทุเรียนของอำเภอเมืองยะลา อาจสรุปได้ดังนี้

แบ่งออกได้ เป็น ๕ แนวทาง คือ

๑. ขายให้แก่พ่อค้าในท้องถิ่น เพื่อพ่อค้าในท้องถิ่นนำไปกระจายขายให้ผู้บริโภค และขายให้โรงงานแปรรูปส่งขายต่างประเทศ
๒. ขายให้แก่พ่อค้าในท้องถิ่น จากนั้นพ่อค้าในท้องถิ่นนำไปขายให้แก่พ่อค้าในเมือง เพื่อพ่อค้าในเมืองนำไปกระจายขายให้ผู้บริโภค และขายให้โรงงานแปรรูปส่งขายต่างประเทศ
๓. นำไปขายให้พ่อค้าในเมือง เพื่อพ่อค้าในเมืองนำไปกระจายขายให้ผู้บริโภค และขายให้โรงงานแปรรูปส่งขายต่างประเทศ
๔. ขายให้กับลูกค้าในท้องถิ่นโดยตรง
๕. ในกรณีของทุเรียน แปรรูป แล้วขายในท้องถิ่นและขายให้กับพ่อค้าคนกลาง

แผนผังแสดงการจำหน่ายทุเรียน



ภาพที่ ๖๗ แสดงวิธีการตลาดทุเรียน อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอเมืองยะลา มีจุดรับซื้อทุเรียน โดยมีพ่อค้าคนกลางมาเปิดล้งรับซื้อเป็นจำนวนมาก บริเวณสี่แยกมาลาบูบางกอก และมีโรงงานแปรรูปทุเรียนที่อยู่ใกล้ที่สุดที่พ่อค้าคนกลางส่งขายมากที่สุดคือ บริษัทหม่านกู่หวัง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ ด้านการผลิตทุเรียน จำนวน ๑ ราย คือ นายมะสือดี กุโน ม.6 ต.บันนังสาเรง

องค์ความรู้ที่กษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น คือการจัดการ ในสวนทุเรียน การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต และการบริหารจัดการกลุ่ม

## ๑.๔ สิ้นค้าเกษตรที่สำคัญ

## ๑.๔.๖ ชนิดสินค้าด้านประมง

## ๑. พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

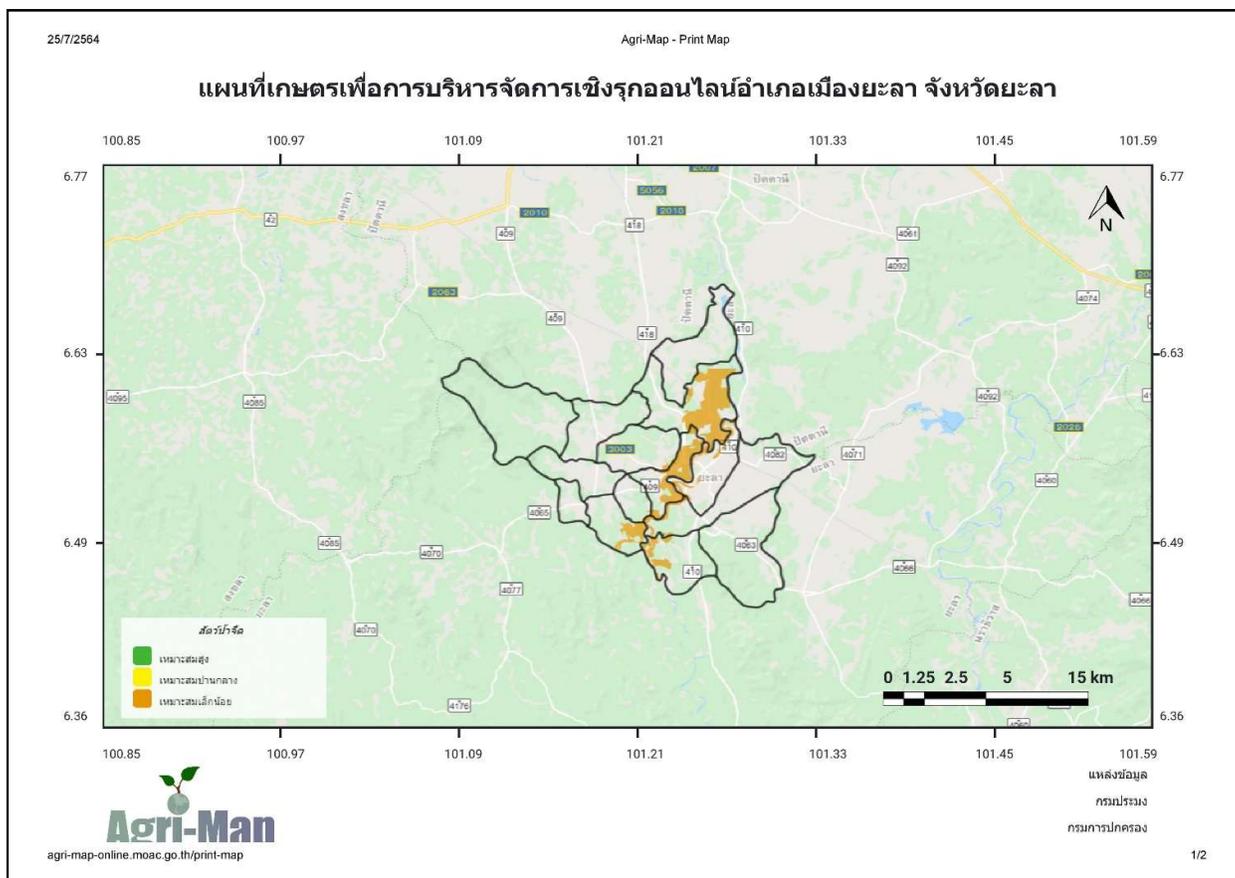
## (๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเมืองยะลา มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ทั้งหมด จำนวน ๑๘,๘๖๒ ไร่ เป็นพื้นที่ที่มีเหมาะสมน้อย (S๓) ทั้งหมด

ตารางที่ ๖๐ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด อำเภอเมืองยะลา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ตาเซะ	-	-	๘๖.๐๕	-	๘๖.๐๕
ยูโป	-	-	๘,๒๓๐.๖๓	-	๘,๒๓๐.๖๓
ลำใหม่	-	-	-	-	-
พร่อน	-	-	-	-	-
ลิดล	-	-	-	-	-
ยะลา	-	-	-	-	-
ลำพะยา	-	-	-	-	-
เปาะเส้ง	-	-	๑,๖๔๓.๖๐	-	๑,๖๔๓.๖๐
หน้าถ้ำ	-	-	๙๙.๖๔	-	๙๙.๖๔
ท่าสาป	-	-	๔,๖๑๑๐.๘๑	-	๔,๖๑๑๐.๘๑
สะเตงนอก	-	-	๙๕๖.๑๓	-	๙๕๖.๑๓
บูดี	-	-	-	-	-
บันนังสาเรง	-	-	๑,๕๓๙.๒๑	-	๑,๕๓๙.๒๑
สะเตง	-	-	๑,๔๘๖.๖๓	-	๑,๔๘๖.๖๓

ที่มา : กรมประมง, พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๖๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด อำเภอเมืองยะลา  
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> (กรมประมง), พ.ศ. ๒๕๖๗)

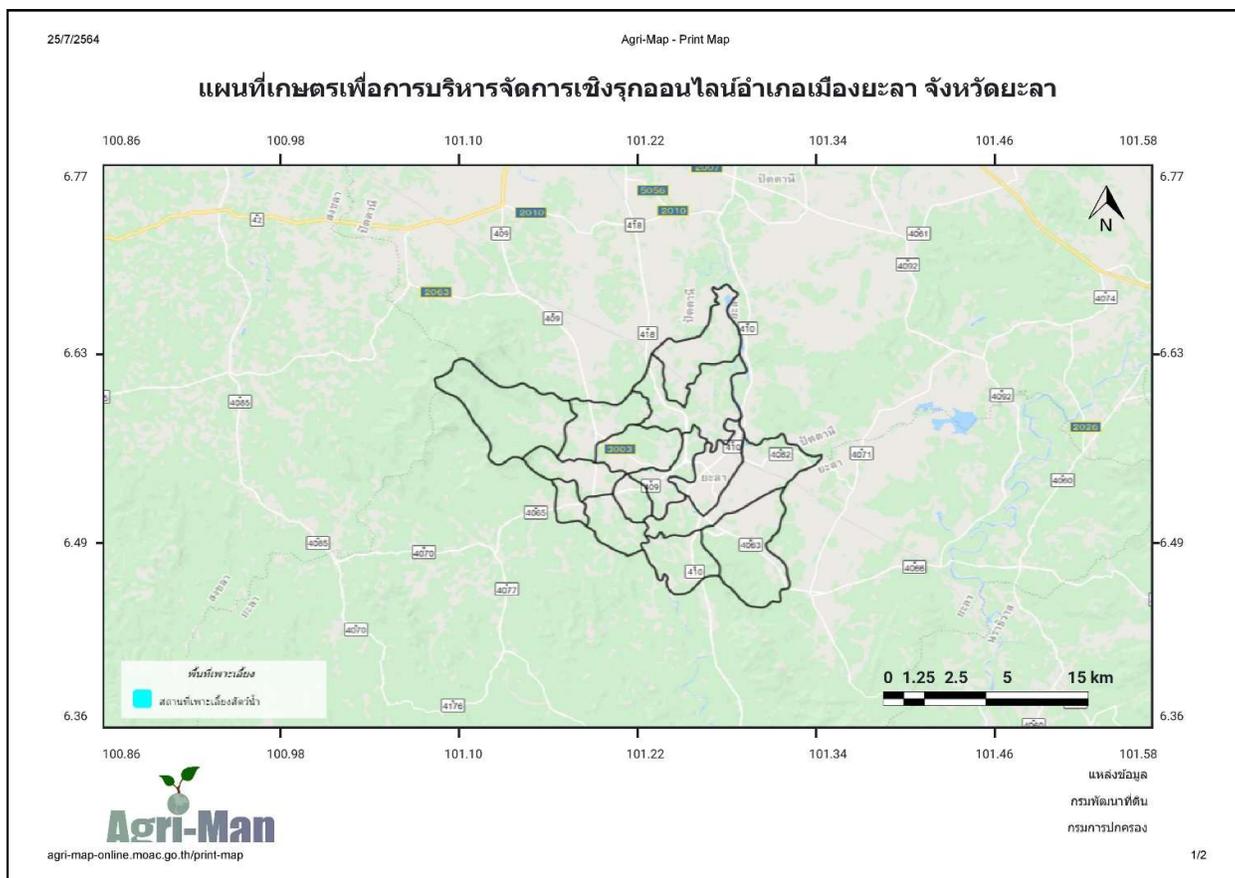
(๒) พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

อำเภอเมืองยะลา มีพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด จำนวน ๑๐๓.๙๘ ไร่ อยู่ในพื้นที่ ตำบลสะเตงนอก  
จำนวน ๖๕.๙๓ ไร่ ตำบลท่าสาป จำนวน ๒๖.๖๔ ไร่ และตำบลยูโป จำนวน ๑๑.๔๑ ไร่

ตารางที่ ๖๑ แสดงพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด อำเภอเมืองยะลา

ที่	ตำบล	พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ไร่)
๑	สะเตงนอก	๖๕.๙๓
๒	ท่าสาป	๒๖.๖๔
๓	ยูโป	๑๑.๔๑
รวม		๑๐๓.๙๘

ที่มา : กรมประมง, พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๖๙ แผนที่แสดงพื้นที่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด อำเภอเมืองยะลา  
ที่มา : กรมประมง, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๓) ฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมประมง)

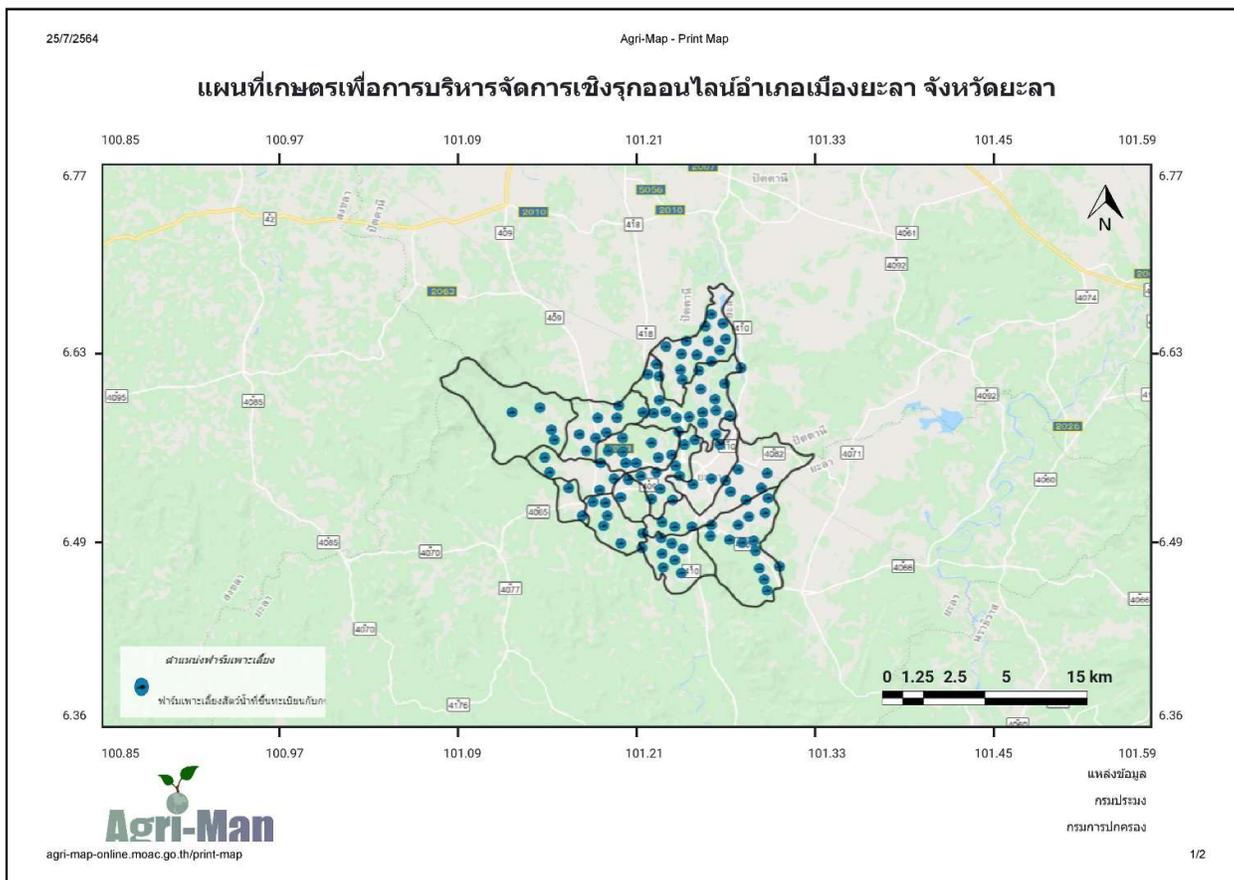
อำเภอเมืองยะลา มีฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ขึ้นทะเบียนกับกรมประมง จำนวน ๕๖๒ จุด โดยมีการเพาะเลี้ยงมากในตำบลลำพะยา จำนวน ๙๘.๒๔ ไร่ รองลงมาคือตำบลลำใหม่ จำนวน ๙๒.๕๕ ไร่ และตำบลบันนังสาเรง จำนวน ๗๕.๑๘ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๖๒ แสดงจำนวนฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด อำเภอเมืองยะลา

ที่	ตำบล	จำนวนฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (จุด)
๑	พร่อน	๕๒
๒	เปาะเส้ง	๔๐
๓	บันนังสาเรง	๔๓
๔	ยูโป	๖๗
๕	สะเตงนอก	๒๒
๖	ลิตล	๑๐
๗	บูดี	๕๑
๘	หน้าถ้ำ	๖

๙	ตาเซะ	๑๒๕
๑๐	ท่าสาป	๕๑
๑๑	ลำพะยา	๑๑
๑๒	ยะลา	๑๓
๑๓	ลำใหม่	๖๘
๑๔	สะเตง	๓
<b>รวม</b>		<b>๕๖๒</b>

ที่มา : กรมประมง, พ.ศ.๒๕๖๗



ภาพที่ ๗๐ แผนที่แสดงฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ขึ้นทะเบียนกับกรมประมง อำเภอเมืองยะลา

ที่มา : กรมประมง, พ.ศ. ๒๕๖๗

## ๒. ปริมาณการผลิต

ตารางที่ ๖๓ แสดงข้อมูลการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด อำเภอเมืองยะลา

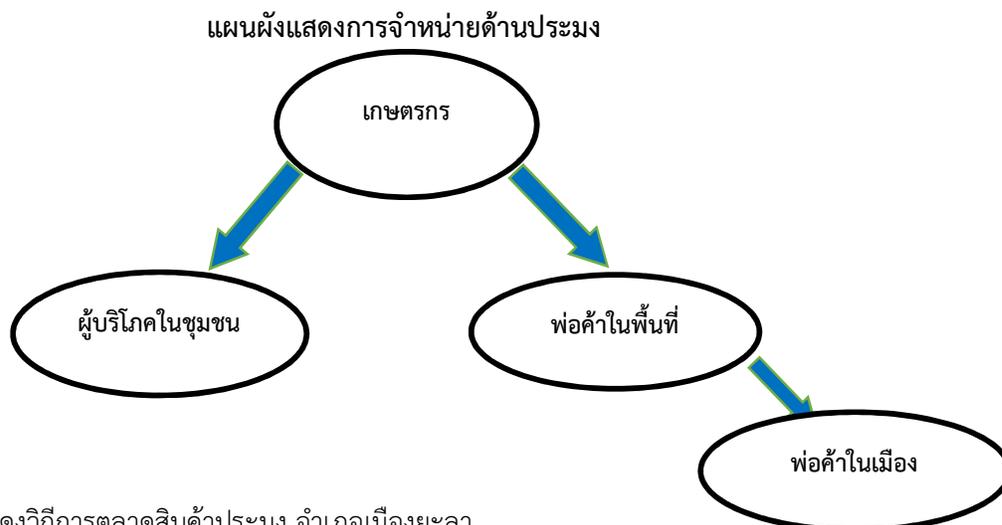
ตำบล	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่เพาะเลี้ยง (ไร่)	ประเภทสัตว์น้ำ
พร่อน	๗๓	๑๑.๓๖	ปลาช่อน ปลาชะโด ปลาดุก ปลานิล ปลาแรด ปลาสร้อย
เปาะเล็ง	๓๙	๔.๓๖	ปลาจาระเม็ด ปลาดุก ปลานิล ปลาหมอไทย
บันนังสาเรง	๔๑	๖.๙๖	ปลาดุก ปลาทับทิม ปลานิล ปลาหมอไทย
ยูโป	๘๕	๑๕.๒๕	ปลาดุก ปลาดูบ ปลาตะเพียน ปลาทับทิม ปลานิล
สะเตงนอก	๒๘	๗.๒๘	ปลาดุก ปลาตะเพียน ปลานิล
ลิตล	๑๓	๒.๑๓	ปลาดุก ปลาทับทิม ปลานิล
บุดี	๖๑	๑๒.๐๖	ปลาช่อน ปลาดุก ปลาตะเพียน ปลาทับทิม ปลานิล
หน้าถ้ำ	๙	๒.๔๓	ปลาดุก ปลาทับทิม ปลานิล
ตาเซะ	๑๒๙	๒๔.๔๒	ปลาจาระเม็ด ปลาชะโด ปลาดุก ปลาตะเพียน ปลานิล ปลาไน
ท่าสาป	๕๐	๗.๑๑	ปลาดุก ปลานิล ปลาจาระเม็ด
ลำพะยา	๖	๖.๒๗	ปลาบึกอูย ปลานิล ปลาอีสกเทศ ปลาสร้อย
ยะลา	๑๓	๓.๓๗	ปลาดุก ปลานิล
ลำใหม่	๗๕	๑๑.๖๖	ปลากด ปลาจาระเม็ด ปลาชะโด ปลาดุก ปลาตะเพียน ปลานิล
รวมทั้งหมด	๖๒๒	๑๑๔.๖๓	

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ.๒๕๖๗

## ๓. สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

## (๑) วิธีการตลาด

วิธีการตลาดสินค้าประมงที่สำคัญของอำเภอเมืองยะลา คือเกษตรกรจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคในชุมชนหรือพ่อค้าในท้องถิ่น จากนั้นพ่อค้าในท้องถิ่นนำไปขายให้แก่พ่อค้าในตัวเมือง ต่อไป



ภาพที่ ๗๑ แสดงวิธีการตลาดสินค้าประมง อำเภอเมืองยะลา

ข้อมูลอ้างอิง : สำนักงานประมงอำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอเมืองยะลา ไม่มีโรงงานแปรรูปผลผลิตทางการประมง มีเฉพาะพ่อค้าในชุมชนเท่านั้น

ข้อมูลอ้างอิง : สำนักงานประมงอำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗

๔. เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ในพื้นที่อำเภอเมืองยะลา ยังไม่มีเกษตรกรที่สามารถเป็นต้นแบบในด้านประมงที่เด่นชัดมากนัก แต่เกษตรกรมีความต้องการเพิ่มความรู้ ความชำนาญ ในการทำอาชีพด้านประมง

ข้อมูลอ้างอิง : สำนักงานประมงอำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗

## ๑.๔ สิ้นค้าเกษตรที่สำคัญ

## ๑.๔.๗) ชนิดสินค้าด้านปศุสัตว์

## ๗.๑) แพะ

## ๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

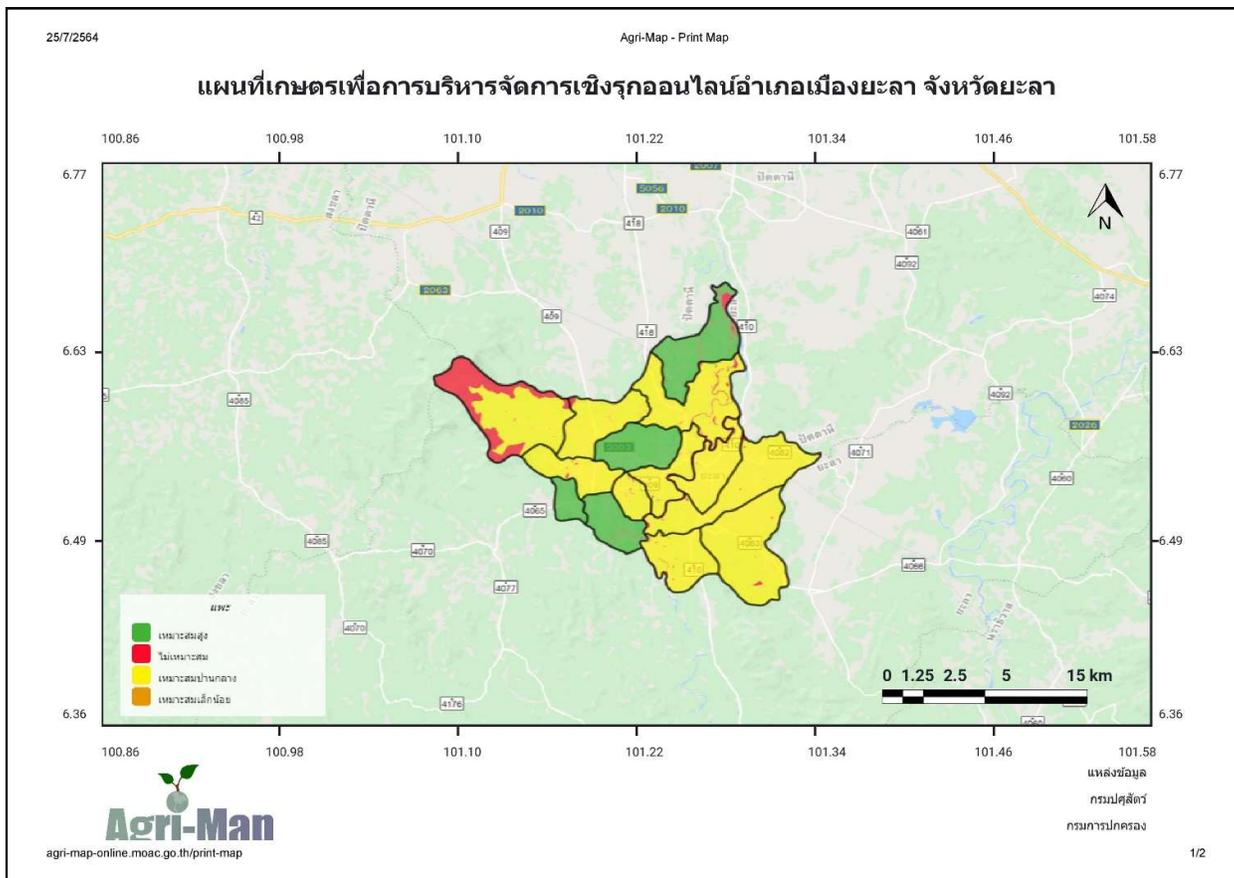
## (๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเมืองยะลา มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับด้านปศุสัตว์ ทั้งหมด จำนวน ๑๙๙,๖๑๔.๑๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๖๔ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับเลี้ยงแพะ อำเภอเมืองยะลา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการเลี้ยงแพะ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปาน กลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ ทั้งหมด
ตาเซะ	๑๕,๔๒๙.๗๐	-	-	๑,๑๓๗.๖๒	๑๖,๕๖๗.๓๒
ยูโป	-	๑๙,๙๐๕.๖๐	-	๑,๒๐๗.๙๓	๒๑,๑๑๓.๕๓
ลำใหม่	-	๑๓,๑๑๘.๓๐	-	๒๗๓.๖๗	๑๓,๓๙๑.๙๗
พร่อน	๑๒,๒๘๘.๖๐	-	-	๒๕.๐๓	๑๒,๓๑๓.๖๓
ลิตล	-	๙,๗๐๙.๗๗	-	๑๐๑.๕๙	๙,๘๑๑.๓๖
ยะลา	๔,๒๕๖.๙๐	-	-	๕.๒๒	๔,๒๖๒.๑๒
ลำพะยา	-	๑๗,๐๙๙.๑๐	-	๑๑,๑๐๕.๑๐	๒๘,๒๐๔.๒๐
เปาะเส็ง	๙,๐๓๕.๔๙	-	-	๑๕๐.๕๗	๙,๑๘๖.๐๖
หน้าถ้ำ	-	๔,๘๔๙.๐๕	-	๕๙.๕๔	๔,๙๐๘.๕๙
ท่าสาป	-	๙,๐๐๘.๙๑	-	๓๔๑.๖๓	๙,๓๕๐.๕๔
สะเตงนอก	-	๒๑,๗๓๗.๑๐	-	๔๓๙.๔๕	๒๒,๑๗๖.๕๕
บุดี	-	๒๔,๕๑๙.๖๐	-	๑๒๖.๕๔	๒๔,๖๔๖.๑๔
บันนังสาเรง	-	๑๑,๗๕๘.๕๐	-	๒๗๔.๓๓	๑๒,๐๓๒.๘๓
สะเตง	-	๑๐,๙๘๑.๒๐	-	๖๖๘.๐๗	๑๑,๖๔๙.๒๗

ที่มา : กรมปศุสัตว์, พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๗๒ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับเลี้ยงแพะ อำเภอเมืองยะลา

ที่มา : กรมปศุสัตว์, พ.ศ. ๒๕๖๗

๗.๒) โคเนื้อ

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

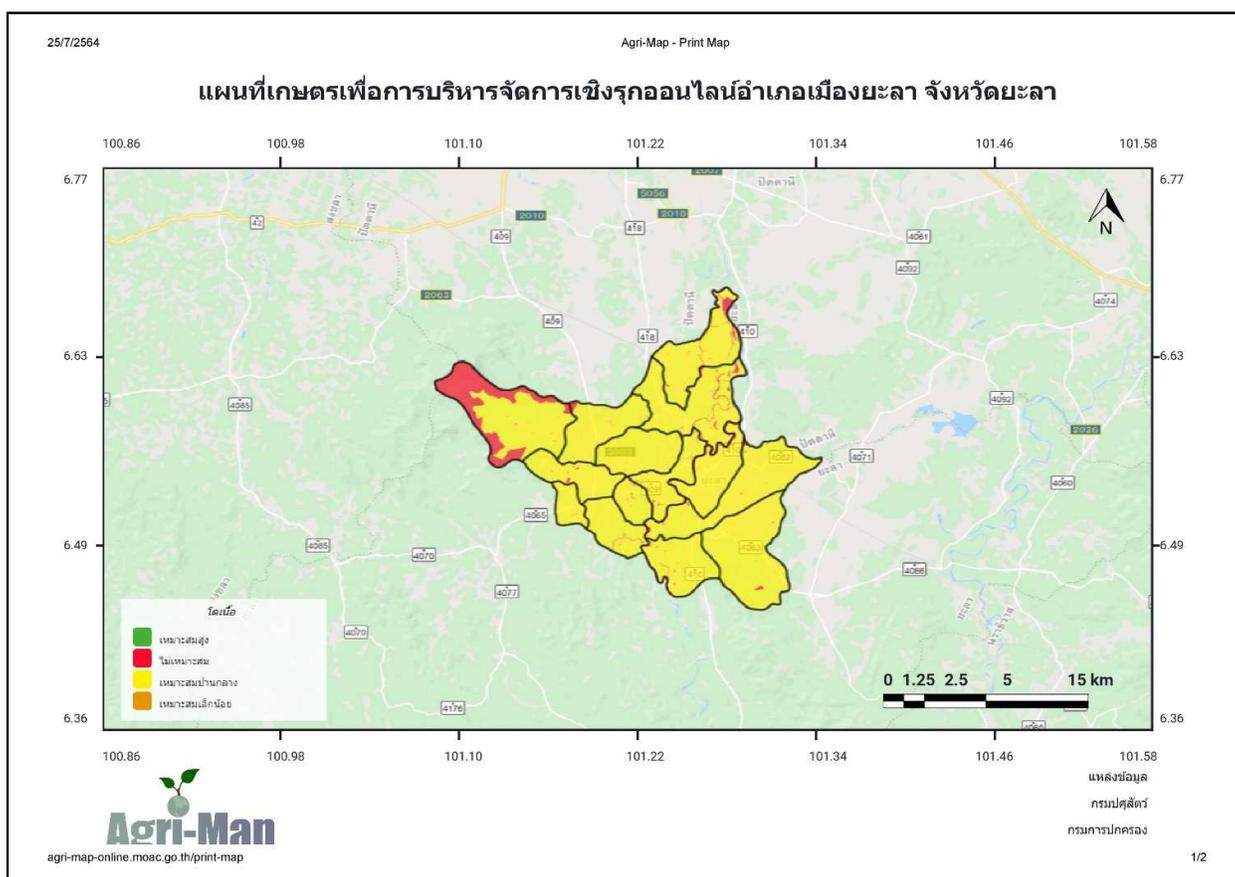
อำเภอเมืองยะลา มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับด้านปศุสัตว์ ทั้งหมด จำนวน ๑๙๙,๖๑๔.๑๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๖๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับเลี้ยงโคเนื้อ อำเภอเมืองยะลา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการเลี้ยงโคเนื้อ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ตาเซะ	-	๑๕,๔๒๙.๗๐	-	๑,๑๓๗.๖๒	๑๖,๕๖๗.๓๒
ยูโปะ	-	๑๙,๙๐๕.๖๐	-	๑,๒๐๗.๙๓	๒๑,๑๑๓.๕๓
ลำใหม่	-	๑๓,๑๑๘.๓๐	-	๒๗๓.๖๗	๑๓,๓๙๑.๙๗
พร่อน	-	๑๒,๒๘๘.๖๐	-	๒๕.๐๓	๑๒,๓๑๓.๖๓
ลิตล	-	๙,๗๐๙.๗๗	-	๑๐๑.๕๙	๙,๘๑๑.๓๖

ยะลา	-	๔,๒๕๖.๙๐	-	๕.๒๒	๔,๒๖๒.๑๒
ลำพะยา	-	๑๗,๐๙๙.๑๐	-	๑๑,๑๐๕.๑๐	๒๘,๒๐๔.๒๐
เปาะเส้ง	-	๙,๐๓๕.๔๙	-	๑๕๐.๕๗	๙,๑๘๖.๐๖
หน้าถ้ำ	-	๔,๘๔๙.๐๕	-	๕๙.๕๔	๔,๙๐๘.๕๙
ท่าสาป	-	๙,๐๐๘.๙๑	-	๓๔๑.๖๓	๙,๓๕๐.๕๔
สะเตงนอก	-	๒๑,๗๓๗.๑๐	-	๔๓๙.๔๕	๒๒,๑๗๖.๕๕
บูดี	-	๒๔,๕๑๙.๖๐	-	๑๒๖.๕๔	๒๔,๖๔๖.๑๔
บันนังสาเรง	-	๑๑,๗๕๘.๕๐	-	๒๗๔.๓๓	๑๒,๐๓๒.๘๓
สะเตง	-	๑๐,๙๘๑.๒๐	-	๖๖๘.๐๗	๑๑,๖๔๙.๒๗

ที่มา : กรมปศุสัตว์, พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๗๓ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับเลี้ยงโคเนื้อ อำเภอเมืองยะลา

ที่มา : กรมปศุสัตว์, พ.ศ. ๒๕๖๗

## ๗.๓) ไร่

## ๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

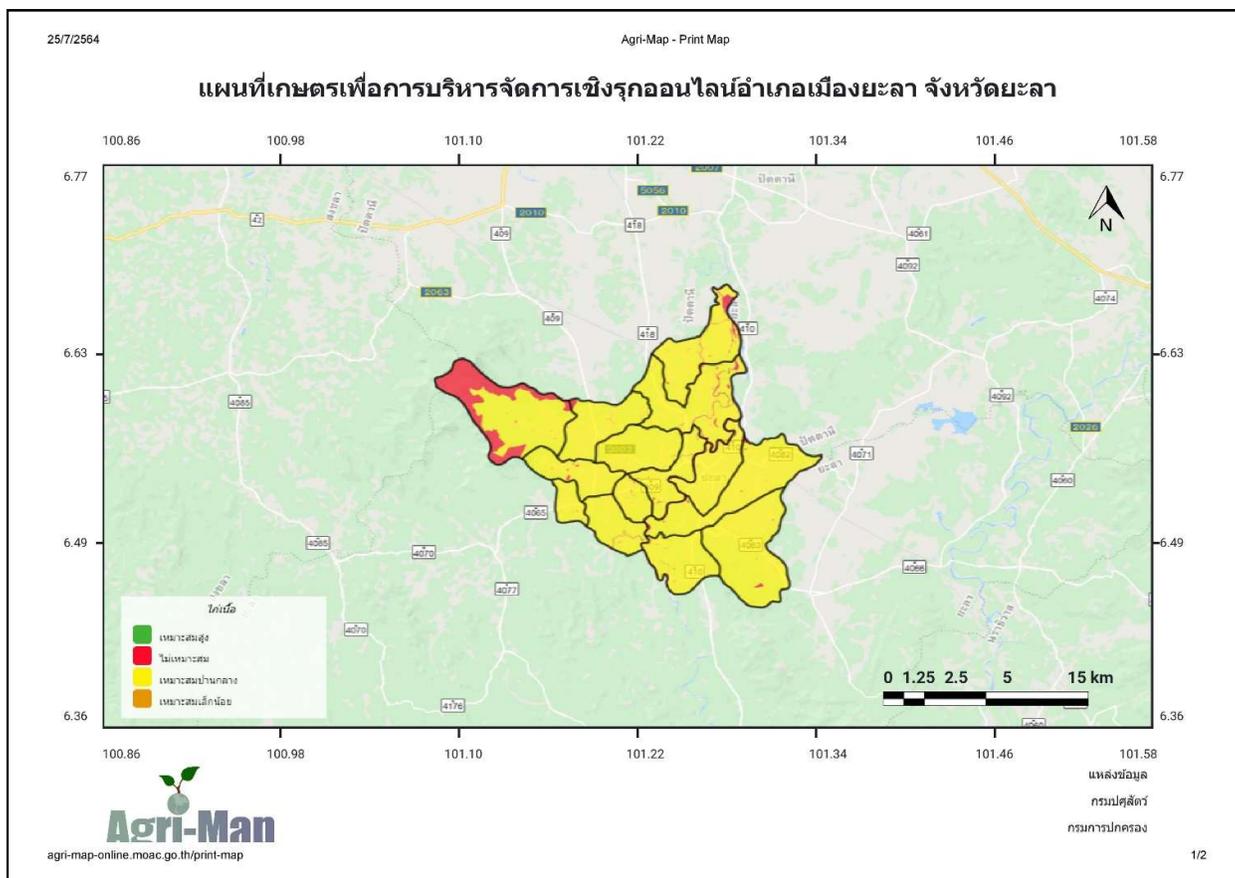
## (๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเมืองยะลา มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับด้านปศุสัตว์ ทั้งหมด จำนวน ๑๙๙,๖๑๔.๑๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๖๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับเลี้ยงไก่ อำเภอเมืองยะลา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการเลี้ยงไก่ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ตาเซะ	-	๑๕,๔๒๙.๗๐	-	๑,๑๓๗.๖๒	๑๖,๕๖๗.๓๒
ยูโป	-	๑๙,๙๐๕.๖๐	-	๑,๒๐๗.๙๓	๒๑,๑๑๓.๕๓
ลำใหม่	-	๑๓,๑๑๘.๓๐	-	๒๗๓.๖๗	๑๓,๓๙๑.๙๗
พร่อน	-	๑๒,๒๘๘.๖๐	-	๒๕.๐๓	๑๒,๓๑๓.๖๓
ลิตล	-	๙,๗๐๙.๗๗	-	๑๐๑.๕๙	๙,๘๑๑.๓๖
ยะลา	-	๔,๒๕๖.๙๐	-	๕.๒๒	๔,๒๖๒.๑๒
ลำพะยา	-	๑๗,๐๙๙.๑๐	-	๑๑,๑๐๕.๑๐	๒๘,๒๐๔.๒๐
เปาะเส็ง	-	๙,๐๓๕.๔๙	-	๑๕๐.๕๗	๙,๑๘๖.๐๖
หน้าถ้ำ	-	๔,๘๔๙.๐๕	-	๕๙.๕๔	๔,๙๐๘.๕๙
ท่าสาป	-	๙,๐๐๘.๙๑	-	๓๔๑.๖๓	๙,๓๕๐.๕๔
สะเตงนอก	-	๒๑,๗๓๗.๑๐	-	๔๓๙.๔๕	๒๒,๑๗๖.๕๕
บุดี	-	๒๔,๕๑๙.๖๐	-	๑๒๖.๕๔	๒๔,๖๔๖.๑๔
บันนังสาเรง	-	๑๑,๗๕๘.๕๐	-	๒๗๔.๓๓	๑๒,๐๓๒.๘๓
สะเตง	-	๑๐,๙๘๑.๒๐	-	๖๖๘.๐๗	๑๑,๖๔๙.๒๗

ที่มา : กรมปศุสัตว์, พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๗๔ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับเลี้ยงไก่ อำเภอเมืองยะลา

ที่มา : กรมปศุสัตว์, พ.ศ. ๒๕๖๗

### การทำปศุสัตว์

เนื่องจากพื้นที่ในอำเภอเมืองยะลาส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในการทำปศุสัตว์น้อย จึงมีเกษตรกรที่ประกอบกิจกรรมด้านนี้น้อย แต่อาจจะมีบ้างที่เลี้ยงสัตว์ไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน และอาจจะมีเหลือขายบ้างเล็กน้อย โดยสัตว์ที่เกษตรกรในอำเภอเมืองยะลาลี้ยง ได้แก่

- ๑) โค เกษตรกรจะเลี้ยงเป็นรายย่อย ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง กินหญ้าที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเป็นอาหาร ยังไม่นิยมปลูกหญ้าอาหารสัตว์และไม่มีการป้องกันกำจัดโรคสัตว์
- ๒) ไก่ ส่วนใหญ่เป็นไก่พื้นเมือง กินเศษอาหารจากบ้านเรือนหรือเศษเหลือวัสดุทางการเกษตรกรหรือจากแหล่งอาหารตามธรรมชาติ ไม่มีการป้องกันกำจัดโรค
- ๓) แพะ ส่วนใหญ่เป็นแพะเนื้อ เลี้ยงไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือนเท่านั้น เกษตรกรไม่มีการป้องกันกำจัดโรค

## ๒) ปริมาณการผลิต

ตารางที่ ๖๗ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์อำเภอเมืองยะลา

ตำบล	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	กระบือ (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)
พร่อน	๒๓	๘๖	-	-	-	๓๓
เปาะเส็ง	๓๒	๙๒	-	-	-	๒๖
บันนังส่าเรง	๘๐	๑,๒๐๐	-	-	-	๕๐๐
ยูโป	๑๕๗	๑๐๕	-	๗๕๐	-	๒๗๐
สะเตงนอก	๙๐	๑๑๐	-	-	-	๓๑๐
ลิตล	๑๙	๕๐	-	-	๑๐๐	๓๐
บุคี	๘๐	๑๖๐	๒๐	-	-	๔๐
หน้าถ้ำ	๑๕	๕๖	-	-	-	๑๓
ตาเซะ	๙๒	๑๖๗	-	-	-	๓๒๐
ท่าสาป	๔๗	๔๐	-	-	-	๕๐๐
ลำพะยา	๒๐	๖๐	-	-	-	-
ยะลา	๑๐	๓๕	-	-	-	๓๒
ลำใหม่	๒๗	๕๐	-	๒๐,๐๐๐	-	-
รวมทั้งหมด	๖๙๒	๒,๒๑๑	๒๐	๒๐,๗๕๐	๑๐๐	๒,๐๗๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา, พ.ศ. ๒๕๖๗

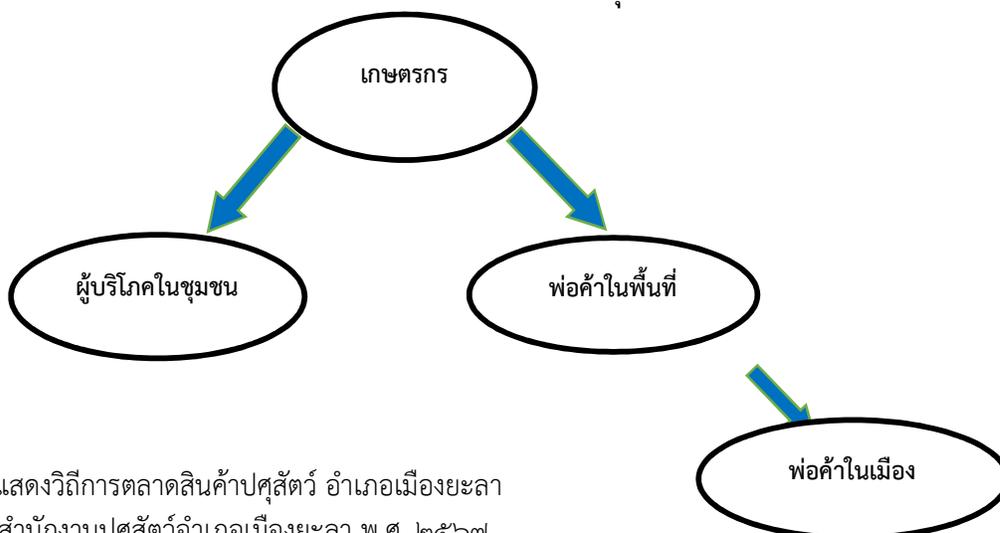
## ๓) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

## (๑) วิธีการตลาด

วิธีการตลาดสินค้าปศุสัตว์ที่สำคัญของอำเภอเมืองยะลา อาจสรุปได้ดังนี้

๔. เกษตรกรจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคในชุมชน และพ่อค้าในท้องถิ่น จากนั้นพ่อค้าในท้องถิ่นนำไปขายให้แก่พ่อค้าในตัวเมือง ต่อไป

แผนผังแสดงการจำหน่ายสินค้าด้านปศุสัตว์



ภาพที่ ๗๕ แสดงวิธีการตลาดสินค้าปศุสัตว์ อำเภอเมืองยะลา

ข้อมูลอ้างอิง : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอเมืองยะลา ไม่มีโรงงานแปรรูปผลผลิตด้านปศุสัตว์ มีเฉพาะพ่อค้าในชุมชน

ข้อมูลอ้างอิง : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗

๔) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ในพื้นที่อำเภอเมืองยะลา ยังไม่มีเกษตรกรที่สามารถเป็นต้นแบบในด้านปศุสัตว์ที่เด่นชัดมากนัก แต่เกษตรกรมีความต้องการเพิ่มความรู้ ความชำนาญ ในการทำอาชีพด้านปศุสัตว์

ข้อมูลอ้างอิง : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเมืองยะลา พ.ศ. ๒๕๖๗

## ๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาและแนวทางแก้ไข

ตารางที่ ๖๘ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
<b>ด้านพื้นที่และทรัพยากร</b>				
๑. พื้นที่นาร้าง	ไม่มีการทำนาหรือทำประโยชน์อื่นในที่ดินเนื่องจากขาดแคลนน้ำและแรงงาน	จัดหาแหล่งน้ำหรือปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ใช้น้ำน้อย	ต.ลำพะยา ทุกหมู่บ้าน ต.ลำใหม่ หมู่ที่ ๑,๔,๖ ต.สะเตงนอก หมู่ที่ ๑,๒,๖,๘,๑๒ ต.บุดี ทุกหมู่บ้าน ต.หน้าถ้ำ หมู่ที่ ๒,๓ ต.ยะลา ทุกหมู่บ้าน	ด่วนมาก
๒. แหล่งน้ำ	แหล่งน้ำไม่เอื้อต่อการนำมาใช้ประโยชน์ได้ คือ มีแม่น้ำไหลผ่านแต่ระดับน้ำอยู่ลึกลงต่ำลงไปจากระดับพื้นที่ทำการเกษตรมาก	ขยายคูคลองส่งน้ำ	ต.ลำใหม่, ต.บุดี, ต.ยะลา, ต.ท่าสาป, ต.พร่อน, ต.ตาเซะ	ด่วนมาก
๓. กรรมสิทธิ์ที่ดินทำกิน	-ไม่มีกรรมสิทธิ์ที่ดินทำกินเป็นของตนเอง -พื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ -ไม่มีที่ดินทำกิน	แนะนำให้เห็นความสำคัญของการขึ้นทะเบียนเกษตรกรและเรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดินเพื่อใช้ในการรับสิทธิประโยชน์ต่างๆ	ทุกตำบล	ด่วน
<b>ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด</b>				
๑. ข้าว	-ต้นทุนการผลิตสูง -ผลผลิตต่อไร่น้อย -เมล็ดพันธุ์ไม่มีคุณภาพ (เกษตรกรเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง)	-ลดต้นทุนการใช้ปุ๋ย -ใช้พันธุ์ข้าวที่ดี และเหมาะสมกับพื้นที่	ทุกตำบล	ด่วนมาก

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
๒. ทุเรียน	-โรคและแมลง	-ใช้วิธีการจัดการแบบผสมผสาน (IPM)	ทุกตำบล	ด่วนมาก
	-ต้นทุนการผลิตสูง	-ลดต้นทุนการใช้ปุ๋ย		
	-ราคาทุเรียน (หน้าสวน) ตกต่ำ	-เพิ่มมูลค่าทุเรียน		
๓. ยางพารา	-ราคายางตกต่ำ	-ปลูกพืชแซมในสวนยาง	ทุกตำบล	ด่วนมาก
	-ต้นทุนการผลิตสูง	-ลดต้นทุนการใช้ปุ๋ย		
๔. พืชผัก	-โรคและแมลง	-ใช้วิธีการจัดการแบบผสมผสาน	ทุกตำบล	ด่วนมาก
		-ส่งเสริมการปลูกพืชปลอดภัย		
๕. ด้านประมง	-ขาดความรู้	-ให้ความรู้	ทุกตำบล	ด่วน
		-ส่งเสริมการทำประมงร่วมกับกิจกรรมอื่นๆ (เกษตรผสมผสาน)		
๖. ด้านปศุสัตว์	-ขาดความรู้	-ให้ความรู้	ทุกตำบล	ด่วน
	-ขาดทุนทรัพย์	-ส่งเสริมการทำปศุสัตว์ร่วมกับกิจกรรมอื่นๆ (เกษตรผสมผสาน)		
<b>ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร</b>				
ไม่มีการดำเนินกิจกรรม อย่างต่อเนื่อง	-สมาชิกกลุ่มขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ของตนเอง	-อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร/องค์กร เกษตรกร	ทุกตำบล	ด่วน
	-ไม่มีการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง	-ศึกษาดูงานแปลงต้นแบบหรือองค์กร เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ		
<b>ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์</b>				
รูปแบบผลิตภัณฑ์	-รูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่เหมาะสม ไม่ทันสมัย ไม่ ดึงดูดความสนใจ	-พัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ให้เป็นที่ ต้องการของตลาด	ทุกตำบล	ด่วน
	-ผลิตภัณฑ์ไม่มีความหลากหลาย	-ส่งเสริมให้มีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ให้มากขึ้น		

### ๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอเมืองยะลา

ตารางที่ ๖๙ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	๑. เป็นเกษตรผสมผสาน	๑. เกษตรกรเป็นผู้สูงอายุ
	๒. ส่วนใหญ่ทำการเกษตรปลอดสารเคมี	๒. ขาดแคลนแรงงาน
	๓. เกษตรกรให้ความร่วมมือกับหน่วยงานราชการดี	๓. เกษตรกรไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินของตนเอง
	๔. ผลผลิตทางการเกษตรมีคุณภาพดี เช่น ไม้ผลรสชาติดี	๔. ไม่ใช้เทคโนโลยีในการทำการเกษตร
		๕. เกษตรกรปลูกพืชไม่เหมาะสมกับพื้นที่ (Zoning)
โอกาส (O)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)
๑. มีหน่วยงานราชการให้การสนับสนุน	S๒+O๓,๔ ส่งเสริมการทำเกษตรปลอดสารพิษ	W๑+O๑,๓ ส่งเสริมการทำเกษตรแบบพอเพียง
๒. เป็นพื้นที่ใกล้กับชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน	S๑+O๓,๔ ส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสาน	W๔+O๑ เพิ่มความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตรให้แก่เกษตรกร
๓. การคมนาคมสะดวก		W๕+O๑ ส่งเสริมการปลูกพืชตาม Zoning
๔. ใกล้แหล่งจำหน่าย		
ภัยคุกคาม (T)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT)
๑. มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติแต่ไม่สามารถนำมาใช้ได้	S๔+T๔ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตร เช่น การสร้างพืชอัตลักษณ์	W๓+T๓ เพิ่มความรู้ความเข้าใจในการถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินทางการเกษตร
๒. สภาพอากาศแปรปรวน		
๓. ประสบภัยธรรมชาติ		
๔. ราคาผลผลิตทางการเกษตรเป็นไปตามราคาตลาด		

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. **กลยุทธ์เชิงรุก** จากการวิเคราะห์จุดแข็งของชุมชนเสริมกับโอกาสที่เป็นปัจจัยสนับสนุนในการพัฒนาสามารถกำหนดเป็นกลยุทธ์เชิงรุกได้ดังนี้
  - ๑.๑ ส่งเสริมการทำเกษตรปลอดภัย
  - ๑.๒ ส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสาน
๒. **กลยุทธ์เชิงแก้ไข** จากการวิเคราะห์จุดอ่อนของชุมชนแต่ยังมีโอกาสที่เป็นปัจจัยสนับสนุนในการพัฒนาได้ จึงสามารถกำหนดเป็นกลยุทธ์เชิงแก้ไขได้ดังนี้
  - ๒.๑ ส่งเสริมการทำเกษตรแบบพอเพียง
  - ๒.๒ เพิ่มความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตรให้แก่เกษตรกร
  - ๒.๓ ส่งเสริมการปลูกพืชตาม Zoning
๓. **กลยุทธ์เชิงป้องกัน** จากการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาชุมชนแต่ทั้งนี้ชุมชนยังมีจุดแข็งที่มีศักยภาพสามารถพัฒนาได้ จึงกำหนดเป็นกลยุทธ์เชิงป้องกันได้ คือ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตร เช่น การสร้างพืชอัตลักษณ์
๔. **กลยุทธ์เชิงรับ** จากการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาชุมชนรวมทั้งชุมชนยังมีจุดอ่อน จึงกำหนดเป็นกลยุทธ์เชิงรับได้ คือ เพิ่มความรู้ความเข้าใจในการถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินทางการเกษตร

## บทที่ ๓

### ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

#### ๑. แนวทางการพัฒนา

##### ๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า

###### ๑.๑.๑ ข้าว

- ๑) เป้าหมาย เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต
- ๒) กลยุทธ์ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยที่เหมาะสม
  - โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต
  - โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองในนาข้าวเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต
  - โครงการที่ ๓ ส่งเสริมใช้พันธุ์ข้าวที่ดี มีความเหมาะสมกับพื้นที่เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต

###### ๑.๑.๒ ทูเรียน

- ๑) เป้าหมาย เพิ่มมูลค่า/ลดต้นทุน/เพิ่มผลผลิต
- ๒) กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยที่เหมาะสม
  - โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต
    - กลยุทธ์ที่ ๒ ทูเรียนปลอดภัย
      - โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการผลิตทูเรียนตามระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (Good Agriculture Practices, GAP)
      - โครงการที่ ๓ ส่งเสริมการสร้างแบรนด์สินค้าเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าทูเรียนและผลิตภัณฑ์
        - โครงการที่ ๔ ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ ในการป้องกันกำจัด โรค ศัตรู ทูเรียน

###### ๑.๑.๓ ยางพารา

- ๑) เป้าหมาย เพิ่มรายได้ ลดต้นทุนการผลิต
- ๒) กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยที่เหมาะสม
  - โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการผสมปุ๋ยใช้เองเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต
    - กลยุทธ์ที่ ๒ สร้างรายได้เสริมให้กับเกษตรกร
      - โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสานในสวนยางเพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับเกษตรกร
  - โครงการที่ ๒ พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อพัฒนาให้มีความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตร ด้านต่างๆ

###### ๑.๑.๔ พืชผัก

- ๑) เป้าหมาย ผักปลอดภัย, คริวเรือนมีสุข
- ๒) กลยุทธ์ ส่งเสริมการทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง
  - โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกผักยกแคร่เพื่อสร้างรายได้เสริมให้แก่เกษตรกร
  - โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยเพื่อให้ความปลอดภัยทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค

###### ๑.๑.๕ สินค้าด้านประมง

- ๑) เป้าหมาย พัฒนาศักยภาพการผลิตของเกษตรกร
- ๒) กลยุทธ์ ถ่ายทอดความรู้รูปแบบและระบบการผลิตสัตว์น้ำที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
  - โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการเลี้ยงในบ่อดิน

โครงการที่ ๒ เสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารการประมง

#### ๑.๑.๖ ด้านปศุสัตว์

๑) เป้าหมาย สร้างรายได้ อาชีพที่มั่นคง และพัฒนาศักยภาพการผลิตของเกษตรกร

๒) กลยุทธ์ ส่งเสริมการทำปศุสัตว์ร่วมกับการทำเกษตรแบบผสมผสาน

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการเลี้ยงเป็ดเนื้อ

โครงการที่ ๒ สนับสนุนกลุ่มอาชีพผู้เลี้ยงโคเนื้อ

#### ๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

##### ๑.๒.๑ เกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart farmer, SF)/ เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young smart farmer, YSF)

๑) เป้าหมาย พัฒนาเพิ่มศักยภาพ/เพิ่มจำนวน

๒) กลยุทธ์ ยกกระดับเกษตรกรให้เป็น SF/ YSF

โครงการที่ ๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น SF/ YSF

##### ๑.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย พัฒนาเพิ่มศักยภาพ/เพิ่มจำนวน

๒) กลยุทธ์ ยกระดับองค์กรเกษตรกรให้เป็น Smart group

โครงการที่ ๑ พัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกรให้เป็น Smart group

#### ๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

##### ๑.๓.๑ ที่ดิน

๑) เป้าหมาย ปรับปรุงคุณภาพดิน

๒) กลยุทธ์ที่ ๑ ปรับปรุงบำรุงดิน

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยพืชสดเพื่อปรับปรุงคุณภาพดิน

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการผลิตและใช้ปุ๋ยหมักเพื่อปรับปรุงคุณภาพดิน

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่ (Zoning)

โครงการ ส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่ (Zoning)

##### ๑.๓.๒ แหล่งน้ำ

๑) เป้าหมาย มีน้ำใช้เพียงพอต่อการทำการเกษตร

๒) กลยุทธ์ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

โครงการ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรเพื่อให้มีน้ำใช้อย่างเพียงพอตลอดปี

#### ๑.๔ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

๑) เป้าหมาย เพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรเพื่อการส่งออก

๒) กลยุทธ์ พัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตร

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าว

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

โครงการที่ ๓ ส่งเสริมการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และฉลากของสินค้าทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

## ๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร

## ตารางที่ ๗๐ ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย ต่อปี (กลุ่ม/ราย)	พื้นที่ดำเนินการ (ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
<b>พัฒนาการผลิตสินค้า</b>																
๑.ข้าว	๑.ส่งเสริมการใช้ปุ๋ย ในนาข้าวตามค่า วิเคราะห์ดิน	ลดต้นทุนการผลิต	๘/๑๒๐	ต.ลำใหม่, ต.บุตี, ต.พรอน,	-อบรมให้ความรู้ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	% ๑๐๑	๑๐๐๐'๐๐๑	% ๑๐๑	๑๐๐๐'๐๐๑	% ๑๐๑	๑๐๐๐'๐๐๑	% ๑๐๑	๑๐๐๐'๐๐๑	% ๑๐๑	๑๐๐๐'๐๐๑	สนง.กษอ.เมืองยะลา
	๒.ส่งเสริมการผลิต ปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง	ลดต้นทุนการผลิต	๘/๑๒๐	ต.ยะลา, ต.ลิติก, ต.เปาะเล้ง, ต.บันนังสาเรง, ต.สะเตงนอก	-อบรมให้ความรู้ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	%๑๐๑	๑๐๐๐'๐๐๑	%๑๐๑	๑๐๐๐'๐๐๑	%๑๐๑	๑๐๐๐'๐๐๑	%๑๐๑	๑๐๐๐'๐๐๑	%๑๐๑	๑๐๐๐'๐๐๑	สนง.กษอ.เมืองยะลา
	๓.ส่งเสริมการใช้ พันธุ์ข้าวที่ดี มีความ เหมาะสมกับพื้นที่	- ผลผลิตข้าวมี คุณภาพสูงขึ้นและ มีผลผลิตต่อไร่ สูงขึ้น - ต้นทุนการผลิต ลดลง	๘/๑๒๐			-อบรมให้ความรู้ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	%๑๐๑	๑๐๐๐'๐๐๑	%๑๐๑	๑๐๐๐'๐๐๑	% ๑๐๑	๑๐๐๐'๐๐๑	% ๑๐๑	๑๐๐๐'๐๐๑	% ๑๐๑	๑๐๐๐'๐๐๑
๒. ทุเรียน	๑.ส่งเสริมการใช้ปุ๋ย ตามค่าวิเคราะห์ดิน	ลดต้นทุนการผลิต	๖/๖๐	ต.ยูโป, ต.ลำพะยา, ต.ลำใหม่, ต.บันนังสาเรง, ต.ตาเซะ ต.เปาะเล้ง	-อบรมให้ความรู้ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	%๑๐๑	๑๐๐๐'๐๐๑	%๑๐๑	๑๐๐๐'๐๐๑	%๑๐๑	๑๐๐๐'๐๐๑	%๑๐๑	๑๐๐๐'๐๐๑	%๑๐๑	๑๐๐๐'๐๐๑	สนง.กษอ.เมืองยะลา

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย ต่อปี (กลุ่ม/ราย)	พื้นที่ดำเนินการ (ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ (ต่อตำบล)										ผู้รับผิดชอบ	
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐			
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.		
	๒.ส่งเสริมการผลิตตามระบบ GAP	-เพิ่มมูลค่าสินค้าผู้ผลิตและผู้บริโภคปลอดภัยจากการใช้สารเคมี	๖/๓๐	ต.ยูโป, ต.ลำพะยา, ต.ลำใหม่, ต.บันนังสวาง, ต.ตาเซะ ต.เปาะเส้ง	-อบรมให้ความรู้ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	%๐๐๑	๐๐๐'๐๒๑	%๐๐๑	๐๐๐'๐๒๑	%๐๐๑	๐๐๐'๐๒๑	%๐๐๑	๐๐๐'๐๒๑	%๐๐๑	๐๐๐'๐๒๑	สนง.กษอ.เมืองยะลา	
	๓.สร้างแบรนด์สินค้า	-เพิ่มมูลค่าสินค้า -สินค้าเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางมากขึ้น	๖/๓๐		-อบรมให้ความรู้ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	%๐๐๑	๐๐๐'๐๐๔	%๐๐๑	๐๐๐'๐๐๔	%๐๐๑	๐๐๐'๐๐๔	%๐๐๑	๐๐๐'๐๐๔	%๐๐๑	๐๐๐'๐๐๔		สนง.กษอ.เมืองยะลา
	๔.ส่งเสริมการใช้วิธี IPM ในการป้องกันกำจัด โรค ศัตรูพืชทุเรียน	-ผู้ผลิตและผู้บริโภคปลอดภัยจากการใช้สารเคมี	๖/๓๐		-อบรมให้ความรู้ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	%๐๐๑	๐๐๐'๐๑๑	%๐๐๑	๐๐๐'๐๑๑	%๐๐๑	๐๐๐'๐๑๑	%๐๐๑	๐๐๐'๐๑๑	%๐๐๑	๐๐๐'๐๑๑		สนง.กษอ.เมืองยะลา
๓.ยางพารา	๑.ส่งเสริมการผสมปุ๋ยใช้เอง	ลดต้นทุนการผลิต	๑๓/๑๙๕	ทุกตำบล	-อบรมให้ความรู้ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	%๐๐๑	๐๐๐'๐๓๔	%๐๐๑	๐๐๐'๐๓๔	%๐๐๑	๐๐๐'๐๓๔	%๐๐๑	๐๐๐'๐๓๔	%๐๐๑	๐๐๐'๐๓๔	สนง.กษอ.เมืองยะลา	
	๒.ส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสานในสวนยาง	-เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น -ลดผลกระทบจากราคายางพาราตกต่ำ	๑๓/๑๙๕	ทุกตำบล	-อบรมให้ความรู้ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	%๐๐๑	๐๐๐'๐๓๔	%๐๐๑	๐๐๐'๐๓๔	%๐๐๑	๐๐๐'๐๓๔	%๐๐๑	๐๐๐'๐๓๔	%๐๐๑	๐๐๐'๐๓๔	สนง.กษอ.เมืองยะลา	
	๓.พัฒนา ศพก. เพื่อให้มีความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตร	- เพื่อให้มีแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรในชุมชน	๑ จุด	ศพก. หลักและ ศพก. เครือข่าย	-วิเคราะห์ศักยภาพของศพก. (หลักหรือเครือข่าย) เพื่อพัฒนา -สนับสนุนปัจจัยในการพัฒนา ศพก.	%๐๐๑	๐๐๐'๓	%๐๐๑	๐๐๐'๑๓	%๐๐๑	๐๐๐'๓	%๐๐๑	๐๐๐'๑๓	%๐๐๑	๐๐๐'๓	สนง.กษอ.เมืองยะลา	

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย ต่อปี (กลุ่ม/ราย)	พื้นที่ดำเนินการ (ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ (ต่อตำบล)										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
๕. พืชผัก	๑.ส่งเสริมการปลูกผักยกแคร่	-เพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร -ลดปัญหาเรื่องโรคแมลงศัตรูพืช -สะดวกในการปฏิบัติงาน (เหมาะกับแรงงานผู้สูงอายุ)	๑๐/๑๕๐	ต.ลำโหม, ต.บุตี, ต.พร่อน, ต.ยะลา, ต.ลิคิล, ต.เปาะเส้ง, ต.ท่าสาป, ต.ตาเซะ,	-อบรมให้ความรู้ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	๑๐๐%	๕๐๐,๐๐๐	๑๐๐%	๕๐๐,๐๐๐	๑๐๐%	๕๐๐,๐๐๐	๑๐๐%	๕๐๐,๐๐๐	๑๐๐%	๕๐๐,๐๐๐	สนง.กษอ.เมืองยะลา
	๒.ส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัย	มีผักปลอดภัยไว้บริโภคและจำหน่าย	๑๐/๑๕๐	ต.ยุโป, ต.ลำพะยา	-อบรมให้ความรู้ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	๑๐๐%	๕๐๐,๐๐๐	๑๐๐%	๕๐๐,๐๐๐	๑๐๐%	๕๐๐,๐๐๐	๑๐๐%	๕๐๐,๐๐๐	๑๐๐%	๕๐๐,๐๐๐	สนง.กษอ.เมืองยะลา
๕. ด้านประมง	๑.ส่งเสริมการเลี้ยงปลาในบ่อดิน	-เพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร	๑๓/๖๕	ทุกตำบล	-อบรมให้ความรู้ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	๑๐๐%	๓๒๕,๐๐๐	๑๐๐%	๓๒๕,๐๐๐	๑๐๐%	๓๒๕,๐๐๐	๑๐๐%	๓๒๕,๐๐๐	๑๐๐%	๓๒๕,๐๐๐	สนง.ประมงอ.เมืองยะลา
	๒.เสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหาร การประมง	-เพิ่มรายได้ -สร้างศักยภาพการบริหารจัดการแหล่งน้ำชุมชน	๓ จุด	ยังไม่ระบุตำบล	-อบรมให้ความรู้ -ปล่อยพันธุ์ปลาหรือพันธุ์สัตว์น้ำต่างๆในแหล่งน้ำธรรมชาติ	๑๐๐%	๓๐,๐๐๐	๑๐๐%	๓๐,๐๐๐	๑๐๐%	๓๐,๐๐๐	๑๐๐%	๓๐,๐๐๐	๑๐๐%	๓๐,๐๐๐	สนง.ประมงอ.เมืองยะลา
๖. ด้านปศุสัตว์	๑.ส่งเสริมการเลี้ยงเป็ดเนื้อ	ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงเป็ดเนื้อเพื่อเสริมสร้างรายได้แก่เกษตรกร	๑/๑๐	ยังไม่ระบุตำบล	-คัดเลือกเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย -ฝึกอบรมเกษตรกร -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	๑๐๐%	๑๐,๐๐๐	๑๐๐%	๑๐,๐๐๐	๑๐๐%	๑๐,๐๐๐	๑๐๐%	๑๐,๐๐๐	๑๐๐%	๑๐,๐๐๐	สนง.ปศุสัตว์อ.เมืองยะลา
	๒.สนับสนุนกลุ่มอาชีพผู้เลี้ยงโคเนื้อ	-สร้างรายได้และอาชีพมั่นคงให้กับเกษตรกร -ยกระดับมาตรฐานการเลี้ยงโคเนื้อ	๑ กลุ่ม	ยังไม่ระบุตำบล	-ฝึกอบรมเกษตรกร -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	๑๐๐%	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐%	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐%	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐%	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐%	๑๐๐,๐๐๐	สนง.ปศุสัตว์อ.เมืองยะลา

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย ต่อปี (กลุ่ม/ราย)	พื้นที่ดำเนินการ (ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ (ต่อตำบล)										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
<b>พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร</b>																
๑.YSF/ SF	พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น SF/YSF	เกษตรกรสามารถพัฒนาตนเองให้เป็น SF/YSF	-/๓๙	ทุกตำบล	-วิเคราะห์ศักยภาพเกษตรกรและจัดทำแผนพัฒนาตนเอง -จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ -ศึกษาดูงานแปลงต้นแบบ -ประเมินศักยภาพเกษตรกรหลังจากการพัฒนา	%๐๐๑	๐๐๐'๐๐๕๒	%๐๐๑	๐๐๐'๐๐๕๒	% ๐๐๑	๐๐๐'๐๐๕๒	% ๐๐๑	๐๐๐'๐๐๕๒	% ๐๐๑	๐๐๐'๐๐๕๒	สนง.กษอ.เมืองยะลา
๒.วิสาหกิจชุมชน	พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนให้เป็น Smart group	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีการพัฒนาศักยภาพเป็น Smart group	๑๓/-	ทุกตำบล	-วิเคราะห์ศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากลุ่ม -จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ -ศึกษาดูงานกลุ่มต้นแบบ -ประเมินศักยภาพกลุ่มหลังจากการพัฒนา	%๐๐๑	๐๐๐'๐๐๕๑	%๐๐๑	๐๐๐'๐๐๕๑	% ๐๐๑	๐๐๐'๐๐๕๑	% ๐๐๑	๐๐๐'๐๐๕๑	% ๐๐๑	๐๐๐'๐๐๕๑	สนง.กษอ.เมืองยะลา
<b>พัฒนาพื้นที่ทรัพยากรการเกษตร</b>																
๑.ที่ดิน	ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยพืชสด (เช่นปลูกปอเทือง)	-ปรับปรุงคุณภาพดิน -ช่วยลดต้นทุนการใช้ปุ๋ย	๑๓/๑๓๐	ทุกตำบล	-อบรมให้ความรู้ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	%๐๐๑	๐๐๐'๐๐๕๒	%๐๐๑	๐๐๐'๐๐๕๒	% ๐๐๑	๐๐๐'๐๐๕๒	% ๐๐๑	๐๐๐'๐๐๕๒	% ๐๐๑	๐๐๐'๐๐๕๒	สนง.กษอ.เมืองยะลา
	ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยหมัก	-ปรับปรุงคุณภาพดิน -ช่วยลดต้นทุนการใช้ปุ๋ย	๑๓/๑๓๐		-อบรมให้ความรู้ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	%๐๐๑	๐๐๐'๐๐๕๒	%๐๐๑	๐๐๐'๐๐๕๒	% ๐๐๑	๐๐๐'๐๐๕๒	% ๐๐๑	๐๐๐'๐๐๕๒	% ๐๐๑	๐๐๐'๐๐๕๒	สนง.กษอ.เมืองยะลา

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย ต่อปี (กลุ่ม/ราย)	พื้นที่ดำเนินการ (ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ (ต่อตำบล)										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
	ส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่ (Zoning)	-เกษตรกรปลูกพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ (Zoning) - ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพดีขึ้นและต้นทุนการผลิตต่ำลง	๑๓/๑๐๐		-อบรมให้ความรู้ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	%๐๐๑	๐๐๐๐'๐๐๕'๑	%๐๐๑	๐๐๐๐'๐๐๕'๑	%๐๐๑	๐๐๐๐'๐๐๕'๑	%๐๐๑	๐๐๐๐'๐๐๕'๑	%๐๐๑	๐๐๐๐'๐๐๕'๑	สนง.กษอ.เมืองยะลา
๒.แหล่งน้ำ	พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	มีน้ำเพียงพอต่อการทำการเกษตรทั้งปี	-/๑๐๐	ต. บุตี, ต. ยะลา ต. ลำใหม่ ต. ท่าสาป ต. พร่อน ต. ตาเซะ	-คัดเลือกพื้นที่เข้าร่วมโครงการ -จัดทำ/สร้างคูคลองส่งน้ำ	%๐๐๑	๐๐๐๐'๐๐๐'๐๑๕	%๐๐๑	๐๐๐๐'๐๐๐'๐๑๕	% ๐๐๑	๐๐๐๐'๐๐๐'๐๑๕	% ๐๐๑	๐๐๐๐'๐๐๐'๐๑๕	% ๐๐๑	๐๐๐๐'๐๐๐'๐๑๕	-สนง.กษอ.เมืองยะลา -อบต. แต่ละตำบล
<b>การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์</b>																
	แปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว	-เพิ่มมูลค่าสินค้าข้าว -มีผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวเพิ่มมากขึ้น	๙/๙๐	ต.ลำใหม่, ต. บุตี, ต. พร่อน, ต. ยะลา, ต. ลิดล, ต. เปาะเส้ง, ต. บ้านนังสาแรง, ต. สะเตงนอก, ต. ลำพะยา	-อบรมให้ความรู้ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	%๐๐๑	๐๐๐๐'๐๐๑'๒	%๐๐๑	๐๐๐๐'๐๐๑'๒	%๐๐๑	๐๐๐๐'๐๐๑'๒	%๐๐๑	๐๐๐๐'๐๐๑'๒	% ๐๐๑	๐๐๐๐'๐๐๑'๒	สนง.กษอ.เมืองยะลา
	เพิ่มมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร	-เพื่อลดขยะจากเศษวัสดุเหลือใช้ -เพื่อนำวัสดุเหลือใช้มาทำให้เกิดประโยชน์	๔/๖๐	ต.ลำใหม่, ต. บุตี, ต. หน้ำถ้ำ, ต. เปาะเส้ง	-อบรมให้ความรู้ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	%๐๐๑	๐๐๐๐'๐๐๑'๒	%๐๐๑	๐๐๐๐'๐๐๑'๒	%๐๐๑	๐๐๐๐'๐๐๑'๒	%๐๐๑	๐๐๐๐'๐๐๑'๒	%๐๐๑	๐๐๐๐'๐๐๑'๒	สนง.กษอ.เมืองยะลา
	พัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าและฉลากของการเกษตร	เพื่อดึงดูดความสนใจของลูกค้าและตรงกับความต้องการของตลาด	๑๓/๒๐	ทุกตำบล	-อบรมให้ความรู้ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	%๐๐๑	๐๐๐๐'๐๒๐'๐'๑	%๐๐๑	๐๐๐๐'๐๒๐'๐'๑	%๐๐๑	๐๐๐๐'๐๒๐'๐'๑	%๐๐๑	๐๐๐๐'๐๒๐'๐'๑	% ๐๐๑	๐๐๐๐'๐๒๐'๐'๑	สนง.กษอ.เมืองยะลา

## ภาคผนวก

### ๑. ชื่อโครงการ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยในนาข้าวตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต

#### ๑.๑ หลักการและเหตุผล

คำแนะนำการใช้ปุ๋ยสำหรับพืชเศรษฐกิจของประเทศยังคงเป็นคำแนะนำอย่างกว้างๆ อัตราการใช้ปุ๋ยและสูตรปุ๋ยไม่เฉพาะเจาะจงสำหรับดินหรือพืชแต่ละชนิด รวมทั้งไม่คำนึงถึงปริมาณธาตุอาหาร พืชที่มีอยู่ในดินขณะนั้น จึงเป็นคำแนะนำปุ๋ยแบบ "เสื่อโหล" ทำให้การใช้ปุ๋ยไม่ตรงกับความต้องการของพืช ถ้าใส่ปุ๋ยให้แก่พืชมากเกินไป นอกจากสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายแล้ว ยังทำให้เกิดโรคและแมลง ระบาดมากขึ้น แต่ถ้าใส่ปุ๋ยไม่เพียงพอ จะทำให้ธาตุอาหารพืชในดินลดน้อยลง ส่งผลให้พืชเจริญเติบโตและให้ผลผลิตไม่ดีเท่าที่ควร

การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน คือ การจัดการธาตุอาหารพืชเฉพาะพื้นที่ โดยนำข้อมูลการวิเคราะห์ธาตุอาหาร เอ็น-พี-เค ในดินมาประกอบการตัดสินใจเลือกสูตรปุ๋ย และกำหนดปริมาณปุ๋ยในการปลูกพืช เป็นการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน นอกจากนี้ยังนำปัจจัยหลักที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตของพืช เช่น พันธุ์พืช แสงแดด อุณหภูมิ ปริมาณน้ำฝน ฯลฯ มาพิจารณาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยเคมีอีกด้วย

#### ๑.๒ วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้อง ตรงตามความต้องการของข้าว ซึ่งจะทำให้สามารถลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยในการผลิตข้าวได้

#### ๑.๓ เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวใน ต.ลำใหม่, ต.บุตี, ต.พร่อน, ต.ยะลา, ต.ลิตล, ต.เปาะเส้ง, ต.บันนังสาเรง และ ต.สะเตงนอก จำนวน ๘ กลุ่ม หรือเกษตรกร ๑๒๐ ราย

#### ๑.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน : ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

#### ๑.๕ พื้นที่ดำเนินการ

ต.ลำใหม่, ต.บุตี, ต.พร่อน, ต.ยะลา, ต.ลิตล, ต.เปาะเส้ง, ต.บันนังสาเรง และ ต.สะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

#### ๑.๖ กิจกรรม

๑.๖.๑ กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

๑.๖.๒ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อใช้เอง

#### ๑.๗ วิธีการดำเนินงาน

๑.๗.๑ รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๑.๗.๒ อบรม ถ่ายทอดความรู้ /ฝึกปฏิบัติในการวิเคราะห์ดิน

๑.๗.๓ สนับสนุนปัจจัยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อใช้เอง

๑.๗.๔ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปีเพื่อให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยได้ถูกต้องอย่างกว้างขวาง

๑.๘ งบประมาณ : ตำบลละ ๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี ทั้งหมด ๘ ตำบล รวมทั้งสิ้น ๔๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี

#### ๑.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑.๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ปุ๋ยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

๑.๙.๒ เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้ไปจัดหาแม่ปุ๋ยเพื่อผสมใช้เอง และสามารถลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยในการผลิตข้าวได้

## ๒. ชื่อโครงการ ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองในนาข้าวเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต

### ๒.๑ หลักการและเหตุผล

ในการผลิตข้าวนั้นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมีและสารเคมี ซึ่งปัจจุบันมีราคาแพง อีกทั้งมีการใช้ในอัตราที่มากส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น การใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ในการใช้ปุ๋ยเคมีที่ถูกต้องและเหมาะสม เมื่อเกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณที่มากและติดต่อกันเป็นเวลานาน ย่อมส่งผล กระทบต่อคุณภาพดินทำให้โครงสร้างทางกายภาพ ชีวภาพ ของดินเสียสมดุล เกษตรกรต้องลงทุนใช้ปุ๋ยเคมีเพิ่มขึ้น เพื่อรักษาระดับของผลผลิตไว้ ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตของเกษตรกร ทำให้เกษตรกรมีต้นทุนในการผลิตที่สูงขึ้น เกิดปัญหาดินเสื่อมคุณภาพจากการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณที่มาก ปัจจุบันหน่วยงานราชการ เน้นการส่งเสริม การลดต้นทุนการผลิตข้าวของเกษตรกรโดยส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ให้มากขึ้น ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี เพื่อแก้ไขปัญหาคูณภาพของดินและต้นทุนการผลิตข้าวของเกษตรกร

### ๒.๒ วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในนาข้าว ซึ่งจะทำให้สามารถลดต้นทุนการใช้ปุ๋ย ในการผลิตข้าวได้

### ๒.๓ เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวใน ต.ลำใหม่, ต.บุตี, ต.พร่อน, ต.ยะลา, ต.ลิตล, ต.เปาะเส้ง, ต.บันนังสาเรง และ ต.สะเตงนอก จำนวน ๘ กลุ่ม หรือเกษตรกร ๑๒๐ ราย

### ๒.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน : ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

### ๒.๕ พื้นที่ดำเนินการ

ต.ลำใหม่, ต.บุตี, ต.พร่อน, ต.ยะลา, ต.ลิตล, ต.เปาะเส้ง, ต.บันนังสาเรง และ ต.สะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

### ๒.๖ กิจกรรม

- ๒.๖.๑ กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในนาข้าว
- ๒.๖.๒ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อใช้เอง

### ๒.๗ วิธีการดำเนินงาน

- ๒.๗.๑ รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมกิจกรรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในนาข้าว
- ๒.๗.๒ อบรม ถ่ายทอดความรู้ / ฝึกปฏิบัติในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์
- ๒.๗.๓ รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองในนาข้าว
- ๒.๗.๔ สนับสนุนปัจจัยการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อใช้เอง แก่เกษตรกรในข้อ ๒.๗.๓
- ๒.๗.๕ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปีเพื่อให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ได้ถูกต้องอย่างทั่วถึง

### ๒.๘ งบประมาณ : ตำบลละ ๓๐,๐๐๐ บาทต่อปี ทั้งหมด ๘ ตำบล รวมทั้งสิ้น ๒๔๐,๐๐๐ บาทต่อปี

### ๒.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๒.๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ
- ๒.๙.๒ เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้ไปผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อใช้เอง และสามารถลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยในการผลิตข้าวได้

**๓. โครงการ** ส่งเสริมใช้พันธุ์ข้าวที่ดี มีความเหมาะสมกับพื้นที่เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต

#### **๓.๑ หลักการและเหตุผล**

ข้าวเป็นพืชอาหารหลักที่สำคัญของประเทศไทย ในการปลูกข้าวของไทยนั้นมีพันธุ์ข้าวที่ใช้ปลูกอยู่มากมาย การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ดีเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว โดยไม่ต้องเพิ่มทุนการผลิตในส่วนที่ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน ทั้งนี้หากได้พันธุ์ข้าวที่ดีย่อมส่งผลในการเพิ่มผลผลิตข้าวต่อไร่สูง มีคุณภาพเมล็ดมาตรฐาน คุณสมบัติในการต้านทานโรคและแมลงศัตรูข้าวได้ดี มีคุณค่าทางโภชนาการสูงเป็นที่ต้องการของตลาดและผู้บริโภคทั่วไป จึงมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ข้าว โดยการคัดเลือกพันธุ์ข้าวที่ดี เหมาะกับพื้นที่ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มช่วยเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพให้เกษตรกร ผู้ปลูกข้าวสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้ดี

#### **๓.๒ วัตถุประสงค์**

เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการคัดเลือกพันธุ์ข้าวที่ดี เหมาะกับพื้นที่ ซึ่งจะทำให้สามารถเพิ่มผลผลิตข้าวต่อไร่สูงขึ้น และสามารถลดต้นทุนการผลิตได้

#### **๓.๓ เป้าหมาย**

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวใน ต.ลำใหม่, ต.บุตี, ต.พร่อน, ต.ยะลา, ต.ลิตล, ต.เปาะเส้ง, ต.บันนังสาเรง และ ต.สะเตงนอก จำนวน ๘ กลุ่ม หรือเกษตรกร ๑๒๐ ราย

#### **๓.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน**

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

#### **๓.๕ พื้นที่ดำเนินการ**

ต.ลำใหม่, ต.บุตี, ต.พร่อน, ต.ยะลา, ต.ลิตล, ต.เปาะเส้ง, ต.บันนังสาเรง และ ต.สะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

#### **๓.๖ กิจกรรม**

๓.๖.๑ กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการคัดเลือกพันธุ์ข้าวให้เหมาะสมกับพื้นที่

๓.๖.๒ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่

#### **๓.๗ วิธีการดำเนินงาน**

๓.๗.๑ รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๓.๗.๒ อบรม ถ่ายทอดความรู้เรื่องการคัดเลือกพันธุ์ข้าวให้เหมาะสมกับพื้นที่

๓.๗.๓ สนับสนุนปัจจัยการผลิตในการใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่

๓.๗.๔ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปีเพื่อให้เกษตรกรใช้พันธุ์ข้าวที่ดี เหมาะกับพื้นที่ ได้อย่างทั่วถึง

#### **๓.๘ งบประมาณ**

งบประมาณ ตำบลละ ๓๐,๐๐๐ บาทต่อปี ทั้งหมด ๘ ตำบล รวมทั้งสิ้น ๒๔๐,๐๐๐ บาทต่อปี

#### **๓.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน**

เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้พันธุ์ข้าวที่ดี เหมาะกับพื้นที่ และดำเนินการจัดหาพันธุ์ข้าวดังกล่าวมาใช้ในพื้นที่ของตนเองได้ ซึ่งจะส่งผลให้ได้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น และเป็นการลดต้นทุนการผลิตข้าวด้วย

## ๔. ชื่อโครงการ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยในสวนทุเรียนตามคำวิเคราะห์ดินเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต

### ๔.๑ หลักการและเหตุผล

คำแนะนำการใช้ปุ๋ยสำหรับพืชเศรษฐกิจของประเทศยังคงเป็นคำแนะนำอย่างกว้างๆ อัตราการใช้ปุ๋ย และสูตรปุ๋ยไม่เฉพาะเจาะจงสำหรับดินหรือพืชแต่ละชนิด รวมทั้งไม่คำนึงถึงปริมาณธาตุอาหาร พืชที่มีอยู่ในดิน ขณะนั้น จึงเป็นคำแนะนำปุ๋ยแบบ "เสื่อโหล" ทำให้การใช้ปุ๋ยไม่ตรงกับความต้องการของพืช ถ้าใส่ปุ๋ยให้แก่พืชมากเกินไป นอกจากสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายแล้ว ยังทำให้เกิดโรคและแมลง ระบาดมากขึ้น แต่ถ้าใส่ปุ๋ยไม่เพียงพอ จะทำให้ธาตุอาหารพืชในดินลดน้อยลง ส่งผลให้พืชเจริญเติบโตและให้ผลผลิตไม่ดีเท่าที่ควร

การใช้ปุ๋ยเคมีตามคำวิเคราะห์ดิน คือ การจัดการธาตุอาหารพืชเฉพาะพื้นที่ โดยนำข้อมูลการวิเคราะห์ธาตุอาหาร เอ็น-พี-เค ในดินมาประกอบการตัดสินใจเลือกสูตรปุ๋ย และกำหนดปริมาณปุ๋ยในการปลูกพืช เป็นการใส่ปุ๋ยเคมีตามคำวิเคราะห์ดิน นอกจากนี้ยังนำไปจัดจ่ายหลักที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตของพืช เช่น พันธุ์พืช แสงแดด อุณหภูมิ ปริมาณน้ำฝน ฯลฯ มาพิจารณาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยเคมีอีกด้วย

### ๔.๒ วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้อง ตรงตามความต้องการของทุเรียน ซึ่งจะช่วยให้สามารถลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยในการผลิตทุเรียนได้

### ๔.๓ เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนใน ต.ยุโป, ต.ลำพะยา, ต.ลำใหม่, ต.บันนังสาเรง และ ต.ตาเซะ จำนวนอย่างน้อย ๕ กลุ่ม หรือ ๕๐ ราย

### ๔.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

### ๔.๕ พื้นที่ดำเนินการ

ต.ยุโป, ต.ลำพะยา, ต.ลำใหม่, ต.บันนังสาเรง, ต.เปาะเส้ง และ ต.ตาเซะ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

### ๔.๖ กิจกรรม

๔.๖.๑ กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

๔.๖.๒ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการใช้ปุ๋ยตามคำวิเคราะห์ดินเพื่อใช้เอง

### ๔.๗ วิธีการดำเนินงาน

๔.๗.๑ รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๔.๗.๒ อบรม ถ่ายทอดความรู้ /ฝึกปฏิบัติในการวิเคราะห์ดิน

๔.๗.๓ สนับสนุนปัจจัยการใช้ปุ๋ยตามคำวิเคราะห์ดินเพื่อใช้เอง

๔.๗.๔ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปีเพื่อให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยได้ถูกต้องอย่างทั่วถึง

### ๔.๘ งบประมาณ

งบประมาณ ตำบลละ ๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี ทั้งหมด ๖ ตำบล รวมทั้งสิ้น ๓๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี

### ๔.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๔.๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ปุ๋ยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

๔.๙.๒ เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้ไปจัดหาแม่ปุ๋ยเพื่อผสมใช้เอง และสามารถลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยในการผลิตทุเรียนได้

## ๕. ชื่อโครงการ ส่งเสริมการผลิตทุเรียนตามระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (Good Agriculture Practices, GAP)

### ๕.๑ หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันผู้บริโภคมีความห่วงใยต่อสุขภาพมากขึ้นจะให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้าเกษตร ที่มีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน ในขณะที่เดียวกันการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศมีมาตรการด้าน สุขอนามัย และ สุขอนามัยพืช (SPS) ถูกนำมาใช้เป็นข้อกีดกันทางการค้าสินค้าเกษตรสำหรับการค้าระหว่าง ประเทศเมื่อมีการเปิดเขตเสรีทางการค้า (FTA) ภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) นอกจากนี้ประเทศในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จะรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี ๒๕๕๘ ทำให้มีการเคลื่อนย้าย สินค้าเกษตรอย่างเสรีมากขึ้น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการผลิตและการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศ อาเซียนด้วยกัน เพราะมาตรการด้าน สุขอนามัย และสุขอนามัยพืชและความปลอดภัยด้านอาหารจะถูกนำมาเป็นเงื่อนไขในทางการค้ามากขึ้น และในปี ๒๕๕๕ รัฐบาลได้ประกาศนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก สินค้าเกษตร และอาหารต้องมีความปลอดภัยและได้ มาตรฐาน จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรด้าน พืชให้เทียบเท่ามาตรฐานสากลเป็นที่ยอมรับ และสนับสนุนการผลิตของเกษตรกรเข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานฟาร์มมากขึ้นซึ่งเป็นการผลิตตามระบบการ จัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช) ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องจัดทำโครงการนี้เพื่อ เป็นการพัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพ GAP เพิ่มขึ้น เพื่อ ตอบสนองทางการค้าสินค้าเกษตรของประเทศต่าง ๆ ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและประเทศอื่น ๆ รวมทั้งความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศที่ต้องการสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน บนพื้นฐาน ความยั่งยืนในระบบการผลิต และสิ่งแวดล้อมที่ทำให้คุณภาพ สุขภาพชีวิตที่ดีขึ้น

### ๕.๒ วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้เรื่องการผลิตทุเรียนตามมาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพ GAP ซึ่ง จะทำให้ได้ผลผลิตที่ตรงกับความต้องการของตลาด มีความปลอดภัยทั้งผู้บริโภคและผู้ผลิต

### ๕.๓ เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนใน ต.ยุโป, ต.ลำพะยา, ต.ลำใหม่, ต.บันนังสาเรง และ ต.ตาเซะ จำนวนอย่างน้อย ๕ กลุ่มหรือ ๒๕ ราย

### ๕.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

### ๕.๕ พื้นที่ดำเนินการ

ต.ยุโป, ต.ลำพะยา, ต.ลำใหม่, ต.บันนังสาเรง, ต.เปาะเส้ง และ ต.ตาเซะ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

### ๕.๖ กิจกรรม

๕.๖.๑ กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตทุเรียนตามมาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพ GAP

๕.๖.๒ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตตามมาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพ GAP

### ๕.๗ วิธีการดำเนินงาน

๕.๗.๑ รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๕.๗.๒ อบรม ถ่ายทอดความรู้ เรื่องการผลิตทุเรียนตามมาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพ GAP

๕.๗.๓ สนับสนุนปัจจัยการผลิตตามมาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพ GAP

๕.๗.๔ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปีเพื่อให้เกษตรกรปฏิบัติตามมาตรฐานระบบการ

## จัดการคุณภาพ GAP อย่างทั่วถึง

### ๕.๘ งบประมาณ

งบประมาณ ตำบลละ ๓๐,๐๐๐ บาทต่อปี ทั้งหมด ๖ ตำบล รวมทั้งสิ้น ๑๘๐,๐๐๐ บาทต่อปี

### ๕.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๕.๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการผลิตทุเรียนตามมาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพ GAP

๕.๙.๒ เกษตรกรสามารถสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติในการจัดการสวนทุเรียนตามมาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพ GAP และสามารถขายทุเรียนได้ในราคาที่สูงกว่าทุเรียนที่ไม่ได้รับการรับรอง GAP

## ๖. ชื่อโครงการ ส่งเสริมการสร้างแบรนด์สินค้าเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าทุเรียนและผลิตภัณฑ์

### ๖.๑ หลักการและเหตุผล

ในขณะนี้ ยุคหลังปี ๒๐๐๐ ยุคที่ผู้บริโภคเป็นใหญ่ ด้วยเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตทันสมัย สินค้าถูกผลิตขึ้นในแต่ละวันมากกว่าความต้องการของผู้บริโภค การเลือกซื้อสินค้าใด ๆ ก็ตามผู้บริโภคจะมีกลุ่มยึดถือในดวงใจอยู่ ๔ - ๕ ยี่ห้อ ผู้บริโภคจะเดินตรงไปที่ชั้นวางสินค้า เลือกดูยี่ห้อที่ตัวเองต้องการ อาจเปรียบเทียบราคากับ ๔ - ๕ ยี่ห้ออื่นๆที่ชอบ ฉะนั้นการมีแบรนด์ที่ชัดเจน และภาพลักษณ์ที่แข็งแรงจะทำให้ผู้บริโภค เดินเข้ามาถามหาสินค้าของเราเอง และช่วยให้ขายสินค้าง่ายขึ้นเมื่อผู้บริโภคมีความต้องการสินค้าประเภทนั้น ๆ นอกจากนั้นแล้วแบรนด์ที่มีความแข็งแรงมาก ๆ ก็จะสามารถกำหนดราคาได้สูงกว่าแบรนด์ธรรมดาทั่วไปอีกด้วย การสร้างแบรนด์ มีความสำคัญมาก ควรอย่างยิ่งที่จะทราบความหมายและวิธีการสร้างแบรนด์ ให้ประสบความสำเร็จ

เนื่องจากทุเรียนเป็นผลไม้ที่นิยมปลูกอย่างแพร่หลายในหลายพื้นที่ของประเทศไทย และในจังหวัดยะลาด้วย ซึ่งทุเรียนในจังหวัดยะลาเป็นทุเรียนที่มีรสชาติดี มีลักษณะตรงตามความต้องการของผู้บริโภค ดังนั้นจึงควรสร้างจุดเด่นโดยการสร้างแบรนด์ ให้ผู้บริโภคจดจำได้และสามารถแยกแยะได้ระหว่างทุเรียนของจังหวัดยะลากับทุเรียนจากที่อื่น

### ๖.๒ วัตถุประสงค์

เพื่อให้ทุเรียนของจังหวัดยะลาเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางมากขึ้น และด้วยลักษณะของทุเรียนที่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคอยู่แล้ว จะส่งผลให้สามารถเพิ่มราคาและปริมาณการขายได้

### ๖.๓ เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนใน ต.ยุโป, ต.ลำพะยา, ต.ลำใหม่, ต.บันนังสาเรง และ ต.ตาเซะ จำนวนอย่างน้อย ๕ กลุ่มหรือ ๒๕ ราย

๖.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน : ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๖.๕ พื้นที่ดำเนินการ : ต.ยุโป, ต.ลำพะยา, ต.ลำใหม่, ต.บันนังสาเรง, ต.เปาะเส้ง และ ต.ตาเซะ อ.เมือง จ.ยะลา

### ๖.๖ กิจกรรม

๖.๖.๑ กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการสร้างแบรนด์สินค้าให้เป็นที่ยอมรับ

๖.๖.๒ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการสร้างแบรนด์สินค้าเบื้องต้น

### ๖.๗ วิธีการดำเนินงาน

๖.๗.๑ รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๖.๗.๒ อบรม ถ่ายทอดความรู้ เรื่องการสร้างแบรนด์สินค้าให้เป็นที่ยอมรับ

๖.๗.๓ สนับสนุนปัจจัยการสร้างแบรนด์สินค้าเบื้องต้น

๖.๗.๔ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปีเพื่อให้เกษตรกรมีแบรนด์สินค้าเป็นของตนเองอย่างทั่วถึง

๖.๘ งบประมาณ : ตำบลละ ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี ทั้งหมด ๖ ตำบลรวมทั้งสิ้น ๖๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี

๖.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๖.๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการสร้างแบรนด์สินค้าเบื้องต้น

๖.๙.๒ เกษตรกรสามารถสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้สร้างแบรนด์ให้กับสินค้าทุเรียนและผลิตภัณฑ์ได้ และสามารถขายทุเรียนได้ในราคาที่สูงขึ้น

## ๗. ชื่อโครงการ ส่งเสริมการใช้วิธี IPM ในการป้องกัน กำจัดโรค ศัตรูพืชในทุเรียน

### ๗.๑ หลักการและเหตุผล

IPM คือ การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (Integrate Pest Management) เป็นการเลือกใช้วิธีควบคุมศัตรูพืชวิธีการต่างๆ และนำมาใช้ร่วมกัน ผสมผสานกัน ให้ถูกต้อง ถูกเวลา เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพพื้นที่ โดยใช้กลไกการควบคุมโดยศัตรูธรรมชาติ ใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่เหมาะสมกับศัตรูพืช เน้นความปลอดภัย เพื่อลดปริมาณศัตรูพืชในพื้นที่นั้น ลดความเสี่ยงต่อคน และรบกวนระบบนิเวศเกษตรและสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด

ปัจจุบันผู้บริโภคหันมาสนใจและให้ความสำคัญกับสุขภาพกันมากขึ้น จึงมุ่งหาวัตถุดิบอาหารที่ผลิตแบบธรรมชาติ ผ่านกระบวนการผลิตที่ปลอดภัย มีคุณภาพ และได้มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ ขณะที่การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชยังเป็นที่ยอมรับ เนื่องจากสะดวกและกำจัดศัตรูพืชได้รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ แต่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะสารตกค้างที่เป็นอันตรายต่อตัวเกษตรกร ผู้บริโภค รวมถึงสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อดิน สัตว์ และแมลงที่มีประโยชน์ ดังนั้น การปลูกพืชจึงต้องผลิตภายใต้ระบบปลอดภัย โดยเฉพาะไม้ผลยืนต้นที่มีอายุหลายปี การจัดการศัตรูพืชต้องมีความสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง และปลอดภัย IPM จึงเป็นแนวทางในการจัดการศัตรูพืชที่เหมาะสมในการปลูกไม้ผลที่มีความปลอดภัยต่อคนและสิ่งแวดล้อม โดยใช้หลักธรรมชาติเพื่อลดปริมาณและควบคุมศัตรูพืช

### ๗.๒ วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้เรื่องการผลิตทุเรียนปลอดภัย ลดการใช้สารเคมี ซึ่งจะทำให้ได้ผลผลิตที่ตรงกับความต้องการของตลาด มีความปลอดภัยทั้งผู้บริโภคและผู้ผลิต อีกทั้งยังสามารถลดต้นทุนการผลิตด้วย

### ๗.๓ เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนใน ต.ยุโป, ต.ลำพะยา, ต.ลำใหม่, ต.บันนังสาเรง, ต.ปะเหลียง และ ต.ตาเซะ จำนวนอย่างน้อย ๖ กลุ่มหรือ ๓๐ ราย

### ๗.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

### ๗.๕ พื้นที่ดำเนินการ

ต.ยุโป, ต.ลำพะยา, ต.ลำใหม่, ต.บันนังสาเรง, ต.ปะเหลียง และ ต.ตาเซะ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

### ๗.๖ กิจกรรม

๗.๖.๑ กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดโรค และศัตรูพืชทุเรียนแบบผสมผสาน

๗.๖.๒ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิต

### ๗.๗ วิธีการดำเนินงาน

๗.๗.๑ รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๗.๒ อบรม ถ่ายทอดความรู้ เรื่องการป้องกันกำจัดโรค และศัตรูพืชทุเรียนแบบผสมผสาน

๗.๗.๓ สนับสนุนปัจจัยการผลิต

๗.๗.๔ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปีเพื่อให้เกษตรกรปฏิบัติตามได้อย่างต่อเนื่อง

### ๗.๘ งบประมาณ

งบประมาณ ตำบลละ ๒๐,๐๐๐ บาทต่อปี ทั้งหมด ๖ ตำบล รวมทั้งสิ้น ๑๒๐,๐๐๐ บาทต่อปี

### ๗.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๗.๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการป้องกันกำจัดโรค และศัตรูพืชทุเรียนแบบผสมผสาน

๗.๙.๒ เกษตรกรสามารถสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติในการจัดการสวนทุเรียนได้อย่างถูกต้อง ทำให้ได้ผลผลิตทุเรียนตรงตามความต้องการของตลาด

## ๘. ชื่อโครงการ ส่งเสริมการผสมปุ๋ยใช้เองในสวนยางพาราเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต

### ๘.๑ หลักการและเหตุผล

เนื่องจากในปัจจุบันนี้ ราคาขายพาราตกต่ำ แต่ปุ๋ยเคมีมีราคาสูงขึ้น จึงมีผลกระทบต่อรายได้และต้นทุนการผลิตของเกษตรกร การแนะนำให้เกษตรกรผสมปุ๋ยเคมีใช้เองในสวนยาง ทั้งสวนยางที่ยังไม่เปิดกรีด และที่เปิดกรีดแล้ว ทำให้เกษตรกรได้ใช้ปุ๋ยที่ถูกต้องเหมาะสมกับความต้องการของต้นยางแล้วยังเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยในการลดต้นทุนให้กับเกษตรกร ซึ่งปุ๋ยผสมใช้เองมีราคาถูกกว่าปุ๋ยเม็ดสูตรสำเร็จ เพราะการผสมปุ๋ยเคมีใช้เองไม่จำเป็นต้องใส่สารตัวเติม เช่น ทราซหรือดินโดยถือว่าสารเหล่านี้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทำให้ ธาตุอาหารหลักในปุ๋ยที่ทำการผสม นอกจากนี้การแนะนำให้เกษตรกรผสมปุ๋ยใช้เองยังเป็นการเพิ่มช่องทางให้แก่เกษตรกรในการใช้ปุ๋ยหรือกรณีที่ปุ๋ยสูตรที่ต้องการไม่มีจำหน่ายในท้องตลาด และยังเป็นการแก้ปัญหาปุ๋ยเคมีปลอมหรือปุ๋ยเคมีที่ไม่ได้มาตรฐานอีกทางหนึ่งด้วย

### ๘.๒ วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการใช้ปุ๋ยยางพาราได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะสามารถลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยในสวนยางพาราได้

### ๘.๓ เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในทุกตำบลของอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา จำนวนอย่างน้อย ๑๓ กลุ่มหรือ ๑๙๕ ราย

๘.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน : ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

### ๘.๕ พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบลของ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

### ๘.๖ กิจกรรม

๘.๖.๑ กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

๘.๖.๒ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตปุ๋ยผสมเพื่อใช้เอง

### ๘.๗ วิธีการดำเนินงาน

๘.๗.๑ รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๘.๗.๒ อบรม ถ่ายทอดความรู้ / ฝึกปฏิบัติในการผลิตปุ๋ยผสมเพื่อใช้เอง

๘.๗.๓ สนับสนุนปัจจัยการผลิตปุ๋ยผสมเพื่อใช้เอง

๘.๗.๔ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปีเพื่อให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยผสมเองได้ถูกต้องอย่างทั่วถึง

๘.๘ งบประมาณ : ตำบลละ ๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี ทั้งหมด ๑๓ ตำบลรวมทั้งสิ้น ๖๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี

๘.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๘.๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ปุ๋ยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

๘.๙.๒ เกษตรกรสามารถสามารถนำความรู้ที่ได้ไปจัดหาแม่ปุ๋ยเพื่อผสมใช้เอง และสามารถลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยในการผลิตยางพาราได้

๙. ชื่อโครงการ ส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสานในสวนยางพาราเพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับเกษตรกร

๙.๑ หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันยางพารากลายเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย รวมทั้งสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รายได้หลักจากการจำหน่ายผลผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย ในส่วนค่าตอบแทนที่เป็นเงินรายได้จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับราคาตลาดยางพาราในประเทศ และความต้องการของตลาดต่างประเทศ ซึ่งปัจจุบัน มีความผันผวนของราคาอันเป็นผลมาจากสถานการณ์ต่างๆ เช่น ผลผลิตออกสู่ตลาดมากเกินไป ที่ทำให้ราคายางพาราลดลง อย่างต่อเนื่อง และเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญของประเทศ นอกจากนี้ความผันผวนของราคายางพาราแล้ว เกษตรกร ชาวสวนยางในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังต้องพบกับปัญหาด้านความมั่นคง อันเนื่องมาจากการเกิดเหตุการณ์ความ ไม่สงบในพื้นที่ที่มีความรุนแรงต่อชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพการทำสวนยางพารา และออกไปกรีดยางพาราได้ตามปกติ แต่ด้วยความจำเป็นที่ต้องดำรงชีวิตของตนเองและ ครอบครัวให้อยู่ได้ตามปกติ จึงต้องหารายได้เสริมจากการทำอาชีพอื่นๆ เช่น มีเกษตรกรชาวสวนยางหลายรายที่ทำการปรับเปลี่ยน รูปแบบระบบการทำฟาร์มสวนยางพารา และเพิ่มการทำกิจกรรมเกษตรแบบผสมผสานเพื่อการดำรงชีวิต เพิ่มรายได้ และเพื่อเป็นแหล่งของความต้องการในปัจจุบันของครอบครัว

๙.๒ วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการทำการเกษตรผสมผสานในสวนยางพาราและสามารถนำไปปฏิบัติได้ ซึ่งจะส่งผลให้สามารถเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือนและลดผลกระทบจากราคายางที่ผันผวนได้

๙.๓ เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในทุกตำบลของอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา จำนวนอย่างน้อย ๑๓ กลุ่มหรือ ๑๙๕ ราย

๙.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๙.๕ พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบลของ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

๙.๖ กิจกรรม

๙.๖.๑ กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการทำการเกษตรผสมผสานในสวนยางพารา

๙.๖.๒ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตการทำการเกษตรผสมผสานในสวนยางพารา

๙.๗ วิธีการดำเนินงาน

๙.๗.๑ รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๙.๗.๒ อบรม ถ่ายทอดความรู้เรื่องการทำกรเกษตรผสมผสานในสวนยางพารา

๙.๗.๓ สนับสนุนปัจจัยการผลิตการทำกรเกษตรผสมผสานในสวนยางพารา

๙.๗.๔ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปีเพื่อให้เกษตรกรทำกรเกษตรผสมผสานในสวนยางพาราอย่างทั่วถึง

#### ๙.๘ งบประมาณ

งบประมาณ ตำบลละ ๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี ทั้งหมด ๑๓ ตำบล รวมทั้งสิ้น ๖๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี

#### ๙.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการทำกรเกษตรผสมผสานในสวนยางพาราและสามารถนำไปปฏิบัติได้

๙.๙.๒ เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากกิจกรรมเกษตรผสมผสานในสวนยางพารา

๑๐. ชื่อโครงการ พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อให้มีความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้

#### ๑๐.๑ หลักการและเหตุผล

จากนโยบายคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยเน้นให้มีศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในชุมชน เพื่อให้เป็นจุดถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร ของชุมชน และเป็นที่ยให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตร ประกอบกับในสภาวะปัจจุบันสถานการณ์การผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรมีปัญหาในเรื่องต้นทุนการผลิตที่ค่อนข้างสูง ปัญหาโรค แมลง และพื้นดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ผลผลิตที่ได้มีปริมาณน้อย และมีคุณภาพต่ำ เกษตรกรส่วนใหญ่ จึงประสบกับปัญหาการขาดทุน เกิดหนี้สิน และไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ขึ้น เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนสำหรับแก้ไข จากปัญหาของชุมชนและสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้ และเป็นเครื่องมือในการ ส่งเสริมการเกษตร โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร ในประเด็นการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพและการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมการผลิต ตลอดจนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม อย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิตเกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรต้นแบบ ในลักษณะของเกษตรกร สอนเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรที่มาเรียนรู้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดจิตสำนึกในการเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร ที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม และนำองค์ความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ผลผลิตสินค้าที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อม และมีระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งยังเป็นจุดที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการ ด้านการเกษตรต่าง ๆ กับเกษตรกร อีกทั้งยังใช้เป็นจุดนัดพบในการพบปะพูดคุยของเจ้าหน้าที่กับเกษตรกร และเกษตรกรกับเกษตรกรด้วยกันเอง

#### ๑๐.๒ วัตถุประสงค์

- เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาด แก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่
- เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนา การเกษตรในพื้นที่

#### ๑๐.๓ เป้าหมาย

ศพก.หลัก ของอำเภอเมือง จ.ยะลา (ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๘ ต.บุตี อ.เมือง จ.ยะลา)

#### ๑๐.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

#### ๑๐.๕ พื้นที่ดำเนินการ

ศพก.หลัก ของอำเภอเมือง จ.ยะลา (ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๕ ต.ลำพะยา อ.เมือง จ.ยะลา)

#### ๑๐.๖ กิจกรรม

๑๐.๖.๑ วิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรและความต้องการของชุมชน

๑๐.๖.๒ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตของ ศพก. พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรในชุมชน

#### ๑๐.๗ วิธีการดำเนินงาน

๑๐.๗.๑ วิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรและความต้องการของชุมชน

๑๐.๗.๒ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตของ ศพก.

๑๐.๗.๓ ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรในชุมชน

๑๐.๗.๔ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปีเพื่อให้ ศพก. พัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้ของ

ชุมชนอย่างแท้จริง

#### ๑๐.๘ งบประมาณ

งบประมาณ ๕,๐๐๐ บาทต่อปี

#### ๑๐.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑๐.๙.๑ ศพก.เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่ทันสมัย ตรงตามต้องการของคนในชุมชน

๙.๙.๒ เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำความรู้ที่ได้เรียนรู้จาก ศพก. มาพัฒนาแปลงเกษตรของตนเอง

### ๑๑. ชื่อโครงการ ส่งเสริมการปลูกผักยกแคร่เพื่อสร้างรายได้เสริมให้แก่เกษตรกร

#### ๑๑.๑ หลักการและเหตุผล

เนื่องจากในปัจจุบัน ศัตรูพืชผักนั้นมีมากมายต้องใช้สารเคมีช่วยในการควบคุมและป้องกันศัตรูพืช สิ่งนั้นเป็นทางเลือกของเกษตรกรที่นิยมทำกัน และผลที่ได้ตามมาคือสารเคมีตกค้างในพืชผักซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพและชีวิตของทั้งผู้บริโภคและผู้ผลิต การแก้ปัญหาเรื่องโรคและแมลงศัตรูพืชอย่างเป็นรูปธรรมก็คือ ระบบการปลูกผักในโรงเรือน ทั้งนี้ก็เพื่อป้องกันแมลงจากภายนอก ง่ายต่อการดูแล การปลูกผักด้วยดินยกแคร่ในโรงเรือน เป็นระบบการผลิตผักอินทรีย์ที่ใช้เทคโนโลยีการผลิตที่สามารถแก้ไขปัญหาปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร คือ ๑ ปุ๋ย ๒ ดิน ๓ น้ำ ๔ แสงแดด อุณหภูมิ อากาศ ๕ เชื้อโรคและแมลงศัตรูพืช และ ๖ สายพันธุ์พืชได้อย่างครบถ้วน ทำให้สามารถที่จะผลิตผักที่ปลอดภัยได้อย่างแท้จริง มีคุณภาพและคุณค่าทางโภชนาการที่สูง มีความสด สะอาด รสชาติหวานกรอบ และอายุการเก็บรักษาที่ยาวนาน และเพื่อเป็นการพัฒนาไปสู่การเกษตรอินทรีย์ที่มั่นคงและยั่งยืนได้นอกจากนี้แล้วการปลูกผักแบบยกแคร่ในโรงเรือนยังง่ายและสะดวกในการดูแล เหมาะกับเกษตรกรที่เป็นผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นเกษตรกรส่วนใหญ่ในประเทศไทยในตอนี้

#### ๑๑.๒ วัตถุประสงค์

-เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

-เพื่อลดปัญหาเรื่อง โรคแมลงศัตรูพืช

-เพื่อให้สะดวกในการปฏิบัติงาน (เหมาะกับแรงงานผู้สูงอายุ)

### ๑๑.๓ เป้าหมาย

เกษตรกรใน ต.ลำใหม่, ต.บุตุ้, ต.พร่อน, ต.ยะลา, ต.ลิตล, ต.เปาะเส้ง, ต.ท่าสาป, ต.ตาเซะ, ต.ยูโป และ ต.ลำพะยา จำนวนอย่างน้อย ๑๐ กลุ่ม หรือ ๑๕๐ ราย

### ๑๑.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

### ๑๑.๕ พื้นที่ดำเนินการ

ต.ลำใหม่, ต.บุตุ้, ต.พร่อน, ต.ยะลา, ต.ลิตล, ต.เปาะเส้ง, ต.ท่าสาป, ต.ตาเซะ, ต.ยูโป และ ต.ลำพะยา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

### ๑๑.๖ กิจกรรม

๑๑.๖.๑ กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการปลูกผักกอกแคร์

๑๑.๖.๒ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตการปลูกผักกอกแคร์

### ๑๑.๗ วิธีการดำเนินงาน

๑๑.๗.๑ รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๑๑.๗.๒ อบรม ถ่ายทอดความรู้เรื่องการปลูกผักกอกแคร์

๑๑.๗.๓ สนับสนุนปัจจัยการผลิตการปลูกผักกอกแคร์

๑๑.๗.๔ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปีเพื่อให้เกษตรกรที่สนใจได้ทำการปลูกผักกอกแคร์อย่างทั่วถึง

### ๑๑.๘ งบประมาณ

งบประมาณ ตำบลละ ๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี ทั้งหมด ๑๐ ตำบล รวมทั้งสิ้น ๕๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี

### ๑๑.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ในการปลูกผักมีการใช้สารเคมีลดลงหรือไม่ใช้เลย
- เกษตรกรมีผักปลอดภัยไว้สำหรับบริโภคในครัวเรือน และขายในสวนที่เหลือ
- เกษตรกรที่เป็นผู้สูงอายุมีความสะดวกในการปฏิบัติงานมากขึ้น

## ๑๒. ชื่อโครงการ ส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยเพื่อเพิ่มความปลอดภัยทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค

### ๑๒.๑ หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันตลาดและผู้บริโภคมีแนวโน้มการบริโภคสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะพืชผัก แต่ในกระบวนการผลิตมีการใช้สารเคมีที่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น และมีการใช้อย่างไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของเกษตรกรผู้ผลิตและผู้บริโภค ปัจจุบันผลผลิตพืชผักปลอดภัยในตลาดมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภคซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรขาดแรงจูงใจและทัศนคติที่ดีในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย เกษตรกรบางส่วนมีความต้องการที่จะผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย แต่ เกษตรกรยังขาดความรู้และทักษะในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย รวมทั้งขาดความเชื่อมโยงระหว่าง ผู้ผลิต ผู้ค้า และผู้บริโภค ปัจจุบันเทคโนโลยีการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยโดยเน้นการผลิตพืชผักที่ปลอดภัยมีความก้าวหน้ามาก จึงจำเป็นต้องพัฒนาเกษตรกรในด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย โดยเน้นการผลิตพืชผักที่ปลอดภัยจากสารพิษ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในระบบการผลิตสินค้าเกษตร

### ๑๒.๒ วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องการผลิตพืชผักที่ปลอดภัย และสามารถนำไปปฏิบัติได้ ซึ่งจะ

ส่งผลให้มีผักปลอดภัยไว้บริโภคในครัวเรือนและจำหน่าย อีกทั้งยังมีความปลอดภัยทั้งผู้บริโภคและผู้ผลิต

### ๑๒.๓ เป้าหมาย

เกษตรกรใน ต.ลำใหม่, ต.บุดี, ต.พร่อน, ต.ยะลา, ต.ลิดล, ต.เปาะเส้ง, ต.ท่าสาป, ต.ตาเซะ, ต.ยูโป และ ต.ลำพะยา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา อย่างน้อย ๑๐ กลุ่ม หรือ ๑๕๐ ราย

๑๒.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน : ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

### ๑๒.๕ พื้นที่ดำเนินการ

ต.ลำใหม่, ต.บุดี, ต.พร่อน, ต.ยะลา, ต.ลิดล, ต.เปาะเส้ง, ต.ท่าสาป, ต.ตาเซะ, ต.ยูโป และ ต.ลำพะยา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

### ๑๒.๖ กิจกรรม

๑๒.๖.๑ กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตผักปลอดภัย

๑๒.๖.๒ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตผักปลอดภัย

### ๑๒.๗ วิธีการดำเนินงาน

๑๒.๗.๑ รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๑๒.๗.๒ อบรม ถ่ายทอดความรู้ เรื่องการผลิตผักปลอดภัย

๑๒.๗.๓ สนับสนุนปัจจัยการผลิตผักปลอดภัย

๑๒.๗.๔ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปีเพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตผักปลอดภัยได้อย่างทั่วถึง

๑๒.๘ งบประมาณ: ตำบลละ ๕๐,๐๐๐ บาทต่อปีทั้งหมด ๑๐ ตำบลรวมทั้งสิ้น ๕๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี

### ๑๒.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการผลิตผักปลอดภัยและสามารถนำไปปฏิบัติได้
- เกษตรกรมีผักปลอดภัยสำหรับบริโภคในครัวเรือนและจำหน่ายส่วนที่เหลือจากการบริโภค ทำให้เกิดรายได้เสริม

## ๑๓ ชื่อโครงการ ส่งเสริมการเลี้ยงปลาในบ่อดิน

### ๑๓.๑ หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันความต้องการในการบริโภคสัตว์น้ำของประชาชนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะปลา ซึ่งเป็นอาหารโปรตีนที่ดี มีราคาถูก เป็นที่นิยมและต้องการของตลาด จากความต้องการในการบริโภคสัตว์น้ำของประชาชนเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผลผลิตปลาที่ผลิตขึ้นภายในชุมชนไม่เพียงพอต่อความต้องการ จึงต้องมีการนำเข้าจากแหล่งอื่น ซึ่งนับเป็นการสูญเสียโอกาสในการสร้างรายได้ของเกษตรกรในตำบลเปาะเส้ง ดังนั้นการส่งเสริมด้านการเพาะเลี้ยงปลาให้กับเกษตรกรในตำบลเปาะเส้ง เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้และเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตให้เพียงพอต่อการบริโภคภายในครัวเรือน และถ้าเหลือสามารถนำไปจำหน่ายเป็นรายได้เสริมหรือเป็นการเพิ่มอาชีพให้กับเกษตรกรอีกทางหนึ่ง

### ๑๓.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงปลาให้เป็นอาชีพเสริมสร้างรายได้แก่ชุมชน
- ๒) เพิ่มปริมาณแหล่งอาหารโปรตีนให้กับคนในครอบครัวและชุมชน
- ๓) เพื่อใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรหรือจากบ้านเรือนมาเป็นอาหารปลา

๑๓.๓ เป้าหมาย : เกษตรกรในทุกตำบลในอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา อย่างน้อย ๑๓ กลุ่มหรือ ๖๕ ราย

๑๓.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน : ปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๗๐

๑๓.๕ พื้นที่ดำเนินการ : ทุกตำบลในอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

#### ๑๓.๖ กิจกรรม

- ๑) คัดเลือกเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย
- ๒) การฝึกอบรมเกษตรกร
- ๓) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

#### ๑๓.๗ วิธีการดำเนินงาน

- ๑) คัดเลือกเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย ในพื้นที่ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา
  - มีประสบการณ์ในการเลี้ยงปลา มีความสนใจและต้องการเลี้ยงปลาเป็นอาชีพเสริมรายได้
  - มีบ่อดินที่เหมาะสมกับการเลี้ยงปลา
  - มีความพร้อมและยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด ได้แก่ การจัดเตรียมบ่อและอุปกรณ์ตามแบบที่กำหนด, การเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่กำหนด

๒) การฝึกอบรมเกษตรกร

๓) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

จัดซื้อจัดหาปัจจัยการผลิตสนับสนุนแก่เกษตรกร ดังนี้

- พันธุ์ปลากินพืช อาหารปลา
- วัสดุในการเตรียมบ่อ

๑๓.๘ งบประมาณ : งบประมาณ ๓๒๕,๐๐๐ บาท

#### ๑๓.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๑) เกษตรกรมีความรู้ทักษะอาชีพในการเลี้ยงปลากินพืช
- ๒) เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือน
- ๓) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายปลาและจากการแปรรูปผลผลิต

### ๑๔. ชื่อโครงการ พัฒนาและเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารการประมง

#### ๑๔.๑ หลักการและเหตุผล

ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ซึ่งยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน จำเป็นต้องยกระดับผลผลิตทางการผลิต เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาอย่างยั่งยืน การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยด้านอาหาร

การส่งเสริมการบริหารจัดการการผลิต พัฒนาและถ่ายทอดความรู้รูปแบบและระบบการผลิตสัตว์น้ำที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ จะช่วยให้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสัตว์น้ำ และสร้างความเข้มแข็ง มั่นคง มั่งคั่งให้กับเกษตรกรอย่างยั่งยืนต่อไป

#### ๑๔.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อสร้างรายได้ให้กับชาวประมงพื้นบ้านหรือผู้ทำการประมง
- ๒) เพื่อเพิ่มปริมาณอาหารโปรตีนของชุมชน
- ๓) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างจิตสำนึกให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย(ชาวประมง,ผู้นำชุมชน, นักท่องเที่ยว,ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและผู้ประกอบการค้าสัตว์น้ำ )

๔ เพื่อรักษาสุขภาพสมดุลของแหล่งน้ำและคืนความหลากหลายของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำ

#### ๑๔.๓ เป้าหมาย

ตำบลในอำเภอเมืองยะลาจำนวน ๓ ตำบล/ปี ซึ่งจะพิจารณาตำบลตามความเหมาะสม

#### ๑๔.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖- ๒๕๗๐

#### ๑๔.๕ พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลในอำเภอเมืองยะลาจำนวน ๓ ตำบล/ปี ซึ่งจะพิจารณาตำบลตามความเหมาะสม

#### ๑๔.๖ กิจกรรม

เพิ่มความสมบูรณ์และบริหารจัดการทรัพยากรประมงอย่างยั่งยืน

#### ๑๔.๗ วิธีการดำเนินงาน

- ให้ความรู้ สร้างเครือข่าย แก่เกษตรกร/ประชาชน ในพื้นที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งน้ำ และทรัพยากรประมง

- ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์
- ติดตามการเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำ ในแหล่งน้ำ

#### ๑๔.๘ งบประมาณ

งบประมาณ ๓๐,๐๐๐ บาท

#### ๑๔.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ชาวประมงหรือผู้ทำการประมง มีรายได้จากการจำหน่ายสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น
- การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชาวประมงและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

### ๑๕. ชื่อโครงการ ส่งเสริมการเลี้ยงเป็ดเนื้อ

#### ๑๕.๑ หลักการและเหตุผล

การเลี้ยงสัตว์ปีกยังคงเป็นอาชีพเสริมรายได้ในครัวเรือนควบคู่ในการประกอบอาชีพอื่นนอกเหนืออาชีพหลักในด้านการเกษตรในด้านพืช เช่น ยางพารา สวนปาล์ม สวนไม้ผล การเลี้ยงเป็ดเนื้อ ได้ประโยชน์ ทั้งเป็นอาหารบริโภคในครัวเรือนและจำหน่าย ขายผลผลิตเป็นรายได้ อีกทั้งยังใช้ประโยชน์จากพื้นที่ในการเลี้ยงเป็ดเนื้อ

ดังนั้น การส่งเสริมการเลี้ยงเป็ดเนื้อจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการสร้างอาชีพสร้างรายได้ควบคู่กับการทำสวนผลไม้ ยางพารา อีกทั้งยังใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาเป็นอาหารสัตว์ตามห่วงโซ่อาหาร ทำให้เกิดรายได้ต่อเนื่องแบบครบวงจร

#### ๑๕.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงเป็ดเนื้อให้เป็นอาชีพเสริมสร้างรายได้แก่ชุมชน
- ๒) เพิ่มปริมาณแหล่งอาหารโปรตีนทั้งเนื้อและไข่
- ๓) เพื่อเป็นโครงการนำร่องการส่งเสริมการเลี้ยงเป็ดเนื้อ เพื่อการบริโภคในชุมชน
- ๔) เพื่อใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรพัฒนาเป็นอาหารสัตว์แบบครบวงจร

#### ๑๕.๓ เป้าหมาย

เกษตรกรในอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา อย่างน้อย ๑ กลุ่มหรือ ๓๐ รายต่อปี ซึ่งพื้นที่ในการดำเนินการจะพิจารณาตามความเหมาะสม

#### ๑๕.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

### ๑๕.๕ พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลในอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา อย่างน้อย ๑ ตำบลต่อปี

### ๑๕.๖ กิจกรรม

- ๑) คัดเลือกเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย
- ๒) การฝึกอบรมเกษตรกร
- ๓) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

### ๑๕.๗ วิธีการดำเนินงาน

- ๑) คัดเลือกเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย ในพื้นที่อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา
  - มีประสบการณ์ในการเลี้ยงเป็ดเนื้อ
  - มีพื้นที่เหมาะกับการเลี้ยงเป็ดเนื้อพร้อมสร้างโรงเรือน
  - มีความสนใจและต้องการเลี้ยงเป็ดเนื้อเป็นอาชีพเสริมรายได้
  - มีความพร้อมและยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด ได้แก่ การจัดเตรียมโรงเรือนและอุปกรณ์ตามแบบที่กำหนด, การเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่กำหนด
  - มีสมาชิกกลุ่มไม่น้อยกว่ากลุ่มละ ๑๐ คน
- ๒) การฝึกอบรมเกษตรกร
- ๓) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต ดังนี้
  - พันธุ์เป็ดเนื้อ
  - วัสดุในการสร้างโรงเรือน
  - อาหารสำหรับเป็ดเนื้อ
  - ยาเวชภัณฑ์สำหรับเป็ดเนื้อ

### ๑๕.๘ งบประมาณ

งบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี

### ๑๕.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๑) เกษตรกรมีความรู้ทักษะอาชีพในการเลี้ยงเป็ดเนื้อ
- ๒) เป็นแหล่งอาหารโปรตีนจากเนื้อและไข่เป็ด
- ๓) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการแปรรูปผลผลิต

## ๑๖. ชื่อโครงการ : สนับสนุนกลุ่มอาชีพผู้เลี้ยงโคเนื้อ

### ๑๖.๑ หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อยังเป็นที่ต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งหลายปีที่ผ่านมาพบว่าปริมาณ โคเนื้อในพื้นที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยสาเหตุหลายปัจจัย เช่น การส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีความต้องการโคเนื้อในการบริโภคสูงในบริบทของชนมุสลิมในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้จำนวนโคเนื้อบริโภคภายในจังหวัดยะลาไม่เพียงพอ และมีผลทำให้ราคา โคเนื้อสูงขึ้น หากปล่อยให้สถานการณ์เป็นเช่นนี้ประชาชนในพื้นที่อาจจะประสบปัญหาโคเนื้อขาดแคลน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมปรับปรุงพัฒนาการเลี้ยงให้ได้คุณภาพในพื้นที่จำกัด รวมทั้งการสุขภาพป้องกันโรคต้อง

ได้มาตรฐานปลอดภัย ดังนั้นเพื่อสนองความต้องการบริโภคโคเนื้อ จึงควรพัฒนากลุ่มอาชีพผู้เลี้ยงโคเนื้อ ซึ่ง  
มีผลทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีอาชีพที่มั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้  
สภาพปัญหาของปริมาณโคเนื้อในพื้นที่ยังมีไม่เพียงพอต่อการบริโภค ซึ่งต้องนำเข้าจากประเทศ เพื่อนบ้านและ  
จังหวัดอื่น ทำให้ราคาโคเนื้อ มีราคาค่อนข้างสูงเพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณโคเนื้อในพื้นที่โดยการยกระดับสายพันธุ์ให้  
มีคุณภาพ โดยใช้วิธีการผสมเทียมทำให้เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคง สามารถเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรและมีอาชีพที่  
มั่นคงในการประกอบอาชีพ

### ๑๖.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อเพิ่มปริมาณโคเนื้อให้เพียงพอต่อการบริโภค
- ๒) เพื่อสร้างรายได้ อาชีพมั่นคงให้กับเกษตรกร
- ๓) เพื่อยกระดับมาตรฐานการเลี้ยงโคเนื้อ เพิ่มมูลค่าไปสู่ตลาดสินค้าฮาลาล
- ๔) เพื่อสนับสนุนกลุ่มอาชีพและเกษตรกรในการเลี้ยงโคเนื้อ
- ๕) เพื่อพัฒนาแปลงพืชอาหารสัตว์สำหรับโคเนื้อ
- ๖) เพื่อพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อเรื่องลดต้นทุนด้านอาหาร

### ๑๖.๓ เป้าหมาย

เกษตรกรในอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา อย่างน้อย ๑ กลุ่มต่อปี

### ๑๖.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

### ๑๖.๕ พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ในอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลาอย่างน้อย ๑ ตำบลต่อปี

### ๑๖.๖ กิจกรรม

- ถ่ายทอดความรู้เรื่องการเลี้ยงและดูแลโคเนื้อเพื่อเพิ่มผลผลิต
- สนับสนุนปัจจัยการผลิต

### ๑๖.๗ วิธีการดำเนินงาน

- ๑) คัดเลือกเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย ในพื้นที่ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา
  - มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคเนื้อ
  - มีพื้นที่เหมาะกับการเลี้ยงโคพร้อมสร้างโรงเรือน
  - มีความสนใจและต้องการเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพเสริมรายได้
  - มีความพร้อมและยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด ได้แก่ การจัดเตรียมโรงเรือนและอุปกรณ์

ตามแบบที่กำหนด, การเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่กำหนด

- มีสมาชิกกลุ่มไม่น้อยกว่ากลุ่มละ ๑๐ คน

๒) การฝึกอบรมเกษตรกร

๓) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

### ๑๖.๘ งบประมาณ

งบประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ บาท

### ๑๖.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. ยกระดับสายพันธุ์โคเนื้อให้ได้มาตรฐาน
๒. สร้างมูลค่าเพิ่มจากการปรับปรุงสายพันธุ์

๓. เกิดช่องทางการตลาดโคเนื้อ
๔. เกษตรกรมีอาชีพรายได้ที่มั่นคง

## ๑๗. ชื่อโครงการ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart farmer/ Young smart farmer

### ๑๗.๑ หลักการและเหตุผล

ภาคการเกษตรของประเทศไทยมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ แต่การผลิตด้านการเกษตรยังมีผลผลิตคุณภาพต่ำ เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยค่อนข้างต่ำ ส่วนหนึ่งเนื่องจากเกษตรกรทำการผลิตโดยขาดความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ ขาดข้อมูลข่าวสารด้านการตลาดเพื่อประกอบการตัดสินใจสำหรับวางแผนการผลิต ตลอดจนการขาดความรู้ในด้านการรักษาคุณภาพหรือพัฒนาผลผลิตให้เป็นสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน จึงต้องมีการพัฒนาเพื่อให้เกษตรกรไทยเป็น Smart Farmer ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป ตลอดจนสามารถเป็น Smart Farmer ต้นแบบ และเกิดเครือข่ายที่เข้มแข็ง ที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้และช่วยพัฒนาเกษตรกรรายอื่นๆ ต่อไป กอปรกับสถานการณ์ที่ผู้ประกอบการอาชีพทางด้านเกษตรกรรมมีจำนวนลดน้อยลงจนเหลือเพียงร้อยละ ๓๘ ของประชากรทั้งหมด (ข้อมูลปี ๒๕๕๓) และอายุโดยเฉลี่ยของเกษตรกรจะสูงขึ้น คือ มากกว่า ๕๐ ปี ขาดแรงงานในครัวเรือนภาคเกษตรวัยหนุ่มสาว อีกทั้งเกษตรกรขาดการพัฒนาความรู้และทักษะ ทำให้ไม่มีการปรับปรุงพัฒนาการผลิต การบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการพัฒนา เพื่อสร้างคนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะด้านการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดเข้าสู่ภาคการเกษตร

### ๑๗.๒ วัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนาศักยภาพทั้งทางด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer
- เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer

### ๑๗.๓ เป้าหมาย

เกษตรกรในทุกตำบลใน อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ได้พัฒนาศักยภาพเป็น Smart farmer/ Young smart farmer เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๓๙ ราย

### ๑๗.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ - ๒๕๗๐

### ๑๗.๕ พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบลใน อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

### ๑๗.๖ กิจกรรม

๑๗.๖.๑ วิเคราะห์ศักยภาพเกษตรกรและจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) รายบุคคล (รายแปลง)

๑๗.๖.๒ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกร

๑๗.๖.๓ ประเมินศักยภาพเกษตรกรหลังจากการพัฒนา

### ๑๗.๗ วิธีการดำเนินงาน

๑๗.๗.๑ รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๑๗.๗.๒ วิเคราะห์ศักยภาพเกษตรกรและจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) รายบุคคล (รายแปลง) โดยจำแนกเป็น

(๑) เกษตรกรในกลุ่มที่ยังไม่เป็น Smart Farmer (Developing Smart Farmer) มุ่งเน้น การจัดทำแผน เพื่อพัฒนาให้เกษตรกรผ่านตัวชี้วัดและตัวบ่งชี้ที่เกษตรกรขาด

(๒) เกษตรกรในกลุ่มที่เป็น Smart Farmer แล้ว (Existing Smart Farmer) มุ่งเน้นการ จัดทำแผนเพื่อ พัฒนาให้เกษตรกรผ่านตัวบ่งชี้ที่เกษตรกรขาดและพัฒนาให้เป็น Smart Farmer ต้นแบบ

๑๗.๗.๓ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้จัดการพื้นที่กับกลุ่มเกษตรกร

๑๗.๗.๔ ศึกษาดูงานจากแปลงต้นแบบ

๑๗.๗.๕ ประเมินศักยภาพเกษตรกรหลังจากการพัฒนา

๑๗.๗.๕ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปีเพื่อให้เกษตรกรส่วนใหญ่สามารถพัฒนา

ศักยภาพเป็น Smart farmer/ Young smart farmer ได้อย่างทั่วถึง

#### ๑๗.๘ งบประมาณ

งบประมาณ ตำบลละ ๑๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี ทั้งหมด ๑๓ ตำบล รวมทั้งสิ้น ๑,๙๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี

#### ๑๗.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถพัฒนาศักยภาพเป็น Smart farmer / Young smart farmer ได้ อย่างน้อย ๘๐% ของผู้เข้าร่วมโครงการ

### ๑๘. ชื่อโครงการ พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนให้เป็น Smart group

#### ๑๘.๑ หลักการและเหตุผล

การพัฒนาประเทศในช่วงเวลาที่ผ่านมา ภาคการเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ และ สังคมของประเทศ ทั้งในมิติของการผลิตที่สามารถพึ่งพาตนเองด้านอาหารและเป็นแหล่งสร้างรายได้ให้แก่ คริวเรือนภาคเกษตร และเป็นฐานการผลิตที่สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อการค้าและการส่งออกสำหรับ ภาค การผลิตและบริการอื่น ๆ สถานการณ์ปัจจุบันความเข้มแข็งของภาคเกษตรไทยมีแนวโน้มลดลง ในช่วง หลายปีที่ผ่านมา โดยจะเห็นได้จากประสิทธิภาพการผลิตโดยเฉลี่ยในบางสินค้าที่ยังคงต่ำหากเปรียบเทียบกับ ประเทศเพื่อน บ้านเนื่องจากภาคเกษตรไม่สามารถเร่งพัฒนาผลิตภาพการผลิตได้ทันต่อสภาพการแข่งขันใน ตลาดโลกที่ทวีความ รุนแรงมากขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งออกหลักของภาคเกษตรยังคงอยู่ในรูปของ สินค้าขั้นปฐมภูมิและ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาหนี้สินและความยากจน อันมีสาเหตุมาจากปัจจัย หลายประการ การส่งเสริม และพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้นั้น ต้องเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ภายในกลุ่ม องค์กรและชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งใน ระดับของการพึ่งพาตนเองและในระดับของการ แข่งขัน กลไกหนึ่งที่สนับสนุนให้เกษตรกร องค์กรเกษตรกร ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถไปสู่เป้าหมาย ดังกล่าว นั่นคือ การนำเอากระบวนการจัดตั้งกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มในขั้นพื้นฐานไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่าย การมีส่วนร่วม การเสริมสร้างกระบวนการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ให้มี ความสามารถในการแสวงหาข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการพัฒนา การแสวงหาและการจัดการ กับทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างชาญฉลาด รวมทั้งการนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม และเทคโนโลยี การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม บนฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าและผลิตภัณฑ์ เกษตรมาประยุกต์ในการ ขับเคลื่อนการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรซึ่งก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือทั้งในด้าน เชิงธุรกิจและสังคม ตลอดจนการดำเนินการเพื่อการพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็ง ทั้งเครือข่ายในสาขาอาชีพ และเครือข่าย หลากหลายสาขาอาชีพด้านสาขาชีพที่เกี่ยวข้องทางการเกษตร ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาการ เกษตร สนับสนุนให้เกิดผู้นำเกษตรกร ที่มีความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในเวทีของการบริหารงานเกษตรในระดับ

ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งหวังว่าจะเกื้อหนุน ให้เกิดการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่กลุ่ม องค์กร  
เกษตรกร เพื่อการพัฒนาทางการเกษตรและสังคมเกษตรกรอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน

#### ๑๘.๒ วัตถุประสงค์

- เพื่อให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีการพัฒนาศักยภาพเป็น Smart group มากขึ้น
- ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม
- เพื่อ เพิ่มรายได้ เกิดเครือข่ายการดำเนินงานร่วมกัน

#### ๑๘.๓ เป้าหมาย

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในทุกตำบลใน อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา อย่างน้อย ๑๓ กลุ่ม

#### ๑๘.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

#### ๑๘.๕ พื้นที่ดำเนินการ

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในทุกตำบลใน อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

#### ๑๘.๖ กิจกรรม

- ๑๘.๖.๑ วิเคราะห์ศักยภาพกลุ่มและจัดทำแผนพัฒนากลุ่ม
- ๑๘.๖.๒ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนากลุ่ม
- ๑๘.๖.๓ สรุป นำเสนอผลการพัฒนา และประเมินศักยภาพกลุ่มหลังจากการพัฒนา

#### ๑๘.๗ วิธีการดำเนินงาน

- ๑๘.๗.๑ รับสมัครกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมโครงการ
- ๑๘.๗.๒ วิเคราะห์ศักยภาพกลุ่มและจัดทำแผนพัฒนากลุ่ม
- ๑๘.๗.๓ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนากลุ่ม
- ๑๘.๗.๔ ศึกษาดูงานจากกลุ่ม/องค์กร ต้นแบบ
- ๑๘.๗.๔ สรุป นำเสนอผลการพัฒนา และประเมินศักยภาพกลุ่มหลังจากการพัฒนา
- ๑๘.๗.๕ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปีเพื่อให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่สามารถ  
พัฒนาศักยภาพเป็น Smart group ได้

#### ๑๘.๘ งบประมาณ

งบประมาณ ตำบลละ ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี ทั้งหมด ๑๓ ตำบล รวมทั้งสิ้น ๑,๓๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี

#### ๑๘.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการสามารถพัฒนาศักยภาพเป็น Smart group ได้อย่างน้อย ๘๐%  
ของกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ

### ๑๙. ชื่อโครงการ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยพืชสดเพื่อปรับปรุงคุณภาพดิน

#### ๑๙.๑ หลักการและเหตุผล

อินทรีย์วัตถุในดิน หมายถึงสิ่งที่ได้มาจากการย่อยสลายของซากพืช ซากสัตว์ รวมไปถึงสิ่งขับถ่ายของมนุษย์  
และสัตว์ ขยะต่างๆ ตลอดจนจนถึงเซลล์ของจุลินทรีย์ที่สลายตัว ปัจจัยที่ช่วยในการสลายตัวของพืชได้แก่ อุณหภูมิ  
ความชื้น อัตราส่วนระหว่างคาร์บอนกับไนโตรเจนและค่า pH อัตราการสลายตัวของสารประกอบอินทรีย์จากช้าไปเร็ว  
มีดังนี้ ลิกนิน ไชมัน ซีผึ้ง เซลลูโลส แป้ง โปรตีน และน้ำตาลโมเลกุลเดี่ยว ประโยชน์ของอินทรีย์วัตถุในดินมีทั้งด้าน  
กายภาพ ด้านเคมีและด้านชีวภาพ อินทรีย์วัตถุในดินของประเทศไทย ภาคกลางจะมีปริมาณอินทรีย์วัตถุสูงสุด

รองลงมาคือภาคเหนือ และภาคใต้ ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินน้อยที่สุด เนื่องมาจาก  
 สิ่งต่อไปนี้ วัตถุต้นกำเนิด อุณหภูมิและปริมาณน้ำฝน การเผาตอซังของพืช และการปลูกพืชต่อเนื่องนานๆ การเพิ่ม  
 อินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน ทำได้โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งมีหลายชนิดด้วยกันเช่น การใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก เป็นต้น แต่มี  
 ข้อจำกัดคือต้องใช้ในปริมาณมากต่อไร่ไม่สะดวกแก่การขนย้ายปุ๋ยและหาได้ไม่เพียงพอ ดังนั้นวิธีการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่  
 ดินอีกวิธีหนึ่งที่มีวิธีการปฏิบัติง่ายก็คือการใช้ปุ๋ยพืชสด

ปุ๋ยพืชสด คือ ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดหนึ่งที่ได้จากการไถกลบ ต้น ใบ และส่วนต่างๆของพืช โดยเฉพาะพืชตระกูลถั่วในระยะ  
 ช่วงออกดอกซึ่งเป็นช่วงที่มีธาตุอาหารสูงสุดแล้วปล่อยให้เน่าเปื่อย ผุพังย่อยสลายเป็นอาหารแก่พืชที่จะปลูก  
 ตามมา พืชที่ใช้ปลูกเป็นปุ๋ยพืชสด ได้แก่ โสนอินเดีย ปอเทือง ถั่วพริ้ว พืชตระกูลถั่วต่างๆ เป็นต้น สิ่งที่เกี่ยวข้อง  
 ค้นเคยมามากในการเพิ่มผลผลิตพืชก็คือ การใช้ปุ๋ยเคมีแต่การใช้ปุ๋ยเคมีเพียงอย่างเดียวโดยไม่มีการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่  
 ดินจะทำให้ดินสูญเสียความอุดมสมบูรณ์ไปอย่างรวดเร็ว ดินจะแข็งไม่ร่วนซุย ดูดซับน้ำและแร่ธาตุอาหารพืชได้น้อยลง  
 ทำให้การปลูกพืชไม่ได้ผลหรือได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร

### ๑๙.๒ วัตถุประสงค์

- เพื่อปรับปรุงคุณภาพดิน
- เพื่อช่วยลดต้นทุนการใช้ปุ๋ย

### ๑๙.๓ เป้าหมาย

เกษตรกรทุกตำบลในอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา อย่างน้อย ๑๓ กลุ่มหรือ ๑๓๐ ราย

### ๑๙.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

### ๑๙.๕ พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบลใน อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

### ๑๙.๖ กิจกรรม

- ๑๙.๖.๑ กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยพืชสด
- ๑๙.๖.๒ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตปุ๋ยพืชสด

### ๑๙.๗ วิธีการดำเนินงาน

- ๑๙.๗.๑ รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๑๙.๗.๒ อบรม ถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยพืชสด
- ๑๙.๗.๓ สนับสนุนปัจจัยการผลิตปุ๋ยพืชสด
- ๑๙.๗.๔ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปีเพื่อให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยได้ถูกต้องอย่างทั่วถึง

### ๑๙.๘ งบประมาณ

งบประมาณ ตำบลละ ๓๐,๐๐๐ บาทต่อปี ทั้งหมด ๑๓ ตำบล รวมทั้งสิ้น ๓๙๐,๐๐๐ บาทต่อปี

### ๑๙.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๑๙.๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ปุ๋ยพืชสด
- ๑๙.๙.๒ เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้จริงได้ ซึ่งจะส่งผลให้สามารถลดต้นทุนการ  
 ใช้ปุ๋ยและปรับปรุงคุณภาพดินได้

## ๒๐. ชื่อโครงการ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยหมักเพื่อปรับปรุงคุณภาพดิน

### ๒๐.๑ หลักการและเหตุผล

อินทรีย์วัตถุในดิน หมายถึงสิ่งที่ได้มาจากการย่อยสลายของซากพืช ซากสัตว์ รวมไปถึงสิ่งขับถ่ายของมนุษย์ และสัตว์ ขยะต่างๆ ตลอดจนจนถึงเซลล์ของจุลินทรีย์ที่สลายตัว ปัจจัยที่ช่วยในการสลายตัวของพืชได้แก่ อุณหภูมิ ความชื้น อัตราส่วนระหว่างคาร์บอนกับไนโตรเจนและค่า pH อัตราการสลายตัวของสารประกอบอินทรีย์จากเข้าไปเร็ว มีดังนี้ ลิกนิน ไขมัน ซีตัส เซลลูโลส แป้ง โปรตีน และน้ำตาลโมเลกุลเดี่ยว ประโยชน์ของอินทรีย์วัตถุในดินมีทั้งด้าน กายภาพ ด้านเคมีและด้านชีวภาพ อินทรีย์วัตถุในดินของประเทศไทย ภาคกลางจะมีปริมาณอินทรีย์วัตถุสูงที่สุด รองลงมาคือภาคเหนือ และภาคใต้ ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินน้อยที่สุด เนื่องจากมีสิ่งต่อไปนี้ วัตถุต้นกำเนิด อุณหภูมิและปริมาณน้ำฝน การเผาตอซังของพืช และการปลูกพืชต่อเนื่องนานๆ การเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน ทำได้โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งมีหลายชนิดด้วยกันเช่น การใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก เป็นต้น แต่มีข้อจำกัดคือต้องใช้ในปริมาณมากต่อไร่ไม่สะดวกแก่การขนย้ายปุ๋ยและหาได้ไม่เพียงพอ แต่การใช้ปุ๋ยหมักสามารถปฏิบัติได้ง่ายและลงทุนน้อย

**ปุ๋ยหมัก** คือ ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยธรรมชาติ ชนิดหนึ่งที่ได้มาจากการนำเอาเศษซากพืช เช่น ฟางข้าว ชัง ข้าวโพด ต้นถั่วต่าง ๆ หญ้าแห้ง ผักตบชวา ของเหลือทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม ตลอดจนขยะมูลฝอยตาม บ้านเรือนมาหมักร่วมกับมูลสัตว์ ปุ๋ยเคมีหรือสารเร่งจุลินทรีย์เมื่อหมักโดยใช้ระยะเวลาหนึ่งแล้ว เศษพืชจะเปลี่ยนสภาพจากของเดิมเป็นผงเปื่อยยุ่ยสีน้ำตาลปนดำนำไปใส่ในไร่นาหรือพืชสวน เช่น ไม้ผล พืชผัก หรือไม้ดอกไม้ประดับได้

### ๒๐.๒ วัตถุประสงค์

- เพื่อปรับปรุงคุณภาพดิน
- เพื่อช่วยลดต้นทุนการใช้ปุ๋ย

### ๒๐.๓ เป้าหมาย

เกษตรกรทุกตำบลในอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา อย่างน้อย ๑๓ กลุ่มหรือ ๑๓๐ ราย

๒๐.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน : ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๒๐.๕ พื้นที่ดำเนินการ : ทุกตำบลใน อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

### ๒๐.๖ กิจกรรม

- ๒๐.๖.๑ กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เรื่องปุ๋ยหมัก
- ๒๐.๖.๒ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตปุ๋ยหมัก

### ๒๐.๗ วิธีการดำเนินงาน

- ๒๐.๗.๑ รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๒๐.๗.๒ อบรม ถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยหมัก
- ๒๐.๗.๓ สนับสนุนปัจจัยการผลิตปุ๋ยหมัก

๒๐.๗.๔ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปีเพื่อให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยได้ถูกต้องอย่างทั่วถึง

๒๐.๘ งบประมาณ : ตำบลละ ๓๐,๐๐๐บาทต่อปี ทั้งหมด ๑๓ ตำบล รวมทั้งสิ้น ๓๙๐,๐๐๐ บาทต่อปี

๒๐.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๑๙.๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ปุ๋ยหมัก
- ๑๙.๙.๒ เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้จริงได้ ซึ่งจะส่งผลให้สามารถลดต้นทุนการใช้

ปุ๋ยและปรับปรุงคุณภาพดินได้

## ๒๑. ข้อโครงการ ส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่ (Zoning)

### ๒๑.๑ หลักการและเหตุผล

การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินของประเทศให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ สูงสุด เนื่องจากพื้นที่ประมาณครึ่งหนึ่งของประเทศเป็นพื้นที่เกษตรกรรม และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มี การประกาศเขตเหมาะสมต่อการปลูกพืช ปศุสัตว์ และประมงแล้ว จำนวน ๒๐ ชนิดสินค้า ได้แก่ พืช ๑๓ ชนิด ปศุสัตว์ ๕ ชนิด ประมง ๒ ชนิด โดยหลักการของการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมเป้าหมายที่สำคัญ คือ ต้องการปรับสมดุลของอุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) ของสินค้าเกษตรในแต่ละพื้นที่ ซึ่ง การ ประกาศเขตเหมาะสมในการปลูกพืช ปศุสัตว์ และประมงจะอาศัยข้อมูลทางวิชาการ ศักยภาพ ภายภาพในพื้นที่ ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภูมิอากาศ ดิน น้ำ ความชื้น แสงแดด สภาพแวดล้อมด้านต่างๆ นำมา ประกอบกับข้อมูลพืช สัตว์ ประมง ในแต่ละชนิด รวมทั้งวิเคราะห์ร่วมกับความต้องการของตลาด เพื่อหาความเหมาะสมของการท ากการเกษตรในแต่ละพื้นที่ ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตสูง ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีผล กำไรที่สูงกว่าการทำกรเกษตรในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม

### ๒๑.๒ วัตถุประสงค์

เพื่อให้เกษตรกรปลูกพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งมีผลให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ใช้ต้นทุนการผลิตต่ำ

### ๒๑.๓ เป้าหมาย

เกษตรกรทุกตำบลในอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา อย่างน้อย ๑๓ กลุ่มหรือ ๑๐๐ ราย

### ๒๑.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

### ๒๑.๕ พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบลใน อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

### ๒๑.๖ กิจกรรม

๒๑.๖.๑ กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการปลูกพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ (Zoning)

๒๑.๖.๒ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเพื่อให้เหมาะสมกับ

พื้นที่

### ๒๑.๗ วิธีการดำเนินงาน

๒๑.๗.๑ รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๒๑.๗.๒ อบรม ถ่ายทอดความรู้เรื่องการปลูกพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ (Zoning)

๒๑.๗.๓ สนับสนุนปัจจัยการผลิตในการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่

๒๑.๗.๔ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปีเพื่อให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชเพื่อให้

เหมาะสมกับพื้นที่อย่างทั่วถึง

### ๒๑.๘ งบประมาณ

งบประมาณ ตำบลละ ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี ทั้งหมด ๑๓ ตำบล รวมทั้งสิ้น ๑,๓๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี

### ๒๑.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่

๒ เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้จริงได้ ซึ่งจะส่งผลให้สามารถลดต้นทุนการผลิตพืชได้

## ๒๒. ข้อเสนอโครงการ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรเพื่อให้มีน้ำใช้อย่างเพียงพอตลอดปี

### ๒๒.๑ หลักการและเหตุผล

อาชีพหลักของประชาชนในอำเภอเมืองยะลา คือทำการเกษตร และปัจจัยหลักของการทำการเกษตร คือ “น้ำและแหล่งน้ำ” แต่พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทาน ทำให้การเพาะปลูกต่างๆ ต้องอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ทั้งๆที่ในบางพื้นที่มีแม่น้ำไหลผ่าน (แม่น้ำปัตตานี) เช่น ตำบลท่าสาป ตำบลยะลา ตำบลพร่อน ฯลฯ ซึ่งปริมาณน้ำในแม่น้ำมีเพียงพอสำหรับการทำการเกษตรทั้งปี แต่เนื่องจากระดับน้ำในแม่น้ำอยู่ลึก ต่ำกว่าระดับพื้นที่ทำการเกษตรมาก เกษตรกรจึงไม่สามารถนำน้ำส่วนนี้มาใช้ประโยชน์ได้ การพัฒนาแหล่งน้ำโดยใช้ประโยชน์จากแม่น้ำที่ไหลผ่านพื้นที่ทำการเกษตรอยู่แล้ว จึงน่าจะเป็นแนวทางในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีใช้อย่างเพียงพอตลอดทั้งปี

### ๒๒.๒ วัตถุประสงค์

เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอตลอดทั้งปี

### ๒๒.๓ เป้าหมาย

เกษตรกรใน ต. บุตี, ต. ยะลา, ต. ลำใหม่, ต. ท่าสาป, ต. พร่อน, ต. ตาเซะ ได้รับประโยชน์ มีน้ำใช้ในการทำการเกษตรอย่างเพียงพออย่างน้อย ๑๐๐ ราย

### ๒๒.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน : ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

### ๒๒.๕ พื้นที่ดำเนินการ

ต. บุตี, ต. ยะลา, ต. ลำใหม่, ต. ท่าสาป, ต. พร่อน, ต. ตาเซะ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

### ๒๒.๖ กิจกรรม

- ๑ สำรวจและคัดเลือกพื้นที่ ที่เกษตรกรขาดแคลนน้ำแต่สามารถจัดหาแหล่งน้ำด้วยการพัฒนาแหล่งน้ำได้
- ๒ ปรับปรุง/ก่อสร้าง ระบบการส่งน้ำ/ระบบการบริหารจัดการน้ำ

### ๒๒.๗ วิธีการดำเนินงาน

- ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมชลประทาน อบต. อบจ. ฯลฯ เพื่อร่วมกันในการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

- สำรวจพื้นที่ทำการเกษตร ที่ไม่สามารถทำการเกษตรได้ต่อเนื่องทั้งปี
- คัดเลือกพื้นที่ที่ขาดแคลนน้ำ แต่มีแหล่งน้ำที่สามารถพัฒนาเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ได้
- ดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำโดยอาจจะทำเป็นรูปแบบต่างๆ ตามความเหมาะสม
- ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปีเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้ในการทำการเกษตรได้อย่างทั่วถึง

### ๒๒.๘ งบประมาณ

งบประมาณ ตำบลละ ๕๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี ทั้งหมด ๖ ตำบล รวมทั้งสิ้น ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี

### ๒๒.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๑ เกษตรกรมีน้ำใช้ในการทำการเกษตรอย่างเพียงพอทั้งปี
- ๒ เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นด้วย

## ๒๓. ชื่อโครงการ ส่งเสริมการแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าว

### ๒๓.๑ หลักการและเหตุผล

ข้าว คือธัญพืชที่ใช้เป็นอาหารหลักของพลเมืองในประเทศเขตร้อน และบางประเทศในเขต  
อบอุ่น ประมาณว่าประชากรครึ่งหนึ่งของโลกบริโภคข้าวเป็นอาหารหลักรวมทั้งในประเทศไทยที่ข้าวถือเป็นอาหาร  
หลักของคนในประเทศ สำหรับในพื้นที่อำเภอเมืองยะลาเกษตรกรรมปลูกข้าวพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการ  
ปลูกเพื่อไว้บริโภคในครัวเรือนเป็นหลัก และมีขายบ้างเฉพาะส่วนที่เหลือจากการบริโภคในครัวเรือนแล้ว กรรมวิธี  
การผลิตข้าวพันธุ์พื้นเมืองเหล่านี้จะผ่านขั้นตอนการผลิตที่เรียบง่าย ตามวิถีชีวิตของชาวบ้าน ไม่มีสารเคมีใดๆ เจือ  
ปนทำให้ปลอดภัย ซึ่งถือเป็นจุดเด่นของข้าวที่ผลิตในอำเภอเมืองยะลา ด้วยปริมาณผลผลิตข้าวที่มีน้อย  
หน่วยงานส่งเสริมการเกษตรจึงต้องการส่งเสริมให้มีการแปรรูปข้าวเป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆ เพื่อจำหน่ายมากกว่าการ  
จำหน่ายเป็นข้าวสารหรือข้าวเปลือก ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตข้าว โดยอาจพิจารณาแปรรูปจาก ข้าว  
กล้อง ข้าวขาว หรือจากเศษข้าวในขั้นตอนของการสีข้าวซึ่งจะมีส่วนของเศษข้าวที่หัก และส่วนของปลายข้าว ที่  
ส่วนใหญ่จะนำไปใช้เป็นอาหารให้สัตว์เพียงอย่างเดียว นำมาใช้ประโยชน์และแปรรูปเป็นสินค้าอื่นๆ ได้หลาย  
รูปแบบ ทั้งผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารต่างๆ ขนม ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ และผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่ไม่ใช่อาหาร

### ๒๓.๒ วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นแนวคิดให้เกษตรกรในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าว ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

### ๒๓.๓ เป้าหมาย

เกษตรกรใน ต.ลำใหม่, ต.บุตี, ต.พร่อน, ต.ยะลา, ต.ลิตล, ต.เปาะเส้ง, ต.บันนังสาเรง, ต.สะเตงนอก, ต.ลำ  
พะยา, ต.หน้าถ้ำ อย่างน้อย ๑๐ กลุ่ม หรือ ๑๐๐ ราย

### ๒๓.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน : ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

### ๒๓.๕ พื้นที่ดำเนินการ

ต.ลำใหม่, ต.บุตี, ต.พร่อน, ต.ยะลา, ต.ลิตล, ต.เปาะเส้ง, ต.บันนังสาเรง, ต.สะเตงนอก,  
ต.ลำพะยา, ต.หน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

### ๒๓.๖ กิจกรรม

- กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการแปรรูปข้าว
- กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิต

### ๒๓.๗ วิธีการดำเนินงาน

- รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- อบรม ถ่ายทอดความรู้เรื่องการแปรรูปข้าว (ภาคทฤษฎีและฝึกปฏิบัติจริง)
- สนับสนุนปัจจัยการผลิตในการดำเนินการแปรรูปข้าวเพื่อการค้า
- ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปีเพื่อให้เกษตรกรมีความรู้และแนวคิดเรื่องการแปรรูปข้าวอย่าง

ทั่วถึง

### ๒๓.๘ งบประมาณ : ตำบลละ ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี ๑๐ ตำบล รวมทั้งสิ้น ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี

### ๒๓.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรมีความรู้และแนวคิดในการแปรรูปข้าว
๒. เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้จริงได้ ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

## ๒๔. ชื่อโครงการ เพิ่มมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

### ๒๔.๑ หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยมีวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเป็นจำนวนมากถึง ๔๓ ล้านตันต่อปี แต่มีการนำมาใช้ประโยชน์เป็นส่วนน้อย ส่วนใหญ่มักถูกปล่อยทิ้งไว้ในพื้นที่เพาะปลูกหรือถูกเผาทิ้ง ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดมลพิษหมอกควัน สำหรับทางเลือกในการเปลี่ยนวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้เกิดมูลค่าได้ด้วยตัวเองมีหลายทาง เช่น การไถกลบตอซังฟางข้าว ใบอ้อย หรือเศษซากพืช เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ ของดิน คืนชีวิตให้ดิน ช่วยปรับปรุงโครงสร้างดิน ลดการใช้ปุ๋ยเคมี ทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุน ได้รับผลผลิตสูง มีรายได้เพิ่มขึ้น หรือนำเศษตอซังฟางข้าว หรือเศษวัสดุการเกษตรอื่นๆ ที่เหลือทิ้งในแปลงเพาะปลูก มาทำปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมัก เพื่อใช้ทดแทนปุ๋ยเคมี ทำให้ลดต้นทุนการผลิต และลดปัญหาสิ่งแวดล้อม หรือนำเศษวัสดุการเกษตรมาใช้เลี้ยงสัตว์เช่น นำมาอัดก้อน หรือนำมาทำอาหารหมักเพื่อใช้เลี้ยงโค หรือนำมาเพาะเห็ด นำมาผลิตกระดาษ ของประดับ หรือนำเศษใบไม้ เศษฟาง เศษหญ้าแห้งมาคลุมบริเวณโคนต้นพืช เก็บรักษาความชื้น “อู๋มน้ำ อู๋มปุ๋ย” หรือนำเปลือกซังข้าวโพดหรือฟางมาทำวัสดุเพาะปลูกทดแทนการเผา ซึ่งจะช่วยลดการเผา และเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร หรือจำหน่ายวัสดุเหลือใช้การเกษตร เช่น แกลบ ชานอ้อย เศษไม้กากปาล์ม กากมัน ชัง ข้าวโพด เศษไม้ ขยะ เพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตพลังงานชีวมวล ทั้งนี้การใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับชนิดของวัสดุ องค์ความรู้ของเกษตรกร และสภาพแวดล้อมต่างๆ

### ๒๔.๒ วัตถุประสงค์

- เพื่อลดขยะจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
- เพื่อนำวัสดุเหลือใช้มาทำให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นประโยชน์ในด้านของการปรับปรุงคุณภาพดินซึ่งทำให้สามารถลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยได้
- เพื่อเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อม เพราะเป็นการลดการเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรต่างๆ

### ๒๔.๓ เป้าหมาย

เกษตรกรใน ต.ลำใหม่, ต.บุตี, ต.เปาะเส้ง, ต.หน้าถ้ำ อย่างน้อย ๔ กลุ่มหรือ ๖๐ ราย

### ๒๔.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

### ๒๔.๕ พื้นที่ดำเนินการ

ต.ลำใหม่, ต.บุตี, ต.เปาะเส้ง, ต.หน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

### ๒๔.๖ กิจกรรม

- กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
- กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิต

### ๒๔.๗ วิธีการดำเนินงาน

๑. รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๒.อบรม ถ่ายทอดความรู้เรื่องการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
  - ภาคทฤษฎี
  - ฝึกปฏิบัติจริง
๓. สนับสนุนปัจจัยการผลิตในการดำเนินการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
๔. ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปีเพื่อให้เกษตรกรมีความรู้เรื่องการเพิ่มมูลค่า

วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรและนำไปปฏิบัติจริงอย่างทั่วถึง

## ๒๔.๘ งบประมาณ

งบประมาณ ตำบลละ ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี ทั้งหมด ๔ ตำบล รวมทั้งสิ้น ๔๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี

## ๒๔.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรมีความรู้และแนวทางการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
๒. เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้จริงได้ ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตได้ และมีรายได้เพิ่มขึ้น

## ๒๕ ชื่อโครงการ ส่งเสริมการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และฉลากของสินค้าทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า

### ๒๕.๑ หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันบรรจุภัณฑ์มีหน้าที่และบทบาทสำคัญทางการตลาดมากขึ้น เพราะบรรจุภัณฑ์เป็นอีกหนึ่ง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรักษาคุณภาพและการยืดอายุของสินค้า รวมทั้งการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทาง การตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าทางการเกษตรที่มีความคล้ายคลึงกันและมีปริมาณที่ออกสู่ตลาดค่อนข้างมาก ดังนั้นบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณภาพ สวยงาม โดดเด่นสะดุดตา หรือมีคุณลักษณะที่แตกต่างจากสินค้าอื่นในตลาด จะมีความได้เปรียบในการดึงดูดความสนใจจากผู้บริโภค และส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคได้ นอกจากนี้ยังสามารถสร้างจุดขายโดยนำไปเป็นของฝากที่สามารถสร้างความประทับใจระหว่างผู้ให้และผู้รับได้เป็นอย่างดี การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และป้ายฉลาก จึงมุ่งเน้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ สามารถกำหนดราคาขายได้สูงขึ้น และสามารถเพิ่มช่องทางการจัด จำหน่ายให้กว้างขวางและหลากหลายช่องทางมากขึ้น รวมถึงสามารถนำไปส่งเสริมการตลาดเพื่อให้เป็นที่รู้จักและเกิดการจูงใจให้ผู้บริโภคซื้อผลิตภัณฑ์มากขึ้น

### ๒๕.๒ วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาบรรจุภัณฑ์และฉลากสินค้าเกษตรของอำเภอเมืองยะลาให้มีเอกลักษณ์เป็นที่จดจำได้ สามารถจูงใจให้ผู้บริโภคซื้อสินค้าได้ ส่งผลให้มียอดขายเพิ่มขึ้น

### ๒๕.๓ เป้าหมาย

เกษตรกรในทุกตำบล ในอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา อย่างน้อย ๑๓ กลุ่ม หรือ ๒๐ ราย

### ๒๕.๔ ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

### ๒๕.๕ พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา

### ๒๕.๖ กิจกรรม

- ๑ กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์และฉลากสินค้า
- ๒ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และฉลากสินค้า

### ๒๕.๗ วิธีการดำเนินงาน

- ๑ รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๒ อบรม ถ่ายทอดความรู้ เรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์และฉลากให้เป็นที่ยอมรับ
- ๓ สนับสนุนปัจจัยการพัฒนาผลิตภัณฑ์และฉลากเบื้องต้น
- ๔ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปีเพื่อให้สินค้าเกษตรในอำเภอเมืองยะลามีบรรจุภัณฑ์และฉลากที่เป็นที่ยอมรับอย่างทั่วถึง

**๒๕.๘ งบประมาณ**

งบประมาณ ตำบลละ ๘๐,๐๐๐ บาทต่อปี ทั้งหมด ๑๓ ตำบล รวมทั้งสิ้น ๑,๐๔๐,๐๐๐ บาทต่อปี

**๒๕.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน**

๑. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และฉลากสินค้าเบื้องต้น
๒. เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้พัฒนาบรรจุภัณฑ์และฉลากให้กับสินค้าเกษตรจนเป็นที่ยอมรับได้ และสามารถเพิ่มมูลค่าและยอดขายให้กับสินค้าเกษตรได้